

ТАЄМНА ДОКТРИНА

СИНТЕЗ

НАУКИ, РЕЛІГІЇ, І ФІЛОСОФІЇ

О.П. БЛАВАТСЬКОЇ

АВТОРКИ «ВИКРИТОЇ ІСІДИ»

SATYÂT NÂSTI PARO DHARMAH

«НЕМАЄ РЕЛІГІЇ ВИЩЕ ІСТИНИ»

ТОМ II

АНТРОПОГЕНЕЗА

ЧАСТИНА II

АРХАЇЧНИЙ СИМВОЛІЗМ РЕЛІГІЙ СВІТУ

ЗМІСТ

ВІДДІЛ І.

Езотеричні Догми, Підтвержені всіма Писаннями	5
Веди написані Присвяченими	

ВІДДІЛ ІІ.

Адам-Адамі	6
Агрикультура Набатеян	
Небо – Бог Мудрості	
Чотири Адама Кабали	

ВІДДІЛ ІІІ.

«Святая Святих», пониження його	10
Що означав Хоровод?	
Християнський Символізм	
Бог Іао	
Етимологія слова «Sacrament»	
Я єсмь Те, що Я єсмь	
Ким були насправді Євреї?	
Іегова є Заступник	
Хто був Абрахас?	

ВІДДІЛ ІV.

Міф про «Занепалих Янголів» у його різних аспектах	18
Злий Дух; Хто і Що?	
«Мавпа Бога»	
Походження Диявола	
Янгол Лику	
Помилковий Переклад «Біблії»	
Веди були колись Всесвітнім Вченням	
Боги Світла походять від Богів Пітьми	
Сини Вічності	
Тіні Тіней	
Хто були Адітья?	
«Зохар» із приводу «Занепалих»	
Багато значень «Війни на Небесах»	
Нагадування про Долю Атлантів	
Різні Імена Присвячених	
Символ «Дерева»	
Війна-Тарака	
Війна Титанів	
Сарпа-Змії – Наги	
Початок Езотеричних Релігій	
Святість Змія	

ВІДДІЛ V.

Чи не є Плерома Лігвищем Сатани?	34
Живі Дияволи	
Іегова, Дух, котрий є Заступником	
Акаша – Mysterium Magnum	
Душа й Серце Великої Матері	
Логос і Сатана Єдині	
Сьома Таємниця Утвору	
Число 888	

ВІДДІЛ VI.

Прометей-Титан, походження його в Древній Індії	40
Аш Ідрасіл	
Поезія Сучасних Сходознавців	
Дарунок принесений Прометеєм	
Грецькі Уявлення незрозумілі	
Шість Братів Крішни	

ВІДДІЛ VII.

Enoch-Менох	46
Адепт умирає, щоб Жити	
Що є Енох Езотерично?	
Тамна Міць Сатани	

ВІДДІЛ VIII.

Символізм Тамних Імен Іао та Іегови і Відношення їх до Хреста й Коло	49
Тільки Євреї є Надбанням Іегови	
Пояснення безглузлого Вірша	
Стародавність Хреста	
Особистий Бог є Бог обмежений	
Плагіаризм Паскаля	
Хрест і Коло	
Розмаїтості Символу Хреста	
«Небесний Дельфін»	
Ріши і Плеяди	
Deus enim et Circulus est	
Падіння Хреста в Матерію	
Вище Добро Платона	
Загадка Хреста	
Сон Силоамський	
Зміст Розп'яття	
Істинний Paternoster	

ВІДДІЛ IX.

Упанішади в Літературі Гностиків	63
Сім Громів	
Pistis Sophia	
Істина між двома Контрастами	
Мудрість Божественного Я	
Древність Капіли	

ВІДДІЛ X.

Хрест і Декада Піфагора	69
Три Науки	
Містичне Значення Маккара	
П'ять Священнослужителів Посейдона	
Загадки Символізму	
«Золотий Свічник»	
Корінь Мудрості	
Воїнства Благословенних	
«Хробак, який ніколи не вмирає»	
Людина – Ганьбитель Бога	

Таємниці Гебдомади	77
Саптапарна	
«Ієрогліфічне Шість»	
Духовні та Фізичні Відповідності	
Теогонічний Ключ	
Ной у Новій Подобі	
Тетрактис стосовно Гептагону	
Початок Речей	
«Голос Природи»	
Семериковість доведена	
Докази з Євангелія Гностиків	
Семериковий Елемент у Ведах	
Ведичні Вчення	
Семериковість серед послідовників Зороастра	
«Подих» від «Єдиного Подиху»	
Число Сім в Екзотеричних Працях	
Число Сім у Пуранах	
Марути – хто вони?	
Засудження на постійні Перевтілення	
Перська Символістика	
Число Сім в Астрономії, Науці та Магії	
Цикл Нарос'а	
Різні Обчислення Циклів	
Число Сім у Фізіології	
Символ Волосся	
Число Сім у Хімії	
Сім Жерців у Зуніїв	
Сім Душ Єгиптологів	
Число Сім у Єгипті	
«Принципи» у Єгипетській «Метафізиці»	
«Водні Люди» в «Бундахіш»	
Транс- і Перед-Гімалайська Доктрина	
Алегорія з «Анугіти»	
Пошуки Істини Нескінченні	

«Оповідання Доктрини становлять її Покрив. Невігласи дивляться лише на зовнішній одяг її – тобто, лише на оповідання Доктрини; більшого не знають вони. Обізнані ж, навпаки, бачать не тільки покрив її, але також і те, що приховано під ним». *Зохар*, (III, 152; Франк, 119).

«Таємниці Віри не можуть бути відкриті всім... Необхідно приховувати під покривом таємниці Мудрість сказану». *Стромати*, (12; Климент Олександрійський).

АРХАЇЧНИЙ СИМВОЛІЗМ РЕЛІГІЙ СВІТУ

ВІДДІЛ І

ЕЗОТЕРИЧНІ ДОГМИ, ПІДТВЕРДЖЕНІ ВСІМА ПИСАННЯМИ

Через незвичайність вчень і багатьох з доктрин, які з погляду сучасної науки повинні здаватися безглуздими, необхідно дати кілька додаткових пояснень. Теорії, що містяться в Станцах другого тому, представляють ще більші труднощі для засвоєння, ніж теорії включені в першому томі й дотичній Космогонії. Тому, в цій другій частині варто поставити питання теології, тоді як у третій частині ми звернемося з тим же до науки, бо наші доктрини так широко відрізняються від ідей, прийнятих нині в матеріалізмі та теології, що окультисти повинні бути завжди готові відбити напад, як тих, так і інших.

Не буде зайвим часте нагадування читачеві, що ці вчення, як це доводиться достатком наведених виписок з різних древніх Писань, старе як сам світ; і, що ця праця є просто спроба передати архаїчну генезу та історію, як вона викладається в деяких азійських Центрах Езотеричного Знання, на сучасну мову й у тій термінології та у тих висловах, з якими вчений і освічений читач знайомий. Вони повинні бути прийняті або відкинута частково, або ж цілком, на підставі їхньої власної цінності; але не раніше ретельного порівняння їх з відповідними догмами та сучасними теоріями й умовиводами.

Доводиться серйозно засумніватися, чи призначено нашій епосі, при всій її інтелектуальній витонченості, знайти в кожній західній національності хоч би навіть по одному *непосвяченому* вченому або філософу, здатному цілком зрозуміти дух Архаїчної Філософії? І не можна очікувати цього від них, перш ніж вони не засвоять досконало істинний сенс Альфи та Омegi Східного Езотеризму, термінів Сат і Асат – так часто вживаних у *Pig-Vedi* та в інших писаннях. Без цього ключа до арійської Мудрості, космогонії Ріши та Архатів загрожує небезпека залишитися мертвою буквою для звичайного сходознавця. Асат не є просте негативне від Сат, так само як воно не означає «ще не існуюче»; бо Сат, саме по собі, не є ні «Сущє», ні «Буття». Сат є непорушний, вічносущий, незмінний і вічний Корінь від якого і внаслідок якого все відбувається. Але це є щось набагато більше, ніж потенційна сила в насінні, що спрямовує процес розвитку, або що тепер називається еволюцією. Це є те, що вічно стає, хоча й ніколи не проявляється¹. Сат народжується від Асат, і Асат породжується Сат'ом – істинно, безперестанний рух у колі; але, проте, це коло квадратура якого осягається лише при найвищій Присвяті на порозі Паранірівани.

Барт написав на *Pig-Vedu* міркування, що мало метою виявити сувору критику; незвичайну й, як здавалося, оригінальну точку зору на цю архаїчну працю. Однак, сталося так, що у своїй критиці вчений цей розкрив істину, сам не знаючи всього значення її. Він почав з передумови, що «ні в мові, ні в думці *Pig-Vedi*» він не зміг знайти тієї «якості *примітивної природної простоти*, котру стільки людей схильні бачити в ній». Коли Барт писав це, він мав на увазі Макса Мюллера. Бо знаменитий професор Оксфордського Університету всюди характеризував гімни *Pig-Vedi*, як прості вираження релігійних почуттів пасторального безневинного народу. На думку цього вченого санскритолога – «У ведичних гімнах уявлення та міфи виражені у своїх найпростіших і безпосередніх формах». Однак Барт дотримується іншої думки.

Настільки відрізняються й настільки індивідуальні думки санскритологів щодо значення і внутрішньої цінності *Pig-Vedi*, що думки ці, в яку б сторону вони не схилилися, стають сповненими упередженості. Так проф. Макс Мюллер заявляє, що:

«Ніде не відчувається так ясно величезна різниця, що розділяє древні поеми Індії від найдавнішої літератури Греції, як при порівнянні зростаючих міфів *Веди* із цілком розвиненими і звироднілими міфами, на яких заснована поезія Гомера. Веда є істинна теогонія *арійських рас*, тоді як теогонія Гесіода є лише перевернута карикатура первісного образу».

Заява ця досить категорична й, можливо, вельми несправедлива у її загальному додаванні. Але, чому не спробувати пояснити це? Сходознавці не можуть зробити цього, бо вони відкидають хронологію Таємного Вчення й ледве можуть допустити той факт, що між гімнами *Pig-Vedi* і теогонією Гесіода проминуло десятки тисячоріч. Тому, вони не в змозі бути свідомими того, що грецькі міфи не є вже первісною, символічною мовою Присвячених, учнів Богів-Іерофантів, божественних древніх «Жертво-носіїв», і, що будучи спотвореними відстанню та захаращені надмірним зростанням людської *неосвіченої* уяви, вони стоять тепер подібно знівеченим відображенням зірок у поточних хвилях. Але, якщо ми повинні розглядати космогонію і теогонію Гесіода, як карикатури первісних образів, то наскільки ж це буде справедливіше стосовно міфів у єврейській *Генезі*, у Книзі *Буття* в очах Тих, для яких вони є не більш божественним одкровенням або словом Божим, ніж теогонія Гесіода для Гладстона.

Як говорить Барт:

¹ Доктрина Гегеля, яка ототожнює Абсолютне Буття або «Буттєвість» з «Небуттям» і представляє Всесвіт, як Вічне Становлення, тотожна з філософією Веданти.

«Поезія, яку вона [*Pis-Veda*] містить у собі, здається мені, навпаки, незвичайно витонченого характеру й мистецьки вправною, повною натяків і замовчувань, домагань [?] на містицизм і теософічну інтуїцію; і вислови використані в ній, частіше нагадують вислови, що були у використанні серед деяких невеликих груп присвячених, ніж поетичну мову значної громади»².

Ми не зупинимося перед тим, щоб запитати критика, що може він знати про вислови, які вживалися серед «присвячених», якщо сам він не належить до такої групи; але в останньому випадку, навряд чи б він використав подібну мову. Але вищенаведене виявляє чудову розбіжність між ученими, навіть що стосується зовнішнього характеру *Pis-Vedi*. Що ж тоді можуть знати наші сучасні санскритологи про її внутрішній або езотеричний сенс, крім правильної заяви Барта, що це Писання було складено Присвяченими.

Ця праця є цілковитою спробою довести цю істину. Древні Адепти вирішили великі завдання науки, незважаючи на все небажання сучасного матеріалізму допустити цей факт. Таємниці Життя і Смерті були досліджені великими розумами давнини, і, якщо вони зберегли їх у таємниці та мовчанні, то лише тому, що ці проблеми становили частину Таємних Містерій, які тоді повинні були залишатися незрозумілими для величезної більшості людей, так само як і тепер. Якщо подібні вчення усе ще розглядаються як химери нашими супротивниками у філософії, то для теософів може стати розрадою дізнатися, на обґрунтованому доказі, що умовиводи сучасних Психологів, – чи то серйозні ідеалісти, подібно Герберту Спенсеру, або ж порожні мрійники, псевдо-ідеалісти, – набагато химерніші. Дійсно, замість того, щоб затвердитися на міцній основі фактів у Природі, вони є нездоровими, блукаючими вогниками матеріалістичної уяви, що виявили їхні мізки – і не більше. У той час, як вони заперечують, ми стверджуємо; і наше твердження підтверджується майже всіма Мудрецькими давнини. Маючи ґрунтовні причини вірити в Окультизм і в безліч невидимих Сил, ми говоримо: «*Certus sum, scio quod credidi*» (лат. – «Я впевнений у що вірю»); на що ті, хто критикують, відповідають: «*Credat Judaeus Apella*». Жоден не переконав іншого, але такий результат не зачіпає навіть нашої малої планети. *E pur se muove!*

Також немає потреби в прозелітизмі. Як зауважив мудрий Цицерон:

«Час руйнує умогляди людини, але він підтверджує судження Природи».

Тож дочекаємося нашого часу. А поки що, не в людській природі залишатися мовчазним свідком руйнування своїх Богів, чи будуть вони істинними або ж помилковими. І, позаяк теологія та матеріалізм об'єдналися, щоб знищити старих Богів древності й намагаються спотворити кожне древнє філософське поняття, то лише справедливо, щоб аматори Древньої Мудрості захистили свою позицію шляхом доказу, що арсенал цих двох супротивників складається, у найкращому разі, з нової зброї, викуваної з досить старого матеріалу.

ВІДДІЛ II

АДАМ-АДАМІ

Імена, подібні Адам-Адамі, вживані д-ром Хвольсоном у його «*Nabathean Agriculture*» і висміяні Ренаном, мало що говорять непосвяченому. Однак, для окультиста цей термін означає дуже багато, раз він зустрічається в праці такої величезної давнини, як вищенаведена. Так він доводить, наприклад, що Адамі був різноманітним символом, започаткованим серед аріїв, як це показує корінь слова і, що семіти та туранці запозичили його у них – так само як і багато чого іншого.

Адам-Адамі є родове, складене ім'я, така ж древнє, як і сама мова. Таємна Доктрина вчить, що Ад-і було ім'ям даним аріями першій людській расі, що опанувала мовою в цьому Колі. Звідси й терміни Адонім і Адонай (древня, множинна форма слова Адон), застосовані євреями до їхнього Ісгови та Янголів, які були просто першими духовними та ефіроподібними синами Землі й Бога Адоніса, уособленого у своїх численних перетвореннях «Першого Господа». Адам є санскритське Аді-Натх, яке також означає – Перший Володар, як і Ад-Ішвара або будь-яка приставка Ад (Перший) перед прикметником або іменником. Причина цьому та, що подібні істини були загальним надбанням. Це було одкровення отримане першим людством ще до того часу, який за біблійним висловом називався «епохою одних вуст і одного слова» або мови; знання розширилося пізніше, завдяки особистій інтуїції людини, і ще пізніше воно було приховано від профанації під відповідним символізмом. Автор *Кабали*, на підставі філософських писань Ібн Гебириля, доводить, що ізраїльтяни вживали слово Ад-онай (*A Do Na Y*), «Господь», замість *Ah'yeh* – «Я єсмь» і *YHWH*, і додає, що тоді як Адонай переданий у *Біблії*, як «Господь»,

«Нижче позначення або Божество в Природі, більш загальний термін Елохім, перекладений, як Бог»³.

Доволі цікава праця була перекладена сходознавцем Хвольсоном у 1860 році, або десь так, і представлена вічній у сумнівах і легковажній Європі під безневинним змістом «*Nabathean Agriculture*». На думку перекладача, ця архаїчна праця є повною присвятою в таємниці перед-адамічних народностей на підставі

² *Релігії Індії*, стор. XII.

³ Іс. Мейер, *Кабала*, стор. 175.

незаперечно достовірних документів. Ця праця є неоціненний перелік, повний виклад доктрин, мистецтв і наук не тільки серед халдеїв, але також асирійців і ханан'їтів доісторичних часів⁴. Ці набатеяни, – як думали деякі критики – були просто сабеянами або ж халдейськими зірко-поклонниками. Праця ця є перекладом з арабської мови, на якій вона вже була перекладена з халдейської.

Масуді, арабський історик, говорить про цих набатеян і пояснює походження їхнє у такий спосіб:

«Після Потопу [?] народи оселилися в різних країнах. Серед них були набатеяни, які заклали місто Вавилон і, які були нащадками Хама, котрі оселилися в цій області під проводом Німрода, сина Куша, котрий був сином Хама і правнуком Ноя. Це трапилося в той час, коли Німрод отримав керування Вавилоном у якості посланого Дзахак'а, названого Біурасп»⁵.

Перекладач Хвольсон знаходить, що твердження цього історика цілком узгоджуються із твердженнями Мойсея в Книзі *Буття*; хоча менш шанобливі критики можуть висловити думку, що, саме внаслідок цієї самої причини вірогідність їхня повинна бути запідозрена. Однак, даремно обговорювати цей пункт, що не має значення в цьому питанні. Ця древня і давно похована проблема, й труднощі пояснення, на якій-небудь логічній підставі, феноменальності походження мільйонів народів, різних рас, багатьох цивілізованих націй і племен від трьох поєднаних пар, – синів Ноя і дружин їх – протягом 346 років⁶, що минули після Потопу, може бути віднесена на рахунок Карми автора Книги *Буття*, чи буде він названий Мойсеєм, чи Ездрую. Цікаво в цій розглянутій праці саме, що її сенс, доктрини викладені в ній, якщо їх прочитати езотерично, майже всі виявляються тотожними з Таємними Вченнями.

Катремер подає, що книга ця могла бути просто копією зробленою у часи Навуходоносора II з якого-небудь трактату хамитів, «нескінченно більш древнього», тоді як автор стверджує, на підставі внутрішнього і зовнішнього доказу, що її халдейське першоджерело записане було з усних міркувань і вчень багатого вавилонського землевласника на ім'я Ку-тамі, який користувався для цих лекцій ще більш древніми матеріалами. Перший арабський переклад відноситься Хвольсоном до тринадцятого сторіччя до Р. Хр. На першій сторінці цього «Одкровення» автор або амануензис Ку-тамі заявляє, що «доктрини, викладені в цій праці, спочатку були передані Сатурном ... Місяцю, котрий повідомив їх своєму ідолові», а ідол відкрив їх письменникові, який поклонявся йому – Адептові, котрий записав цю працю – Ку-тамі.

Подробиці, дані Богом на користь і освіту смертних, показують періоди незлічимої тривалості й цілий ряд незлічених царств і династій, що передували появи на Землі Адамі («червона земля»). Ці періоди, як і можна було очікувати, підняли майже до люті збурення серед захисників біблійної хронології, заснованої на мертвій букві. Де Ружемонт був першим, хто *підняв зброю* проти перекладача. Він дорікає йому за те, що він *пожертвував* Мойсеєм заради анонімних авторів⁷. Бероз, говорить він, незважаючи на його великі хронологічні помилки, був, принаймні, у повній згоді із пророком, що стосується перших людей, бо він говорить про Алорус-Адама, про Ксисуффа-Ноя і про Бел-Німрода тощо. Тому, додає він, праця ця повинна бути апокрифом і повинна бути віднесена до сучасної йому – *четвертій Книги Ездри, Книги Еноха, Оракулам Сибілл і Книги Гермеса – причому, всі вони відносяться не раніше, ніж до другого і третього століття до Р. Хр.* Евальд ще сильніше напав на Хвольсона і, нарешті, Ренан запросив його в «*Revue Germanique*»⁸ виставити причини, чому його «*Nabathean Agriculture*» не може бути підробленою працею якого-небудь єврея в третьому або четвертому сторіччі нашої ери? Навряд чи можливо, щоб це було інакше – заявляє романіст, автор «*Життя Христа*», якщо у цьому фоліанті по астрології й чаклунству:

«Ми упізнаємо в особистостях наведених Ку-тамі, всіх патріархів біблійних легенд, подібних Адам-Адамі, Анука-Ною і його Ібрагім-Авраамові тощо».

Але це не причина, бо Адам та інші імена є імена збірні. А поки що ми скромно заявляємо, що, приймаючи все це до міркування, все-таки *апокриф*, навіть якщо він відноситься до третього століття після Р. Хр. замість тринадцятого сторіччя до Р. Хр., доволі древній, щоб вважатися *справжнім*, як документ і, таким чином, може задовольнити найбільш вимогливих археологів і критиків. Бо, допускаючи, заради обговорення, що ця літературна реліквія була складена якимось «євреєм третього сторіччя нашої ери», – то, що ж по тому? Залишаючи, на хвилину, осторонь ступінь імовірності його доктрин, ми можемо запитати, чому праця ця заслуговує на менше віри або ж уваги, і менш повчальна, як та, що відбиває більш древні думки, ніж які-небудь інші релігійні праці, самі по собі теж є – «компіляціями старих текстів» або усного переказу – тієї ж епохи або навіть пізнішої? У такому випадку, ми повинні були би відкинути й назвати апокрифічним «Коран» – що з'явився трьома сторіччями пізніше, хоча ми й знаємо, що він, подібно Мінерві, виник безпосередньо з мозку арабського пророка; і нам довелось б зневажити всіма відомостями, які ми можемо одержати з *Талмуда*, що, у своїй справжній формі, був також складений на підставі більш древніх матеріалів і може бути віднесений не раніше, ніж до дев'ятого сторіччя нашої ери.

⁴ Див. де Мирвілль, «*Пневматологія*». III, стор. 218 *et seq.*

⁵ *Op. cit., ibid.*

⁶ Див. Книгу *Буття* і затверджену хронологію. В розділі VIII, «Ной покинув ковчег» – у 2348 році до Р. Хр. В розділі X, «Німрод – перший Цар» – близько 1998 р. до Р. Хр.

⁷ «*Annales de Philosophie Chrétienne*», Червень, 1860, стор. 415.

⁸ Квітень 30, 1860.

Ми відзначаємо цю цікаву «Біблію» халдейського Адепта й різних критиків на неї (у перекладі Хвольсона), бо вона має важливий стосунок до значних частин цієї праці. За винятком суперечки піднятої Ренаном, принциповим іконоклястом, – так гостро названого Жулем Леметром «*Le Paganini du neant*», – гірший докір, спрямований проти цієї праці, очевидно, полягає в тому, що *апокриф* претендує на те, що він був переданий, як *Одкровення*, Адептові «через ідола Місяця», який одержав його від «Сатурна». Отже, доволі природно, що це розглядається, «як казка, в усіх відносинах». На це є лише одна відповідь. Це не більше казка, ніж *Біблія* і, якщо одна з них валиться, то й інша повинна слідувати за нею. Навіть спосіб прорікання через «ідола Місяця» тотожний способу, який був у вжитку при Давиді, Саулі та первосвящениках єврейської Скинії, як раз через Терафима.

Праця «*Nabathean Agriculture*», дійсно, є компіляцією; праця ця не *апокриф*, але є повторення положень Таємного Вчення у вигляді езотеричної форми халдейських національних символів з метою «приховання» цих положень, цілком так само як і *Книги Гермеса* та *Пурани* представляють собою такі ж спроби, зроблені єгиптянами й індусами. Праця ця була також відома у давнину, як і в Середні Століття. Маймонід говорить про неї і посилається неодноразово на цей халдео-арабський Манускрипт, даючи набатеянам прізвисько, що належить їм спів-віруючим, «зірко-поклонникам» або сабеянам, але при цьому він не вбачає в перекрученому слові «набатеяни» містичного найменування касты, присвяченої Небо, Богові *Таємної* Мудрості, що явно доводить, що набатеяни були Окултним Братерством⁹. Набатеяни, які, відповідно до перського Іезіди, спочатку прийшли в Сирію з Басри, були звироднілими членами того братерства; проте, релігія їхня, навіть у пізніші дні, була чисто кабалістичною¹⁰. Небо є Божество планети Меркурій, Меркурій же є Бог Мудрості або Гермес, або Будха, якого євреї називали Кокаб (כבב), «Господь Превисшій, спрямований», греки ж іменовали Набо (Ναβώ), звідси прізвисько набатеян. Незважаючи на те, що Маймонід називає їхні доктрини «поганською нісенітницею» і архаїчну літературу їх «*Sabaeorum foetum*», він поміщає «Агрикультуру», Біблію Ку-тамі, у перший ряд праць архаїчної літератури. Абарбанель же звеличує її понад міру. Спенсер¹¹ наводячи виписки з цієї книги, говорить про неї, як про «кращу східну працю», додаючи, що під набатеянами варто розуміти сабеян, халдеїв і єгиптян, коротше кажучи, всі народи, *проти яких особливо суворо застосовувалися закони Мойсея*.

Небо, найдавніший Бог Мудрості Вавилонії і Месопотамії, був тотожний індуському Будха і Гермесу – Меркурію греків. Незначна зміна стосовно статі батьків, є єдиною зміною. Так само як в Індії Будха був сином Сома (Місяця) і дружини Бріхаспати (Юпітера), так і Небо був сином Зарпаніту (Місяця) і Меродаха, який став Юпітером після того, як він був Сонячним Богом. Як і планета Меркурій, Небо був «доглядачем» серед семи Планетарних Богів; і будучи уособленням Таємного Вчення, він був Набин, ясновидець і пророк. Мойсея так само зображують умираючим і зникаючим на горі присвяченій Небо. Це доводить, що він був Присвяченим і священнослужителем цього Бога під іншим ім'ям; бо цей Бог Мудрості був великим Творчим Божеством і шанувався, як такий. Йому поклонялися не тільки в Борсиппі, у його чудовому Храмі або ж Планетарній Вежі, але він також шанувався у моавитян, хананитів, асирійців і по всій Палестині. Тоді питається, – чому ж і не серед ізраїльтян? «Храм Вавилону, присвячений Планетам», мав своє «Свята Святих» усередині святилища присвяченого Небо, Богові-Пророкові Мудрості. В «*Hibbert Lectares*» говориться:

«Древні вавилоняни мали посередника між людьми й богами ... і Небо був «провісником» або «пророком», бо він сповіщав бажання свого батька Меродаха»¹².

Небо, подібно Будха, є творцем Четвертої і також П'ятої Раси. Бо він поклав початок новій расі Адептів, а Будха – Сонячно-Місячної Династії або ж людей нинішніх рас цього Кола. Обоє вони є Адамами своїх відповідних створень. Адам-Адамі є уособлення *подвійного* Адама: парадигматичного Адам-Кадмона-Творця, також і нижчого земного Адама, котрий, на думку сирійських кабалістів, мав лише Нефеш, «подих життя», але *не Живу Душу*, отриману ним лише після його Падіння.

Тому, якщо Ренан наполягає і продовжує розглядати халдейські Писання – або те, що залишається від них – як апокрифи, то це зовсім несуттєво і не змінює ні істини, ні факту. Існують інші схождознавці, які можуть дотримуватися іншої думки; і навіть, якби це було й не так, то, однак, насправді, це має досить мало значення. Ці доктрини містять вчення Езотеричної Філософії, і цього досить. Для тих, хто нічого не розуміє у символіці, це може здатися просто зіркопоклонством, або навіть «поганською безглуздістю» для того, хто хотів би сховати Езотеричну Істину. Маймонід, у той час, як він висловлював своє презирство до Езотеризму в релігіях інших народів, допускав Езотеризм і Символіку у своїй, проповідуючи таємницю й мовчання про істинний

⁹ «Я наведу тобі писання ... які стосуються вірування і установ сабеян», говорить він. «Найчудовіша Книга, а саме, «*Agriculture of Nabatheans*», яка була перекладена Ібн Вахшиджа. Ця книга сповнена язичницьких нісенітниць... Вона каже про виготовлення талісманів, про притягнення сил Духів, про Магію, про Гул, які мешкають у пустелі». (Маймонід, виписки з якого наведені д-ром Хвольсон: «*Die Ssabier und der Ssabismus*», II, 458). Набатеяни з вершини Лебанону вірили в сім Архангелів, так само як і предки їхні вірили в сім Великих Зірок, мешканців і тіл цих Архангелів, в яких донині вірить римська католицька церква, як це показано в іншому місці.

¹⁰ Див. «*Викрити Ісиду*», II, 197.

¹¹ I, 354.

¹² *Sayce; ср.*, стор. 115, друге видання.

сенс висловів Мойсея, звідси його горе. Отже, Доктрини Ку-тамі, халдейця, є алегоричною передачею релігій найраніших народів П'ятої Раси.

Чому ж тоді Ренан з таким академічним презирством обходиться з найменуванням «Адам-Адамі»? Автор «*Origins of Christianity*», мабуть, нічого не знає ні про походження язичеського Символізму, ні про езотеризм, інакше він би знав, що ім'я Адам-Адамі було свого роду всевітнім символом, що відносився навіть *євреями* не лише до однієї людини, але до чотирьох певних людств. Це дуже легко довести.

Кабалісти учать існуванню чотирьох різних Адамів або ж у перетворення чотирьох наступних Адамів, еманачії від Діюкна або Божественної Примари Небесної Людини, ефіроподібної комбінації Нешама, вищої Душі або Духа; цей Адам не мав, звичайно, ні грубого людського тіла, ні тіла *бажань*. Цей Адам є Прототип (*Tzure*) другого Адама. Що вони, безсумнівно, представляють собою наших П'ять Рас, у цьому кожен може переконатися за описом їх у *Кабалі*. Перший є Досконалий, Священний Адам, «Тінь, котра зникла» (Царі Едему), який походить від божественного Тцелем (Образу); другий іменується Протопластичним Андрогінним Адамом майбутнього земного і роз'єданого Адама; третій Адам є людина створена з «пороху» (перший, Непорочний Адам); і четвертий є передбачуваний прабатько нашої власної раси – Занепалий Адам. Все ж, зверніть увагу на чудово зрозуміле пояснення, що дається про цих Адамів у *Кабалі* Ісака Мейєра. Він приводить лише чотирьох Адамів, без сумніву, із Царів Едома, і додає:

«Четвертий Адам ... був покритий шкірою, плоттю, нервами й т.д. Це відповідає сполученню нижчої *Нефеш* із *Гюфф*, тобто, тілу. Він має тваринну міць розмноження і продовження роду»¹³.

Це є *людська* Корінна Раса.

Саме на цій точці сучасні кабалісти – введені в оману довгими поколіннями християнських містиків, які спотворювали кабалістичні записи, де тільки могли, – розходяться з окультистами у своїх тлумаченнях і приймають пізнішу думку за раннє уявлення. Первісна *Кабала* була цілком метафізична й не мала ніякого стосунку до тваринної або земної статі; пізніша *Кабала* задушила божественний ідеал під тяжким фалічним елементом. Кабалісти говорять: «Бог створив людину «Чоловіком-жінкою». Говорить автор *Кабали*:

«Серед кабалістів необхідність у триваючому створенні й існуванні називається Рівновагою»¹⁴.

І не маючи цієї «Рівноваги», пов'язаної з *Магом* (таємничим «Місцем») ¹⁵, навіть Перша Раса не визнається, як ми це бачили, Синами П'ятого Адама. Від вищої Небесної Людини, Верхнього Адама, що є «Чоловічо-жіночним» або Андрогіном, вниз до Адама з пороху, всі ці уособлені символи пов'язані зі статтю та розмноженням. Серед східних окультистів це цілком навпаки. Вони розглядають статеве злягання, як «Карму», що стосується лише сполучення людини в цьому світі, яка перебуває під владою Ілюзії, щось, що повинне бути відкинута в ту мить, коли людина стає «мудрою». Вони вважали це досить щасливою обставиною, коли Гуру (Учитель) знаходив у своєму учні схильність до чистого життя Брахмачарья. Їхні двоякі символи були для них лише поетичним зображенням вищих сполучень творчих, космічних сил. І це ідеальне уявлення висвітлює, як золотим променем, кожного ідола, яким би не був він грубим і смішним у захаращених проходах темних храмів Індії та інших країн, батьківщин культів.

Це буде показано в наступному Відділі.

А поки що можна додати, що у гностиків другий Адам також виходить від Первинної Людини, Офіт Адамас, «за образом Якого він створений»; третій, від цього другого – Андрогін. Останній символізований у шостій і сьомій парі чоловічо-жіночних Еонів-Амфаїн-Ессумен ('*Αμφαίην Έσσουμέν*), і Вананин-Ламертаде (*Οβανανίην Λαμάρταδε*) – Батько-Матір¹⁶, – тоді як четвертий Адам або Раса представлена пріапічним чудовиськом. Останній – після-християнська фантазія – є деградованою копією дохристиянського гностичного символу «Благого» або «Він, хто створював до існування чого-небудь», Небесний Пріап – істинно, породжений Венерою і Вакхом, коли цей Бог повернувся зі своєї подорожі в Індію, бо Венера і Вакх є пізнішими образами Адіті й Духу. Пізніший Пріап, хоча й будучи єдиним з Агафодемоном, гностичним Рятівником, і навіть із Абракасом, не є вже гліфом для *абстрактних творчих* Сил, але символізує чотирьох Адамів або чотири Раси, причому П'ята представлена на гностичних Коштовностях *п'ятьма* гілками, відрізнаними від Дерева Життя, на якому стоїть старець. Число корінних Рас було записано в древніх грецьких храмах сімома голосними, з яких *п'ять* були вкладені в рамку на стіні в залах Присвяти в Адитумі; єгипетським гліфом для цього була рука з п'ятьма розставленими пальцями, причому п'ятий або мізинець був тільки на половину виростим, а також і *п'ять* «N» – ієрогліфи заміняли цю букву. Римляни у своїх храмах використовували п'ять голосних A E I O V, у середні віки цей архаїчний символ був прийнятий Будинком Габсбургів, як мотто – *Sic transit gloria!*

¹³ *Op. cit.*, стор. 418, 419.

¹⁴ Там само, стор. 118.

¹⁵ Просто черево, «Святая Святих» у семітів.

¹⁶ Див. Таблицю Валентина у Епіфанія, «*Adv. Haer.*» I, XXXI, 2.

ВІДДІЛ Ш

«СВЯТАЯ СВЯТИХ», ПРИНИЖЕННЯ ЙОГО

Sanctum Sanctorum древніх, названий також Адітум – сховане приміщення в західній стороні храму, закрите з трьох сторін білими стінами і лише з одним отвором або дверима, завішеними занавіскою, – було загальним поняттям для всіх народів стародавності.

Нині ж встановлюється величезна різниця між таємним сенсом цього символічного місця, як воно представлено в Езотеризмі язичників, і поясненням його в Езотеризмі пізніших євреїв, хоча символізм його спочатку був тотожний у всіх древніх рас і народів. *Язичники* поміщали в Адітумі *саркофаг* або гробницю (*taphos*) із Сонячним Богом у ній, якому був присвячений храм, і, будучи пантеїстами, вони вчиняли йому найбільше шанування. Вони його розглядали в його Езотеричному значенні, як символ *відродження*, космічного, сонячного, або добового та людського. Він охоплював широкий проміжок періодичних і точних (у часі) Манвантар або нових пробуджень Космосу, Землі та Людини до нових існувань. Сонце було найбільш поетичним і, в той же час, найбільш грандіозним символом подібних Циклів у Небесах, тоді як людина була ним – у своїх втіленнях – на Землі. *Євреї* – реалізм яких, якщо дотримуватися мертвої букви, був настільки ж практичним і грубим у дні Мойсея, яким він є й зараз¹⁷, – під час відчуження від Богів своїх сусідів-язичників, завершили національну й священницьку політику, висунувши екзотерично своє Святає Святих, як найбільш урочисту емблему свого монотеїзму, тоді як, езотерично, вони бачили в ньому лише всевітній фалічний символ. І в той час, як кабалісти знали лише Ейн-Софа та «Богів» Містерій, левіти у своєму Адітумі не мали ні гробниці, ні Бога, а лише «Священний» Ковчег Завіту – своє «Святає Святих».

Коли езотеричний сенс цього вмістища буде чітко пояснений, непосвячений зможе краще зрозуміти, чому Давид танцював «голим» перед *Ковчезом* Завіту й так намагався здатися *грішним* в ім'я свого Господа, і *приниженим* в очах своїх¹⁸.

Ковчег є човноподібний Аргха «Містерій». Паркерст, котрий прекрасно пише про нього у своєму Грецькому Словнику, і жодним словом не згадав про нього у своєму Єврейському Лексиконі, пояснює це так:

«*Arché* (Ἀρχή) у цьому застосуванні відповідає єврейському Разіт або Мудрості ... слово, що має значення емблеми жіночої сили зародження, «*Arg* або *Arca*, у якому передбачалося, що зародок всієї Природи носить або запліднюється у великій безодні впродовж проміжку часу, що слідував після кожного виявленого циклу».

Цілком правильно; і єврейський Ковчег Завіту мав, як раз, *тотожне значення*; з одним додаванням, що замість Прекрасного і цнотливого саркофагу (символу Утроби Природи й Відродження), як ми бачимо це в *Sanctum Sanctorum* язичників, вони додали побудові ковчега ще більш *реалістичний* характер, завдяки двом Херувимам, поміщеним друг проти друга на кришці Ковчега Завіту, причому крила їх простягнені таким чином, щоб вони утворили досконале Йоні (як можна бачити це зараз в Індії). Крім того, значення цього символу зародження, було підкреслено ще чотирма містичними буквами імені Іегови, а саме IHVH (יהוה), *Jod* (י), що означає *membrum virile*; *Hé* (ה), *черево*; *Vau* (ו) гачок, або загин, або цвях, і знову *Hé* (ה), що також означало «отвір»; усе ціле утворювало досконалу *двостатеву* емблему або символ, або I (e) H (o) V (a) H, чоловічий і жіночий символ.

Можливо, коли буде зрозуміле істинне значення посади й звання Кадеш Кадешим, «святі» або «присвячені *Храму Господу*», то «Святає Святих» цих «святих» прийме аспект далеко не настільки піднесений.

Jacchus – той же *Iao* або Іегова; і Ваал або Адон, подібно Вакху, був фалічним Богом.

«Хто зійде на пагорб (високе місце) Господа?» – запитує праведний Цар Давид, або «Хто стане на місце його Кадушу (קדשו)»¹⁹. Кадеш може означати, в одному сенсі «опромінювати», «освячувати» і навіть «присвячувати або «відокремлювати»; але воно також означає здійснення хтивих ритуалів – культ Венери, – істинне тлумачення слова Кадеш відкрито зазначене у *Второзаконні*, XXIII, 17; у *Книзі Пророка Осії*, IV, 14, і в *Книзі Буття*, XXXVIII, 15-22. «Святі», біблійні Кадешими були тотожні, стосовно їхніх обов'язків, баядеркам у пізніших індуських храмах. Єврейські Кадешим або Галлі жили «при будинку Господа, де жінки ткали запони для гаю» або ж для статуї Венери-Астарті²⁰.

Танець, вчинений Давидом навколо Ковчега, був «крутінням», що, як говорять, було запропоновано Амазонками для Містерій. Такий був танець дочок Силомських²¹, так само як і стрибки пророків Ваала. Це просто були характерні ознаки культу сабеян, бо танець цей зображував рух планет навколо Сонця. Безсумнівно, що танець цей був вакхічною несамовитістю, при чому вживалися цистри, також досить виразні докори Мелхоли²² й відповіді Царя²³.

¹⁷ Але в дійсності це було не так, про що свідчать їхні пророки. Лише пізніші рабини і *Талмудична* схема вилучили всю духовність із значення їхніх символів; залишивши лише свої Писання – мертву оболонку, позбавлену душі.

¹⁸ Див. II, *Книга Царств*, VI, 16-22.

¹⁹ *Псалми*, XXIV, 3; XXIII, 3.

²⁰ II *Книга Царств*, XXIII, 7; Див. Дунлап, «*Сод; Містерії Адоні*», стор.41.

²¹ *Книга Суддів Ізраїлевих*, XXI, 21, 23 *et passim*

²² I *Книга Царств*. XVIII, 26.

²³ «*Викрита Ісіда*», II, 49.

Ковчег, у якому зберігаються зародки всіх живих тварин необхідних для населення Землі, зображує переживання життя й перевагу Духа над Матерією при зіткненні протилежних сил у Природі. В астротеософічній хартії Західного Ритуалу, Ковчег відповідає пупу й міститься з лівої сторони, на стороні жінки (Місяця), одним із символів якої служить лівий стовп у Храмі Соломона – Боаз Пуповина зв'язана (через плаценту) із вмістищем, у якому запліднюються ембріони раси. Ковчег є священний Аргха індуїстів і, таким чином, легко зрозуміти той зв'язок, що він мав з Ковчегом Ноя, коли ми знаємо, що Аргха був довгастою посудиною, уживаною Ієрофантами, як жертвна чаша в культурі Ісіді, Астарти й Венери-Афродіти, які були Богинями сил зародження, Природи або Матерії – отже, які представляють символічно Ковчег, що містить зародок усього живого²⁴.

Помиляється той, хто приймає сучасні кабалістичні праці й тлумачення *Зохара* рабинами за справжню кабалістичну науку давнини²⁵. Бо в цей час, так само як і в дні Фрідріха фон Шеллінга, *Кабала*, що нині стала доступна Європі та Америці, не містить у собі нічого крім:

«Руїн і уривків, сильно перекручених залишків тої первісної системи, що є ключем до всіх релігійних систем»²⁶.

Найдавніша система і *Кабала* халдеїв були тотожні. Пізніші тлумачення *Зохара* належать до тлумачень Синагоги перших сторіч – тобто, Тори, (або Закону) догматичного та непримиренного.

«Покій Царя» у Піраміді Хеопса є, таким чином, «Святая Святих» єгиптян. У дні Містерій Присвяти, кандидат, представляючи Сонячного Бога, повинен був опуститися в Саркофаг, уособлюючи собою життєдайний промінь, що входить у плодоносне лоно Природи. Виходячи з нього на наступний ранок, він символізував відродження Життя після зміни названої Смертю. У великих Містеріях, його образотворча «Смерть» тривала два дні, після чого, на третій ранок після останньої ночі найжорстокіших випробувань, він вставав разом зі сходом Сонця. Тоді як кандидат представляв собою Сонце – всежиттєдайне світило, яке щоранку «воскресає», щоб дати всьому життю, – Саркофаг був символом жіночого початку. Так було в Єгипті; форма його і вигляд мінявся в кожній країні, але він залишався посудиною, символічним «кораблем» або вмістищем у формі човна й «символічним сховищем зародків або зародку життя». В Індії, бажаний стати брахманом або *Дві-Джа*, «народженим удруге», повинен пройти через «Золоту Корову». Аргха у греків мала форму молодого серпа місяця й була символом Цариці Небесної – Діани або Місяця. Вона була Великою Матір'ю всього суцього, тоді як Сонце було Батьком. Євреї спочатку так само як і після перетворення ними Ієгови на Бога Чоловічого Початку, поклонялися Асторет, що змусило Ісаю вимовити: «Новомісяці ваші та ... свята ваші ненавидить душа моя»²⁷; заява з його боку явно несправедлива. Свята Асторет і Молодики (серп Аргха), не мали гіршого значення, як народний культ, ніж взагалі сховане значення Місяця, котрий, як це добре відомо, був кабалістично безпосередньо пов'язаний і присвячений Ієгові; з тією лише різницею, однак, що один аспект Місяця, так само як і зірки Венери, був жіночим, а інший чоловічим.

Сонце (Батько), Місяць (Матір) і Меркурій-Тот (Син), були найранішою Трійцею єгиптян, які уособили їх в Осірісі, Ісіді та Тот'і (Гермесі). В Євангелії гностиків *Pistis Sophia*, сім великих Богів, розділені на дві Тріади та найвищого Бога (Сонце), є нижчими Троїстими Силами (*Τριδυν άμεις*), сили яких перебувають відповідно у Марсі, Меркурії та Венері; й Вищою Троїчністю – трьома «Невидимими Богами», які живуть на Місяці, Юпітері та Сатурні²⁸.

Це не вимагає доказу. Асторет була, в одному сенсі, безособовим символом Природи, Кораблем Життя, що несе через безмежний Небесний Океан зародки всього суцього. Коли ж вона не ототожнювалася з Венерою, подібно всім іншим Небесним Царицям, яким приносилися жертвоприносини з пирогів і коржів, Асторет ставала відображенням «*Nuah*, Всесвітньої Матері» халдеїв (*Noah*, Ной жіночого початку, котру розглядали, як пов'язану з поняттям Ковчега), а також жіночної Тріади – Ана, Беліта та Давкина; названої, при злитті воедино, «Превишню Богинею, Володаркою Нижньої Безодні, Матір'ю Богів, Царицею Землі і Царицею

²⁴ Там само, II, 444.

²⁵ Автор «*Кабали*» робить кілька спроб довести давність Зохара. Так він доводить, що Мойсей де Леон не міг бути автором або підроблювачем зохаричних праць у тринадцятому столітті, як він звинувачується в цьому, бо Ібн Гебироль давав ті ж філософські Вчення 225 років до часу Мойсея де Леона. Жоден справжній кабаліст або вчений не буде заперечувати цього факту. Безсумнівно, що Ібн Гебироль засновував свої Доктрини на найдавніших кабалістичних джерелах, а саме, на халдейській *Книзі Чисел*, так само, як і на деяких, вже не існуючих Мідрашим, на тих же, якими, без сумніву, користувався і Мойсей де Леон. Але, саме різниця між двома способами використання тих же Езотеричних тем, котра – доводячи величезну старовину Езотеричної Системи, – в той же час вказує на певний відгомін талмудичного й навіть християнського сектантства у складанні та в тлумаченнях зохаричної системи рабином Мойсеєм. Ібн Гебироль ніколи не наводив витягів з Писання, щоб посилити Вчення (*Кабала* Мейера, стор. 7), тоді як Мойсей де Леон зробив з *Зохара* те, що залишилося до цього дня – коментарі на П'ятикнижжя або Пентатейх, які й досі у вжитку» (там само), з небагатьма пізнішими додатками, зробленими руками християн. Один слідує Архаїчній Езотеричній Філософії, інший тільки тій частині, яка була прикладена до *загублених* Книг Мойсея, відновлених Ездою. Таким чином, у той час, як система або стовбур на якому був щеплений початковий справжній Зохар належить до величезної давнини, багато з (пізніших) відгалужень Зохара сильно забарвлені особливими поглядами християнських гностиків (сирійських і халдейських), друзями і співробітниками Мойсея де Леона, який, як це доведено Мунком, приймав їхні тлумачення

²⁶ Див. *Кабала* Франка, передмова.

²⁷ 1, 14

²⁸ Див. Шварц, *op. cit.*, стор. 359, 361 *et seq.*

Родючості. Пізніше, Беліта або Тамту²⁹ (Море), Матір Міста Ерех (великої халдейської столиці), перетворилася на Єву; нині ж вона Марія Діва латинської церкви й зображується стоячи на півмісяці, іноді ж для розмаїтості, на земній кулі. Корабель, або ж човноподібна форма півмісяця, що з'єднує в собі всі ті звичайні символи Корабля життя, подібні до Ковчега Ноя, Йоні індусів і Ковчега Завіту, є жіночим символом Всесвітньої «Матері Богів» і тепер зустрічається в кожній церкві під Християнським символом у вигляді корабля (від *Navis*³⁰. *Navis*, Небесний Корабель запліднюється Духом Життя – Богом чоловічого початку; або, як доречно називає його Кінілі у своєму «*Апокаліпсисі*» – Святим Духом. У західній релігійній символіці, півмісяць був чоловічого початку, повний Місяць аспектом жіночого початку цього Всесвітнього Духу. Містичне слово *ALM*, яке пророк Магомет поставив на початку багатьох розділів *Корану*, говорить про неї, як про *ALM*, Непорочну Небесну Діву³¹. І, позаяк найвище завжди спотворюється до безглузлого – саме від цього кореня *ALM* повинні ми утворювати слово Алмех, – що означає єгипетських танцівниць. Останні, «незаймані» того ж порядку, як і баядерки в Індії й (дівчата) Кадешим, «святі» у єврейських храмах – присвячені Ієгові, який представляв обидві статі – і *священні* функції яких в ізраїльських Храмах були *тотожні* з функціями баядерок.

Так Євстафій заявляє, що ІО (ΙΩ) означає Місяць на діалекті аргіян, також це було одним з імен Місяця в Єгипті. Яблонський говорить:

ΙΩ, Ioh, Ægyptiis Lunam significat neque habent illi, in communi sermonis usu, aliud nomen quo Lunam designent praeter ΙΟ. (означає місяць для єгиптян, і вони, у загальному вживанні цього слова, не мають жодного іншого імені, яким вони позначають Місяць, крім Іо.)

Стовп і Коло (10), які, за Піфагором, виявляють досконале число, яке розташовується у Квадраті³², стало пізніше, переважно, фалічним числом – головним чином серед євреїв, для яких воно означає Ієгову чоловічого та жіночого початку. Один учений пояснює це в такий спосіб:

«На Розетському камені Улеманна я знаходжу слово *мут* (також і в Зейфар, та), найменування *Місяця*, вжите тут, як цикл часу, звідси й місячний місяць, відповідно до ієрогліфа з і у вигляді означальних, які представлені, як *Ι Ο Η* коптів або *Ι Α Η*. Єврейське слово *מִי* також може бути вжито, як *Ι Ο Η*, бо буква *vau* (י) вживалася замість *o* і замість *i*, також заміняла *v* або *w*. І це перед Массорою, крапка (.) яка вживалася, як *i* = *o*, *ı* = *u*, *ı* = *v* або *w*. Тепер я дійшов висновку, на підставі досліджень первісних джерел, що велика відмінна функція божественного імені Ієгови позначала вплив місяця, як *причину зародження*, так само, як вона визначала точне вираховання місячного року при природному *вимірі днів*, як ви це ясно й побачите... І ось, це саме слово походить із джерела набагато більш древнього: а саме, від коптів або вірніше, від древніх єгиптян часів коптів»³³.

Це тим більш чудово, якщо єгиптологія порівняє ці дані з тим малим, що відомо про Фіванську Тріаду – складену з Амона, Мут і сина їх, Хонсу. Тріада ця, будучи об'єднаною, розташовувалася в Місяці, що був їхнім загальним символом; коли ж вона була роз'єднана, то, саме Хонсу ставав місячним Богом, якого, таким чином, змішували з Тот'ом і Пта. Його Матір Мут – ім'я це означає, між іншим, «Мати», а не Місяць, що був лише її символом, – називається «Небесною Царицею», «Дівою» і т.д., бо вона є аспект Ісиди, Хатор та інших Богинь Матерів. Вона була не стільки дружиною Амона, скільки його Матір'ю, відмінний титул якого «Чоловік своєї Матері». Ця Тріада представлена в Булаці, в Каїрі, у вигляді статуетки бога-мумії, який тримає в руці три різних скіпетри, і з місячним диском на голові; характерна зачіска волосся показує намір представити його, як *бога-немовля* або «Сонце» у Тріаді. Він був Богом Доль у Фівах і зустрічається під двома аспектами (1), як Хонсу, Місячний Бог і Володар Фів, Ноферхотеп, «той, хто перебуває в абсолютному спокої» і, (2) як «*Khonsu p.iri-sokhru*» або «Хонсу, який виконує Доллю»; перший підготовляв події і задумував їх для тих, хто народжувалися під його впливом зародження, останній приводив їх у³⁴ дію.

Внаслідок теогонічних перетворень Амон стає Гором, Гор-Амон, і Мут(х)-Ісиди стоїть годуючи його грудьми, на статуетці Саїтського³⁵ періоду. У свою чергу Хонсу, у цій перетвореній Тріаді, стає Тот-Лунус, «той, хто чинить порятунок». Чоло його прикрашене головою ібіса, вінчаної місячним диском та діадемою, названою Іо-Теф (10-теф)³⁶.

²⁹ Sayce, «*Hibbert Lectures*», 1887, стор. 374.

³⁰ Тимей Локрійський, кажучи про «Арка» (*Arché*), називає її «початком кращих речей» (*Ἀρχὴ τῶν ἀρίστων*). Слово *аркан*, «прихований» або таємний, є похідним від цього. «Нікому не явлений *Аркан*, виключаючи ... Превишнього» (*Cudex Nazaraeus*) – натяк на Природу, Жіночу Міць, і Дух, чоловічу Міць. Ескулап, як Сонячний Бог, називався *Archagetas*, вроджений з Аркха», від Божественної Небесної Диви-Матері. (Див. «*Книга про Бога*» Кінілі, стор. 10).

³¹ Кінілі, *op. cit.*, *ibid*.

³² Він був складений із десяти точок, розташованих трикутником у Чотири ряди. Це є Тетраграматон західних кабалістів.

³³ З одного Манускрипту.

³⁴ Див. Г. Масперо, «*Guide au Musee Boulaq*», стор. 168, рік 1884, № 1981.

³⁵ Там само, стор. 169, № 1998.

³⁶ Там само, стор. 172, № 2068.

Звичайно, всі ці символи зустрічаються відображеними (деякі вважають їх тотожними) в *Yave* або біблійному Ієгови. Це буде зрозуміло кожному, хто прочитає «*The Source of Measures*» або «Єврейсько-Єгипетську Містерію», і зрозуміє її безсумнівно ясні та математичні докази, що *Езотеричні основи* або ж система, яка вживалася при побудові Великої Піраміди, і архітектурні виміри Храму Соломона (байдуже, чи буде він міфом або реальністю), Ковчега Ноя і Ковчега Завіту, всі були тотожні. Якщо що-небудь у світі покладе кінець суперечці, що древні, так само як і пізніші післявавилонські євреї, особливо перші, будували свою теогонію та релігію на тій же самій основі, як робили це й усі язичники, то саме – наукова праця, про яку йде мова.

Тепер не завадило б також нагадати читачеві, що було сказано відносно *IAO* у «*Викрутій Ісіді*»:

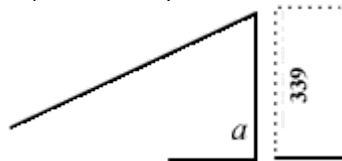
«Жодне божество не виявляє такої етимологічної розмаїтості, як *IAHO*, також не має іншого імені, що могло би вимовлятися настільки по-різному. Лише з'єднаючи його з масоретичними точками, пізнішим рабинам удалося зробити так, щоб Ієгова читався як «Адонай» – або Господь. Філон Біблський пише його грецькими буквами $IEY\Omega-IEVO$. Теодорит говорить, що самаритяни вимовляли його *labé (Yahva)*, а євреї – *Yaho*: що дало б, як ми вже показали *I-Ah-O*. Діодор стверджує, що «євреї розповідають, що Мойсей називав Бога *IAO*». Ми стверджуємо, на підставі авторитету самої *Біблії*, що Мойсей до своєї присвяти тестем своїм Іофором ніколи не знав слова *Iaho*».³⁷

Вищенаведене отримує підтвердження в приватному листі від одного дуже вченого кабаліста. У нашому першому томі³⁸ говориться, що екзотерично Брахмо (безстатеве), так безпідставно і так часто змішване сходознавцями із Брахмою (Чоловічого початку), іменується іноді Калу-ханса, «Лебідь у Вічності», причому Езотеричне значення Ахам-са перекладається, як – Я (єсмь) Він, «Со-хам» еквівалентно Сах – «він», і Ахам – «Я», – що є містичною анаграмою і пермутацією. Це також означає «чотириликий» Брахма, Чатур-мукхам (Довершений Куб), який утворюється *усередині й від* Нескінченного Кола; також і вживання $1, 3, 5$ і $\frac{7}{7} = 14$ пояснюється, як Езотерична Ієрархія Дхіані-Коганів. З цього питання згаданий кореспондент коментує в такий спосіб:

«Із приводу $1, 3, 5$ і двічі 7 , що означають саме $13\ 514$, цифри, які, узяті стосовно кола, можуть читатися як $31\ 415$ (або як величина π), мені здається, що тут не може бути ніякої можливості для сумніву; особливо ж, якщо розглядати їх разом із символічними знаками на Сакр³⁹, «Чакра» або на колі Вішну.

Дозвольте мені трохи розвинути ваш опис: ви говорите – Єдиний з Яйця, «Шість і П'ять»⁴⁰ дають числа 1065 , число Первонародженого». Якщо це так, то в 1065 ми маємо прославлене ім'я Ієгови, *Jve* або *Jave*, або Юпітера, а заміною в ньому π буквою λ , або h на n , одержуємо λn , або латинське слово *Jun* або *Juno* (Юнона), основу китайської загадки, ключ, що служить для виміру чисел *Sni* (Синай) і Ієгови, який спускається на цю гору, числа якого (1065) показують лише вживання нашої пропорції 113 до 355 , бо $1065 = 355 \times 3$, що є окружність діаметра $113 \times 3 = 339$. Таким чином, первісток Брахма-Праджапаті (або будь-який Деміург) вказує на вживання відношення окружності, як виміру, запозиченого від Чакра (або Вішну), і, як сказано вище, Божественний Прояв приймає форму Життя й Первонародженого.

Існує досить дивна річ: у передпокої, що веде до Царського Покою, розміри *поверхні* Великої Сходинки⁴¹ та Великої Галереї до самого верху зазначеної Галереї, за досить ретельними вимірами, зробленими Піацци Смітом, рівняються 339 дюймам. Візьміть a , як центр, і цим радіусом опишіть коло, діаметр цього кола буде $339 \times 2 = 678$. Ці цифри відповідають цифрам у виразі «*і ворон*», у «Голуб і ворона», у сценах або картинах Ноевого Потопу; радіус узятий, щоб

показати розподіл на дві частини, (з яких кожна рівняється 1065), бо 113 (людей) $\times 6 = 678$, а діаметр окружності в 1065×2 , – отже, ми маємо тут вказівку на космічну людину на цьому високому ступені або щаблі при вході в Покій Царя (Святая Святих) – що є *утроба*. Так висота цього проходу така, що людина, щоб увійти в нього, повинна зігнути. Але зріст людини, яка *стоїть*, рівняється 113 , зігнувшись, він стає $\frac{113}{2} = 56'5$ або $5'65 \times 10$ (יהיה), або Ієгова. Тобто, він уособлює його⁴² таким, хто входить у Святая Святих. Але в єврейському езотеризмі *головна функція* Ієгови була *дітородіння* й т.д., і це тому, що за цифрами його імені він був *виміром місячного року*, цикл часу якого – внаслідок його фактора 7 (сім), що

³⁷ Читач мусить знати, що Іофор названий «тестем» Мойсея не тому, що Мойсей був дійсно одружений на одній з його семи дочок. Мойсей був присвяченим і, – як такий, він був аскетом, Назар, і ніколи не міг бути одруженим. Це така ж алегорія, як усе інше. Сепфора («Блискуча») є одна з уособлених окультними науками, викладеними Рагуїлом Іофором, мадіамським жерцем, Мойсею, своєму єгипетському учневі. «Криниця», біля якої Мойсей зупинився під час своєї втечі від гніву фараона, є символ «Криниці Знання».

³⁸ I, стор. 106-108, і в іншому місці.

³⁹ Єврейською це означає фалічний символ Лінгам та Йоні.

⁴⁰ Див. Том I, Станца IV, Вірш 3.

⁴¹ На цій сходинці досягається рівень майданчику або підлоги та відкритого входу у «Покій Царя», в «Святая Святих» єгиптян.

настільки точно співпадали з періодами зародження життєвості та наростання – розглядалася як *причина дії зародження*, і тому йому поклонялися і молилися».

Це відкриття пов'язує Іегову ще більше з усіма іншими Творчими і Богами Зародження, Сонячними й Місячними, і особливо ж з «Царем Сома», індуським *Deus Lunus*, Місяцем, внаслідок Езотеричного впливу, приписуваного в Окультизмі цій планеті. Однак, у самих єврейських писаннях є цьому ще інші підтвердження. Маймонід у своїй праці «*More Nevochim*» (або «Керівник Розгубленого» – воістину), говорячи про Адама, виявляє його два аспекти: як людини, подібно всім іншим породженим від чоловіка й жінки, і – як *пророка Місяця*; причина цього тепер стає очевидною і повинна бути пояснена.

Адам, як передбачуваний великий «Прабатько Людської Раси», так само як Адам Кадмон, створений за образом і *подобою* Божою, отже, він – пріапічний образ. Єврейське слово Сакр' і Н'кабва, дослівно перекладені, означають Лінгам (Фалос) і Йоні (Ктеїс), незважаючи на їхній переклад у *Біблії*, як «чоловік і жінка»⁴³. Як сказано там: «Бог створив людину за образом своїм, по подобі Божій створив він її: чоловіком-жінкою створив він їх» – андрогінного Адама Кадмона. Але це кабалістичне ім'я не є ім'ям живої людини, ні навіть людської або божественної Істоти, але ім'ям обох статей або органів розмноження, названих єврейською з такою звичайною відвертістю, головним чином, біблійною мовою, Сакр' і Н'кабва⁴⁴; ці два тому і є *образом*, під яким «Господь Бог» з'являвся зазвичай своєму обраному народу. Що це так, то це доведено, поза всяким сумнівом, майже всіма символістами і єврейськими вченими, так само як і *Кабалою*. Тому Адам, в одному сенсі, є Іегова. Це пояснює інший загальний переказ на Сході, згаданий у праці п. Грегорі «*Примітки і Спостереження з приводу декількох Місць у Писаннях*»⁴⁵, і, яке наведено Харгревом Дженнінгс у його праці «*Фалізм*».

«Бог велів Адамові, щоб його мертве тіло залишалося на поверхні землі доти, доки не виповниться повний час віддати його ... у серце землі священнослужителем Превиснього Господа...»

Тому

«Ной щодня молився в Ковчегу перед «Тілом Адама»⁴⁶,

або перед фалосом у Ковчезі, або в тому ж Святаї Святих. Кабаліст, звичний до постійних пермутацій біблійних імен, коли вони тлумачаться чисельно й символічно, зрозуміє значення цього.

«Два слова, з яких складене ім'я Іегови, містять первісну ідею чоловічо-жіночого початку, як джерела зародження, бо *ו* було *tembrum virile*, а *הו* означало *Єву*. Отже ... *досконалий*, як початок вимірів, приймає також форму початку народження, у вигляді *гермафродита*: звідси фалічне вживання форми»⁴⁷.

Крім того, той же автор доводить чисельним і геометричним способом, що (а) Аретс, «земля», Адам, «людина» і Х-адам(х) взаємно зіставляються і *персоніфікуються* в *Біблії* однією формою, так само, як і єгипетський, і єврейський Марс, Бог зародження⁴⁸, і (b), що *Jehovah* або *Jah*, є *Noah*, бо *Іегова* є *Ной* і єврейською буде יהוה, або буквально англійською *Інч* (дюйм).

Отже, вищесказане дає ключ до цих переказів. Ной – божественне перетворення, передбачуваний Рятівник Людства, який несе у своєму Ковчегу або Аргха (Місяці) зародки всього живого, підносить шанування перед «Тілом Адама», що є зображенням Творця й саме по собі є Творець. Тому Адам називається «Пророком Місяця», Аргха або «Святаї Святих», знака *Yod* (י). Це також показує на походження єврейського народного вірування, що лик Мойсея *перебуває на Місяці* – тобто, плями на Місяці. Бо Мойсей і Іегова кабалістично є, як це було доведено, такими ж пермутаціями. Автор «*The Source of Measures*» говорить:

«Що стосується Мойсея і його праць, то є наступний факт, занадто важливий, щоб його обійти мовчанням. Коли Господь наставляв його в його місії, то ім'я *сили*, прийняте Божеством, було – *Аз єсмь те, що Аз єсмь*, слова ці єврейською мовою наступні

ה'יהא-רשא-ה'יהא;

різне читання, יהוה. Так Мойсей є משה дорівнює

345.

⁴² Кандидат до Посвячення завжди уособлював Бога храму, до якого він належав, так само як Первосвященик уособлював Бога в усі часи; точно так же, як нині Папа Римський уособлює Ап. Петра і навіть Ісуса Христа, коли він входить у внутрішнє Святилище – християнське «Святаї Святих».

⁴³ Книга *Буття*, I, 27.

⁴⁴ Іегова каже Мойсеєві: «Підсумок мого імені є *sacr'*, носій зародка», – фалос. «Воно є ... вмістище провіщення й, воістину, як *sacr'*, або носій зародка, вживання його пройшло через усі віки до *sacr-factum* римського священика і *sacr-fice*, і *sacr-ment* всіх рас, які розмовляють англійською мовою». («*The Source of Measures*», стор.236). Тому одруження є *sacrament* в грецькій і римській церквах.

⁴⁵ 4°, Лондон, 1684, том I, стор. 120, 121.

⁴⁶ *Op. cit.*, стор. 67.

⁴⁷ «*The Source of Measures*», 159.

⁴⁸ *Op. cit.*, стор. 187.

Додайте суми нової форми імені Іегова(х) $21+501+21=543$ або при зворотному читанні 345; виявляючи, таким чином, Мойсея, як одну із форм Іегови в цій комбінації. $21 \div 2 = 105$ або назад 501, так що *asher* або що в «*Аз єсмь те, що Аз єсмь*» є просто покажчиком для вживання 21 або 7×3 . $501^2 = 251 +$, досить знаменне число, що вживалося в пірамідах і т.д.»⁴⁹.

Для більш ясного уявлення тих, хто не вивчали *Кабалу*, ми викладаємо це так: «*Аз єсмь те, що Аз єсмь*» єврейською буде:

Âhiyê				Asher			Âhiyê			
ה	'	ה	א	ך	ש	א	ה	'	ה	א
5	10	5	1	200	300	1	5	10	5	1

Додайте числа цих окремих слів і ви одержите:

אהיה	אשר	אהיה
21	501	21

Це стосується процесу сходження у Вогні на Вершину для створення людини й т.д. і пояснено лише, як *перевірка* і вживання чисел гір: бо, з одного боку, ми маємо $10+5+6=21$ униз до середини 501, і на іншій стороні $6+5+10=21$ ⁵⁰.

«Святая Святих», як поняття кабалістичне й прийняте рабинами, виявлено, таким чином, як міжнародний символ і загальне надбання. Також воно започатковано не серед євреїв, але символ цей, завдяки занадто реалістичному застосуванню його напівприсвяченими левітами, придбав у них значення, що він навряд чи має у інших народів донині, значення, яке спочатку ніколи не передбачалося серед істинних кабалістів. Лінгам і Йоні сучасних індусів, середнього рівня свідомості, звичайно, не вище, ніж «Святая Святих» рабинів, – але воно й не гірше; і це вже є деяким виграшем перед християнськими ганьбителями азійських релігійних філософій. Бо в подібних релігійних міфах, у схованому символізмі вірування й філософії, саме дух догм, що викладаються, повинен вирішувати їхню відносну цінність. І хто може сказати, що будучи розглянута з тієї або іншої сторони, ця, так звана, «Мудрість», застосована лише до потреб і блага однієї малої народності, не дала розвитку серед неї чомусь подібному з національною етикою? Пророки на лице, щоб показати спосіб життя обраного, але «кріпковийного» народу до часів Мойсея, при ньому й після нього. Що вони володіли колись Релігією-Мудрості й користувалися її всесвітньою мовою та символами, доводиться тим же Езотеризмом, що існує донині в Індії, стосовно «Святая Святих». Це, як сказано вище, було й усе ще означає прохід через «Золоту» Корову в тому ж *зігнутому положенні*, як того вимагала Галерея Піраміди, що ототожнювало людину з Іеговою в єврейському Езотеризмі. Все розходження полягає в різниці духу тлумачення. У індусів, так само як і у древніх єгиптян, дух цей був цілком метафізичний і психологічний; у євреїв же він був *реалістичний і фізіологічний*. Воно вказувало на перше статеве роз'єднання людської раси – Єва, котра дає народження Каїнові-Іегові, як це показано в «*The Source of Measures*»; на завершення земного фізіологічного союзу і зачаття – як це показано в алегорії Каїна, який проливає кров Авеля, бо *Habel* (Авель) є жіночий початок; також і на дітородіння – процес, зазначено, отримав початок у Третій Расі або ж із третім сином Адама, Сифом; починаючи від Еноха, сина Сифа, людство стало називати себе Іегова або *Jah-hovah*, *Jod* чоловіче, і *Havah* або Єва, тобто, істотами чоловічої і жіночої статі⁵¹. Таким чином, різниця полягає в релігійному й етичному почутті, але обидва символи тотожні. Безсумнівно, що серед цілком присвячених іудейських танаїмів внутрішній сенс символу був також священний у його абстрагованості, як і серед древніх арійських Двіджа. Культ «Бога в Ковчегу» стосується лише початку часу Давида; і впродовж тисячоріч ізраїльтяни не знали про фалічного Іегову. Нині ж древня *Кабала*, видана й перевидана, забарвилася цим поняттям.

У древніх аріїв схований сенс був грандіозний, величний і поетичний, незважаючи на всі протиріччя, що існують тепер між цим твердженням і зовнішньою видимістю їхнього символу. Церемонія проходження через Святая Святих – тепер символізована короною, але на початку проходженням через храм Хіранья-Гарбха, Промененосне Яйце, що є символом Всесвітньої Абстрактної Природи, – означало духовне зачаття й народження або, вірніше, *нове народження* індивіду і його відродження; так *схилена* людина, при вході в *Sanctum Sanctorum*, означала, що вона готова пройти через утробу Матері Природи або ж фізична істота, готова знову стати первісною Духовною Істотою, *Людиною до її народження*. У семітів *схилена* людина означала *падіння Духа в Матерію*, і це *падіння* та *приниження* кульмінували в них скиданням Божества до рівня людини. Для аріїв цей символ означав роз'єднання Духа з Матерією, його занурення і повернення до свого споконвічного Джерела; для семітів, – сполучення Духовної Людини з Матеріальною Жіночою Природою, причому фізіологічне значення перевищувало психологічне й чисто нематеріальне. Точка зору аріїв на символізм була тотожна з поглядом усього язичеського світу; тлумачення семітів відбувалися й належали переважно малому племені, відзначаючи, таким чином, його національні риси й особливі недоліки,

⁴⁹ *Op. cit.*, стор. 271.

⁵⁰ Того ж автора. Див. також Відділ «Символізм Таємних Імен Іао та Іегова».

⁵¹ В Книзі *Буття* (IV, 26) це перекладено неправильно. «І він нарік йому ім'я Енос (людина); тоді почали призивати ім'я Господа», – що не має ніякого сенсу, якщо Адам та інші вчиняли так само.

що характеризують багатьох євреїв і досі – грубий реалізм, себелюбність і чуттєвість. Через свого батька Якова вони уклали договір зі своїм племінним Божеством, яке звеличується поверх усіх інших, і *завім*, що «його насіння буде, як пісок землі», і з тих пір божество це не могло бути представлене краще, ніж у вигляді символу зародження, а також *числом* і числами.

Карлейль вимовив мудрі слова про ці два народи. Для індуса-арія – найбільш метафізичного і духовного народу на Землі – релігія завжди була за його словами:

«Вічною Полярною Зіркою, що тим яскравіше сяяла на Небі, чим темніше ставала ніч тут, на Землі, довкола нього».

Релігія індуса відриває його від Землі; тому, навіть тепер символ корови є одним із найбільших і найбільш філософських серед усіх інших за своїм внутрішнім змістом. До «Вчителів» і «Владик» Європейських Урядів, ізраїлітам, ще краще застосовні деякі слова Карлейля; для них

«Релігія є почуття, мудре й обережне, засноване на *простому розрахунку*», –

і так було воно від самого початку. Приймаючи на себе цей вантаж, християнські народи почувають себе зобов'язаними захищати і *поетизувати* цю релігію за рахунок всіх інших.

Але не так було у древніх народів. Для них прохід, який служить входом, і саркофаг у Царському Покої, означали відродження, – але не зародження. Це був найбільш урочистий символ, *Святая Святих*, воістину, де створювалися Безсмертні Ієрофантиса та «Сини Бога», але ніколи не смертні люди та сини хіті й плоті, як тепер, відповідно до схованого змісту семітичного кабаліста. Причину різниці в поглядах цих двох рас легко пояснити. Індус-арій належить до найстаршої Раси зараз на Землі; єврей-семіт до пізнішої. Перша має за собою давність близько мільйона років; остання є малою під-расою, що має за собою не більше 8000 років⁵².

Але фалічний культ розвинувся лише з поступовою втратою ключів до внутрішнього значення релігійних символів, і були часи, коли ізраїльтяни мали вірування, настільки ж чисті, як і арії. Але тепер іудаїзм, побудований *винятково* на фалічному культі, став одним із пізніших вірувань в Азії, теологічно ж релігією ненависті та злості до всіх і до всього поза нею. Філон Іудей показує, яка була справжня віра євреїв. Священні Писання, говорить він, пропонують нам, що ми повинні робити, *наказуючи нам ненавидіти язичників і закони, та приписи їхні*. Правда, вони відкрито відкидали культ Ваала або Вакха, але залишили гірші його сторони для таємного слідування йому. Саме, серед євреїв, послідовників Талмуда, великі символи Природи були найбільш профановані. У них, як це доведено тепер, завдяки відкриттю ключа до правильного читання *Біблії*, геометрія, п'ята Божественна Наука – «п'ята» у серії Семи Ключів до всесвітньої Езотеричної Мови й Символіці – була опоганена й застосована для приховання найбільш земних і грубих статевоїх містерій, де Божество та релігія були однаково принижені.

Нам заперечують, що те же саме відбулося з нашим Брахма-Праджапаті, з Осірісом і всіма іншими Богами *Творцями*. Цілком правильно, якщо розглядати їхні ритуали, з погляду екзотеричності й зовнішності; й зовсім зворотно, як ми це бачимо, коли відкритий їхній *внутрішній* сенс. Безсумнівно, що лінгам у індусів тотожний зі «Стовпом» Якова, але різниця, як сказано, складається, очевидно, у тому факті, що Езотеричне значення Лінгама було, воістину, занадто священне і метафізичне, щоб це могло бути відкрито непосвяченим і масам; тому, його поверхнева видимість була залишена на судження юрби. Також Ієрофант – арій і брахман, у своїй гордій винятковості та задоволеності у своєму знанні, не стали би приховувати його споконвічну *наготу* під хитромудрими байками; тоді як рабини, витлумачивши символ так, щоб він відповідав їхнім власним прихильностям, повинні були сховати занадто ясний символ; і це послужило двом цілям – зберегти таємницю для себе і піднести себе у своєму передбачуваному Монотеїзмі над язичниками, яких їхній Закон велів їм ненавидіти⁵³, – велич, яка охоче прийнята тепер і християнами, незважаючи на іншу пізнішу заповідь – «Любіть один одного». Як Індія, так і Єгипет мали і мають свої священні лотоси, що є символами того ж «Святая Святих», – лотос росте у воді, що є подвійний жіночий символ – *носія* свого власного насіння і кореня всього сущого. Вірадж і Гор, обоє є символами чоловічого початку, що виходять від Андрогінної Природи, один від Брахми і його жіночого аспекту Вакх, інший від Осіріса та Ісиди, – але ніколи не від Єдиного

⁵² Точно кажучи, євреї, штучна арійська раса, народжена в Індії, і належить до кавказького підрозділу. Ніхто з тих, хто знайомий з вірменами і партійцями, не забуде визнати в цих трьох той же арійський, кавказький тип. З семи первинних типів П'ятої Раси залишаються зараз на Землі лише три. Як правильно висловився проф. У.Г. Флоуер у 1885 р.: «Я не можу відмовитися від висновку, до якого так часто приходили різні антропологи, – що первісна людина, ким би вона не була, впродовж століть розділилася на три крайніх типа, пред'явлених кавказькими народами Європи, монголами Азії та ефіопами Африки і, що всі існуючі індивіди цих родів можуть бути розподілені навколо цих типів». (Адреса Президента в Антропологічному Інституті Великобританії і т.д.). Беручи до уваги, що наша Раса вже досягла своєї п'ятої суб-раси, чи може це бути інакше?

⁵³ Кожного разу, коли були вказані подібні аналогії між язичниками і євреями, та пізніше між християнами, ці останні незмінно відповідали, що це була справа рук диявола, примусити язичників наслідувати євреям з метою кинути бруд в релігію *єдиного, істинного, живого Бога*. На це Фабер вельми справедливо зауважує: «Деякі уявляли, що язичники були рабськими наслідувачами ізраїльтян і, що кожна риса подібності була запозичена ними з Мойсеевих Настанов. Але ця теорія, ні в якому разі не може вирішити проблему. Бо ми знаходимо між ритуалами народів, що живуть далеко від Палестини, ту ж подібність, що й у ритуалах народностей, які знаходяться в безпосередньому сусідстві з нею, а також тому, що здається найімовірним, щоб усі запозичили від народу, який був всесвітньо нелюбим і зневаженим». «*Pagan Idolatry*», I, 104).

Нескінченного Бога. Але в іудейсько-християнських системах це не так. Тоді як лотос, що містить Брахму, Всесвіт, виявлений зростаючим із Пупка Вішну, Центральної Точки у Водах Безмежного Простору, і тоді як Гор народжується з лотосу Небесного Нілу, – всі ці абстрактні пантеїстичні уявлення зменшені й зроблені в *Біблії* земними конкретностями. Майже схиляєшся сказати, що в *езотеризмі* вони *грубіше й ще більш антропоморфічні*, ніж у своєму *екзотеричному* викладі. Візьміть, наприклад, той же символ, навіть у його християнському застосуванні – *лілії* в руці Архангела Гаврила⁵⁴. В індуїзмі «Свята Святих» є всесвітня Абстракція, *dramatis personae* якого суть Безмежний Дух і Природа; у християнському іудаїзмі це *особистий* Бог, *поза* цією Природою, і людське черево – Єва, Сара тощо; отже, антропоморфічний фалічний Бог і його подоба – людина.

Таким чином, стверджується, що на підставі змісту *Біблії*, одна із двох гіпотез повинна бути прийнята. Або, що за символічним заступником Іегови перебувало Невідоме й Непізнаване Божество, кабалістичний Ейн-Соф; або ж, що євреї, із самого початку, були не краще шанувальників Лінгама⁵⁵, у його буквальному значенні в сучасній Індії. Ми стверджуємо, що перша гіпотеза правильна і, що тому, таємний або езотеричний культ євреїв був тим же Пантеїзмом, що нині ставиться в докір філософам Веданти; Іегова був *заступником* для цілей екзотеричної, національної віри і не мав значення або реальності в очах освіченого священства та філософів – садукеев, найбільш витонченої і найбільш обізнаної з усіх ізраїльських сект, що є живим доказом цього, у своїй презирливій відмові визнавати іншу віру, крім Закону. Бо, як могли ті, хто представили вражаючу схему, відому зараз як *Біблія*, або ж їхні спадкоємці, котрі знали, як знають це всі кабалісти, що все це було винайдено лише, як «приховання» для народу, – як могли вони, запитуюмо ми, поклонитися такому фалічному символу й *числу*, яким, безсумнівно, виявлений Іегова в кабалістичних працях? Як міг хто-небудь, гідний імені філософа й знаючий істинне, *таємне* значення їх «Стовпа Якова», їх *Bethels*, помазаних фалосів, і їх «Мідного Змія», поклонитися такому грубому символу й служити перед ним, бачачи в ньому «Завіт» – Самого Господа! Нехай читач звернеться до *Gemara Sanhedrim*, і нехай він судить. Як це довели вже багато письменників і, як це грубо стверджується у творі Харгрева Дженнінгса «Фалізм»:

«Ми знаємо з єврейських записів, що Ковчег містив *кам'яну скрижаль*; і, якщо можна довести, що камінь цей був фалічним і, проте, тотожним зі священним ім'ям *Jehovah* або *Yehovah*, котре, будучи написане єврейською без крапок і чотирма буквами, є *J-E-V-E* або *J-H-V-H* (*H* є просто придих і те саме що й *E*). Цей спосіб залишає нам дві букви *I* і *V* (або *U* у своїй іншій формі), потім, якщо ми поставимо *I* в *U*, ми маємо «Свята Святих»; також ми маємо Лінгам і Йоні, та Аргха індусів, Ішвара (*Ishvara*) або «Превисній Володар»; і тут перед нами вся таємниця його містичного та небесного значення, підтверджена в самій собі, будучи тотожною з Лініоні [?] Ковчега Завіту»⁵⁶.

Біблійні євреї наших днів ведуть свій початок не від Мойсея, але від Давида, – навіть допускаючи тотожність древніх і достовірних сувоїв Мойсея з тими, які були перероблені пізніше. До цього часу національність їх губиться в тумані доісторичної пітьми, покрив з якої ми тепер піднімаємо, наскільки дозволяє нам місце. Лише до епохи вавилонського полону *Старий Завіт* може бути визнаний, самим поблажливим критиком, таким, що представляє приблизно правильні погляди, які існували в часи Мойсея. Навіть такі фанатичні християни і шанувальники Іегови, як його преподобіє єп. Хорн, повинні визнати численні зміни та виправлення, зроблені пізнішими укладачами «Книги Господньої», і відтоді, як вона була *знайдена Hilkiyah*'ом⁵⁷, і з тих пір, як

«П'ятикнижжя відродилося з *первинних* або *найстарших* документів і шляхом *додавань*».

Тексти Елохічні були написані заново 500 років після епохи Мойсея; Іеговічні – 800 років пізніше, на підставі біблійної хронології. Тому стверджується, що божество, представлене у вигляді органа зародження, у його формі стовпа і, як символ двостатевого органу в чисельній сумі букв його імені – *Yod*, י, або «Фалос», і *Hé*, ה, «отвір» або «лоно», за кабалістичним авторитетом, – стосуються набагато більш пізнього часу, ніж символи – Елохіма, і запозичені з *екзотеричних* ритуалів язичників; таким чином, Іегова відповідає Лінгам і Йоні, що зустрічається на кожному перехресті в Індії.

Так само як *Iao* у Містеріях був відмінний від Іегови, точно так і пізніший *Iao*, та Абракас або Абракас, деяких гностичних сект, був тотожний Богові євреїв, котрий відповідав єгипетському Гору. Це доведено незаперечно, як на «язичеських», так і на «християнських» гностичних коштовностях. У колекції таких коштовностей, що належить п. Маттер, є зображення «Гора», –

«Сидячого на Лотосі з написом ΑΒΡΑΣΑΞ ΙΑΩ (Abrasax Iao) – назва цілком еквівалентна так часто зустрінутому ΕΙΣ ΖΕΥΣ ΣΑΡΑΠΙ (*Eis Zeus Sarapi*) на сучасних язичеських гемах, і тому, варто перекладати, як «Абракас є Єдиний Іегова»⁵⁸.

Але хто був Абракас? Як доводить це той же автор:

⁵⁴ *Сван. від Луки*, I, 28.

⁵⁵ Їх посвячені Стовпи (з неотесаних каменів), споруджені Авраамом та Яковом, зображували *Лінгам*.

⁵⁶ *Op. cit.*, стор. 67.

⁵⁷ Див. «*Введення у Старий Заповіт*», а також працю єпископа Коленсо – «*Елохічні та Іеговічні Письменники*».

⁵⁸ Кінг, «*Gnostic and their Remains*», стор. 327, друге видання.

«Чисельне або кабалістичне значення імені Абраксас указує Безпосередньо на перський титул бога «Митри», Правителя року, якому поклонялися із найраніших часів під найменуванням *Іао*»⁵⁹.

Таким чином, він був, в одному аспекті Сонцем, в іншому – Місяцем або Генієм Місяця, тим Божеством, яке зароджує, якого гностики привітали, як «Ти, хто очолюєш Таємниці Батька й Сина, Ти, хто світиш уночі, *посідаючи друге місце*, перший владики Смерті».

Лише у своїй якості Генія Місяця – причому остання в древній Космогонії представлена, як Матір нашої Землі – Іегова міг бути коли-небудь розглянутий, як *Творець* нашої земної кулі і її Неба, тобто, небесної тверді. Знання всього цього, однак, не буде доказом для звичайного ханжі. Місіонери будуть продовжувати свої найбільш уїдливі нападки на релігії Індії, а християни, з тією ж прихильною посмішкою задоволення, як і завжди, будуть читати ці безглуздо-несправедливі слова Кольриджа:

«Вельми гідний спостереження той факт, що натхненні писання, отримані християнами, відрізняються від усіх інших книг, що претендують на натхненність, від Писань брахманів і навіть від Корану, своїми сильними й частими твердженнями Істини [!!!]».

ВІДДІЛ IV

МІФ ПРО «ЗАНЕПАЛИХ ЯНГОЛІВ» У ЙОГО РІЗНИХ АСПЕКТАХ

A

Дух Зла: ХТО ВІН і ЩО?

У цей час ми розходимося винятково з теологією. Церква наполягає на вірі в Особистого Бога і Особистого Диявола, тоді як Окультизм доводить помилковість такого вірування. Для пантеїстів і окультистів, так само як і для песимістів, «Природа» є лише «мати-прекрасна, але, як камінь, холодна»; проте це вірно лише оскільки це стосується *зовнішньої* Фізичної Природи. Всі вони згодні, що для поверхневого спостерігача, вона лише величезна бійня, в якій м'ясики стають жертвами, а жертви, у свою чергу, катами. Цілком природно, що песимістично налаштований профан, переконавшись у численних недоліках і невдачах Природи, особливо ж у її самопоїдаючих нахилах, уявить, що це є кращим доказом того, що в Природі немає *Божества in abscondito*, так само як і нічого божественного в ній самій. Тому, природно, що матеріалісти й фізики уявляють собі, що все зобов'язано своїм існуванням сліпій силі й випадковості, і виживанню *найсильнішого*, частіше навіть, ніж найбільш *приспосованого*. Але окультисти, які розглядають Фізичну Природу, як сукупність найрізноманітніших ілюзій на плані оманних пізнавань, які визнають у кожному болю і стражданні лише необхідні муки безустанного породження, ряд стадій, спрямованих до постійно зростаючого вдосконалення, котре, очевидно, у мовчазному впливі ніколи не помилкової Карми або *Абстрактної* Природи – окультисти, стверджуємо ми, бачать Велику Матір в іншому аспекті. Лихо тим, хто живе не відчуваючи страждання. Застій і смерть є доля всього, що животіє без зміни. І, яка зміна до кращого може бути без пропорційного страждання впродовж попередньої стадії? Хіба не ті лише, хто пізнав оманні цінності земних надій та ілюзорні приваблювання зовнішньої природи, призначені до вирішення великих проблем життя, страждання та смерті?

Якщо наші сучасні філософи, – яким передували вчені середніх століть, – скористалися й засвоїли деякі фундаментальні ідеї давнини, то теологи спорудили свого Бога і його Архангелів, свого Сатану і його Янголів, так само як Логос з його воїнством, ґрунтуючись цілком на *dramatis personae* древніх язичницьких Пантеонів. У цьому можна було би «лише привітати їх, якби тільки вони не спотворили, хитромудро, первісні образи, не зіпсували філософський сенс і скориставшись неуцтвом християнського світу – результатом довгих століть розумового сну, впродовж яких людству дозволялося мислити лише через посередника уповноваженого для цього, – не змішали всі символи в найбезнадійнішу плутанину. Одним із найбільш гріховних досягнень у цьому напрямку було перетворення божественного *Alter Ego* на вульгарного Сатану їхньої теології.

Позаяк уся філософія проблеми зла залежить від правильного розуміння будови *Внутрішньої* Сутності Природи та Людини, божественної усередині тварини й, отже, також і від правильного засвоєння всієї системи, як вона представлена на цих сторінках стосовно вінця утвору еволюції – Людини, – то жодна обережність проти теологічних вивертів не буде зайвою. Коли добрий Св. Августин і запальний Тертуліан називають Диявола «мавпою Бога», ми можемо віднести це за рахунок неуцтва століття в якому вони жили. Набагато сутужніше вибачити, на тій же підставі, наших сучасних письменників. Переклад маздейської літератури надав римо-католицьким письменникам привід для виправдання ще раз їхньої точки зору в цьому питанні. Вони скористалися двоєю природою Ахура Мазди і його Аменшаспентів у *Зенд Авесті* й у *Вендідаді*, щоб ще більше підкреслити свої дикі теорії. Сатана є *плагіатором і наслідувачем у передбаченні* ім релігії, що народилася століття пізніше! Це було одним із майстерних ударів латинської церкви, її кращим козирем після появи спіритуалізму в Європі. Хоча взагалі це можна розглядати лише як *succes d'estime*, навіть серед тих, хто не зацікавлені ні в теософії, ні в спіритуалізмі; проте, зброєю цією часто користуються християни – (римо-католики) кабалісти проти східних окультистів.

⁵⁹ Там само, стор. 326.

Але навіть матеріалісти зовсім нешкідливі й можуть розглядатися, як друзі Теософії, у порівнянні з деякими фанатичними кабалістами, котрі зустрічаються на материку, і, які йменують себе християнами, але яких ми називаємо «сектантами». Вони читають Зохар не для того, щоб знайти в ньому древню Мудрість, але щоб, шляхом шматування та перекручування текстів і змісту його, відкрити в його віршах християнські догми, де нічого подібного ніколи не могло передбачатися, і вивудивши їх звідти з колективною допомогою єзуїтської казуїстики та вченості, уявні «кабалісти» починають писати книги, вводячи в оману менш далекоглядних дослідників Кабали⁶⁰.

Тому, чи не буде нам дозволено досліджувати дно глибоких рік Минулого і, таким чином, виявити на поверхню основну ідею, що привела до перетворення Бога-Мудрості, котрий спочатку розглядався, як Творець усього сущого, на Янгола Зла, – безглузлого рогатого, двоногого, напів-цапа й напів-мавпу з копитами та хвостом? Не потрібно відступів для порівняння язичницьких Демонів Єгипту, Індії або Халдеї з дияволом християнства, бо подібне порівняння неможливе. Але ми можемо призупинитися і розглянути біографію християнського диявола, зухвалу підробку халдео-їудейської міфології.

Первісне походження цього уособлення засноване на уявленні аккадійців про Космічні сили – Небес і Землі, – що перебувають у вічній ворожнечі й боротьбі з Хаосом. Їхній Силік-Мулудаг (Мурудуг?) «Бог серед усіх Богів», «милостивий охоронець людей на Землі», був сином Хеа (або Еа), Великого Бога-Мудрості, іменованого Небо жителями Вавилону. У обох цих народів, так само як і у випадку індуських Богів, всі божества їхні були доброзичливі й ворожі одночасно. Так само як зло й покарання є знаряддями Карми у своєму абсолютно справедливому сенсі відплати, так і Зло було слугою Добра⁶¹. Читання халдео-асирійських табличок довело це тепер поза всякої тіні сумніву. Те ж уявлення ми зустрічаємо і в *Зохарі*. Сатана був Сином і Янголом Бога. Серед усіх семітичних народів, Дух Землі був настільки ж Творцем у своєму царстві, як і Дух Небес. Вони були близнюками і заміщали друг друга у своїх функціях, коли вони не були єдині. Нічого з того, що ми зустрічаємо у Книзі *Буття*, не відсутнє у халдео-асирійських релігійних віруваннях, навіть у тому малому, що дотепер було розшифровано. Великий «Лик Безодні» Книги *Буття* можна знайти в Тоху-Боху («Безодня або «Споконвічний Простір») або в Хаосі вавилонян. Мудрість, Великий Невидимий Бог – названий у Книзі Буття «Духом Божим» – в уявленні найдавніших мешканців Вавилону, так само як і аккадійців, перебував у Морі Простору. У дні описувані Берозом, це Море стало Видимими Водами на поверхні Землі – кришталевою оселею Великої Матері, Матері Бога Еа і всіх Богів, що ще пізніше стала великим Драконом Тіамат, Морським Змієм. Остання стадія розвитку була представлена, як велика боротьба Бел'а з Драконом – Дияволом!

Звідки християнське уявлення, що Бог прокляв Диявола? Бог євреїв, ким би він не був, забороняє проклинати Сатану. Філон Іудей, Йосип Флавій, обоє стверджують, що Закон (*П'ятикнижжя* і *Талмуд*) незмінно забороняють проклинати Супротивника, а також і Богів язичників. «Ти не будеш паплюжити богів», говорить Бог Мойсея⁶², «бо Сам Господь Бог твій приділив (їх) усім народам»⁶³. І тих, хто зле говорять про «Владу» (Богів), Іуда називає «нечистими мрійниками».

«Бо навіть Михайло Архангел ... не смів промовити (Дияволі) докірливого осуду, але сказав: «хай заборонить тобі Господь»⁶⁴.

Нарешті, те ж саме повторено і в *Талмуді*⁶⁵;

«Якось Сатана з'явився людині, котра щодня проклинала його, і сказав їй: «Чому чиниш ти так? Зауваж, що навіть Сам Бог не прокляв мене, а лише сказав: «хай заборонить тобі Господь, Сатано!»⁶⁶.

Цей зразок талмудичної поінформованості ясно показує, що (а) Св. Михайло названий «Богом» у *Талмуді*, а хтось інший «Господом», і (б), що Сатана є теж Бог, якого навіть «Господь» страшисться. Усе, що ми читаємо в *Зохарі* та в інших кабалістичних працях щодо Сатани, ясно показує, що це «особа» є просто уособлення абстрактного Зла, що є знаряддям Кармічного Закону або Карми. Це є наша людська природа і сама людина, бо сказано, що «Сатана завжди близький і безвихідно переплетений з людиною». Питання лише в тім, наскільки Міць ця латентна або активна в нас. У всякому разі, вченим символістам добре відомий факт, що в кожній великій релігії стародавності, саме Логос Деміург – Другий Логос, або перша еманція Розуму, Магат – ударяє, так би мовити, основну ноту того, що може бути названо співвідношенням Індивідуальності та

⁶⁰ У Франції таким псевдо-кабалістом був маркіз де Мирвіль, який вивчав *Зохар* та інші давні залишки єврейської мудрості під керівництвом «Лицаря» Драха, стародавнього кабаліста, рабина, наведеного в римо-католицьку церкву, і з його допомогою він написав з півдюжини томів, повних наклепу і образ, спрямованих проти кожного видатного спіритуаліста і кабаліста. З 1848 року до 1860 він невпинно переслідував старого графа д'Урш, одного з найперших східних окультистів у Франції, людину, широта окультичних знань якої ніколи не буде правильно оцінена тими, хто його переживуть, бо він заховав свої справжні вірування і знання під маскою спіритизму.

⁶¹ Див. «*Hibbert Lectures*», 1887, стор. 101-115.

⁶² *Вихід*, XXII, 28. – Приміт. перекл. – в перекладі вірш 28 цього розділу читається – «Суддів не гань».

⁶³ *Второзаконня*, IV, 19.

⁶⁴ *Послання Іуди*, ст. 8, 9.

⁶⁵ Див. «*Викрита Ісйда*», II, 487 *et seq.*

⁶⁶ Трактат *Kiddushim*, 81. Але див. *Кабала* Іс. Мейєра, стор. 92, 94.

Особистості в наступній схемі еволюції. Саме Логос показаний у містичному символізмі космогонії, теогонії і антропогонії, як виконавець двох ролей у драмі Утвору та Буття, – роль чисто людської Особистості та божественної Невиразності, так званих Аватарів або божественних Втілень, і роль Всесвітнього Духу, названого гностиками Христом, і Фраварши (або Феруера) Ахура Мазди у філософії маздеїв. На більш низьких щаблях теогонії, Небесні Істоти нижчих Ієрархій, кожний має свого Фраварши або Небесного «Двійника». Це – все те саме і лише ще більш містичне підтвердження кабалістичної аксіоми: «*Deus est Demon inversus*»; слово «Демон», однак, у випадку Сократа і в сенсі, що надається цьому всією древністю, означає Духа Охоронця, «Янгола», але не диявола сатанинського походження, як хотіло би довести богослов'я. Римокатолицька церква виявляє свою звичайну логіку і послідовність, визнаючи Св. Михайла, як Феруера Христа. Цей Феруер був його «Янголом Охоронцем», як *доведено* Св. Фомаю⁶⁷, що, проте, називає всі прообрази й синоніми Михайла, подібні, наприклад, Меркурієві, Дияволами!

Церква виразно визнає догму, що Христос має свого Феруера, як має його й кожний інший Бог або смертний. Де Мирвілль пише:

«Тут ми маємо двох героїв *Старого Завіту*, Слово [?] (або другого Ієгову) і Його Лик [«Присутність», як перекладають протестанти], причому обоє виявляють лише одного і, в той же час, будучи двома; таємниця, що здавалася нам нерозв'язною, перш ніж ми не вивчили доктрину про маздейських *Феруерів* і не довідалися, що Феруер є духовна міць і одночасно образ, лик і охоронець Душі, який, зрештою, сприймає *Феруера*»⁶⁸.

Це майже що вірно.

Серед інших нісенітниць, кабалісти стверджують, що слово *Метатрон*, будучи розділене на *meta – thronon* (μετά θρόνον), означає «поблизу престолу»⁶⁹. Але це означає зовсім зворотнє, бо *meta* означає «за межами», а не «поблизу». Це має велике значення для нашого доводу. Св. Михайло, «*quis ut Deus*,» є тоді, так би мовити, передавачем невидимого світу у видимий і об'єктивний.

Кабалісти, разом із римо-католицькою церквою стверджують далі, що в біблійній і християнській теології не існує «більш високої небесної особистості, після Трійці, ніж образ Архангела або Серафима Михайла». Відповідно до їх твердження, переможець Дракона є Архісатрап Священної Міліції, Охоронець Планет, Цар Зірок, котрий вражає Сатану і Могутній Правитель. У містичній астрономії цих образів, він є Переможець Арімана, котрий, скинувши зоряний престол узурпатора, купається замість нього в Сонячних Вогнях; і будучи Захисником Христа-Сонця, він настільки наближається до свого Володаря, що він ніби з'єднується з ним⁷⁰. Завдяки цьому злиттю зі Словом (Глаголом), протестанти і серед них Кальвін, скінчили тим, що цілком загубили з виду двоїстість і не бачили більше Михайла, але «лише його Господа», так пише абат Карой. Католики й, особливо їхні кабалісти, знають краще; саме вони пояснюють світу цю подвійність, що надає їм можливість прославляти обранців церкви й відкидати та піддавати анафемі всіх тих Богів, які можуть перешкодити їхнім догмам.

Таким чином, ті ж самі титули й ті ж імена, по-черзі, даються Богові й Архангелові. Обоє іменуються *Метатронами*, «обоє мають ім'я Ієгови, прикладене до них, коли вони говорять *один в іншому*» (*sic*), бо відповідно до *Захара*, термін цей однаково означає, як Владика, так і Посла. Обоє є Янголами Ликів, бо, як нам говорять, якщо з однієї сторони «Слово» називається «Ликом (або Присутністю) і Образом Сутності Бога», то з іншої, «Ісая, сповіщаючи ізраїльтянам про *Спасителя* [?], говорить їм»: що «Янгол Ликів Його рятував їх у всякій скорботі їх», таким чином, «він був для них Рятівником»⁷¹. В іншому місці, Михайло досить ясно називається «Князь Ликів Господа», «Слава Господа». Як Ієгова, так і Михайло є «Вождами Ізраїлю»⁷² ... Вождами Армій Господа, Превисшніми Суддями над Душами та навіть над Серафимами»⁷³.

Все вищенаведене дається на підставі авторитету різних праць римо-католиків, тому, мусить розглядатися, як цілком ортодоксальне. Деякі вислови перекладені, щоб показати, що мають на увазі витончені теологи та казуїсти під терміном *Феруер*⁷⁴, словом, запозиченим деякими французькими письменниками, як уже сказано, із *Зенд Авести* і вжите у римському католицизмі з метою, котру Зороастр ніяк не міг передбачати. У *Фаргарді XIX* (вірш 14) у *Вендідаді* сказано:

«Заклич, о Заратустро, мого Фраварши, хто є Ахура Мазда, найбільший, найкращий, найпрекрасніший серед усіх істот, найпотужніший, найрозумніший ... і душа якого є Святе Слово «*Mathra Spenta*»⁷⁵.

⁶⁷ Марангон, у своєму «*Delle Grandezze del Archangelo Sancti Mikaele*», вигукує: «О найвеличніша з Зірок, ти, яка слідує за Сонцем, котре є Христос!... О жива подоба Божества! О великий тауматург Старого Завіту! О невидимий Намісник Христа в його Церкві!»... Праця ця вельми шанується латинською церквою.

⁶⁸ *Пневматологія*, V, 516.

⁶⁹ Там само, стор. 515.

⁷⁰ Там само, стор. 514.

⁷¹ *Ісая*, LXIII, 8, 9.

⁷² *Метатор* і ἡγεμών.

⁷³ «*Пневматологія*», стор. 515. «Лик і Представник Слова».

⁷⁴ Те, що у *Вендідаді* називається Фраварши, безсмертна частка індивідуума; те, що переживає людина – Вище *Ego*, говорять окультисти, або Божественний Двійник.

⁷⁵ Переклад Дарместетера, стор. 208

Сходознавець-француз перекладає *Фраварши*, як *Феруер*.

Тепер, що означає Феруер або Фраварши? У деяких маздейських працях чітко дається зрозуміти, що Фраварши є *внутрішня*, безсмертна Людина або ж втілене *Ego*, що *Ego* це існувало раніше фізичного тіла і переживає всі подібні тіла, в які йому трапляється втілюватися.

«Не лише людина була обдарована таким Фраварши, *але також і боги, і небо, вогонь, води і рослини*»⁷⁶.

Це показує, з усією можливою ясністю, що Феруер є «духовний двійник» Бога, тварини, рослини й навіть елемента, тобто більш витончена та більш *чиста* частина найгрубішого утвору, душа тіла, яким би не було це тіло. Тому Ахура Мазда радить Заратустрі закликати його Фраварши, а не його самого (Ахура Мазду); тобто, безособову й *істинну* Сутність Божества, *єдину* з Атмою (*або Христом*) самого Заратустри, але не *оманну* і особисту видимість. Це цілком зрозуміло.

Саме на цьому божественному та ефірному прообразі, яким римські католики настільки заволоділи, що побудували на ньому передбачуване розходження між їхнім Богом і Янголами, та Божеством і його аспектами, або ж Богами древніх релігій. Таким чином, називаючи Меркурія, Венеру, Юпітера (чи то Боги або планети) Дияволами, вони, у той же час, з того ж Меркурія роблять Феруера, свого Христа. Факт цей незаперечний; Воссій⁷⁷ доводить, що Михайло є Меркурій язичників, а Морі й інші французькі письменники підтримують його в цьому та додають, що, на думку великих теологів, *Меркурій і Сонце єдині* [?], і не дивно, що вони так думають, бо Меркурій, будучи настільки близьким до Мудрості й Слова (Сонцю), повинен бути поглинений ним і змішаний з ним⁷⁸.

Цей «поганський» погляд був сприйнятий, починаючи з першого сторіччя нашої ери, як це показано в оригінальній версії *Діань Апостолів* (англійський переклад не точний). Настільки Михайло тотожний Меркурієві греків та інших народів, що коли жителі Лістри прийняли Павла й Варнаву за Меркурія та Юпітера, говорячи; «Боги в подобі людській зійшли до нас» – текст додає: «Й вони називали Варнаву Зевсом, а Павла Єрмієм (Гермесом), бо він був *водієм Слова* (Логосу)», але не «головним проповідником», як це помилково перекладено в узаконеній і повторено навіть у переглянутій англійській *Біблії*. Михайло є Янгол у видінні *Даніїла*, Син Бога, «який був подібний до Сина Людини». Це є Гермес-Кристос гностиків, Анубіс-Сиріус єгиптян, Радник Осіріса в Аменті, Леонтоїд Михайло-Офіоморфос (офіоморфос) офітів, який зображується на деяких гностичних гемах із левиною *головою*, подібно батькові його, Ільдабаофу⁷⁹.

На все це римо-католицька церква мовчки погоджується, причому багато хто з її письменників визнають це навіть відкрито. Не спроможні заперечувати явне «запозичення» своєї церкви, яка «поцупила» у своїх попередників їхні символи, так само як євреї «поцупили» у єгиптян їхні скарби зі срібла та золота, вони пояснюють цей факт цілком холоднокровно і серйозно. Таким чином, письменники, які дотепер були занадто *боязкі*, щоб роздивитися в цьому повторенні древніх язичницьких уявлень у християнських догмах, «*легендарний плагіаризм*, зроблений людиною», суворо попереджені, що не тільки не можна визнати настільки просте вирішення майже точної подібності, але варто віднести його до зовсім іншої причини – «*до доісторичного плагіаризму, надлюдського походження*».

Якби читач побажав довідатися, яким чином це відбулося, він повинен звернутися до тієї ж праці де Мирвілля⁸⁰. Будь ласка, зауважте, що автор цей був *офіційним і визнаним захисником* римської церкви і тому, він користувався знанням всіх езутів. Ми читаємо в цій праці:

«Ми вказали на декількох напівбогів і також на «доволі історичних» героїв поганського світу, які з моменту їхнього народження були призначені *мавлувати*, і, в той же час, вони ганьбили народження героя, *що був цілком Богом*, перед яким уся земля повинна була схилитися; ми простежили, що всі вони народжувалися *подібно йому* від непорочної матері; ми бачили, як вони душили змії у своїх колисках, боролися проти демонів, творили дива, вмирали мучениками, сходили в нижчий світ (Пекло) і знову воскресали з мертвих. І ми гірко оплакували, що боязкі християни вважали своїм обов'язком пояснити всі подібні тотожності збігами у виборі міфів та символів. Очевидно вони забули слова Спасителя – *усі, хто приходили до мене, були зплідями та розбійниками* – слова, що пояснюють все, не вдаючись до безглузких заперечень, і які були пояснені мною в наступних висловах: «Євангеліє є велична драма, *пародійована й розіграна лукавцями до її призначеного часу*».

«Лукавці» (*les droles*), звичайно, суть демони, правителем яких є Сатана. Звичайно, це найбільш легкий і простий спосіб вийти з труднощів. Його преподобіє д-р Лунді, протестантський де Мирвілля, рушив за цим щасливим припущенням у своїй праці «*Monumental Christianity*», так само вчинив і д-р Сепп із Мюнхена у своїх творах, написаних на доказ божественності Ісуса Христа і сатанинського походження всіх інших Рятівників. Тим більший жаль, що систематичний і колективний плагіаризм, що тривав протягом декількох сторіч у найбільш гігантських розмірах, повинен бути пояснений іншим плагіаризмом, цього разу в Четвертому Євангелії. Бо фраза наведена з нього – «усі, хто приходили переді Мною» і т.д., є дослівне

⁷⁶ «*Orm. Ahr.*», §§ 112, 113; цитується Дарместетером, «Священні Книги джерела», том IV, введення, стор. LXXIV.

⁷⁷ «*De Idol.*». II, 373.

⁷⁸ Див. де Мирвілля, Там само, стор. 515.

⁷⁹ Там само, див. також таблиці в «*Gnostics and their Remains*» Кінга.

⁸⁰ Стор. 518.

повторення слів із *Книги Еноха*. У введенні до перекладу одного Ефіопського Манускрипту з Бодліанської Бібліотеки, зробленому архієпископом Лоуренсом, видавець, автор «*Еволюції Християнства*», зауважує:

«Переглядаючи коректуру Книги Еноха, ми були ще більше здивовані подібністю з Писаннями Нового Завіту. Так притча про вівцю, урятовану добрим Пастирем від найманих стражників і лютих вовків, цілком явно *запозичена* євангелістом Четвертого Євангелія з Еноха LXXXIX, в якій автор описує пастухів, котрі вбивають і знищують овець до приходу їхнього Пана, і, таким чином, відкривається істинний сенс цього дотепер таємничого місця в притчі Іоанна – «усі, хто приходили до мене, були злодіями та грабіжниками» – виречення, в якому ми нині вбачаємо явний натяк на алегоричних пастухів Еноха»⁸¹.

Зараз занадто пізно стверджувати, що саме Енох запозичив з *Нового Завіту замість vice versa*. У *Посл. Іуди* (14, 15) наводиться *дослівно* довге місце з Еноха про пришестя Господа з десятьма тисячами святих його⁸², причому, назвавши пророка особно, він тим самим *визнає* джерело:

«...завершуючи паралель між пророком і апостолом, [ми] встановили, без усякого сумніву, що в *очах автора Послання, визнаного, як Божественне Одкровення, Книга Еноха була натхненним добутком одного з допотопних патріархів...*

Збіг, як мови, так і уявлень, у книзі Еноха з авторами Писань Нового Завіту ... чітко вказує, що праця семітичного Мільтона була невичерпним джерелом, з якого Євангелісти та Апостоли, або ж люди, котрі писали під їхніми іменами, запозичили свої уявлення про воскресіння, суд, безсмертя, загибель і про *всесвітнє царство справедливості під вічним пануванням Сина Людського*. Цей *євангельський плагіаризм* кульмінує в Одкровенні св. Іоанна, котрий застосовує видіння Еноха до християнства зі змінами, в яких ми не знаходимо величної простоти великого майстра апокаліпсичного пророкування, котрий пророкував під ім'ям допотопного Патріарха»⁸³.

«Допотопний», воістину; але якщо вислови тексту відносяться до лише ледве кількох сторіч тому, або навіть хоча б до тисячоріч доісторичної ери, то це не є вже первісним *пророкуванням* подій, які насуваються, але, у свою чергу, є копія якихось писань доісторичної релігії.

«В Епоху Криту, Вішну в образі Капілі та інших (натхнених учителів) ... передає ... істинну мудрість [як це зробив Енох]. В Епоху Трета, він стримує злісних в образі *всесвітнього Монарха [Чакравартин «Вічносуцього Царя», за Енохом]*⁸⁴, і охороняє три світи [або Раси]. В Епоху Двапара, в особі Веда-Вьяси він розділяє єдину Веду на чотири і підрозділяє її на сотні (Шата) гілок»⁸⁵.

Істинно так; *Веда* найраніших аріїв, перш ніж вона була написана, поширилася серед усіх атлантико-лемурійських народностей і посяла перші насіння всіх нині існуючих древніх релігій. Гілки ніколи не *вмираючого Дерева Мудрості* розкидали своє сухе листя навіть на іудо-християнство. І наприкінці епохи Калі, нашої нинішньої Епохи, Вішну, або «*Вічносуцй Цар*» з'явиться, як Калкі Аватар, і відновить *справедливість на Землі*. Розуми тих, котрі будуть жити в цей час, пробудяться й стануть прозорими, наче кришталі.

«Люди, які так зміняться, завдяки такому особливому часу [Шоста Раса], *стануть ніби насінням* інших людських істот і дадуть народження расі, що буде дотримуватись законів епохи Крита – Доби чистоти»;

тобто, це буде Сьома Раса, Раса «Будд», «Синів Бога», породжених від *непорочних* батьків.

В

БОГИ СВІТЛА ПОХОДЯТЬ ВІД БОГІВ ПІТЬМИ

Таким чином, досить добре встановлено, що Христос, Логос, або ж Бог у Просторі й Рятівник на Землі, є одним із відзвуків тієї ж самої допотопної і, на жаль, настільки мало зрозумілої Мудрості. Історія її починається зі сходження на Землю «Богів», які втілилися в людство, це і є «Падіння». Чи буде це Брахма, скинутий в алегорії на Землю Бхагаван'ом, або ж Юпітер Кроносом, але всі вони суть символи людських рас. Тільки один раз торкнувшись цієї планети щільної Матерії, білосніжні крила, навіть найвищого Янгола, не можуть більше залишатися незаплямованими, або ж Аватар (чи втілення) бути досконалим, бо кожний такий Аватар є падіння Бога в зародження. Ніде метафізична істина так не зрозуміла в її Езотеричному поясненні, або ж більш схована від звичайного розуміння тих, хто замість того, щоб оцінити велич цього уявлення, можуть лише принизити його, – як в *Упанішадах*, в Езотеричних тлумаченнях Вед. *Ріг-Веда*, як характеризує її Гінью, є «найвеличніше уявлення великих шляхів Людства». *Веди* є й назавжди залишаться в Езотеризмі *Веданти* та *Упанішад* «Дзеркалом Вічної Мудрості».

Більше, ніж шістнадцять сторіч тому, нові маски насильно покладені на обличчя древніх Богів, приховали їх від цікавості юрб, але, зрештою, вони виявилися невдалим Перевдяганням. Однак, метафоричне Падіння й

⁸¹ «Книга Пророка Еноха», стор. XLVIII. Вид. 1883.

⁸² Прим. перекл.: в перекладі Біблії: «се йде Господь із тьмами своїх святих (Янголів)».

⁸³ *Op. cit.*, стор. XXXIV, XXXV.

⁸⁴ Говорить Уріель у *Книзі Еноха* (XXVI, 3): «Ті, кого помилували, вічно будуть благословляти Господа» ... «*Вічносуцй Цар*» – котрий буде царювати над ними.

⁸⁵ *Вішну Пурана*, III, 2; переклад Вільсона, III, 31.

така ж метафорична Спокута і Розп'яття, повело Західне Людство шляхами по коліно в крові. Гірше всього, що вони привели до віри в Злого Духа, відмінного від Духа Всеблагого, тоді як перший живе у всій Матерії і переважно в людині. І, нарешті, це створило нищівну для Бога догму про Пекло й вічну погибель; догма ця простягнула щільну завісу між вищою інтуїцією людини і божественними істинами; і найбільш згубним наслідком було те, що люди залишилися в невіданні того факту, що не було ні ворогів, ні темних демонів у Всесвіті до людської появи на цій Землі і, ймовірно, на інших планетах. Таким чином, люди були змушені прийняти, у вигляді проблематичної розради за страждання цього світу, думку про первородний гріх.

Філософія такого Закону в Природі, котрий впроваджує в людину, також як і в кожного звіра, жагуче, вроджене й інстинктивне бажання волі й самоводійства, належить до психології і не може бути порушена зараз, бо, щоб демонструвати це почуття у вищих Розумах, щоб проаналізувати й дати природну причину цьому, потрібне було би нескінченне пояснення, для якого тут не вистачить місця. Можливо, кращий синтез цього почуття ми знаходимо в трьох рядках «Загубленого Раю» Мільтона. Говорить «Занепалий»:

«У безпеці царювати можемо ми тут: і вибір мій,
що царство наживання гідне, хоча б і в пеклі!
Краще царювати в пеклі, ніж на небі бути слугою!».

Краще бути людиною, вінцем творчості земної і царем над її *opus operatum* (роботу виконано), ніж загубитися серед безвладних Духовних Сонм у Небесах.

Ми вже говорили, що догма першого Падіння була заснована на декількох віршах в *Одкровенні*, які є, як це нині доведено декількома вченими, плагіаризмом із *Книги Еноха*. Ці вірші породили нескінченні теорії та умовиводи, що поступово досягли значення догми і натхненної традиції. Кожний намагався пояснити вірш про семиголового дракона з його десятьма рогами та сімома вінцями, хвіст якого «захопив з неба третю частину зірок і скинув їх на Землю», і «не нашлося вже для них (Дракона і янголів його) місця на небі». Що саме означають сім голів Дракона (або Циклу), також його *n'ять* злісних царів, можна дізнатися з *Addenda*, яка закінчує третю частину цього тому.

Починаючи від Ньютона до Боссюе, нові теорії безперестану народжувалися в християнських мізках у зв'язку із цими неясними віршами. Боссюе говорить:

«Падаюча зірка є ніхто інший, як ересіарх Феодосії... Хмари диму ересі монтаністів... Третя частина зірок суть мученики, особливо ж, доктори Богослов'я».

Боссюе повинен був би, однак, знати, що події описані в *Одкровенні* не були самобутніми й можуть, як уже було доведено, бути знайдені в інших і язичницьких переказах. Ні монтаністи, ні схоластики не існували в часи *Вед*, ні навіть у набагато більш древню епоху в Китаї. Але християнська *теологія* повинна була бути *збережена та врятована*.

Це просто природно. Але чому істина повинна бути принесена в жертву, щоб зберегти від руйнування вигадництва християнських теологів?

«*Princeps aeris huius*», «Царі Повітря» святого Павла, не є Диявол, але вплив астрального світла, як це правильно пояснює Еліфас Леві. Диявол не є «Бог цього періоду», як говорить він, бо це є Божество всіх століть і періодів з моменту появи людини на Землі; і Матерія, у її незліченних формах і станах, повинна була боротися за своє скороминуще існування проти інших розкладницьких Сил.

«Дракон» є просто символ Циклу і «Синів Манвантаричної Вічності», які спустилися на Землю під час відомої епохи її періоду оформлення. «Хмари диму» суть геологічні феномени. «Третя частина зірок небесного склепіння», скинуті на Землю, стосуються Божественних Монад – Духів Зірок в астрології, – які обертаються навколо нашого Глобусу; тобто, *людські Ego*, призначені до проходження всього Циклу Втілень. Вираз «*qui circumambulat terram*» (який блукає по землі), знов-таки, ставиться теологією до Диявола, міфічного Батька Зла, про якого сказано, що він «упав подібно блискавці». На лихо для цього тлумачення, «Син Людський» або Христос повинен, на підставі особистого свідчення Ісуса, спуститися в такий же спосіб на Землю, «як Блискавка, що прийшла зі Сходу»⁸⁶, саме в тім же образі й під тим же символом, як і Сатана, про якого сказано – «впав, мов блискавка ... з неба»⁸⁷. Всі ці метафори та барви риторики переважно східні за своїм характером і тому, походження їх потрібно шукати на Сході. В усіх древніх космогоніях *Світло* виходить із *Пітьми*. У Єгипті, так само як і в інших країнах, *Тьма* була «початком усіх речей». Звідси *Пемандр*, «Божественна Думка», виходить, як Світло від Темряви. У римо-католицькій теології Бегемот⁸⁸ є принцип Пітьми або Сатана й, проте, Іов говорить, що «Бегемот є очільник [принцип] шляхів Божих» – «*Principium viarum Domini Behemoth!*»⁸⁹.

Послідовність, очевидно, не є улюбленою чеснотою в жодній із частин так званого Божественного Одкровення – у всякому разі, не в тлумаченні богословів.

⁸⁶ Єванг. від Матвія, XXIV, 27.

⁸⁷ Єванг. від Луки, X, 18.

⁸⁸ Протестантська *Біблія невинно* визначає Бегемота – «як слона, як думають деякі». Див. примітку (*Іов*, XI, 15) в затверженому викладі.

⁸⁹ Книга *Іова*, XL, ст. 19. Прим. перекл. – вірш 19 цього розділу відповідає в перекладі Книги *Іова*, віршу 14-му, котрий читається: «*Це верх шляхів Божих*», замість – «Він є голова шляхів Божих». (Англ. Біблія).

Єгиптяни та халдеї відносили народження своїх Божественних Династій до того періоду, коли Земля, що творить, відчувала останні муки, народжуючи свої доісторичні гірські кряжі, що зникли з тих пір, так само як моря й материки. Поверхня її була покрита «глибокою п'ятьмою і в цьому [вторинному] Хаосі перебував принцип усього сушого», що отримав надалі розвиток на Планеті. Наші геологи нині підтвердили, що подібне земне запалення відбулося в ранні геологічні періоди, кілька сотень мільйонів років тому⁹⁰. Що ж стосується самого переказу, то всі країни і народи мали його у відповідній їм національній формі.

Не лише Єгипет, Греція, Скандинавія або Мексика мали свого Тифона, Пифона свого Локі та свого «Занепалого» Демона, але також і Китай. Мешканці Небесного Міста мають цілу літературу на цю тему. Сказано, що внаслідок повстання гордого Духа проти Ті, який заявив, що сам він є Ті, сім Сонмів Небесних Духів були виселені на Землю, що «внесло зміну у всю Природу», причому «Саме Небо *схилилося* і з'єдналося із Землею»:

В «*І-Цзин*» можна прочитати:

«Летючий Дракон, прекрасний і повсталий, страждає нині, і гордість його покарана; він думав царювати на Небі, але він царює лише на Землі».

Так і «*Чуань-Цю*» говорить алегорично:

«В одну ніч зірки перестали сяяти у п'ятьмі й покинули її, подібно дощу вони впали на Землю, *де вони зараз приховані*».

Ці зірки суть Монади.

Китайські космогонії мають свого «Володаря Полум'я» і свою «Небесну Діву», і «малих Духів, щоб допомагати і служити їй; і більших Духів, щоб боротися проти тих, хто є ворогами інших Богів». Але все це не доводить, що всі зазначені алегорії є *передбаченнями* або *пророчими* писаннями, і, що всі вони стосуються християнської теології.

Кращий доказ, що може бути запропонований християнськими теологами, що Езотеричні твердження в *Біблії* – в обох Завітах – є твердженням тієї ж ідеї, що й у наших Архаїчних Вченнях, наприклад, що «Падіння Янголів» стосувалося просто до Втілення Янголів, «які пробилися через Сім Кіл», – міститься в *Зохарі*. Так *Кабала* Симеона Бен Іохай є душа й сутність алегоричного оповідання, тоді як пізніша «*Християнська Кабала*» є «затемненим» П'ятикнижжям Мойсея. Сказано там (у Манускриптах Агріппи):

«Мудрість Кабали заснована на науці Рівноваги та Гармонії.

Сили, які проявляються, не будучи спочатку врівноваженими, гинуть у Просторі [«урівноваженими» тут означає «диференційованими»].

Так загинули перші Царі [Божественні Династії] Древнього Світу, *самопороджені* Царі Гігантів. Вони впали подібно деревам позбавленим коріння, і більше їх ніхто не бачив; бо *вони були Тінями Тіней* [саме Чхяя примарних Пітрі]⁹¹.

Але ті, хто прийшли після них, які кинулися вниз подібно занепалим зіркам, були вкладені в Тіні – і перебувають до цього дня [Дхіані, які, втілившись у ці «порожні Тіні», покладали початок ері Людства]».

Кожна фраза в древніх Космогоніях розкриває для того, хто може читати між рядками, тотожність уявлень, хоча й під різним вбранням.

Перший урок, що викладається Езотеричною філософією, це, що Непізнана Причина не еволюціонує, чи то свідомо, чи несвідомо, але лише виявляє періодично *різні аспекти* Самої Себе для пізнання *кінцевими* розумами. Так Колективний Розум – Всесвітній – складений з різних і незліченних Сонм Творчих Сил, незважаючи на свою, здавалося б нескінченність у Виявленому Часі, однак, кінцевий у порівнянні з Непородженим і Незмінним Простором у його найвищому основному аспекті. Те, що, звичайно, не може бути зроблено. Тому, є нижчі Істоти серед цих Сонм, але ніколи не було ні Дияволів, ні «неслухняних Янголів», з тієї простої причини, що всі вони керуються Законом. Асури (називайте їх будь-яким ім'ям за бажанням), які втілилися, слідували, у цьому випадку, закону, такому ж невблаганному, як і всі інші. Вони проявилися раніше Пітрі, і позаяк Час (у Просторі) слідує за циклами, то їхня черга настала – звідси й численні алегорії. Ім'я «Асури» спочатку давалося брахманами не перебираючи, тим, хто противилися їхнім ритуалам і жертвоприношенням, як це робив великий Асура, названий Асурендра. Імовірно, до цих століть варто віднести уявлення про Демона, як про супротивника й ворога.

Єврейські Елохіми, названі в перекладах «Богом», котрі створюють «Світ», тотожні з арійськими Асурами. Вони теж згадуються, як «Сини П'ятьми», як філософське й логічне протиставлення Незмінному й Вічному Світлу. Ранні послідовники Зороастра не вірили, що Зло або П'ятьма було *співвічне* з Добром або Світлом, і вони дають те ж саме тлумачення. Аріман є виявлена *Тінь* Ахура Мазди (Асура Мазди), причому сам він походить від Зероана Акерне, «Безмежного [Кола] Часу» або Невідомої Причини. Про останню вони говорять:

«Слава її занадто піднесена, Світло її занадто променисте, щоб людський розум або око могло би зрозуміти або побачити її».

⁹⁰ Однак, астрономія нічого не знає про зірки, які зникли, хоча би просто з видимості, але вони ніколи не припиняли існувати з часу виникнення самої астрономії. Тимчасові зірки, лише зірки, які змінюються і існує припущення, що навіть нові зірки Кеплера та Тіхо де Браге можуть бути ще видимі.

⁹¹ Це відноситься до «Царів Едому».

Її первинна еманация є *Світло Вічне*, котре спочатку будучи прихованим у *Пітьмі*, викликано було до прояву і, таким чином, був створений *Ормазд*, «*Цар Життя*». Він є «Первонароджений» у Безмежному Часі, але, подібно своєму власному прообразу (попередній духовній ідеї), він існував усередині *Пітьми від Вічності*. Шість Аменшаспентів – сім разом із ним, очільником усіх – первинні *Духовні Янголи і Люди*, колективно, є його Логосом. Амешаспенти зороастріян також створюють Світ за шість днів або періодів і відпочивають на сьомий; але в Езотеричній Філософії цей сьомий є перший період або «День», так званий *Первинний Утвір* в арійській космогонії. Це є той проміжний Еон, що є *Прологом* до Утвору, і, який перебуває на межі між нествореною Вічною Причинністю і виявленими кінцевими наслідками; стан діяльності, що народжується, і енергії, як перший аспект Вічного Незмінного Спокою. У Книзі *Буття*, на яку не було витрачено метафізичної енергії, але лише надзвичайна гострота й винахідливість до приховання Езотеричної Істини, Утвір починається на третій стадії прояву. «Бог» або Елохім є «Сім Правителів» *Пемандра*. Вони тотожні всім іншим Творцям.

Але навіть у Книзі *Буття*, в самій уривчастості уявлення, міститься натяк на цей період і на «Пітьму», що була над ликом Безодні. Елохіми показані «творчими» – тобто, вони складають або зводять два неба або «подвійне» Небо (*не* Небеса й Землю); це означає, що вони відокремили верхнє виявлене (янгольське) Небо або план свідомості від нижчого або земного плану; ті (для нас) Вічні й Незмінні Еони від тих Періодів, які перебувають у просторі, часі й тривалості; Небеса від Землі, Невідоме від Відомого – для непосвячених. Такий сенс фрази в *Пемандрі*, де говориться, що:

«Думка божественна, котра є Світло і Життя [Зероана Акерне], створила через своє Слово або перший аспект, іншу діючу Думку, що, будучи Богом Духу і Вогню, створила Сім Правителів, уклавши усередині їхнього Кола Світ Почуттів, названий «Фатальна Доля».

Останнє стосується Карми: «Сім Кіл» означають сім планет і планів, так само як і сім Невидимих Духів у Янгольських Сферах, видимими символами яких є сім планет⁹², сім Ріши Великої Ведмедиці та інші гліфи. Як висловився про Адитьів Рот:

«Вони ні сонце, ні місяць, ні зірки, ні зоря, але є вічними власниками цього блискучого життя, що існує за всіма цими феноменами».

Це вони, – «Сім Воїнств» – котрі, «обміркувавши у своєму Батьку [Божественній Думці] план діяча», за висловом *Пемандра*, *побажали* також діяти (або побудувати світ з його тваринами); бо будучи породженими «усередині Сфери Дії» – Всесвіту в проявленні, – такий Манвантарний Закон. І тепер ми приходимо до другої частини цієї фрази або вірніше, до двох злитих в одну, щоб сховати повний сенс. Ті, хто були породжені усередині Сфери Дії, були «братами, які сильно полюбили його». Останнє – «його» – означало Первісних Янголів; Асурів, Арімана, Елохімів або «Синів Божих», серед яких був і Сатана, – всі ті Духовні Істоти, які були названі «Янголами Пітьми», бо ця Пітьма є *Абсолютне Світло*, нині цілком упосліджене, якщо тільки зовсім не забуде теологією. Проте, духовність цих, так оббреханих, «Синів Світла», які є Пітьма, повинна бути настільки ж очевидно велика у порівнянні з Янголами наступного ступеня, як і ефіроподібність останніх, при порівнянні зі щільністю людського тіла. Перші суть «Первонароджені» й тому настільки близькі до граней Чистого, Яке Перебуває у Спокої, Духа, що вони просто є «приваціями» – у сенсі, що надається цьому слову Арістотелем – Феруери або ідеальні типи тих, які за ними йшли. Вони не могли створювати матеріальних, речовинних речей, і тому, з часом їх почали уявляти, як «відмовників» створювати, незважаючи на «веління Бога», – інакше кажучи, як «повсталих».

Можливо, що це виправдується принципом наукової теорії, яка вчить нас, що при зустрічі двох звукових хвиль однакової довжини, відбувається наступне:

«Якщо два звуки, однакової напруги, збігаються, вони вироблять звук у чотири рази сильніше, ніж напруга кожного з них окремо, тоді як їхня інтерференція виробляє *абсолютне мовчання*».

Юстин Мученик, пояснюючи деякі «ереси» свого часу, доводить тотожність усіх релігій усього світу при самому їхньому зародженні. Перший *Початок* незмінно відкривається *Непізнаним і Пасивним* Божеством, від якого виходить відома Діюча Міць або Властивість, Таємниця, названа іноді Мудрістю, іноді Сином, часто Богом, Янголом, Господом і Логосом⁹³. Останнє найменування іноді додається до найпершої Еманациї, але в деяких системах вона виходить від першого Андрогінного або Двоякого Променя, виявленого спочатку Невидимим. Філон описує цю Мудрість, як чоловічо-жіночну. Але хоча перший прояв її мав початок, – бо вона відбулася від Улом⁹⁴ (*Αἰὼν*-Час), вищого з Еонів, коли він виходить від Батька, – вона перебувала з

⁹² Ще один доказ, якщо він потрібен, що древні Посвячені знали більше, ніж сім планет, можна знайти у *Вішну Пурані* (II, XII), де, описуючи колісницю, прив'язані до Дхрува (Полярної Зірки), Парашара говорить про «колісницю дев'яти планет», котрі прив'язані повітряними нитками.

⁹³ Юстин, «*Сум Труфоне*», стор. 284.

⁹⁴ Підрозділ, що визначає час.

Батьком *раніше всіх створінь*, бо вона частина його⁹⁵. Тому Філон Іудей називає Адама Кадмона «Розумом» – Енноя Бітоса в гностичній системі. «Розум хай буде він названий Адамом»⁹⁶.

Вся подія стає зрозумілою у поясненні древніх магічних книг. Річ може існувати лише завдяки своїй протилежності – учить нас Гегель; і потрібна лише деяка ступінь філософського мислення й духовності, щоб зрозуміти походження пізнішої догми, що є, воістину, сатанинською і пекельною у своїй холодній і жорстокій злостивості. Маги *пояснювали походження Зла у своїх екзотеричних вченнях* у такий спосіб. «Світло може виробляти лише Світло й ніколи не може бути початком Зла»; яким же чином Зло започатковано, якщо не було нічого рівного або подібного Світлу в його прояві? Світло, говорять вони, створило декілька Істот, всі вони були духовні, світлоносні та могутні. Але один Великий («Великий Асур», Аріман, Люцифер і т.д.) набув *недоброї думки* протилежної Світлу. Він засумнівався, внаслідок цього сумніву він став темним.

Це трохи ближче до істини, але, проте, далеко від неї. *Не* було «недоброї думки», що поклала початок протилежній Силі, але просто Думка, *per se*, щось, що будучи мислячим і маючи план і мету, і внаслідок цього, будучи кінцевим, природно повинне опинитися в протилежності до чистого Спокою, тобто, природного стану абсолютної Духовності та Досконалості. Це було просто твердженням Закону Еволюції; прогрес Розумового Розгортання, диференційованого від Духу, що вже влився, і переплетеного з Матерією до якої він непереборно притягається. Ідеї, за самою природою і сутністю своєю, як поняття стосовно об'єктів, реального або уявлюваного, байдуже, протилежні Абсолютній Думці, цьому Непізнаваному Всьому, про таємничі дієства якого Спенсер заявляє, що ніщо не може бути сказано, але лише, що «воно не має природної спорідненості з Еволюцією»⁹⁷ – якої воно, звичайно, не має⁹⁸.

Зохар викладає це досить показово. Коли «Пресвятий» (Логос) побажав створити людину, він закликав *вище* Воїнство Янголів і сказав їм своє бажання, але вони *засумнівалися* в мудрості цього бажання та відповіли: «Людина не буде і жодної ночі в славі своїй» – за що вони були спалені (знищені?) «Пресвятим» Господом. Потім він закликав інше, більш низьке Воїнство і сказав їм те ж саме. І вони заперечили «Пресвятому»: «що гарного від Людини?» – говорили вони. Однак, Елохім створив Людину і, коли Людина *згрішила*, то прийшли Воїнства Узза і Азаеля та дорікали Богу: «Ось Син Людський, котрого ти створив» – говорили вони. «Дивися, він згрішив!». Тоді Пресвятий відповів: «Якби ви були серед них [людей], ви стали би гірше них». І він скинув їх з їхнього піднесеного становища в Небі до самої Землі; і «вони змінилися [на людей] і згрішили із друзинами Землі»⁹⁹. Це цілком зрозуміло. Немає ніякого згадування в Книзі *Буття* (VI) про цих «Синів Бога», як про *покараних*. Єдиний натяк на це в *Біблії* ми знаходимо в *Посл. Іуди*:

«І янголів, котрі не зберегли свої чесноти, але, які залишили своє житло, доглядає у вічних путах під мороком на суд великого дня»¹⁰⁰.

І це означає просто, що «Янголи», засуджені до втілення, перебувають у *путах* плоті та матерії, у *тімлі* неутвта до «Великого Дня», що наступить, як завжди, після Сьомого Кола, після закінчення «Тижня», на сьомий Саббат або у Після-Манвантарну Нірвану.

Лише звернувшись до первісних і примітивних перекладів, на латинській і грецькій мові, можна переконатися, наскільки *Пемандр*, Божественна Думка Гермеса, воістину езотерична і узгоджується з Таємною Доктриною. З іншого боку, наскільки праця ця була перекручена у пізніші століття християнами в Європі, видно із зауважень і несвідомих *визнань*, зроблених де Сен-Марком у його Передмові й Листі до єпископа Ейрського у 1578 році. В них він дає весь цикл перетворень із трактату пантеїстичного і єгипетського, в трактат містичний і римо-католицький, і ми бачимо, яким чином *Пемандр* став тим, чим він є зараз. Проте, навіть у перекладі Сен-Марка зустрічаються сліди істинного *Пемандра* – «Всесвітньої Думки» або «Розуму». Наводимо переклад зі старого французького перекладу, і оригінал його даний у підрядковій примітці¹⁰¹ на його цікавій старій французькій мові.

«Сім людей [принципів] були зароджені в Людині... Природа гармонії Семи від Батька й від Духа. Природа ... зробила сім людей відповідно до природи Семи Духів ..., що мали в собі потенційність обох статей».

⁹⁵ Санхуніафон називає Час найдревнішим Еоном, Протогносом, «Первонародженим».

⁹⁶ Філон Іудей, «*Каїн і його Народження*», стор. XVII.

⁹⁷ «*Принципи Психології*», 474.

⁹⁸ Ніщо так не виявляє дух парадоксального заперечення, настільки очевидний в наші дні, як той факт, що, в той час як гіпотеза еволюції, як вона викладається Дарвіном і Геккелем, придбала таке право громадянства в науці, Вічність Всесвіту і Передіснування Вселенської Свідомості відкинута сучасними психологами. «Якби ідеалісти були праві», говорить Герберт Спенсер, «то доктрина еволюції була би мрією».

⁹⁹ Зохар, 9b.

¹⁰⁰ Вірш 6.

¹⁰¹ Меркурій Трисмегіст, *Пемандр*, розд. I, від. 16: «Oh, ma pensee, que s'ensuit-il? Car je desire grandement ce propos. Pimandre dict, ceci est un mystere cele, jusques a ce jour d'hui. Car Nature, soit mestant avec l'home, a produit le miracle tres merueilleux, aiant celluy qui ie t'ay dict, la nature de l'harmonie des sept du pere, et de l'esprit. Nature ne s'arresta pas la, mais incontinent a produict sept homes, selon les natures des sept gouverneurs en puissance des deux sexes et esleuez... La generation de ces sept s'est donnee en ceste maniere...»

В подальшому перекладі є прогалина, яка може бути частково відновлена за допомогою латинського тексту Апулея. Єпископ, коментатор, каже: «Природа виробила в ній [людині] сім людей» [сім принципів].

Метафізично Батько й Син суть «Всесвітній Розум» і «Періодичний Всесвіт»; «Янгол» і «Людина». Саме, Син і Батько одночасно; в *Пемандрі* – діюча і пасивна Думка, що зароджує її; основна нота в Природі, що дає народження семи призматичним аспектам барв, зароджених від єдиного Білого Променя або Світла, що сам зародився у Птьмі.

С

БАГАТО ЗНАЧЕНЬ «БИТВИ В НЕБЕСАХ»

Таємна Доктрина вказує, як на самоочевидний факт, що людство, колективно й індивідуально, з усією проявленою Природою є носієм (а) Подиху Єдиного Всесвітнього Принципу в його первинній диференціації; і (b) незліченних «подихів», що виходять від цього Єдиного Подиху в його вторинних і подальших диференціаціях, бо Природа з її багатьма «людствами» просувається у спадному порядку до планів всезростаючих у своїй матеріальності. Первинний Подих живить вищі Ієрархії; вторинний – більш низькі на постійно спадних планах.

Так у *Біблії* є багато місць, що доводять наочно, екзотерично, що це вірування колись було універсальним, і місця, найбільш переконливі, зустрічаються у *Єзекіїля*, розд. XXVIII, і у *Ісаї*, розд. XIV. Християнські богослови можуть тлумачити їх, як приналежні великій Битві до Створення, до епохи повстання Сатани і т.д., якщо вони це хочуть, але безглуздість цієї ідеї занадто очевидна. *Єзекііль* звертається зі своїми наріканнями й докорами до Царя Тирського; *Ісаїя* – до Царя Ахаза, який віддавався культу ідолів, як і весь інший народ, за винятком деяких Присвячених (так званих Пророків), котрі намагалися зупинити його на його шляху до екзотеризму – або ідолопоклонства, що є те саме. Нехай вивчаючий судить сам.

У книзі Пророка *Єзекіїля* сказано:

«Сину людський! скажи головному в Тирі: так говорить Господь Бог [як ми розуміємо це «Бог» – Карма]; за те, що піднеслося серце твоє і ти говориш: «я бог ... і будучи людиною... Ось Я приведу на тебе іноземців ... і вони оголять мечі свої проти вроди твоєї мудрості ... скинуть тебе у могилу [або в Земне життя]»¹⁰².

Походження «Царя Тирського» варто простежити до Божественних династій, нечестивих атлантів, великих чаклунів. Немає метафори в словах *Єзекіїля*, але цього разу справжня історія. Бо голос у пророкові, голос «Господа», його власний Дух, що говорив у ньому, сказав:

«За те, що ... ти говориш: «я бог, сиджу на сидінні божому (богів) [Божественних Династій] у серці морів; і будучи людиною... Ось, ти, мудріше Даниїла, немає таємниці прихованої від тебе. Твоєю мудрістю і твоїм розумом ти ... помножив багатство твоє. За те ... Я приведу на тебе іноземців ... вони оголять мечі свої проти вроди твоєї мудрості ... звезуть тебе в могилу і ти умреш у серці морів смертю вбитих»¹⁰³.

Всі подібні закликання прокльонів не є пророцтва, але просто нагадування про долю атлантів, «Велетнів на Землі».

Який може бути сенс останньої фрази, якщо не оповідання про долю атлантів? Ще: «Від краси твоєї загордилося серце твоє»¹⁰⁴ може стосуватися «Небесної Людини» у *Пемандрі* або до Занепалих Янголів, яких обвинувачують у тому, що вони впали внаслідок гордості породженої в них великою красою і мудрістю, що випала на їхню долю. В цьому немає ніякої метафори, хіба тільки в упереджених уявленнях наших богословів! Ці рядки стосуються Минулого і належать більше до знання придбаного при Містеріях Присвяти, ніж до ясновидіння, що стосується минулого! Знову Голос говорить:

«Ти перебував в Едемі, у саду Божому [під час Сат'я-Югі]; твоє вбрання було прикрашено всякими дорогоцінними каменями ... все митецьки усажене в тебе у гніздечках і нанизане на тобі, приготовлене було в день створення твого. Ти був помазаним херувимом ... ти ходив серед огнистих каменів... Ти досконалий був у шляхах твоїх від дня створення твого, допоки не найшлося в тобі беззаконня ... і Я скинув тебе ... з гори Божої і ... вигнав тебе»¹⁰⁵.

«Гора Божа» означає «Гору Богів» або Меру, представником якої в Четвертій Расі була Гора Атлас, остання форма одного з божественних Титанів, настільки висока була вона в ті дні, що древні вважали, що Небеса спочивали на її вершині. Хіба Атлас не допоміг Велетням у їхній Війні проти Богів (*Huginus*)? Інший виклад показує нам цю легенду, як таку, що отримала початок від схильності Атласа, сина Іапета (Іафета) і Климени, до астрономії, пристрасть, що змусила його жити на найвищих гірських вершинах. Істина та, що Атлас, «Гора Богів», а також герой цього імені, є езотеричними символами Четвертої Раси, а його сім дочок, Атлантиди, символи її семи під-рас. Гора Атлас, за всіма легендами, була в три рази вище, ніж зараз, бо вона поринала двічі протягом двох різних епох. Вона вулканічного походження, і тому, голос усередині *Єзекіїля* говорить:

¹⁰² XXVIII, 2-8.

¹⁰³ Там само.

¹⁰⁴ Там само, 17.

¹⁰⁵ Там само, 13-16.

«І Я витягну з середини тебе вогонь, що й пожере тебе»¹⁰⁶.

Звичайно, це не означає, як це може здаватися з перекладених текстів, що вогонь цей повинен був бризнути з самого Царя Тирського або його народу, але з гори Атлас, символу гордої Раси, обізнаної на Магії і, яка досягла високої сходинки в усіх мистецтвах і цивілізації, останні залишки якої були знищені майже біля підніжжя ланцюга цих колись гігантських гір.

«Істинно: «ти зробишся жахом; і не буде тебе навіки»¹⁰⁷, бо саме ім'я цієї Раси і її доля нині зникла з пам'яті людства. Візьміть до уваги, що майже всі древні царі та жерці були Присвяченими; що до самого кінця Четвертої Раси існувала ворожнеча між Присвяченими Правой Стежки та Присвяченими Лівої Стежки, нарешті, що Сад Едему згадується також і іншими особами, не тільки євреями Адамичної Раси, бо навіть фараон порівнюється із найпрекраснішим деревом з Едему, тим же самим Єзекіїлем, котрий говорить:

«Усі дерева Едему відмінні й найкращі Ліванські будуть утішені в нижніх частинах землі. [Бо] і вони з ним [фараоном]¹⁰⁸ відійшли в пекло...».

– у нижніх частинах, що означає насправді дно океану, дно, яке широко розчахнулося, щоб поглинути землі атлантів і їх самих. Якщо ми будемо тримати все це перед своєю думкою і порівнюємо різні виклади, то ми знайдемо, що розділи XXVIII і XXXI *Єзекіїля* не стосуються ні Вавилону, ні Ассирії, ні Єгипту, бо жодна з цих країн не була так знищена, але просто зруйнувалися *на поверхні*, не *під* землею – але, насправді, до Атлантиди й до більшості її народів. І ми побачимо, що «Сад Едему» Присвячених не був міфом, але місцевістю, нині потопленою. Світло опромінить вивчаючого й він оцінить фрази, подібні цим, на підставі їх істинної езотеричної цінності: «Ти перебував в Едемі ... ти був на святій Горі Божій»¹⁰⁹ – бо всі народи мали, і багато хто ще мають, *священні* гори; у деяких – Гімалайські Вершини, в інших – Парнас і Синай. Всі вони були місцями Присвяти й оселями Голів громад, древніх і навіть сучасних Адептів. І ще:

«Ось Ассур [чому не атлант, – Присвячений?] був кедр на Лівані ... висота його перевершила всі дерева... Кедри в саду Божому не затемнювали його ... так, що всі дерева Едемські ... заздрили йому»¹¹⁰.

На просторі всієї Малої Азії Присвячені, так само як деякі царі ізраїльські, називалися «Деревами Праведності» й Кедрами Ліванськими. Також називалися й великі Адепти в Індії, але лише Адепти Лівої Руки. Коли *Вішну Пурана* оповідає, що «світ був переповнений деревами», у той час, як «Прачетаси, які провели 10 000 років у пустельництві в широкому океані», були занурені в молитовне споглядання, то алегорія ця стосується атлантів та Адептів ранньої П'ятої Раси – аріїв. Інші «*Дерева* [Адепти Чаклуни] поширилися й затемнили не охоронювану землю; й народи загинули ... не спроможні працювати протягом десяти тисяч років». Тоді Мудреці, Ріши Арійської Раси, названі Прачетаса, показані, як «*вихідці з глибин*»¹¹¹ і нищителі вітром та полум'ям, що виходить із вуст їх, беззаконні «дерева» і все рослинне царство; доти, доки Сома (Місяць), володар рослинного світу, не умилюстивив їх шляхом союзу з Адептами Правой Стежки, яким він пропонує в наречені Маріша, «нащадок дерев»¹¹². Це натяк на велику боротьбу між «Синами Бога» і «Синами Темної Мудрості» – нашими праотцями; або ж між Адептами аріями і Адептами атлантами.

Вся історія цього періоду викладена алегорично в *Рамаяні*, що є містичним оповіданням, в епічній формі, боротьби між Рамою – першим царем Божественної династії ранніх аріїв – і Раваною, символічним уособленням Раси Атлантів (Ланка). Перші були втіленнями Сонячних Богів; останні Місячних Девів. Це була велика Битва між Добром і Злом, між Білою і Чорною Магією за перевагу божественних сил над нижчими земними або космічними силами.

Якщо вивчаючий хоче краще зрозуміти останнє твердження, нехай він звернеться до епізоду в *Анугіті з Магабгарати*, де брахман говорить своїй дружині:

«Я усвідомив, за допомогою Вищого Я, місце, що перебуває у вищому Я – (місце), де перебуває Брахмо, вільне від пар протилежностей, і місяць разом з вогнем [або сонцем], підтримуючи (усі) істоти (як) двигун розумного принципу»¹¹³.

Місяць є божество розуму (Манас), але лише на нижньому плані. Коментарі говорять:

¹⁰⁶ Там само, 18.

¹⁰⁷ Там само, 19.

¹⁰⁸ XXXI, 16, 17. Єдиним фараоном, якого *Біблія* зображує загинлим у Червоному Морі, був цар, який переслідував ізраїльтян і залишився безіменним, можливо, внаслідок досить ґрунтовних причин. Бо ця оповідь була безсумнівно запозичена з легенди про Атлантиду.

¹⁰⁹ XXVIII, 13, 14.

¹¹⁰ XXXI, 3-9.

¹¹¹ *Вішну Пурана*, I, XV.

¹¹² Це чистісінька алегорія. Води є символом мудрості і окультних знань. Гермес зображував Священну Науку під символом Вогню; Північні Присвячені під символом Води. Остання є породженням Нара, «Духа Божого» або, вірніше, Параматмана, «Найвищої Душі», говорить Куллука Бгатта; «Нараяна означає «той, хто перебуває у глибині» або ж занурений у води Мудрості» – вода зображує тіло Нара» (*Вайю Пурана*). Звідси і твердження, що протягом 10 000 років вони залишилися в суворому аскетизмі «у широкому океані»; і показані, як виникаючі з нього. Еа, Бог Мудрості, є «Велична Риба», і Дагон або Оанн є Людина-Риба халдеїв, яка піднялася з Вод, щоб навчити мудрості.

¹¹³ Розділ V; «*Священні Книги Сходу*», т. VIII, стор. 257.

«Манас двоїстий – Місячний у нижній його частині. Сонячний у верхній».

Тобто, у своєму вищому аспекті він притягається до Буддхі, а у своєму нижчому спускається у свою тваринну Душу, повну егоїстичних і почуттєвих бажань, і прислухається до її голосу; і в цьому полягає таємниця життя Адепта й життя непосвяченого, так само як і таємниця *посмертного* відділення божественної форми від тваринної людини. *Магабгарата* – кожний рядок якої повинен бути прочитаний *Езотерично*, – розкриває у величному символізмі та алегорії, скорботи Людини та Душі. В *Анугіті* брахман говорить:

Усередині (усередині тіла) посередині всіх цих вітрів-життя [принципів?], які рухаються в тілі та поглинають один іншого¹¹⁴, горить семериковий вогонь Вайшванара^{115, 116}.

Але головна «Душа» є Манас або розум; отже, Сома, Місяць, виявлений як укладач союзу з його сонячною частиною, уособленою в Прачетасах. Але це лише один із семи ключів, що відкривають сім аспектів розміщених у *Рамаяні*, так само як і в усіх інших Писаннях, – саме ключ метафізичний.

Символ «Дерева», що символізує різних Присвячених, був майже всесвітнім. Ісус названий «Древом Життя», так само як і всі Адепти Благого Закону, тоді як Адепти Лівої Стежки згадуються, як «дерева висихаючі». Іоанн Хреститель говорить про «сокиру», що «при корені дерев лежить»¹¹⁷; і армії царя ассирійського названі «деревами»¹¹⁸.

Істинне значення Саду Едему достатньо було пояснено у «*Викритій Ісіді*». Авторка неодноразово чула вираження подиву, що у «*Викритій Ісіді*» містяться так мало доктрин з виданих зараз. Це велика омана. Бо натяки на подібні вчення численні, якщо навіть самі вчення й не були наведені. Час ще не підійшов тоді, бо час не настав навіть і зараз *для видачі всього*. «Ні Атланти, ні Четверта Раса, що передувала нашій П'ятій Расі, не згадані у «*Викритій Ісіді*», писав один із критиків «*Езотеричного Буддизму*». Я, яка написала «*Викриту Ісиду*», стверджую, що атланти *згадані* в ній, як наші попередники. Бо, що може бути ясніше, ніж наступне твердження там, де говориться про *Книгу Нова*:

«В первісному тексті замість «мертві речі», зазначені мертві *Рефаїм* (велетні або могутні примітивні люди), від яких «еволюція» може, *одного чудового дня, простежити походження нашої теперішньої раси*»¹¹⁹.

Ми запрошуємо зробити це тепер, коли натяк цей пояснений цілком відкрито; але, поза всяким сумнівом, еволюціоністи так само відкинуть це зараз, як вони відкинули це десять років тому. Наука й теологія проти нас; тому ми обговорюємо, як ту, так і іншу, й змушені робити це для самозахисту. На підставі туманних метафор, розкиданих в усіх писаннях пророків і в *Одкровенні Св. Іоанна*, у цьому величому, але перекладеному викладі *Книги Еноха*, як раз на цьому хиткому ґрунті християнська теологія побудувала свій догматичний епос Битви в Небесах. Вона зробила ще більше: вона скористалася символічними баченнями, зрозумілими лише Присвяченим, як підвалинами для підтримки всього громіздкого будинку своєї релігії. Нині ж виявилось, що підвалини ці лише слабкі тростини, і хитромудра побудова руйнується. Вся схема християнства основа на цьому Яхин'і й Боаз'і, на двох протилежних Силах Добра і Зла, Христа й Сатані, *αἰ γαθαί χαί αἰ χαχαί δυνάμεις*.

Якщо вилучити із християнства його головну підвалина в Занепалих Янголах, то притулок Едему з його Адамом і Євою розчиниться в повітрі; і Христос, у його винятковому образі Єдиного Бога та Рятівника, і Жертви Спокути за гріхи тварини-людини, стає негайно ж непотрібним і безглузким міфом.

В одному старому номері «*Археологічного Огляду*» французький письменник Морі пише:

«Ця всесвітня боротьба між добрими і злими духами здається ніби відтворенням *іншої боротьби, більш древньої і хахливої*, котра, за древнім міфом, відбулася перед створенням Світу між вірними й повсталими воїнствами»¹²⁰.

Ще раз, це є лише простим питанням пріоритету. Якби *Одкровення Св. Іоанна* було написано під час Ведичної епохи, і, якщо нині не існувало би переконання, що воно є лише ще одним перелицюванням *Книги Еноха* і легенд про Дракона язичницької Давнини, – то велич і краса образів могли би вплинути на думки критиків на користь християнського тлумачення цієї першої Війни, бойовищем якої були Зоряні Небеса, а першими бійцями – Янголи. Втім, як справа стоїть зараз, варто віднести *Одкровення*, подія за подією, до інших і набагато більш древніх видінь. Для кращого розуміння апокаліпсичних алегорій і Езотеричного епосу ми просимо читача звернутися до *Одкровення* і прочитати розділ XII, від вірша 1 до 7.

Цей розділ має кілька значень і багато чого було знайдено, що стосується астрономічного і чисельного ключа цього всесвітнього міфу. Те, що може бути дано зараз, є лише фрагмент, кілька натяків на його таємний сенс, який містить у собі запис справжньої війни, боротьби між Присвяченими двох Шкіл. Численні й

¹¹⁴ Це пояснено талановитим перекладачем *Анугіти* у примітці (стор. 258) в наступних словах: «Сенс, мабуть, такий: впродовж земного життя зобов'язана впливу життє-вітрів, які прив'язані до *Ego* і призводять до його проявів у вигляді індивідуальних душ».

¹¹⁵ Вайшванара є слово, яке часто використовують для визначення Ведучого Я – пояснює Нілакантха.

¹¹⁶ Там само, стор. 259. Перекладено Кашинатх Тримбак Телангом, магістром мистецтв із Бомбея.

¹¹⁷ Від *Матвія*, III, 10.

¹¹⁸ *Ісаїя*. X. 19.

¹¹⁹ *Op. cit.*, I, 133.

¹²⁰ 1845, стор. 41.

різновиди алегорії, що існують і понині, які побудовані на тому ж самому камені основи. Істинне оповідання, – що дає повний Езотеричний сенс, – міститься в Таємних Книгах, але авторка не має до них доступу.

Однак, епізод Війни Тарака в екзотеричних працях і трохи Езотеричних Коментарів можуть, можливо, дати ключ. В усіх *Пуранах* подія ця описана з більшими або меншими змінами, що вказує на її алегоричний характер.

В міфології ранніх Ведичних Аріїв, так само як і в пізніших оповіданнях *Пуран*, згадується Будха, «Мудрий», «присвячений у Таємну Мудрість», і, який, у своєму євхемеризмі, представляє планету Меркурія. «*Індуський Класичний Словник*» зображує Будха, як автора одного з гімнів у *Pig-Vedi*. Тому, він у жодному разі не може бути «пізнішою вигадкою брахманів», але, в дійсності, є досить древнім уособленням.

Лише досліджуючи його генеалогію або вірніше теогонію, можна виявити наступні факти. Як міф, він син Тари, дружини Бріхаспаті, «золотого кольором», і Соми (чоловічого початку) Місяця, що, подібно Парису, викрадає цю нову Олену індуського Зоряного Царства у її чоловіка. Це є причиною великої боротьби та *війни* у Сварга (Небі). Епізод цей викликає Битву між Богами та Асурами. Цар Сома знаходить союзників в Ушанас (Венері), вожді Данавів; Індра й Рудра очолюють Богів, які прийняли сторону Бріхаспаті. Останньому допомагає Шанкара (Шива), що мав своїм Гуру батька Бріхаспаті, Ангираса, тому, підтримує його сина. Тут Індра є індуським прообразом Михайла Архістратига й Переможця Янголів «Дракона» – тому, одне з його імен є Джишну – «Вождь Небесного Воїнства». Обоє борються, як боролися деякі Титани проти інших Титанів, захищаючись від мстивих Богів, одна сторона підтримувала Юпітера Громовержця (в Індії, Бріхаспаті є планета Юпітер, що є цікавим збігом); інша підтримує вічно-грізного Рудру. Під час цієї війни Індра був покинутий своїми охоронцями, Богами-Бурі (Марутами). Оповідання це в деяких своїх деталях дуже показове.

Розглянемо деякі з них і постараємося розкрити їхнє знання.

Чільним генієм або «Правителем» планети Юпітер є Бріхаспаті, ображений чоловік. Він Наставник або духовний Учитель Богів, які є представниками Продуктивних Сил. У *Pig-Vedi* він іменується Брахманаспаті, ім'ям «Божества, у якому уособлюється вплив культу на богів». Отже, Брахманаспаті представляє, так би мовити, матеріалізацію «Божественої Благодаті», за допомогою ритуалів і церемоній або екзотеричного культу.

Тара¹²¹, дружина його, з іншого боку, є уособленням всіх сил присвяченого в Гупта-Відья (Таємне Знання), як це буде показано.

Сома, астрономічно Місяць; але в містичній термінології це також ім'я священного напою, що приймався брахманами та Присвяченими під час їхніх містерій і ритуалів жертвоприносин. Рослина Сома є *asclepias acida*, дарувальниця соку, з якого виготовляється містичне питво, або напій Сома. Тільки нащадки Ріши, Агніхотри або Вогне-служителі великих Містерій знали всю міць його. Але істинне призначення *справжнього* Сома було (і є), зробити «нову людину» із Присвяченого, після того, як він «знову-народжується», а саме, коли він починає жити у своєму *Астральному* тілі¹²²; бо коли його духовна природа здолає фізичну, він не забариться скинути її і розлучитися навіть із цією ефіроподібною формою¹²³.

У давнину Сома ніколи не давалася непосвяченому брахманові – простому гріхаста, або ж жерцєві екзотеричного ритуалу. Таким чином, хоча Бріхаспаті й був «Учителем Богів», однак, він представляв лише культ мертвої букви. Саме Тара, *дружина* його, виявлена, як символ душі, що, хоча й повінчана з догматичним культом, прагне до Істинної Мудрості, тому вона представлена, як присвячена в таємниці царем Сома, давцем цієї Мудрості. Тому, в цій алегорії Сома зображується викрадачем її. Результатом цього є народження Будха, *Езотеричної Мудрості* – Меркурія або Гермеса, у Греції і Єгипті. Він зображується таким «прекрасним», що навіть чоловік, хоча прекрасно знаючий, що Будха не є нащадок його культу мертвої букви, – визнає «новонародженого» своїм Сином, плодом своїх ритуальних і безглузких форм¹²⁴. Таке, коротенько, *одне* зі значень цієї алегорії.

Війна на Небі стосується декількох подій цього роду на різних планах буття. Перше є чисто астрономічний і космічний факт, стосовно Космогонії. Джон Бентлей думав, що у індусів Війна на Небі була лише форма, що стосується їхнього обчислення періодів часу¹²⁵.

¹²¹ Див. для подальших відомостей про вищесказане «*Індуський Класичний Словник*» Доусона.

¹²² Див. «*П'ять Років Теософії*», стаття «Еліксир Життя».

¹²³ Той, хто причащається або смакує Сому, бачить себе пов'язаним із зовнішніми тілами та одночасно здаля від нього у своїй Духовній формі. Звільнений від першого, він підіймається тимчасово у вищі, ефірні області, дійсно стаючи «як один із Богів» і, тим не менше, зберігаючи у своєму фізичному мозку пам'ять того, що він бачить і пізнає. Просто кажучи, Сома є Плід Дерева Знання, заборонений ревнивими Елохімами Адаму та Єві або *Yah-ve*, через побоювання «щоб людина не стала подібною нам».

¹²⁴ Ми бачимо те ж саме у сучасних екзотеричних релігіях.

¹²⁵ «*Historical View of the Hindu Astronomy*». Наводячи уривки з цієї праці в зв'язку з «Аргабгатта» (?Аріябгатта?), який, як кажуть, дає найближчий підхід до істинного відношення між різними величинами для обчислення величини π , автор «*The Source of Measures*» наводить цікаве твердження. «Бентлей, як кажуть, був досить обізнаний стосовно індуського астрономічного і математичного знання ... тому, його твердження може бути прийнято як достовірне». «Та ж чудова риса, яку ми зустрічаємо серед численних східних і древніх народностей, і, яка полягає в тому, *щоб ревниво приховувати таємниці цього роду знання*, вельми яскраво проявлена серед індусів. Те, що було видано на загальне інформування та надано на загальне судження, було лише *приблизними знаннями більш прихованого і таємного Знання*». І ця сама формула

Це послужило прототипом, думає він, західним народам для побудови на цій підставі їхньої Війни Титанів. Автор не зовсім помиляється, але він і не цілком правий. Якщо зоряний прототип дійсно стосується передманвантарного періоду й цілком заснований на знанні всієї програми та еволюції Космогонії¹²⁶, знання, що перебуває, за твердженням арійських Присвячених, у їхньому володінні, то Війна Титанів є лише легендарна і обожена копія справжньої війни, місцем дії якої була область у Гімалайській Кайласі (Небі), замість глибин космічного міжзоряного Простору. Це є запис страшної боротьби між «Синами Бога» і «Синами Питьми», Четвертої і П'ятої Раси. Всі наступні національні традиції на цю тему були побудовані саме на цих двох подіях злитих воедино у легендах запозичених з екзотеричних розповідей про Війну, почату Асурами проти Богів.

Езотерично Асури, перетворені надалі на злих Духів і нижчих Богів, що вічно перебувають у стані війни з Великими Божествами – є Боги Таємної Мудрості. У найдавніших частинах *Rig-Vedi* вони є Істоти Духовні та Божественні, бо термін Асура вживався для позначення Найвищого Духу і був тотожний великому Ахура зороастрія¹²⁷. Були часи, коли самі Боги – Індра, Агні та Варуна належали до Асурів.

У *Тайттірія Брахмані*, Подих (Асу) Брахма-Праджапаті оживився, і від Подиху цього він створив Асурів. Пізніше, після Війни, Асури називаються ворогами Богів, звідси – «А-су-ра», початкове *a* негативний префікс – або «Не-Боги»;

«Боги» згадуються як Сура. Таким чином, це зв'яже Асурів і їх перераховані надалі Воїнства з «Занепалими Янголами» християнських церков, Ієрархією Духовних Істот, які зустрічаються у всіх Пантеонах древніх і навіть сучасних народів – від зороастрія до Пантеону китайця. Вони Сини споконвічного Творчого Подиху, при початку кожної нової Мага-Кальпи або Манвантари, і належать до тієї ж категорії, що і Янголи, котрі залишилися «вірними». Вони були союзниками Соми (батька Езотеричної Мудрості) проти Бріхаспаті (який представляв ритуальний або церемоніальний культ). Очевидно, вони були скинуті у Просторі й у Часі до ступеня протидіючих Сил або Демонів, прихильниками ритуалів, через їхні обурення проти лицемірства, удаваного культу і проти форми прив'язаної до мертвої букви.

Яка тоді істинна природа всіх тих, хто боролися на їхній стороні? Вони суть:

1) Ушанас або «Воїнство» планети Венери, що стала тепер у римському католицизмі Люцифером, Генієм «Зірки Ранку»¹²⁸, Тзаба або армією «Сатани».

2) Дайтья і Данави суть титани, демони й велетні, яких ми знаходимо в *Біблії*¹²⁹ – потомство «Синів Бога» і «Дочок Людей». Їхнє збірне ім'я показує приписуваний їм характер і в той же час виявляє таємний *animus* брахманів; бо вони є Крату-Двіша – «вороги жертвоприносин» або *екзотеричних симулякр*. Вони є «Воїнства», що боролися проти Бріхаспаті, представника *екзотеричних* народних і національних релігій; і Індра – Бог *Видимого* Небесного Склепіння, що у ранній *Vedi* є *Вишнім* Богом Космічних Небес, підхожого житла для *поза-космічного* і особистого Бога, вище якого ніякий екзотеричний культ ніколи не може піднятися.

3) Потім слідує Нагі¹³⁰, Сарпа, Змії або Серафи. Вони також виявляють свою природу через схований сенс їхнього гліфу. В міфології вони *напівбожественні* істоти з людським обличчям і хвостом дракона. Тому, вони, безсумнівно, є єврейськими Серафимами (порівняйте – *Serapis, Sarpa, Serpent*); одна з Серафимів буде Сараф – «палаючий, вогняний». Християнська і єврейська янгелологія робить розходження між Серафимами та Херувимами або Керубами, які належать до другого розряду; Езотерично й кабалістично вони тотожні; Херувим було просто найменування, що дається зображенням або подобам кожного з підрозділів небесних Воїнств. Як уже сказано, Дракони й Нагі були імена, які давалися Присвяченим-пустельникам, через їхню велику Мудрість і Духовність, та їхнє проживання у печерах. Тому, коли Єзекііль¹³¹ вживає прикметник Херувим до царя Тиру і говорить йому, що завдяки його *мудрості* та *розумінню* немає *таємниць*, що могла би бути прихована від нього, то окультисту ясно, що тут мається на увазі «Пророк», можливо, що усе ще послідовник *екзотеричного* культу, який громить Присвяченого іншої школи, а не уявлюваного Люцифера, Херувима, скинутого спочатку з зоряної оселі, а потім із Саду Едему. Таким чином, так звана «Війна», в одному з її численних значень, є й алегоричним записом боротьби між двома категоріями Адептів – Правої та Лівої Стежки. В Індії існували три класи Ріши, вони були самими ранніми Адептами відомими нам; Царствені

Бентлея буде цікавим прикладом такого твердження; і будучи пояснена, доведе, що все це [екзотерична астрономія і наука індусів] була запозичена з системи, набагато більш точної, ніж система європейська, яку сам Бентлей вважав, звичайно, далеко вищою знання індусів в усі часи і в будь-якому поколінні», (стор. 86-87).

У цьому полягає нещастя Бентлея, але воно нічого не забирає від слави древніх індуських астрономів, які всі були Присвяченими.

¹²⁶ Таємна Доктрина учить, що кожна подія світового значення, подібна геологічному катаклізму наприкінці Раси і початку нової, яка приносить кожен раз людству велику зміну – духовну, моральну і фізичну – призначена і готується, так би мовити, в зіркових областях нашої планетної системи. Астрологія цілком побудована на цьому містичному і найтіснішому внутрішньому зв'язку між небесними тілами і людством, та є однією з найбільших таємниць Посвяти і окультних містерій.

¹²⁷ Див. *Вендіад* Дарместетера, введення, стор. LVIII.

¹²⁸ Див. *Ісаї*. XIV, 12.

¹²⁹ Книга *Буття*, VI.

¹³⁰ Нагі описані сходовознавцями, як таємничі люди, сліди котрих знаходять в Індії рясно й досі, і котрі жили в Нага-Двіпі на одному з семи материків або підрозділів Бгарата-Варші (Древньої Індії). Місто Нагпур є одним із найбільш древніх міст країни.

¹³¹ XXVIII, 3, 4.

або Раджарши, царі й царевичі, котрі присвячували себе пустельному життю; Божественні або Деварши, або сини Дхарми, або Йоги; і Брамарши, нащадки тих Ріши, які були засновниками Готр брахманів або рас, що розділилися на касти. Тепер, залишивши на час міфічний і астрономічний ключ осторонь, таємні вчення виявлять нам багатьох атлантів, котрі належали цим підрозділам; і між ними відбувалися зіткнення й битви *de facto* і *de jure*. Нарада, один із найбільших Ріши, був одним із Деварши; і він представлений перебуваючим у постійній і вічній боротьбі з Брахмою, Дакшею та іншими Богами і Мудрецами. Тому, ми можемо безбоязно стверджувати, що, який би не був *астрономічний* сенс цієї універсально прийнятої легенди, її людська фаза заснована на істинних та історичних подіях, перекручених у теологічну догму лише для пристосування її до еклезіастичних цілей. Як угорі, так і внизу. Зоряні феномени й поведення небесних тіл у Небесах були взяті, як приклад, і план був проведений унизу на Землі. Таким чином, Простір, у його абстрактному сенсі, був названий «царством божественного знання», і серед халдеїв або Присвячених він іменувався Аб Су, Оселя (або батько, тобто, Джерело) знання, бо саме в Просторі живуть розумні Сили, які *невидимо* керують Всесвітом¹³².

Таким чином, і на плані Зодіаку у *Верхньому* Океані або Небесах, певна область на Землі, внутрішнє море, було присвячено й називалося «Безоднею Знання»; дванадцять центрів на ньому, у формі дванадцяти невеликих островів, що представляли Знаки Зодіаку – два з яких протягом століть залишалися таємними Знаками¹³³, – були житлами Дванадцяти Ієрофантів і Вчителів Мудрості. Це «Море Знання» або вченості¹³⁴ століттями залишалося там, де нині простяглася Пустеля Шамо або Гобі. Воно існувало до останнього, великого льодовикового періоду, коли місцевий катаклізм, що відніс води на Південь і Захід, утворив, таким чином, нинішню велику безплідну пустелю, залишивши лише один певний оазис із озером і одним островом посередині, як реліквію або Кільце Зодіаку на Землі. Протягом століть Водна Безодня, – яка у народів, що передували пізнішим вавилонянам, була оселею «Великої Матері», земним відображенням «Великої Матері Хаосу» у Небесах, Матір'ю Бога Еа (Мудрості), котрий сам був раннім прототипом Оанн'а, Людини-Риби у вавилонян, – впродовж століть «Безодня» або Хаос була оселею Мудрості, а не Зла. Боротьба Бела, а потім Меродаха, Сонячного Бога з Тіамат, Морем, і Драконом його, – «Битва», що закінчилася поразкою останнього, – має чисто космічний і геологічний сенс, так само як і історичний. Це є сторінка вирвана з історії Таємних і Священних Наук, їхня еволюція, зростання і *смерть* – для *неосвічених мас*. Вона стосувалася (а) систематичного і поступового випалювання величезних територій лютим Сонцем у певний доісторичний період, до однієї з жадливих посух, що закінчилася перетворенням, колись рясно зрошуваних і родючих земель на піщані пустелі, якими вони є зараз; і (b) до систематичного переслідування Пророків Правої Стежки пророками Лівої; останні, поклавши початок народженню та еволюції священницьких каст, у кінцевому результаті привели світ до всіх цих екзотеричних релігій, які були винайдені для задоволення розбещеного смаку «*hoi polloi*» і неосвічених мас до ритуальної пишності й матеріалізації вічно-нематеріального Непізнаваного Принципу.

Це було деяким поліпшенням у порівнянні із чорнокнижництвом Атлантиди, пам'ять про яке зберігається серед усіх освічених і читаючих на санскриті індусів, так само як і в народних легендах. Проте, це було лише пародією та блюзнірством на Священні Містерії і їхні Науки. Швидке зростання антропоморфізму та ідолопоклонства привели ранню П'яту Расу, як вони вже привели Четверту Расу, до чаклунства, хоча й у меншому ступені. Зрештою, навіть «чотири Адама» (які уособлюють під іншими іменами чотири попередні раси) були забуті й переходячи з одного покоління в інше, обтяжуючись при цьому ще додатковими міфами, були, нарешті, поглинені океаном народного символізму названого Пантеонами. Проте, вони існують донині в найдавніших єврейських переказах: перший, як Тзелем, «Адам-Тінь», Чхая нашої доктрини; другий «Адам Прообразу», копія першого і «чоловічо-жіночний» Адам екзотеричної *Генези*; третій, «Земний Адам» до Падіння і андрогін; і четвертий, Адам після свого «Падіння», тобто, роз'єднаний на дві статі або справжнього атланта. Адам Саду Едема або прабатько нашої П'ятої Раси, є митецькою сукупністю вищенаведених чотирьох. Як сказано в *Зохарі*, Адам, перша людина, не може бути знайдена зараз на Землі, його «не знайти в усьому підніжжі». Бо звідки відбувається нижня Земля? «Від *Ланцюга Землі* й від *Небес нагорі*», тобто, від вищих Глобусів, тих, які передують і перебувають над нашою Землею.

¹³² Не менш показовими є якості, приписувані Рудра Шиві, великому Йогиному, прабатькові всіх Адептів – в Езотеризмі одному з найбільших Царів Божественної Династії. Іменованій «першим» і «останнім», він є покровителем Третьої, Четвертої і П'ятої Корінних Рас. Бо в своєму ранньому аспекті він явив, як аскет Діг-амбара, «одягнений елементами», Три-лохана, «триокий», Панча-анана, «п'ятиликий», натяк на минулу Четверту і нинішню П'яту Расу, бо, хоча й будучи «п'ятиликим», він має лише «чотири руки», бо П'ята Раса ще жива. Він є «Бог Часу», Сатурн-Кронос, як показує це його «барабан» Дамару у формі пісочного годинника; і якщо він звинувачується в тому, що він відрубав п'яту голову Брахми і залишив його лише при чотирьох, то, знову-таки, це натяк на відому ступінь Посвяти, так само, як і на Раси.

¹³³ Ідея Густава Зейффарта, що в давні часи знаків Зодіаку було лише десять, є хибною. Десять були відомі лише непосвяченим. Присвячені ж знали їх усі, з *часу поділу людства на дві статі*, звідки й виник підрозділ Діви-Скорпіона на два. Це поділ, завдяки додаванню таємного знаку, якому греки дали назву Терезів, замість таємного і не виданого імені, склало дванадцять. (Див. «*Викриту Ісиду*», II, 456).

¹³⁴ Вищесказане є, можливо, ключем до символічному імені Далай Лами – «Океан» Лама, що означає Океан Мудрості. Абат Хюк говорить про це.

«І з глибин її [Ланцюга] вийшли тварини, що відрізняються одна від іншої. Деякі з них у вбранні [щільному] (шкіряному), деякі в оболонках (*Q'lippoth*), ... деякі в червоних оболонках, деякі в чорних, інші в білих і деякі усіх кольорів»¹³⁵.

Як і халдейська космогонія Бероза та щойно наведені Станци, деякі трактати на *Кабалу* говорять про дволиких тварин, також і про чотириликих і одноликих; бо, «вищий Адам не спустився в усі країни, не породив потомства й не мав багатьох дружин», але в цьому полягає таємниця.

Також і Дракон є Таємницею. Правильно говорить рабин Симеон Бен Йохай, що зрозуміти сенс Дракона не дано «супутникам» (учням або чела), але лише «малим дітям», тобто, досконалим Присвяченим¹³⁶.

«Роботу початку попутники розуміють; але лише «малі діти» розуміють притчу праці в *Principium'i* через *Містерію Змія Великого Моря*»¹³⁷.

Й ті християни, яким доведеться читати це, також зрозуміють, завдяки вищенаведеним словам, ким був їхній «Христос». Бо Ісус повторно стверджував, що той, «хто не прийме Царства Божого, як *мала дитина*, не ввійде в нього»; і, якщо деякі з його виречень стосуються дітей поза всякою метафорою, то більшість зі згадувань про «*малих дітей*» у Євангеліях стосуються Присвячених, до яких належав Ісус. Павло (Саул) згадується в Талмуді, як «мале дитя».

«Таємниця Змія» полягала в наступному: наша Земля або, вірніше, земне життя часто згадується в Таємних Вченнях, як Велике Море, причому «Море Життя» донині залишається улюбленою метафорою. *Сіфра ді-Ценіута* говорить про Первинний Хаос і Еволюцію Всесвіту після Розкладання (Пралаїї), порівнюючи її зі змієм, що розвертає свої кільця:

«Поширюючись в усі сторони, закусивши свій хвіст і крутячи головою, він розлючується і злобує ... він стереже і ховається. Він проявляється через кожну тисячу Днів»¹³⁸.

Коментарі на *Пурани* говорять:

«Ананта-Шеша є форма Вішну, Святого Духа Збереження, і символ Всесвіту, на якому, як передбачається, він спить впродовж проміжку часу між *Днями* Брахми. Сім Голів Шеси підтримують Всесвіт».

Отже, Дух Бога «спить» або «дихає» над Хаосом Недиференційованої Матерії перед кожним новим «*Утвором*», говорить *Сіфра ді-Ценіута*. Один день Брахми складається, як уже було пояснено, з *однієї тисячі* Мага-Юг; і, позаяк кожна Ніч або період Спокою рівняється тривалістю цьому Дню, то легко бачити, до чого стосуються ці слова в *Сіфрі ді-Ценіута* – а саме, що Змії проявляється «один раз на тисячу днів». Також не важко зрозуміти, до чого приводить нас присвячений письменник *Сіфри*, коли він говорить:

«Його голова розбивається у водах Великого Моря, бо написано: Ти розділяєш море силою своєю, ти розбиваєш *голови драконів у водах*»¹³⁹.

Це стосується випробувань Присвячених у цьому фізичному житті, в «Морі Горя», якщо прочитати це з одним ключем; воно натякає на послідовне руйнування семи Сфер Ланцюга Світів у Великому Морі Простору, якщо прочитати з іншим ключем; бо кожний небесний глобус або сфера, кожний світ, зірка або група зірок називається у символізмі «Головою Дракона». Але, яким би способом ми не читали це, Дракон, так само як і змії, ніколи не розглядався в давнині, як Зло. У метафорах, чи то астрономічних, космічних, теогонічних або просто фізіологічних (чи фалічних), Змії завжди розглядався, як *божественний* символ. Коли згадується «[космічний] Змії, який біжить 370 стрибками»¹⁴⁰, це означає циклічні періоди великого Року Тропіків у 25 868 років, розділений в Езотеричному обчисленні на 370 періодів або циклів, так само, як один сонячний рік ділиться на 365 днів. І, якщо Михайло вважався серед християн Переможцем Сатани або Дракона, то це тому, що в *Талмуді* цей войовничий Образ представлений, як Цар Вод, котрий мав сім підлеглих йому Духів – ґрунтовна причина, чому латинська церква зробила його Заступником кожного мису в Європі. В *Сіфрі ді-Ценіута* Творча Сила «накидає нариси та спіральні лінії свого *утвору у вигляді Змія*». «Він кусає свій хвіст», бо це є символ нескінченної Вічності й циклових періодів. Втім, перерахування його значень зажадало б цілого тому, ми ж повинні закінчити.

Отже, читач може сам переконатися, які різноманітні значення «Війни в Небесах», і «Великого Дракона». Таким чином, найбільш урочиста та страхітлива із церковних догм, Альфа та Омега християнської віри, і стовп, на якому спочиває її Падіння і Спокута, зводиться до язичеського символу в безлічі алегорій цих доісторичних битв.

¹³⁵ Зохар, III, 9а, вид. Броді; вид. у Кремона, III т., 4а, стовпчик 14 *Кабала* Мейера, стор. 416, 417.

¹³⁶ Таким було ім'я, що дається в стародавній Іудеї Посвяченим, названим також «Безневинними» і «Немовлятами», тобто, ще раз «народженими». Цей *ключ* відкриває одну з таємниць *Нового Завіту*: побиття Іродом 40 000 «Невинних». Про цю подію існує легенда, і подія, що відбулася майже за століття до Р. Хр., показує походження переказу, що злилося в той час з подією, яка стосується Кришні і його дядька Канси. У *Новому Завіті* Ірод представляє Олександра Януса (з Лідії), переслідування і побиття яким сотень і тисяч Посвячених привели до прийняття Біблійного оповідання.

¹³⁷ Зохар, II, 34.

¹³⁸ I, § 16.

¹³⁹ *Op. cit.*, LXXIV, 13.

¹⁴⁰ Там само, § 33.

ВІДДІЛ V

ЧИ НЕ Є ПЛЕРОМА ЛІГВИЩЕМ САТАНИ?

Тема ця ще не вичерпана й повинна бути розглянута в інших аспектах. Наскільки величний опис Мільтона триденної Битви Янголів Світла проти Янголів Пітьми виправдує припущення, що він повинен був чути про відповідний Східний переказ, – це неможливо сказати. В усякому разі, якщо ці відомості не були отримані ним завдяки особистим стосункам з яким-небудь містиком, то вони повинні були бути доставлені йому особою, що мала доступ до таємних праць у Ватикані. Серед таких праць є переказ про «Бені Шамаш» – «Діти Сонця», – що стосується східної алегорії, котрий у *своїй потрібній версії* дає незрівнянно більше дрібних подробиць, чим ті, які можна почерпнути із Книги Еноха або з набагато більш близького за часом *Одкровення* Св. Іоанна про «Древнього Дракона» і його різних Переможців, як це було щойно показано.

Здається непоясненим, що донині можна знаходити авторів, котрі належать до містичних товариств і все ще продовжують наполягати на своїх сумнівах, підказаних упередженнями, відносно «припущеної» давності *Книги Еноха*.

Таким чином, якщо автор «*Sacred Mysteries among the Mayas and Quiches*» схильний бачити в Еносі Присвяченого, новонаверненого в Християнство (!!)¹⁴¹, то й англійський компілятор праць Еліфаса Леві – «*Таємниці Магії*» дотримується подібної ж Думки. Він зауважує, що:

«За винятком ерудиції д-ра Кінілі, жоден сучасний учений не відносить останню працю [*Книга Еноха*] до більшої давності, ніж четверте сторіччя до Р. Хр.»¹⁴².

Сучасна вченість була винна в гірших оманах, ніж ця. Ще зовсім недавно *найбільш* літературні критики в Європі заперечували саму дійсність цієї праці, разом з Орфічними Гімнами й навіть із Книгою Гермеса або Тота, поки, нарешті, не були відкриті цілі вірші з останньої на єгипетських пам'ятниках і гробницях найраніших династій. Думка архієпископа Лоуренса приводиться в іншому місці.

«Древній Дракон» і Сатана, що нині стали, окремо й колективно, символом і теологічним терміном для «Занепамого Янгола», не описані в подібному аспекті ні в *первісній* Кабалі (халдейській *Книзі Чисел*), ні в сучасній. Бо найбільш освічений, якщо тільки не найбільший із сучасних кабалістів, Еліфас Леві описує Сатану в наступних блискучих термінах:

«Саме цей Янгол був досить гордий, щоб увявити себе Богом; досить відважний, щоб придбати свою незалежність ціною вічного страждання й мук; досить прекрасний, щоб полюбити себе в повному божественному світлі; досить потужний, щоб, все-таки, царювати в пітьмі серед мук і скласти собі престол зі свого негасимого багаття. Це, як раз, Сатана республіканця і еретика Мільтона ... князь анархії, якому служать ієрархії чистих Духів (!!)»¹⁴³.

Це опис, – який так мистецьки примиряє теологічну догму з кабалістичною алегорією і навіть спромігся включити у свою фразеологію політичний комплімент, – якщо прочитати його в істинному світлі, цілком точно.

Так, воістину; саме цей найбільший з ідеалів, цей вічно живий символ – ні, апофеоз самопожертви, заради розумової незалежності людства; ця Вічно-Активна Енергія, що протестує проти Статичної Інерції – принципу, для якого Самоствердження є злочин, а Думка й Світло Знання ненависні. Як говорить Еліфас Леві з винятковою справедливістю та іронією:

«Саме цей удаваний герой похмурих вічностей, наділений облудно неподобством і прикрашений рогами та пазурами, які набагато краще личать його невблаганному мучителеві»¹⁴⁴.

Це він, хто був, нарешті, перетворений на Змія – Червоного Дракона. Але, проте, Еліфас Леві перебував у занадто великому підпорядкуванні своїх католицьких авторитетів – можна було би додати, сам був занадто езуїтський – щоб зізнатися, що цим Дияволом було людство і, що він ніколи не існував на Землі поза цим людством¹⁴⁵.

В цьому християнська теологія, хоча й слідує рабськи стопами язичництва, була лише вірна своїй традиційній політиці. Вона повинна була відокремитися і затвердити свій авторитет. Отже, вона не могла зробити нічого кращого, як перетворити всі поганські Божества на демонів. Кожний променистий Сонячний Бог стародавності – величне Божество вдень і свій власний Супротивник уночі, названий Драконом Мудрості,

¹⁴¹ Стор. 16.

¹⁴² «*Biographical and Critical Essay*», стор. XXXVIII.

¹⁴³ «*Історія Магії*», стор. 16, 17.

¹⁴⁴ *Ibid.*, loc. cit.

¹⁴⁵ Який *диявол* міг бути одержимий більшою хитрістю, спритністю і жорстокістю, аніж вбивця з Уайт-чапел, «Джек Різник животів» у 1888 році, чия безприкладна жага крові та холодна жорстокість штовхнули його на холоднокровне вбивство і калічення семи нещасних, *ні в чому* не винних жінок! Слід лише почитати щоденні газети, щоб впізнати в них п'яних тварин (чоловіків і батьків), які б'ють дружин і дітей, і *малий* відсоток яких щодня з'являється перед судом, повне уособлення дияволів християнського Пекла!

бо передбачалося, що він містив у собі зародки ночі й дня, – цей Бог тепер був перетворений на антитезну Тінь Бога і став Сатаною на підставі єдиного і не підтвердженого авторитету деспотичної людської догми. Після чого всі ці Творці світла й тіні, всі Сонячні та Місячні Боги були віддані прокльону й, таким чином, один Бог, вибраний з багатьох, і Сатана, обидва були олюднені. Але, очевидно, теологія випустила з уваги здатність людини розбиратися й, зрештою, аналізувати все, що штучно нав'язується їй для шанування. Історія стверджує, що кожній расі й навіть племені, особливо семітичним народностям, властивий природний імпульс до прославляння свого власного племінного божества вище всіх інших, до встановлення його гегемонії над усіма Богами, і при цьому вона доводить, що Бог ізраїльтян був саме таким *племінним* Богом, незважаючи навіть на те, що Християнська церква, дотримуючись водійства «обраного народу», охоче змушує шанувати саме це особливе божество та віддає анафемі всіх інших. Чи була ця омана спочатку свідомою або несвідомою, проте, вона була такою. Іегова завжди був у давнину лише Богом «серед» інших «Богів»¹⁴⁶. *Господь* з'являється Авраамові та, говорячи: «Я Бог *Всемогутній*», додає однак – «і поставлю завіт Мій ... що Я буду Богом твоїм» (Авраама); і для *насіння його* після нього¹⁴⁷, – але не для аріїв-європейців.

Але був і величний та ідеальний Образ Ісуса Назарянина, який потрібно було висунути на цьому темному тлі, щоб він міг вигравати блиском, завдяки цьому контрасту; і *наверяд чи церква могла винайти більш темний*. Не володіючи символізмом *Старого Завіту*, не відаючи істинного значення імені Іегови – таємного заступника Невиреченого і нескazanного Імені, висунутого рабинами, – церква прийняла за істину мистецьки сфабриковане Відображення, антропоморфований символ *зародження* за Єдину Реальність, Яка Не Має собі Другої, Вічно Непізнавану Причину всього Суцього. Внаслідок логічної послідовності, церква, з метою дуалізму, змушена була винайти антропоморфованого Диявола – створеного, як вона цьому вчила, Самим Богом. Нині Сатана звернутий на чудовисько, сфабриковане Іеговою-Франкенштейном, – прокляття свого батька та терни в божественному боці, чудовисько, більш безглуздої подоби якого ніякий земний Франкенштейн не міг би створити.

Автор «*New Aspects of Life*» досить правильно описує єврейського Бога з кабалістичної точки зору, як:

«Дух Землі, котрий відкрився євреям, як Іегова¹⁴⁸... Це був той же Дух, що після смерті Ісуса, прийняв його вигляд і уособив його, як воскреслого Христа».

– як можна бачити, це є з малими змінами доктрина Серинфуса та декількох гностичних сект. Але пояснення автора і його висновки чудові:

«Ніхто не знав ... краще Мойсея ... [ні] так само добре, як він, яка велика була міць тих [Богів Єгипту], у жерців, від яких він отримав свої пізнання ... богів, над якими Іегова був Богом, як це стверджується [лише євреями]».

Автор запитує:

«Які ж були ці Боги, ці Ахар, з яких Іегова, Ахад, як це стверджується, є Бог ... внаслідок своєї перемоги над ними?».

На, що Окультизм відповідає: Ті, кого нині церква називає Занепалими Янголами й колективно Сатаною, Драконом – переможеними, якщо ми повинні прийняти її *диктум*, Михайлом і його Воїнством, причому Михайло ніхто інший, як сам Іегова, у найкращому разі, один із підлеглих Духів. Тому, автор ще раз правий, говорячи:

«Греки вірили в існування ... *демонів*. Але ... вони були випереджені євреями, які стверджували, що існував *розряд уособлених Духів*, яких вони визначали, як демонів «персоніфікаторів»... Визнаючи разом з Іеговою, який особливо наполягає на цьому, існування інших богів, які ... були уособленнями Єдиного Бога, чи не були ці інші боги просто уособленими духами, але більш високого ступеня, ... які опанували й користувалися великою міццю? І чи не є це *уособлення ключем до таємниці духовного стану?* Але, позаяк ми допустимо це положення, то, як можемо ми знати, що Іегова не був таким уособленим духом, духом, який стверджував, що він був Єдиним Богом і, таким чином, став представником Невідомого й Непізнаваного Бога? Як можемо ми знати, що дух, який називав себе Іеговою, привласнивши собі його атрибути, не став, таким чином, причиною того, що його самопризначення було поставлено за вину Єдиному, котрий насправді є таким же безіменним, як і непізнаваним?»¹⁴⁹.

Далі автор доводить, що «дух Іегови є заступник», за своїм власним визнанням. Так Він зізнався Мойсею, що «Він з'являвся патріархам, як Бог Шаддай» і як «Бог Геліон».

«І відразу він прийняв ім'я Іегови; і на підставі віри у твердження цього персоніфікатора, такі імена, як Ел, Елоа, Елохім і Шаддай читалися і тлумачилися нарівні з Іеговою, як означаючі «Всемогутній Господь». [Потім, коли] ім'я Іегова стало невіреченим, означальне Адонай, «Господь», з'явилося заміною його і ... завдяки цій заміні, найменування «Господь» перейшло від євреїв до «Слова» християн і стало позначенням Бога»¹⁵⁰.

¹⁴⁶ Псалми, LXXXI, 1.

¹⁴⁷ Книга Буття, XVII, 7.

¹⁴⁸ *Op. cit.*, стор. 209.

¹⁴⁹ Там само, стор. 144, 145.

¹⁵⁰ Там само, стор. 146.

І, як можемо ми знати, може додати автор, що Іегова не виявляв собою численних Духів, які уособлювали цього, очевидно, одного – *Jod* або *Jod-Hé*?

Але, якщо християнська церква була першою, котра встановила існування Сатани, як догму, то це з'явилося, як це сказано у «*Викритій Ісиді*», тому, що Диявол – могутній Супротивник Бога (?!), повинен був стати каменем основи і стовпом церкви. Бо, як правильно зауважує теософ Бессак у своїй праці «*Сатана або Диявол*»:

«Потрібно було уникнути натяків на твердження догми двоякого принципу, зробивши із цього Сатани-творця реальну міць, і для пояснення первісного зла виставляють проти Мані гіпотезу про бажання на це від єдиного Всемогутнього»¹⁵¹.

В усякому разі, вибір і політика виявилися невдалими.

Слід було встановити цілком певне розходження між цим персоніфікатором нижчого Бога Авраама і Якова та містичним «Батьком» Ісуса, або – «Занепалі» Янголи не повинні були бути обрехані у пізніших вигадках.

Кожний Бог язичників тісно пов'язаний з Іеговою – Елохімом; бо всі вони є Одним Воїнством, одиниці якого в Езотеричних Вченнях розрізняються лише за ім'ям. Між «Покірними» і «Занепалими» Янголами немає ніякої різниці, крім у їхніх відповідних функціях або, вірніше, в інертності деяких з них і в активності інших, між тими Дх'яні-Коганами або Елохімами, яким було дано «доручення творити», тобто, побудувати виявлений світ з вічної речовини.

Кабалісти стверджують, що істинне ім'я Сатани є ім'я Іегови в протилежному значенні, бо «Сатана не є чорний Бог, але лише заперечення білого Божества» або світла Істини. Бог, є Світло, і Сатана є необхідна Тьма або *Тінь*, щоб виявити Світло, без якого Світло було би невидиме й незрозуміле¹⁵². «Для Присвячених», говорить Еліфас Леві, «Диявол не є особистість, але творча Сила на Добро, так само як і на Зло». Присвячені зображували цю Силу, що управляє фізичним зародженням, у вигляді містичного вигляду Бога Пана – або Природи; звідси роги та копита цього міфічного і символічного образу, так само як і християнський «козел» «Шабашу Відьом». Що стосується цих двох, то християни необережно забули, що «козел» був також жертвою, обраною для спокути всіх гріхів Ізраїлю, що козел відпущення був дійсно жертвою приношення, символом найбільшої таємниці на Землі – «падіння в зародження». Тільки євреї давно забули істинне значення свого безглузлого (для непосвячених) героя, вибраного із драми життя у Великих Містеріях, чинених ними в пустелі; християни ж ніколи не знали його.

Еліфас Леві намагається пояснити догму своєї церкви за допомогою парадоксів і метафор, але це вдається йому дуже погано, зважаючи на багато томів, написаних у нашому дев'ятнадцятому сторіччі благочестивими римо-католицькими демонологами під заступництвом і зі схвалення Риму. Для щирого католика Диявол або Сатана є *реальність*; драма, що розігралася в Зоряному Світлі, згідно ясновидця з острова Патмоса, – який, можливо, хотів поліпшити оповідання *Книги Еноха*, – є такий же дійсний і історичний факт, як і будь-яка алегорія та символічна подія в *Біблії*. Але Присвячені дають пояснення, що відрізняється від даного Еліфасом Леві, геній і митецький інтелект якого повинні були підкоритися відомому компромісу, зазначеному йому з Риму.

Таким чином, щирі й «непримиренні» кабалісти визнають, що для всіх цілей науки і філософії досить, щоб профан знав, що Великий Посередник Магії – названий мартиністами, послідовниками маркіза де Сен-Мартен, Астральним Світлом, середньовічними ж кабалістами та алхіміками – Небесною Дівою і *Mysterium Magnum*, а східними окультистами – Ефіром, відбиттям Акаші, – є саме те, що церква називає Люцифером. Не є новиною для нас, що схоластикам-латинянам удалося перетворити Всесвітню Душу і Плерому – *Носія Світла* та Вмістище всіх форм, Силу розповсюджену в усьому Всесвіті з її безпосередніми й непрямими наслідками, – на Сатану і його діяння. Але тепер вони готові видати вищезгаданим профанам навіть таємниці, на які натякав Еліфас Леві, *без відповідних пояснень*, бо система Еліфаса Леві, котрий дотримується затемнених одкровень, могла привести лише до подальшого марновірства і омани. Дійсно, що може винести учень Окультизму і той, хто знаходиться ще на першому щаблі, з наступних, високо поетичних виречень Еліфаса Леві, які так само апокаліпсичні, як і писання будь-якого алхіміка?

«Люцифер [Астральне Світло] ... є посередницька сила, що існує в усьому утворі; вона допомагає створювати та руйнувати, і Падіння Адама було еротичним сп'янінням, що зробило його потомство рабом цього фатального Світла ... кожна статевая пристрасть, що опановує нашими почуттями, є вихор цього Світла, що прагне захопити нас у безодню смерті. Божевілля, галюцинації, видіння, екстази, всі вони є формами досить небезпечного порушення, зобов'язаного цьому

¹⁵¹ *Op. cit.*, стор. 9. Після поліморфічного Пантеїзму деяких гностиків, настав час Езотеричного Дуалізму Мані, котрий був звинувачений в уособленні Зла і у зведенні Диявола в Бога – суперника самого Бога. Ми не бачимо, щоб християнська церква настільки покращила цю езотеричну ідею маніхейців, бо вона й досі називає Бога своїм Царем Світла, а Сатану царем П'їтьми.

¹⁵² Наведемо з цього приводу слова п. С. Ленга з його чудової праці «*Сучасна Наука і Сучасна Думка*» (стор. 222). «З цієї дилеми [існування зла в світі] немає виходу, якщо тільки ми не відмовимося від ідеї антропоморфічного божества і відкрито не приймемо наукове уявлення про Первісну Причину, несповідиму й поза пізнання; і про Всесвіт, закони якого ми можемо простежити, але про справжню сутність яких ми нічого не знаємо і можемо лише підозрювати або слабо розрізнити основний закон, який може користуватися полярністю добра і зла, як необхідними умовами для існування». – Якби наука знала «справжню сутність», замість того, щоб нічого про неї не знати, то боязка підозра перетворилася б на впевненість існування такого закону і на знання, що цей закон пов'язаний із Кармою.

внутрішньому фосфору (?). Таким чином, Світло, зрештою, належить до природи вогню, розумне користування яким зігриває і пожвавлює, надлишок же його, навпаки, розкладає і знищує.

Таким чином, людина покликана до царственного володіння цим [Астральним] Світлом і тим самим завоювати собі безсмертя, і, в той же час, через нього ж їй загрожує сп'яніння, поглинання й вічне знищення.

Тому, Світло це, оскільки воно є поглинаючим, мстивим до згубних, дійсно буде пекельним вогнем, змієм легенди; болісні омани, якими він сповнений, сльози і скрегіт зубів скинутих істот, яких він пожирає, примара життя, що вислизає перед ними і ніби кепкує та ображає їхню агонію, все це, дійсно, було би Дияволом або Сатаною»¹⁵³.

У всьому цьому немає помилкового твердження; нічого, за винятком надмірного достатку невдало застосованих метафор, як наприклад, у застосуванні міфу про Адама у вигляді ілюстрації астральних наслідків. Акаша¹⁵⁴, Астральне Світло, може бути визначене кількома словами; це є Всесвітня Душа, Утроба Всесвіту, *Mysterium Magnum*, з якої народжується все суще через роз'єднання або диференціацію. Це є причина існування; вона наповнює нескінченний Простір, вона, в одному сенсі, є сам Простір, або ж його *шостий*, також і сьомий, принципи одночасно¹⁵⁵. Але, як минуше в Нескінченному, стосовно прояву, Світло це повинне мати свою тіньову сторону, – як уже було зазначено. І, позаяк Нескінченне ніколи не може бути виявлено, то минуший світ повинен задовольнятися *лише однією тінню*, яку його дії притягають на людство і, яку люди залучають і *примушують до дії*. Отже, тоді як Астральне Світло є Всесвітня Причина у своїй невиявленій єдності та нескінченності, вона стає стосовно людства просто наслідками причин породжених людьми впродовж їхніх гріховних життів. Не світлоносні мешканці його – чи будуть вони Названі Духами Світла або Тьми, – чинять Добро і Зло, але саме людство визначає неминучу дію і реакцію в Цілому Магічному Посереднику. Як раз людство стало «Змієм Книги *Буття*» і, таким чином, щодня й щогодини є причиною Падіння та Гріха «Небесної Діви» – яка, відтак, стає Матір'ю Богів і Дияволів одночасно; бо вона є вічно-любляче, милосердне Божество для всіх тих, хто торкне її *Душу* і *Серце* замість того, щоб залучати до себе її тіньову виявлену сутність, названу Еліфасом Леві – «фатальним світлом», що вбиває і знищує. Людство у своїх одиницях може перебороти й опанувати його наслідками; але лише через святість своїх життів і шляхом зародження добрих причин. Воно має владу лише над виявленими *нижчими* принципами – тінню Невідомого і Непізнаного Божества у Просторі. Але у давнині та в *дійсності* Люцифер або Люциферус було ім'ям Янгольської Істоти, яка очолювала Світло Істини, як і світло дня. У Євангелії Валентина *«Pistis Sophia»* викладається, що із трьох Сил, які виходять від Священних Імен трьох Троїстих Сил (Τριδυνάμεις) Сила Софії (Святий Дух, згідно із цими гностиками – найбільш культурних з усіх) перебуває на планеті Венері або Люцифері.

Таким чином, для непосвяченого Астральне Світло може бути Богом і Дияволом одночасно – *Demon est Deus inversus* – тобто, через кожен точку Нескінченного Простору вібрують магнітні та електричні струми *оживотвореної* Природи, життєдайні та смертоносні хвилі, бо смерть на Землі стає життям на іншому плані. Люцифер є божественне і земне Світло, «Святий Дух» і «Сатана», у той саме час, *видимий* Простір, будучи, воістину, невидимо наповнений диференційованим Подихом; і Астральне Світло, виявлені наслідки обох, які єдині, направлений і притягнутий нами, є *Карма* Людства, одночасно особиста і безособова сутність – особиста, бо це є містичне ім'я, дане Сен-Мартеном Воїнству Божественних Творців, Вождів і Правителів цієї Планети; безособова, як Причина й Наслідок Всесвіту Життя і Смерті.

Падіння постало *результатом знання людини*, бо «її очі відкрилися». Дійсно, їй була викладена Мудрість і Приховане Знання «Занепалим Янголом», бо останній з цього дня став її Манасом, Розумом і Самоусвідомленням. У кожному з нас ця золота нитка безперервного Життя, – яка періодично розбивається на цикли пасивності та діяльності свідомого існування на Землі, і надсвідомого в Девачані, – *існує* від початку нашої появи на цій Землі. Це є Сутратма, блискуча нитка безсмертної, *безособової* Монади, на яку нанизуються наші земні «життя» або ж минущі *Ego*, на подобу безлічі намистин, – за чудовим висловом у філософії Веданти.

І тепер доведено, що Сатана або Червоний Вогняний Дракон, «Володар Фосфору» – сірка, з'явилася «поліпшенням» теологічним, – і Люцифер або «Світло-носій» перебуває в нас; це наш Розум, наш Спокусник та Спаситель, наш розумний Визволитель і Рятівник від чистого анімалізму. Без цього принципу – еманції самої сутності чистого божественного Магата (Розуму), що випромінюється безпосередньо від Божественного Розуму, – ми безсумнівно були би не краще тварин. Перша людина Адам була лише створена, як *жива душа*

¹⁵³ «Історія Магії», стор. 196, 197.

¹⁵⁴ Акаша не є Ефір науки, як перекладають це деякі схождознавці.

¹⁵⁵ Йоганн Тритхейм, абат Спанхейму, найбільший астролог і кабаліст свого часу, говорить: «Мистецтво божественної магії полягає в умінні углядіти сутність речей у Світі Природи [астральному Світі] і, за допомогою душевних здібностей духу, виробляти матеріальні речі з невидимого світу, і при таких процесах Верхній світ і світ Нижній повинні бути з'єднані й діяти у повній гармонії. Дух Природи [Астральний Світ] є єдність, яка творить і формує все суще і, діючи за посередництва людини, він може створювати чудові речі. Подібні процеси відбуваються відповідно до закону. Ви дізнаєтеся закон, за допомогою якого подібні речі відбуваються, якщо ви пізнаєте самого себе. Ви дізнаєтеся це, завдяки силі духу, що знаходиться в вас самих, і зробите це, з'єднавши ваш дух із сутністю, яка виходить із вас самих. Якщо ви хочете досягти успіху в такій роботі, ви повинні знати, як роз'єднати дух і життя в Природі і, крім того, вміти виділяти астральну душу в вас самих і зробити її відчутною, після чого сутність душі з'явиться видимою та відчутною, отримавши об'єктивність, завдяки силі духу». [Наведено в книзі д-ра Гартманна *«Парацельс»*, стор. 164, 165.]

(Нефеш), останній Адам був створений, як *дух животворний*¹⁵⁶ – говорить Павло, слова його стосуються побудови або *створення* людини. Без цього *животворного* духу або *людського розуму*, або душі, не було би різниці між людиною та звіром; так само, як немає її в дійсності серед тварин, що стосується їхніх дій. Тигр і віслюк, шуліка та голуб, кожний з них так само чистий і безневинний, як і інший, бо вони *безвідповідальні*. Кожний слідує своєму інстинкту, тигр і шуліка вбивають із тією ж байдужістю, як і віслюк поїдає будяк, або ж голуб клює хлібне зерно. Якби Падіння мало значення дане йому теологією; якби це Падіння трапилося, як результат дії, протилежної намірам Природи – і було би *гріхом*, то, що ж сказати про тварин? Якщо нам скажуть, що вони розмножують свої види, як наслідок того ж самого «первородного гріха», за який Бог прокляв Землю – отже й усе на ній живе, – то ми поставимо інше питання. Теологія, так само як і наука, говорить нам, що тварини існували на Землі набагато раніше людини. Ми запитуємо теологію: як же *розмножувалися вони* до того, як Плід із Дерева Пізнання Добра і Зла був зірваний? Як сказано:

«Християні – будучи набагато менш прозорливими, ніж великий Містик і Визволитель, ім'я якого вони прийняли, доктрини якого вони не зрозуміли та замаскували, і *чию пам'ять вони очорнили своїми діями* – прийняли єврейського Ієгову, яким він був, і, звичайно, марно намагалися примирити *Євангеліє Світла й Волі* з Божеством Пітьми та Поневолення»¹⁵⁷.

Але тепер достатньо доведено, що всі, *так звані*, злі Духи, яких обвинувачують у повстанні проти Богів, тотожні, як особистості; і, що більше того, всі древні релігії учили тому самому догмату, крім кінцевого висновку, що відрізняється від християнського. Всі Сім споконвічних Богів мали двоякий стан, один основний, інший випадковий. У своєму основному стані вони були Будівельниками або Скульпторами, Охоронцями та Правителями цього Світу; у випадковому ж стані, наділяючись у видиму плотть, вони сходили на Землю і царювали на ній, як Царі та Наставники нижчої Безлічі, котрі ще раз втілилися на ній, як люди.

Так, Езотерична Філософія доводить, що людина, воістину, є виявлене божество в його двох аспектах – добра і зла, але теологія не може визнати цю філософську істину. Учачи, як робить це вона, догмі про Занепалих Янголів у її мертвій букві та зробивши із Сатани наріжний камінь і стовп догми спокути, – таке визнання було би для неї рівне самогубству. Позаяк вона виявила повсталих Янголів, як відмінних від Бога та Логосу, у їхніх особистостях, то визнати, що падіння *непокірливих* Духів означає просто їхнє падіння в зародження та матерію, дорівнювало б сказати, що Бог і Сатана були тотожні. Бо, якщо Логос або Бог є сукупність цього колись божественного Воїнства, що обвинувачено в падінні, то природно із цього слідувало б, що Логос і Сатана єдині.

Тим часом, таким був філософський погляд стародавності на цю, нині перекручену догму. Слово або «Син» був виявлений у двоякому аспекті язичеськими гностиками – фактично він був *двоїстістю* в повній *єдності*. Звідси нескінченні й різні національні версії. У греків був Зевс, син Кроноса, Батька, що скидає його в глибини Космосу. Арії мали Брахму (у пізнішій теології), скинутого Шивою у Безодню Темряви, і так далі. Але Падіння всіх цих Логосів та Деміургів з їх первинного піднесеного положення містило в собі, в усіх випадках, те саме Езотеричне значення; прокляття, у його філософському сенсі, народження на цій Землі є неминучий щабель на Сходах Космічної Еволюції, високо філософський і доцільний Кармічний Закон, без якого присутність Зла на Землі назавжди залишилася б прихованою таємницею для розуміння істинної Філософії. Сказати, як говорить автор «*Esprits Tombés des Paiens*», що, позаяк:

«Християнство встановлене на двох стовпах, на стовпі зла (πονηρου) і на стовпі добра (αγαθου); на двох силах, коротше кажучи (αγαθαί χαί χαχα δυνάμεις); то отже, якщо вилучити покарання *злих сил*, то охоронна місія добрих Духів не буде мати ні значення, ні змісту», –

¹⁵⁶ Справжній початковий текст *Першого Послання до Коринтян*, XV, 44, витлумачений кабалістично і Езотерично, читався б так: «Сіється тіло *душевне* [не «природне» тіло] і повстає тіло *духовне*». Павло був Посвяченим і його слова мають зовсім інший сенс при Езотеричному читанні їх. Тіло «сіється в *немочі* [пасивності], повстає у силі» (V, 43) – або в духовності й розумі.

¹⁵⁷ «Війна на Небі» («*Theosophist*», III, 24, 36, 67) написана Годольфіном Мітфордом, який став пізніше у житті – Мурад Алі Бек. Народившись в Індії, син місіонера, п. Мітфорд, був повернутий до Ісламу і помер мусульманином у 1884 році. Він був абсолютно незвичним мистиком, володів великим знанням і чудовим інтелектом. Але він ухилився від Правого Шляху і, внаслідок цього, піддався кармічній відплаті. Як це чудово викладає автор наведеної статті – «послідовники переможеного «Елохіма», спочатку зазнали побиття переможними євреями [Іеговитами], а потім повернені переможними християнами і мусульманами, продовжували [проте]... деякі [з цих розсіяних сект] ... втратили навіть традицію про істинну розумність їх вірування – шанувати у таємниці і в заповітності Принцип Вогню, Світла і Свободи. Чому бедуїни-сабеяни (які відкрито сповідують Монотеїзм, коли вони живуть в магометанських містах), все ще в тиші пустельної ночі закликають зоряне «Воїнство Неба»? Чому Іезіди, «Шанувальники Диявола», поклоняються «Мулуку Таусу» – «Володареві Павлину» – емблемі Гордості та Стоокого Розуму [також і Посвяти], який був вигнаний з Небес разом із Сатаною, за одним давнім переказом? Чому голаїти і споріднені з ними месопотамо-іранські магометанські секти вірять у «Нур Іллахі» – у «Світло Елохіма», – переданого за допомогою *анастазису* через сто Пророків-Вождів? Тому що, внаслідок неосвіченого забобону вони зберегли традиційну релігію «Богів Світу», яких скинув Іегова!» (Стор. 69). – вірніше, *говориться*, що скинув: бо, якби він скинув їх, то він скинув би самого себе. Мулуку-Таус є Малук-«Правитель», як це показано у примітці. Це лише нова форма Молоха, Мелека, Молека, Малаяка і Малахіма – Вісників, Янголів і т.д.

– значить вимовити найбільш антифілософську нісенітницю. Якщо вона узгоджується і пояснює християнську догму, то вона затемнює факти та істини споконвічної Мудрості Віків. Обережні натяки Павла всі мали Езотеричне значення, і потрібні були сторіччя схоластичної казуїстики, щоб додати їм брехливе забарвлення в їхніх справжніх тлумаченнях. Слово і Люцифер єдині в їхньому двоякому аспекті; і «Князь Повітря» (*princeps aeris huius*) не є «Бог того періоду», але вічно суший принцип. Коли було сказано, що останній вічно обертається навколо світу (*qui circumambulat terram*), то великий Апостол просто мав на увазі цикли людських втілень, що ніколи не припиняються, і в яких зло завжди буде переважати доти, доки людство не буде спокутано істинним божественним Осаянням, що одне дає правильне пізнання речей.

Легко спотворювати неясні вислови, написані мертвими й давно забутими мовами, і нав'язати їх неосвіченим масам, як істини й факти *одкровення*. Тотожність думки і значення є єдине, що вражає вивчаючого в усіх релігіях, які згадують переказ про Занепалих Духів, і в цих великих релігіях немає жодної, котра не згадувала і не описала б його в тій або іншій формі. Таким чином, Хоангті, Великий Дух, бачить своїх Синів, які придбали *дієву мудрість*, падаючими в Долину Суму. Проводир їхній Літаючий Дракони, випивши заборонену Амброзію, *упав на Землю* зі своїм Воїнством (Царями). У *Зенд Авести* Ангра Майнью (Арімана), оточивши себе Вогнем («Пломені» у Станцах), намагається завоювати Небеса,¹⁵⁸ коли Ахура Мазда, спустившись із *твердого* Неба, де Він живе, на допомогу Небесам, *які обертаються* (у часі й просторі, виявлені світи циклів, включаючи й цикли втілення), і Амешаспенти, «сім блискучих Сравах», у супроводі своїх зірок, вступають у битву з Аріманом, і переможені Дева падають на Землю разом із ним¹⁵⁹. У *Вендідаді* Дева названі «лиходіяями» і показані спрямованими «у безодню ... світу пекла» або Матерію.¹⁶⁰ Це – алегорія, яка показує, що Дева *змушені були втілитися*, щойно вони відділилися від своєї Основної Сутності або, інакше кажучи, після того як Єдність стала Безліччю, після диференціації і прояву.

Тифон, єгипетський Пифон, Титани, Сури і Асури, всі вони належать до тієї ж легенди про Духів, які населили Землю. Вони не є «Демонами, яким доручено створювати і організувати цей видимий всесвіт», але вони Формувальники або «Зодчі» Світів і Прабатьки Людини. Вони, метафорично говорячи, є *Занепалі Янголи* – «істинні відображення» «Вічної Мудрості».

Яка ж повна істина, так само як і Езотеричне значення цього універсального міфу? Повна істина *не може бути передана вустами на вухо*. Так само як і перо не може описати її, ні навіть істину про Записуючого Янгола, якщо тільки людина не знайде відповідь цю у святилищі свого серця, у глибинах своєї божественної інтуїції. Це є велика *Сьома Таємниця* Утвору, перша й остання; і ті, хто читали *Апокаліпсис* Св. Іоанна, можуть знайти тінь її, сховану під *сьомою печаткою*. Вона може бути представлена лише у своїй очевидній, об'єктивній формі, подібно вічній загадці Сфінкса. Якщо Сфінкс кинувся в море і загинув, то це не тому, що Едип *розгадав таємницю* століть, але тому що, олюднивши вічно-духовне й суб'єктивне, він збездивив велику істину назавжди. Тому, ми можемо дати її лише з погляду її філософського і розумового плану, які розкриваються трьома відповідними ключами, – бо останні чотири ключі із семи, які широко відкривають ворота в Таємниці Природи, перебувають у руках найвищих Присвячених і не можуть бути видані масам – у всякому разі, не в цьому сторіччі.

Мертва буква всюди однакова. Дуалізм у релігії маздеїв відбувся внаслідок екзотеричного тлумачення. Святий Аїрьяман, «Дарувальник Благоденства»¹⁶¹, який закликається у молитві, названий Аїрьяма-Ішію, є божественний аспект Арімана, «Мертвущий Даева Даєвів»¹⁶², також Ангра Майнью є темним, фізичним аспектом першого. «Збережи нас від нашого ненависника, о Маздо і Армаїто Спента»¹⁶³, ця молитва й заклик має тотожний сенс із «Не введи нас у спокусу», і вона звертається людиною до страшного *духу подвійності* в самій людині. Бо Ахура Мазда є Духовна й Очищена Людина, і Армаїта Спента, Дух Землі або матеріальність, в одному сенсі, тотожний Аріману або Ангра Майнью.

Вся література Магів або Маздеїв – або те, що залишилося від неї, – є магічною, окультною, отже алегорична і символічна, навіть її «таємниця закону»¹⁶⁴. Так мобеда й парси, під час жертвоприносин, спрямовують свій погляд на Баресма – божественну гілку «Дерева» Ормазда, що перетворилася на зв'язку металевих жезлів, – і дивуються, чому Амеша Спента або «високі та прекрасні золоті Хаома, і навіть їх Воху-Мано (добрі думки) і їх Рата (жертвоприношення) так мало допомагають їм. Нехай вони помізкують про «Дерево Мудрості» і шляхом вивчення засвоять один за одним його плоди. Шлях до Дерева Вічного Життя, до білого Хаома, Гаокерена, проходить від одного кінця Землі до іншого; і Хаома перебуває на Небі, так само, як і на Землі. Але, щоб ще раз стати його священнослужителем і «цілителем», людина повинна зцілити саму себе, бо це слід зробити перш, ніж вона зможе зціляти інших.

Це ще раз доводить, що для того, щоб, так звані, «міфи» могли бути оцінені хоча б із приблизною справедливістю, вони повинні бути докладно досліджені в усіх їхніх аспектах. Воістину, кожен із семи ключів

¹⁵⁸ Так вчиняють усі Боги й навіть християни, бо Царство Небесне береться *силою* – так учать нас. Чому ж таке бажання зробити з когось Диявола?

¹⁵⁹ «Academie des Inscriptions», XXXIX, 690.

¹⁶⁰ Фаргард XIX, 47; переклад Дарместетера, стор. 218.

¹⁶¹ *Вендідад*. Фарг. XX, 12; *op. cit.*, стор. 222.

¹⁶² Там само, Фарг. XIX, 43; *op. cit.*, 218.

¹⁶³ Із *Вендідада Садах*, наведені виписки Дарместетером, *op. cit.*, стор. 223

¹⁶⁴ Див. *Гатха в Ясне* XLIV.

повинен бути застосований у належному місці та ніколи не бути змішаний з іншими, – якщо ми хочемо розкрити весь цикл таємниць. У наші дні похмурого, душевбивчого матеріалізму, древні Жерці – Присвячені, стали в думці наших освічених поколінь синонімами митецьких ошуканців, які запалюють вогні марновірства з метою більш легкого захоплення влади над розумами людей. Але це лише необґрунтований наклеп, породжений скептицизмом і недобрими думками. Ніхто не вірив у Богів більше, ніж вони – чи, як ми можемо назвати їх: у духовні й нині невидимі Сили або Духів, Нуменів усіх феноменів, – і вони вірили просто, бо *вони знали*. І хоча, після того, як вони були присвячені в Містерії Природи, вони примушені були приховувати своє знання від профанів, які безсумнівно зловживали би ним, подібне приховання, звичайно, було менш небезпечно, ніж політика їхніх узурпаторів і спадкоємців. Перші вчили лише тому, що вони добре знали. Останні, учачи тому, що *невідомо їм*, винайшли, як міцну гавань для свого нещастя, ревниве і жорстоке Божество, яке забороняє людям, під страхом прокльону, проникати в *його* таємниці; і вони добре зробили бо про його таємниці, у найкращому разі, можна натякнути на скромне вухо, але описати їх не можна. Зверніться до праці Кінга «*Gnostics and their Remains*» і переконаєтеся самі, чим був первинний Ковчег Завіту, відповідно до автора, котрий говорить:

«Серед рабинів існує переказ, що Херувими, поміщені над ним, зображували чоловічий і жіночий початок в акті злягання, щоб виразити велику Доктрину Сутності *Форми* та *Матерії*, двох принципів усіх речей. Коли халдеї ввірвалися у Святилище і побачили цю вкрай вражаючу емблему, то цілком природно, що вони вигукнули: «І це є ваш Бог, чистотою якого ви похваляєтеся?!»¹⁶⁵.

Кінг гадає, що переказ цей «має занадто великий присмак Олександрійської філософії, щоб можна було йняти йому якої-небудь віри», але ми сумніваємося в цьому. Форма і вигляд крил двох Херувимів, котрі стоять на правій і лівій стороні Ковчега, причому крила ці зустрічаються над «Свята Святих», є *емблемою*, цілком красномовною самою по собі, не говорячи вже про «священний» *Jod* у Ковчегу! Таємниця Агафодемона, легенда про якого стверджує – «Я єсмь Хнум, Сонце Світу, 700», може одна лише вирішити таємницю Ісуса, число імені якого є «888». Це не ключ Св. Петра або догма церкви, але Нарфекс – Жезл Кандидата на Присвяту, – який потрібно вирвати із влади пазурів довгомовчазного Сфінкса минулих століть. А поки що:

Авгури, які, при зустрічі один з одним, повинні закладати язика за щоку, щоб придушити приступ сміху, можливо більш численні в наше століття, ніж вони були у дні Сілли.

ВІДДІЛ VI ПРОМЕТЕЙ – ТИТАН ПОХОДЖЕННЯ ЙОГО В ДРЕВНІЙ ІНДІЇ

У нашу сучасну епоху, у розумах кращих символістів Європи немає ні найменшого сумніву, що в стародавності ім'я Прометей мало найбільше і вельми таємниче значення. Викладаючи історію Девкаліона, який вважався серед жителів Беотії предком людських рас і, який, за знаменною легендою, був сином Прометея, автор «*Міфології Древньої Греції*» зауважує:

«Таким чином, Прометей був чимось більшим, ніж прообразом людства; він його *батько*. Так само як ми бачили, що Гефест виліпив першу жінку [Пандору] і дав їй життя, так і Прометей місить вологу глину й формує з неї тіло першої людини, яку він обдарує іскрою душі¹⁶⁶. Після потопу Девкаліона, Зевс, говорять вони, велів Прометею та Афіні викликати до життя нову расу людей з мулу залишеного водами потопу¹⁶⁷, і в дні Павзанія, мул, яким скористався для цієї мети герой, ще показувався у Фокиді¹⁶⁸. На декількох архаїчних пам'ятниках ми ще бачимо Прометея у вигляді скульптора людського тіла, або одного, або за допомогою Афіни»¹⁶⁹.

Той же автор нагадує нам іншу, так само таємничу особистість, хоча в загальному менш відому, ніж Прометей, легенда якого представляє чудові аналогії з легендою про Титана. Ім'я цього другого предка й батька – Фороней, герой древньої поеми Форонейда, на жаль більше не існуючої. Його легенда локалізувалася в Арголіді, де на його вівтарі підтримувався постійний Вогонь, як нагадування, що він приніс Вогонь на Землю¹⁷⁰. Благодійник людства, подібно Прометею, він прилучив його до всіх радостей Землі. Платон¹⁷¹ і Климент Олександрійський¹⁷² говорять, що Фороней був першою людиною або ж «батьком смертних». Генеалогія його, яка дає йому в батьки ріку Інакос, нагадує нам генеалогію Прометея, котра робить цього

¹⁶⁵ *Op. cit.*, стор. 441.

¹⁶⁶ Аполлодор, I, 7, 1.

¹⁶⁷ «*Метаморфози*» Овідія, I, 81, «*Етым. М.*», v. Προμηθεύς.

¹⁶⁸ Павзаній, X, 4, 4.

¹⁶⁹ *Op. cit.*, стор. 264.

¹⁷⁰ Павзаній, II, 1, 5; стор. 20, 3.

¹⁷¹ «Тимей», стор. 22.

¹⁷² «*Strom.*», I, стор. 380.

Титана сином Океаніди Клімени. Але мати Фороней була німфа Мелія; знаменне походження, яке відрізняє його від Прометея¹⁷³.

Дешарм гадає, що Мелія є уособлення «дерева ясен», звідки, за Гесіодом, відбулася раса Бронзового віку¹⁷⁴, і дерево це у греків вважається *деревом небесним*, загальним кожній арійській міфології. Ясен це – дерево Ідрасиль скандинавської древності, котре Норни щодня поливають водами із джерела Урд, щоб воно не засохло. Воно залишається зеленіючим до останніх днів Золотої Епохи. Тоді Норни – три сестри, відповідно віще видючі у Минуле, Сьогодення і Майбутнє, – повідомляють Веління Орлога або Долі (Карми), але люди усвідомлюють лише Сьогодення.

«[Але коли] Гультвейг (золота руда) приходить, зваблива чародійка ... яка, будучи тричі кинута у вогонь, щораз виходить із нього більш прекрасною, ніж раніше, і наповнює душі богів і людей невгамовним бажанням, тоді Норни ... вступають у буття, і благословенний світ дитячих снів зникає, і гріх народжується з усіма його тяжкими наслідками (і Кармою)»¹⁷⁵.

Тричі очищене Золото є – Манас, Свідома Душа. У греків ясен представляє ту ж думку. Його розкішні гілки є Зоряні Небеса, золоті вдень, а вночі засіяні зірками – плодами Мелії та Ідрасила, під охоронною тінню яких людство жило під час Золотої Доби, без бажання і без страху. «Це дерево мало плід або ж полум'яніючу гілку, що була блискавкою» – за припущенням Дешарма.

Тут вступає на сцену вбивчий матеріалізм епохи, це особливе перекручення сучасного розуму, що, подібно північному вітру, пригинає все на своєму шляху і заморожує всяку інтуїцію, не дозволяючи їй втручатися у фізичні теорії теперішнього часу. Не вгледівши у Прометеї нічого іншого, крім «вогню через тертя», вчений автор *«Міфології Древньої Греції»* бачить у цьому «плоді» щось небагато більше, ніж простий натяк на земний вогонь і його відкриття. Це вже не вогонь від падіння блискавки, що запалює сухе дерево, відкриваючи, таким чином, свою неоціненну користь людству Палеоліту, – але цього разу щось більш таємниче, хоча усе ще таке ж земне.

«Божественний птах, вгніздившись у гілках [небесного Ясена], викрав це суччя [або плід] і відніс його у своєму дзьобі на Землю. Так грецьке слово φοῦννευς є точний еквівалент санскритського слова *бгуранью* «швидкий», що є епітетом Агні, котрий вважається носієм божественної іскри. Фороней, син Мелії або небесного ясена, таким чином, відповідає поняттю, імовірно, набагато більш древньому, ніж те, що перетворило *прамантха* [древніх арійських індусів] на грецького Прометея. Фороней є [уособлений] птах, котрий приносить небесну Блискавку на Землю. Перекази, які стосуються народження раси бронзового віку й ті, які зробили з Фороней батька Арголіан, є для нас доказом того, що ця громова стріла [або блискавка], так само як і в легенді про Гефеста або Прометея, була початком людської раси»¹⁷⁶.

Але це дає нам, все-таки, не більше, ніж зовнішнє значення символів і алегорії. Тепер припускають, що ім'я Прометея розгадане. Але сучасні міфологи й сходознавці вже не бачать у ньому того, що бачили їхні батьки, ґрунтуючись на авторитеті всієї класичної древності. Вони знаходять у ньому лише щось, набагато більш властиве духу століття, а саме, фалічний елемент. Але ім'я Фороней, так само як і Прометея, має не одне, ні навіть два, але цілий ряд езотеричних значень. Обоє вони стосуються *семи* Небесних Вогнів: до Агні Абгіманін, його трьох синів і їхніх сорока п'яти синів, становлячи в загальному Сорок дев'ять Вогнів. Хіба всі ці числа стосуються лише до земного вогню та до полум'я статевої пристрасті? Хіба індуський арійський розум ніколи не піднімався вище таких чисто сексуальних уявлень; цей розум, що проф. Макс Мюллер об'являє, як найбільш духовний і містично спрямований вздовж усієї планети? Одне тільки число цих вогнів повинне було би уже підказати натяк на Істину.

Нам говорять, що в століття раціональної думки не дозволяється більше пояснювати ім'я Прометея, як це робили стародавні греки. Останні, очевидно,

«ґрунтуючись на очевидній аналогії προμηθεύς з дієсловом προμανθάνειν, бачили в ньому тип «провидця»-людини, до якої заради симетрії був доданий брат – Епі-метеї або «той, хто приймає *пораду* після події»¹⁷⁷.

Але тепер сходознавці вирішили інакше. Вони знають істинне значення обох імен краще ніж ті, хто винайшли їх.

Легенда заснована на події світового значення. Вона була складена, щоб увічнити

«Велику Подію, котра мусила міцно запам'ятатися в уяві перших свідків, бо з тих пір спогад про неї ніколи не залишав народну пам'ять»¹⁷⁸.

¹⁷³ Дешарм, Там само, стор. 265.

¹⁷⁴ «*Opera et Dies*», 142-145. За Окультним Вченням Три Юги минули протягом Третьої Корінної Раси, тобто Сатья, Трета і Двапара-Юги, – що відповідають Золотій Добі в її ранній невинності; Срібній, коли вона досягла своєї мужності; і Бронзовій Добі, коли, роз'єднавшись на дві статі, вона стала потужними Напівбогами Древності.

¹⁷⁵ «*Азгард і Боги*», стор. 11-13.

¹⁷⁶ *Op. cit.*, стор. 266.

¹⁷⁷ Там само, стор. 258.

¹⁷⁸ *Ibid.*, стор. 257.

Яка була ця подія? Залишивши осторонь усякі поетичні *вигадки*, всі ці мрії про Золоту Добу, уявимо собі – так міркують сучасні вчені – перший жалюгідний стан людства в усьому його грубому реалізмі, рязюча картина якого була написана нам Лукрецієм за Есхілом, і точна істина якої нині підтверджена наукою; і тоді ми зможемо краще зрозуміти, що нове життя, дійсно, почалося для людини в той день, коли вона побачила першу іскру, що вийшла від тертя двох шматків дерева або ж з жил кременя. Якими мали бути вдячними люди цій таємничій і чудесній сутності, яку вони відтепер могли створювати за бажанням і, яка, шойно вона народжувалася, починала рости й поширюватися, розвиваючись із дивовижною міццю.

«Це земне полум'я чи не було воно аналогічне за природою тому, що посилало їм зверху своє світло і тепло або лякало їх своїми громовими стрілами? Чи не походило воно з того ж самого Джерела? І, якщо початок його був на Небесах, то чи не повинне воно було бути принесене колись на Землю? Якщо так, то хто був цією могутньою істотою, цією благодійною істотою, Богом або людиною, котра завоювала його? Ці питання, які допитливість аріїв ставила в ранні дні їхнього існування, знайшли собі в Греції пояснення в міфі про Прометея»¹⁷⁹.

Філософія Окультної Науки знаходить дві слабкі ланки у вищенаведених міркуваннях і вказує на них. Жалюгідний стан людства, описаний Есхілом і Лукрецієм у ранні дні аріїв, не був більш жалюгідним, ніж у цей час. Цей «стан» обмежувався дикими племенами; і нині існуючі дикуни, у жодному разі, не щасливіші й не більш нещасні, ніж були їхні прабатьки мільйони років тому.

Факт, визнаний наукою, що «грубі знаряддя, точно схожі з тими, які перебувають у вживанні *серед існуючих дикунів*», зустрічаються в річкових пісках і печерах, геологічно «подаючи величезну давність». І така велика ця подібність, говорить автор «*The Modern Zoroastrian*», що:

«Якби, колекція сокирок і наконечників стріл, використуваних бушменами Південної Африки, що перебуває зараз на Колоніальній Виставці, була покладена поруч із колекцією подібних же предметів з Печер Кента або Печер Дордонських із Британського Музею, то ніхто крім експерта не міг би відрізнити їх»¹⁸⁰.

І, якщо понині, у наше століття вищої цивілізації, існують бушмени, які розумово не вище раси людей, що жили в Девонширі та Південній Франції під час Палеоліту, то чому останні не могли жити одночасно і бути сучасниками інших рас, настільки ж високо цивілізованих для свого Часу, як і ми для нашої епохи. Той факт, що сума знання щодня збільшується в людстві, «але, що розумова здатність не збільшується разом із нею», стає очевидним при зіставленні інтелекту, якщо й не фізичного знання, Евкліда, Піфагора, Паніні, Капілі, Платона і Сократа з інтелектом Ньютона, Канта та сучасних Гьокслі й Геккеля. Порівнюючи результати, отримані д-ром Барнард Девісом, антропологом¹⁸¹, стосовно внутрішньої місткості черепа – обсяг якого був узятий за стандарт і основу для судження про розумові здібності, – д-р Пфафф знаходить, що місткість черепа серед французів, які стоять у ряді вищих представників людства, рівняється 88,4 кубічним дюймам, будучи, таким чином, «помітно меншою, ніж обсяг черепа полінезійців узагалі, який, навіть серед багатьох папуасів і алфурів нижчого ступеня, досягає до 89 і 89,7 куб. дюймів»; що показує, що саме *якість*, а не *кількість* мозку є причиною розумових здібностей. Через те, що середній розмір черепів серед багатьох рас визнаний зараз «найбільш характерним показником на різницю, що існує серед різних рас», наступне порівняння є досить показовим:

«Середня ширина серед скандинавів рівняється 75; серед англійців – 76; серед жителів Гольштинії – 77; у Брезгау – 80; череп Шиллера показує ширину навіть у 82 ... і жителі Мадури також мають – 82!».

Нарешті, те ж порівняння, між найдавнішими відомими нам черепами і європейськими, виявляє вражаючий факт, що:

«Більшість із цих черепів, що належать до кам'яного віку, за своїм обсягом скоріше більше, ніж менше середнього обсягу мозку людини, яка живе нині».

Якщо ми обчислимо в дюймах висоту, ширину й довжину декількох середніх черепів, узятих для цього, ми отримаємо наступні результати:

1. Древні Північні черепи кам'яного віку..... 18'877 дюймів.
 2. Середні 48 черепів того ж періоду з Англії..... 18'858 дюймів.
 3. Середні з 7 черепів того ж періоду з Уельсу..... 18'649 дюймів.
 4. Середні з 36 черепів кам'яного віку із Франції..... 18'220 дюймів.
- Середній об'єм черепа нині живучих європейців рівняється 18'579 дюймам; у готтентотів – 17'795 дюймам!
Ці цифри ясно показують, що:

«Розміри мозку, відомих нам, найдавніших народів не такі, щоб поміщати їх на більш *низькому* рівні, ніж той, на якому перебувають мешканці Землі, як живуть нині»¹⁸².

¹⁷⁹ *Ibid.*, стор. 258.

¹⁸⁰ *Op. cit.*, стор. 145.

¹⁸¹ «*Transactions of the Royal Society*», Лондон, 1868.

¹⁸² «*The Age and Origin of Man*».

Крім того, вони є причиною того, що «відсутня ланка» розчинилася в повітрі. Але про це, однак, ми будемо говорити надалі; ми повинні повернутися до нашої теми.

Як повідомляє нас «Прометей-Переможець» Есхіла, раса, котру Юпітер так люто жадав «знищити й насадити нову на місце її», (вірш 541), перетерплювала страждання *розумові*, але не фізичні. Перше благодіяння Прометея у відношенні смертних, як говорить він Хору, полягало в тому, щоб «перешкодити їм *передбачити* смерть», (вірш 256); він «урятував расу смертних від остаточного падіння в морок Гадеса» (вірш 244); і тоді тільки, «крім того», він дав їм вогонь (вірш 260). Це, в усякому разі, ясно показує двоякий сенс міфу про Прометея, якщо сходознавці не бажають допустити існування *семи ключів*, викладених в Окультизмі. Це стосується першого відкриття духовних прозрінь людини, але не до її першого розсуду або «відкриття» вогню. Бо вогонь ніколи не був *відкритий*, але існував на Землі із самого початку. Він існував у сейсмічній діяльності ранніх століть, причому вулканічні виверження були так само часті й постійні в ті періоди, як зараз туман в Англії. Якщо ж нам говорять, що люди з'явилися настільки пізніше на Землі, що майже всі вулкани, за винятком декількох, уже потухли й, що геологічні пертурбації поступилися місцем більш сталому положенню речей, ми відповідаємо: нехай нова раса людей – чи буде вона зобов'язана своїм походженням Янголам або горилі – з'явиться зараз на будь-якому ненаселеному місці планети, за винятком, можливо, Сахари, і можна стверджувати, що, на один випадок проти тисячі, не пройде й одного або двох років, як вона «відкриє вогонь», завдяки блискавці, що запалить трави або що-небудь інше. Переконавання, що примітивна людина жила століття на Землі, перш ніж вона познайомилася з вогнем, є одним із найбільш сумно нелогічних. Але старий Есхіл був присвяченим і знав, що він видавав¹⁸³.

Жоден окультист, котрий знає символізм і той факт, що Мудрість прийшла до нас зі Сходу, не буде заперечувати ні на мить, що міф Прометея досяг Європи з Аріаварти. Також, цілком імовірно, він не буде заперечувати, що в одному сенсі Прометей представляє «вогонь через тертя». Тому, він захоплюється прозорливістю М.Ф. Бодрі, котрий описує у «*Міфах Вогню й Небесного Напою*»¹⁸⁴ один із аспектів Прометея, так само як і його походження з Індії. Він показує читачеві *пропонований* примітивний процес одержання вогню, дотепер ще у використанні в Індії для запалювання жертвовного полум'я. Ось що говорить він:

«Процес цей, такий, як він докладно описаний у Ведичних Сутрах, полягає в тому, щоб швидко обертати кілок у ямці видовбаній в центрі шматка дерева. Тертя розвиває сильний жар і закінчується тим, що запалює дотичні дерев'яні частки. Рух кілка не є постійним обертанням, але цілим рядом рухів у протилежних напрямках, за допомогою мотузки, прикріпленої до середини кілка; оператор тримає по кінцю мотузки в кожній руці й смикає, по-черзі, то одну, то іншу... Весь цей процес позначається санскритською мовою дієсловом *мантхамі матхнані*, що означає «терти, коливати, трясти й одержувати за допомогою тертя», і особливо вживається для вираження обертального тертя, як це доводиться похідним від нього словом *мандала*, що означає коло... Шматки дерева, що служать для появи вогню, мають кожний свою назву в санскритській мові. Паличка, що вертиться, називається *прамантха*; диск, що отримує це тертя, називається *арані*; «два арані» означають інструмент у його цілості»¹⁸⁵.

Залишається дізнатися, що мають заперечити на це брахмани? Але навіть, припустивши, що Прометей, в одному з аспектів свого міфу, був представлений, як проявник вогню за допомогою Прамантха або, як одухотворений і божественний Прамантха, то невже це буде означати, що символізм не мав іншого сенсу, крім фалічного, приписаного йому символістами? У всякому разі, Дешарм, очевидно, був осінений проблиском істини: бо він несвідомо підтверджує все, чому вчать Окультині Науки відносно Манаса Девів, які обдарували людину свідомістю її безсмертної душі, свідомістю, що перешкоджає людині «передбачити смерть» і дає їй *знання*, що вона безсмертна¹⁸⁶. «Яким чином Прометей оволодів [божественною] іскрою?» – запитує він.

«Вогонь перебуває на Небі, тому, саме туди повинен був він направитися, щоб знайти його, перш ніж він міг принести його вниз до людей, але, щоб наблизитися до богів, він сам повинен був бути таким богом»¹⁸⁷.

Греки стверджували, що він належав до *Божественної* Раси і був «сином Титана Іапета (Іафета)¹⁸⁸; індуси зараховували його до Девів.

¹⁸³ Сучасна спроба декількох грецьких вчених (жалогідними псевдо-вченими були б вони в дні старих грецьких письменників!) пояснити істинний сенс ідей Есхіла, який, будучи неосвіченим древнім греком, не міг сам викласти так добре, – до смішного безглуздо!

¹⁸⁴ «*Revue Germanique*», 1861, стор. 356 *et seq.* Див. також «*Memoires de la Societe de la Linguistique*, стор. 337 *et seq.*

¹⁸⁵ Виписки наведені Дешармом *op. cit.*, стор. 258, 259. Береться верхній і нижній шматок дерева, які використовуються для появи через тертя священного вогню при жертвоприношеннях, і, саме Арані містить у собі лунку. Це доведено алегорією у *Вайю* та інших *Пуранах*, які оповідають, що Німі, син Ікшваку, не залишив спадкоємця, й Ріши, побоюючись залишити Землю без правителя, ввели тіло царя в лунку Арані, – як до вищої Арані, – і зробили з нього царевича на ім'я Джанака. «І внаслідок цього особливого способу, за допомогою якого він був зароджений, він і був названий Джанака». Див. також «*Sanskrit Dictionary*» Гольдштюкера, *sub voce.* (*Вішну Пурана*, переклад Вільсона, III, 330). Девакі, мати Крішні, в молитві, зверненій до неї, іменується «Арані, тертя якої зароджує Вогонь».

¹⁸⁶ Монада тварини так само безсмертна, як і монада людини, однак, звір нічого не відає про це; він живе тваринним життям відчуттів, точно так же жила би й перша людина, досягнувши фізичного розвитку в Третій Расі, якби не відбулося втручання Агнішватта і Манаса Пітрі.

¹⁸⁷ *Op. cit.*, стор. 259.

¹⁸⁸ Ἰαπετιοῦίδης. «*Теог.*», стор. 528.

«Але небесний вогонь, на початку, належав лише богам: це був скарб, який вони зберігали для себе, ... який вони ревно оберігали...». «Обережний син Іапета», говорить Гесіод, «обдурич Юпітера, укравши і сховавши в западині нарфекс, безустанний вогонь блискучого сйва»¹⁸⁹ ... Таким чином, дарунок принесений Прометеем людям був відвойований у неба. Тепер, за грецькими уявленнями [у цьому випадку тотожними з ідеями окультистів], це оволодіння, забране у Юпітера, це людське порушення надбання богів, неминуче спричинило за собою покуту... Крім того, Прометей належав до тієї раси Титанів, яка повсталала¹⁹⁰ проти богів і, яких Володар Олімпу скинув у Тартар; подібно їм, він є генієм зла, засудженим на жорстокі страждання»¹⁹¹.

Найбільш обурливим фактором у поясненні, яке слідує, є однобічна точка зору прийнята стосовно цього найбільшого з усіх міфів. Найбільш інтуїтивні серед сучасних письменників не можуть або не бажають піднятися у своїх уявленнях вище рівня Землі та космічних феноменів. Не заперечується, що моральна думка в міфі, як вона представлена в *Теогонії* Гесіода, грає деяку роль у примітивному грецькому уявленні. Титан є щось більше, ніж тільки викрадач небесного вогню. Він представляє сукупність людства – діяльне, працююче, розумне, але в той же час, честолюбне, прагнуче досягти божественних сил. Тому, саме людство карається в особі Прометей, але це лише у греків. Для них Прометей не злочинець, хіба тільки в очах Богів. У його ставленні до Землі, він навпаки, сам є Богом, другом людства (φιλάνθρωπος), котре він підняв до цивілізації і присвятив у знання всіх мистецтв; уявлення, що знайшло свого найбільш поетичного виразника в Есхілі. Але ким же є Прометей для всіх інших народів? Занепалим Янголом, Сатаною, як хотіла б того церква? Зовсім ні. Він є просто зображення згубних страхітливих наслідків блискавки. Він є «дурний вогонь» (*mal feu*)¹⁹² і символ чоловічого органу божественного розмноження.

«Скинутий до його простого пояснення, міф, який ми намагаємося роз'яснити, є, таким чином, простим [космічним] генієм вогню»¹⁹³.

Якщо ми повинні вірити Адальберту Кун¹⁹⁴ і Ф. Бодрі, то, як раз перше уявлення (фалічне) було переважно арійським, бо:

«Поетаяк Вогонь, яким користувалася людина, був наслідком дії прамантха на арані, то арії повинні були приписувати [?] і небесному вогню той же початок, і вони повинні були¹⁹⁵ уявляти[?] собі, що бог, озброєний прамантхою або ж божественною прамантхою, створював сильне тертя у глибинах хмар, що породжувало блискавки й громові стріли»¹⁹⁶.

Ця думка підтримана тим фактом, що за свідченням Плутарха¹⁹⁷, стоїки гадали, що грім був результатом боротьби грозових хмар, блискавка ж запаленням через тертя; тоді як Аристотель бачив у блискавці лише наслідок зіткнення хмар. Чим іншим була ця теорія, якщо не науковим поясненням виявлення вогню через тертя? ... Все змушує нас припустити, що від найдавніших часів і до розсіювання аріїв, існувало переконання, що прамантха запалював вогонь у грозових хмарах так само, як і в арані»¹⁹⁸.

Отже, припущення й пусті гіпотези представлені, як знайдені істини. Захисники біблійної мертвої букви не могли би допомогти авторам місіонерських трактатів більш дієво, ніж роблять це символісти-матеріалісти, дотримуючись думки, що древні арії засновували свої релігійні поняття на уявленнях, що не перевищують фізіологічного рівня.

Але це не так, і самий дух Ведичної Філософії проти такого тлумачення. Бо, якщо сам Дешарм зізнається, що:

«Ця думка про творчу міць вогню пояснена ... древнім об'єднанням людської душі з божественною іскрою»¹⁹⁹.

– як це показано в уявленнях, часто вживаних у *Ведах*, коли говориться про Арані, то це означає щось більш високе, ніж просто грубе статеve уявлення. Гімн, звернутий до Агні у *Веді*, наводиться як приклад цього:

«Ось Прамантха; батько готовий. Приведіть володарку раси (жіноче арані). Зробимо Агні за допомогою тертя, за стародавнім звичаєм».

Це означає щось інше, ніж абстрактне уявлення, висловлене мовою смертних. Жіночна Арані, «володарка раси», є Адіті, Матір Богів або Шекіна, Вічне Світло – у Світі Духу, «Велика Безодня» і Хаос; або ж Споконвічна Субстанція в її первинному відділенні від Невідомого у Виявленому Космосі. Якщо у пізніші століття той же самий епітет додавався до Девакі, Матері Крішні або втіленого Логосу; і, якщо символ цей, завдяки поступовому і нестримному поширенню екзотеричних релігій, може зараз розглядатися у статеovому

¹⁸⁹ «Теогонія», 505.

¹⁹⁰ Тому, вони названі Занепалими Янголами; Асури Індуського Пантеону.

¹⁹¹ Дешарм, *op. cit.*, стор. 259, 260.

¹⁹² Там само, стор. 263.

¹⁹³ Там само, стор. 261.

¹⁹⁴ «Die Herabkunft des Feuers und des Göttertranks», (Берлін, 1859).

¹⁹⁵ Курсив наш; вони показують, як у наші дні припущення перетворюються на закони.

¹⁹⁶ Дешарм, *op. cit.*, стор. 262.

¹⁹⁷ «Philosoph. Placit.», III, 3.

¹⁹⁸ Бодрі, «Revue Germanique», 14 Квітня, 1861, стор. 368.

¹⁹⁹ *Op. cit.*, стор. 264, 265.

значенні, то, однак, первісна чистота цього уявлення ніколи не може бути заплямована. Суб'єктивне перетворилося на об'єктивне; Дух упав у Матерію. Всесвітня, космічна полярність Духу-Субстанції стала в людському уявленні містичним, але проте статевим сполученням Духу та Матерії і, таким чином, придбала антропоморфичний відтінок, якого спочатку вона не мала. Між *Ведами* і *Пуранами* існує провалля, полюсами якого вони є, як є ними сьомий принцип Атма і перший або нижчий принцип, фізичне тіло, у семеричній будові Людини. Первісна і чисто духовна мова *Вед*, зароджена багато десятків тисячоріч до Пуранічних викладів, знайшла чисто людське вираження з метою опису подій, що мали місце 5000 років тому, у час смерті Крішні, після; чого почалася Калі-Юга або Чорне Століття для людства.

Так само як Адіті йменується Сурані, Лоно, або «Матір» Сурів або Богів, так і Кунті, Матір Пандавів, називається в *Магабхараті* Пандаварані²⁰⁰ – і терміну цьому доданий тепер *фізіологічний* сенс. Але Девакі, прообраз римо-католицької Мадонни, є пізнішою антропоморфованою формою Адіті. Остання є Богиня-Матір або Дева-Матрі семи Синів (шести й семи Адітьїв, ранніх Ведичних часів); Девакі, Матір Крішні, має шість ембріонів, вкладених в утробу її Джагад-дхатрі, «Годувальницею Світу», сьомий же Крішна, Логос, перенесений у лоно Рохіні. У Євангелії від Матвія²⁰¹, Марія, Матір Ісуса, є матір'ю семи дітей, п'яти синів і двох дочок (пізніше перетворення статі). Жоден із шанувальників римо-католицької Діви не буде проти вимовити на її честь молитву, звернену Богами до Девакі. Нехай сам читач судить:

«Ти є Пракріта [субстанція] нескінченна й найтонша, котра спочатку понесла Брахму в лоні своєму... Ти вічно-суцця, яка вміщує у своїй сутності суть усіх створених речей, ти була тотожна з утвором! Ти була матір'ю трикратної жертви, ставши зародком усього суцього. Ти є жертва, звідки відбулися всі плоди; ти є Арані, тертя якої зароджує вогонь²⁰². Як Адіті, ти є мати богів ... ти є Світло [Джиотсна, ранкові сутінки]²⁰³, звідки зароджується день. Ти є смиренність [Самнаті, дочка Дакши], Матір мудрості; ти є Ніті, мати гармонії (Ная)²⁰⁴; Ти є скромність, пращурка доброзичливості [Пашрая, пояснена Віная]; Ти є бажання, від якого народжується любов... Ти є ... матір знання [Авабодха]; Ти є терпіння [Дхріті], мати мужності [Дхайрія]²⁰⁵.

Так тут показано, що Арані є те саме, що й «Посудина Обрана» римо-католицької церкви. Що ж стосується її первинного значення, то воно було чисто метафізичним. Ніяка нечиста думка не плямувала ці уявлення в древньому розумі. Навіть у *Зохарі* – набагато менш метафізичному у своїх символах, ніж усі інші символізми, – уявлення це є абстрагованістю й нічим іншим. Таким чином, коли *Зохар* говорить:

«Усе, що існує, все що було створено Старим Деньмі, ім'я якого священне, може існувати лише внаслідок чоловічого і жіночого принципу»²⁰⁶.

Це означає лише, що божественний Дух Життя вічно зливається з Матерією. У цьому діє Воля Божества; і думка ця відповідає думці Шопенгауера.

«Коли Аттіка(х) Каддоша, Старий Деньмі та прихований із прихованих, побажав створити всі речі, він створив їх подібно чоловікові й жінці. Ця мудрість уміщає все, коли вона виявляється».

Отже Хокма (Чоловіча Мудрість) та Біна (Жіноча Свідомість або Розум) представлені спільно-творчими – принцип активний і принцип пасивний. Подібно тому, як око досвідченого ювеліра розпізнає під грубою та незграбною устричною мушлею чисту непорочну перлину, сховану вглибині її і до якої торкається рука його, лише щоб витягти її зміст, так і око істинного філософа читає між рядків *Пуран* високі Ведичні Істини й виправляє форму за допомогою Мудрості Веданти. Проте, наші сходознавці ніколи не розрізняють перлини під товстим шаром мушлі й – діють відповідно.

З усього, що було сказано в цьому Відділі, чітко видно, що між Змієм Едему та Дияволом християнства існує провалля. І лише молот для ковадла Древньої Філософії може розбити цю догму.

ВІДДІЛ VII

ENOICHION–HENOSCH

Історія розвитку міфу про Сатану не буде повна, якщо ми не відзначимо характер таємничого космополіта Еноха, по-різному іменованого Енос, *Henosch* і, нарешті, греками *Enoichion*. Як раз з його книги були взяті перші уявлення про Занепалих Янголів письменниками із християнських ранніх століть.

Книга Еноха оголошена апокрифічною. Але що є *апокриф*? Сама етимологія цього терміну показує, що це просто *таємна* книга, тобто, одна із книг, що належали до каталогу храмових бібліотек, які перебували під охороною Ієрофантів та Присвячених Священнослужителів, і, які ніколи не призначалися для профана. *Апокриф* походить від дієслова *крипто* (χρῦπτο), «ховати». Протягом століть *Enoichion*, Книга Ясновидця,

²⁰⁰ Див. *Вішну Пурана*, перекл. Вільсона, V. 96. – примітка.

²⁰¹ XIII, 55, 56.

²⁰² «Лоно Світу», «Священна Посудина» – епитети Непорочної Діви.

²⁰³ До Непорочної Діви часто звертаються, називаючи її «Вранішня Зоря» та «Зірка Спасіння».

²⁰⁴ Вільсон перекладає: «Ти є царствена Правителька, мати порядку».

²⁰⁵ *Вішну Пурана*, перекл. Вільсона, IV, стор. 264, 265.

²⁰⁶ III, 290.

зберігалася в «місті вченості» і таємних праць – у древньому *Kipiaф-Сефер*, пізніше перейменованому в *Давір*²⁰⁷.

Деякі письменники, що цікавляться цією темою, – особливо масони, – намагалися ототожнити Еноха з Тотом з Мемфісу, грецьким Гермесом і навіть із латинським Меркурієм. Як індивідуальності, всі вони відмінні один від одного; з погляду професії, – якщо тільки можна вжити це слово, нині настільки обмежене у своєму сенсі, – всі вони належать до тієї ж категорії священних письменників, Просвітителів і Літописців окультної і древньої Мудрості. Ті, хто в *Корані*²⁰⁸ колективно названі Ідріс або «Освічені», Присвячені, носили в Єгипті ім'я «Тота», винахідника мистецтв, наук, письма, музики та астрономії. У євреїв Ідріс став «Енохом», котрий, за *Var-Hebraeus'om*, «був першим винахідником писемності», книг, мистецтв, наук, і першим, хто привів у систему рух планет²⁰⁹. У Греції його називали Орфеєм і, таким чином, він змінював своє ім'я згідно з кожною народністю. Бо число сім належало й було пов'язане з кожним із цих споконвічних Просвітителів²¹⁰, так само як і число 365 астрономічно пов'язане із числом днів у році, то воно ототожнювало місію, характер і священне призначення всіх цих людей, але, звичайно, не їхні особистості. Енох є *сьомим* Патріархом. Орфей – власник семиструнної Ліри (*Phorminx*), що позначає семерикову таємницю Присвяти. Тот, із сонячним диском з сімома променями над головою, пливе в Сонячному Човні (365 градусів), вискакуючи із нього кожен четвертий (стрибок) рік на один день. Нарешті, Тот-Лунус – семериковий Бог семи днів або тижня. Езотерично й духовно *Enoichion* означає «Духовидець Відкритого Ока».

Розповідь Йосипа Флавія про Еноха, про те, що він приховав свої найцінніші Сувої або Книги під стовпами Меркурія або Сета, тотожний сказанню про Гермеса, «Батька Мудрості», котрий приховав свої Книги Мудрості під стовпом, і потім, відкривши два кам'яних стовпи, знайшов написану на них Науку. Йосип Флавій, незважаючи на його постійні зусилля до незаслуженого прославлення Ізраїлю і на те, що він і приписує цю Науку (Мудрості) *єврейському* Еноху, – все-таки дає *історичні* дані. Він стверджує, що ці стовпи ще існували в його час²¹¹, і повідомляє, що вони були споруджені Сетх'ом (Сифом). Можливо, що воно так і було, але тільки не патріархом цього імені, надзвичайним сином Адама, і не єгипетським Богом Мудрості – Тет, Сет, Тот, Сат (згодом Сат-ан) або Гермесом, котрі всі єдині – але «Синами Бога-Змія» або «Синами Дракона», ім'ям під яким Іерофанти Єгипту та Вавилону були відомі до Потопу, так само як і предки їхні, атланти.

Тому те, що повідомляє нам Йосип Флавій, залишаючи осторонь застосування, яке було зроблено з цього, повинне бути *алегорично* правильним. За його тлумаченням, обидва знаменитих стовпа були цілком покриті ієрогліфами, які після їхнього відкриття були скопійовані та відтворені в найбільш таємних кутках внутрішніх храмів Єгипту і, таким чином, стали джерелом його мудрості та виняткового знання. Ці два «стовпи», однак, є прототипами двох «кам'яних скрижалей», висічених Мойсеєм за велінням «Господа». Отже, стверджуючи, що всі великі Адепти й Містики стародавності – подібні до Орфея, Гесіода, Піфагора та Платона, – запозичили елементи своєї теології із цих ієрогліфів, він в одному сенсі правий, але в іншому помиляється. Таємна Доктрина учить нас, що мистецтва, науки, теологія й особливо філософія всіх народів, що передували останньому, *всесвітньо відомому*, але не всесвітньому Потопу, були записані ідеографічно на підставі первісних усних традицій Четвертої Раси і, що вони були спадщиною переданою їй ранньою Третьою Корінною Расою до її алегоричного Падіння. Звідси ж єгипетські стовпи, скрижалі й навіть «білий, східний камінь-порфір» масонських легенд – які Енох, побоюючись, що істинні та найцінніші таємниці будуть втрачені, сховав перед Потопом у надрах Землі, – всі вони були просто більш-менш символічними й алегоричними копіями первісних записів. *Книга Еноха* є однією з таких копій і, крім того, вона халдейського походження й зараз представляє з себе досить неповний виклад. Як уже сказано, *Enoichion* грецькою мовою означає «Внутрішнє Око» або «Ясновидець»; єврейською, за допомогою масоретичних крапок, це означає «Просвітник» і «Наставник». (\aleph).

Енох є ім'я збірне; і крім того, легенда про нього є також легендою про декількох інших пророків, єврейських і язичницьких, з деякими змінами у вигаданих подробицях, але при тотожності основної форми. Ілля також узятий на Небо «живим»; і астролог при дворі Ісдубара, халдейський Хеа-бані, теж був піднесений на Небо богом Хеа (Еа), який був його Заступником, так само як Іегова був Заступником Іллі, ім'я якого єврейською мовою означає «Бог-*Jah*», *Jehovah* (\aleph)²¹², те ж значення має й ім'я Еліху. Цей вид легкої «смерті» або *euthanasia* має Езотеричне значення. Він символізує «смерть» кожного Адепта, який досяг сили й ступеню, а також очищення, що дає йому можливість «померти» у фізичному тілі й, *проте, жити і продовжувати свідоме життя* в його астральному тілі. Варіації на цю тему нескінченні, але таємний сенс завжди однаковий. Вислів апостола Павла²¹³, «що не бачив смерті» (*ut non videret mortem*), має, таким чином,

²⁰⁷ Див. *Книга Ісуса Навина*, XV, 15.

²⁰⁸ Сурат XIX.

²⁰⁹ «*Royal Masonic Cyclopaedia*», Маккензі, *sub voce* «Енох».

²¹⁰ *Khanoch* або *Hanoch*, або Енох езотерично означає «Просвітник» і «Вчитель», також як і Енос – «Син Людини». (Див. *Книгу Буття*, IV, 26).

²¹¹ Де Мирвільль, «*Пневматологія*», III, 70.

²¹² Маккензі, *op. cit.*, *sub voce*.

²¹³ *Послання до Євреїв*, XI, 5.

Езотеричний сенс, але нічого *надприродного*. Перекручені тлумачення деяких біблійних натяків на те, що Енох, «літа якого будуть літами світу» (*сонячного року в 365 днів*), розділить із Христом і пророком Іллею славу та блаженство останнього Пришестя і знищення Антихриста²¹⁴, – Езотерично означає, що деякі Великі Адепти повернуться в Сьомій Расі, коли всі омани будуть розсіяні й Пришестя Істини буде сповіщено цими Шишта, Священними «Синами Світла».

Латинська церква не завжди логічна й обережна. Вона об'являє *Книгу Еноха апокрифом* і зайшла так далеко, що заявила через кардинала Кажетана та інших світил Церкви про вилучення з Канону навіть *Посл. Іуди*, що, як *натхненний* пророк, наводить місця із *Книги Еноха* й тим ніби освячує книгу розглянуту зараз, як апокрифічна праця. На щастя, деякі з догматиків вчасно роздивилися небезпеку. Якби вони прийняли рішення кардинала Кажетана, вони були би змушені відкинути також і Четверте Євангеліє; бо Св. Іоанн дослівно запозичує з Еноха і вкладає *цілу фразу* з нього у вуста Ісуса!²¹⁵

Людольф, «батько ефіопської літератури», якому було доручено досліджувати різні Манускрипти, що стосуються Еноха, представлені мандрівником *Pereisc* у Бібліотеку Мазаріні, заявив, що «ніякої *Книги Еноха* не могло існувати серед абіссінців!» Подальші дослідження й відкриття, як це всім відомо, розбили це занадто догматичне твердження. Брюс і Руппель знайшли *Книгу Еноха* в Абіссинії і, ба, ще більше, привезли її через кілька років у Європу, а єпископ Лоуренс переклав її. Але Брюс зневажив нею і висміяв її сенс; так само як і всі інші вчені. Він пояснив, що книга ця, праця *гностиків* і стосується століття Велетнів, які пожирали людей – і має велику подібність із *Апокаліпсисом*²¹⁶. Велетні! ще одна із *чарівних казок!*

Однак, кращі критики не дотримувалися такої думки. Доктор Ганненберг поміщає *Книгу Еноха разом із Третьою Книгою Маккавеїв* – у розділ списку тих, авторитет яких ближче всього стоїть до авторитету канонічних праць²¹⁷.

Істинно, «де вчені доктори розходяться...»!

Втім, як зазвичай, усі вони праві й усі неправі. Визнати Еноха за біблійну особистість, за єдину особистість те саме, що визнати Адама, як першу людину. Енох було ім'я збірне, приписуване й несене десятками індивідів за всі часи і століття, у кожній расі та народі. Це легко можна вивести з того факту, що древні талмудисти й учителі *Мідрашим*, звичайно не згодні у своїх поглядах на *Hanoch*, Сина Іареда. Одні говорять, що Енох був «великим Святим, улюбленцем Бога і був узятий живим на Небо», тобто, той, хто досяг Мукті або Нірвани на Землі, як досяг цього Будда, а інші продовжують досягати; інші ж стверджують, що він був чаклуном, злим чарівником. Але це лише показує, що «Енох», або ж його еквівалент, навіть у дні пізніших талмудистів, був терміном, що означав – «Ясновидець», «Адепт у Таємній Мудрості» і так далі, без усякого визначення, що стосується характеру носія цього найменування. Йосип Флавій, говорячи про Іллю та Еноха²¹⁸, зауважує, що:

«У священних книгах написано, що вони [Ілля та Енох] зникли, але так, що ніхто не знав, що вони вмерли».

Це просто означає, що *вони вмерли у своїй особистості*, як в Індії понині вмирають Йогини або навіть деякі християнські ченці – для світу. Вони зникають з очей людей і вмирають – на земному плані – навіть для себе. Це ніби образний спосіб вираження, але, проте, він *дослівно правильний*.

«*Hanokh* передав Ною науку (астрономічного) обчислення і вирахування пір року», говорить *Мідраш Пірка*²¹⁹; Р. Елізар відносить до Еноха те, що інші відносили до Гермеса Трисмегіста, бо обоє тотожні у своєму Езотеричному значенні. У цьому випадку «*Hanokh*» і його «Мудрість» належать до циклу Четвертої Раси Атлантів²²⁰, Ной же до П'ятої²²¹. У цьому випадку, обоє зображують Корінні Раси, нинішню та попередню. В іншому сенсі Енох зник, «він ходив у Богові та його більше не було, бо Бог узяв його»; алегорія ця стосується зникнення Священного і Таємного Знання серед людей; бо «Бог» (або Ява-Алейм – високі Ієрофанти, Голови Шкіл Присвячених Жерців²²²) узяв його; іншими словами Енохи або *Enoichion 'u*-Ясновидці та їхнє Знання, і Мудрість стали суворо охоронятися в Таємних Школах Пророків, серед євреїв, і в храмах, у язичників.

При тлумаченні, за допомогою тільки символічного ключа. Енох є тип двоїстої природи людини – духовної та фізичної. Тому, вона займає центр Астрономічного Хреста, як це видано Еліфасом Леві з таємної праці; хреста, що є Шестикінецьна Зірка – «Адонай». У верхньому куті верхнього Трикутника перебуває Орел; у лівому, нижньому куті, стоїть Лев; у правому – Телець; тоді як між Тільцем та Левом, над ними й під Орлом, міститься лик Еноха або Людини²²³. Так зображення, що містяться на верхньому Трикутнику, персоніфікують чотири Раси, випускаючи Першу Чхая або Расу Тіней, причому «Син Людини», Енос або Енох, перебуває в

²¹⁴ Де Мирвілль, Там само, стор. 71.

²¹⁵ Порівняйте місце з «крадіями та грабіжниками», стор. 506, *supra*.

²¹⁶ Де Мирвілль, Там само, стор. 73.

²¹⁷ Там само, стор. 76.

²¹⁸ «Древності», IX, 2.

²¹⁹ Розділ VIII.

²²⁰ Зохар говорить: «*Hanokh*» мав книгу, котра була єдиною з книгою про Потомство Адама; це є Таємниця Мудрості.

²²¹ Ной – спадкоємець Мудрості Еноха; другими словами, П'ята Раса, спадкоємиця Четвертої.

²²² Див. «*Викриту Ісиду*», I, 575 *et seq.*

²²³ Див. ілюстрацію у «*Викрутій Ісиді*». II, 452.

центрі, де він стоїть між Четвертою та П'ятою Расами, бо він представляє Таємну Мудрість обох. Це і є чотири Тварини *Єзекіля* та *Одкровення*. Цей подвійний Трикутник, навпроти якого у «*Викритій Ісіді*» міститься Ардханарі індусів, є набагато кращим символом. Бо в останньому символізовані лише три (для нас) історичні Раси; Третя, Андрогінна, за допомогою Ардха-Нарі; Четверта символізована сильним, потужним Левом; а П'ята – Арійська, представлена Тільцем (і Коровою), що є й по теперішній час найбільш таємним символом.

Людина великої ерудиції, французький *учений* п. де Сасі знаходить у *Книзі Еноха* декілька досить дивних тверджень, «гідних найбільш серйозного розслідування», говорить він. Наприклад:

«Автор [Енох] стверджує в сонячному році 364 днів і, очевидно, знає періоди в три, п'ять і вісім років, за якими йдуть чотири додаткових дні; очевидно, останні в його системі стосуються рівнодень і сонцестоянь»²²⁴.

Надалі він додає:

«Я бачу лише один спосіб пояснити їх [ці «нісенітниці»]; а саме, припустити, що автор викладає якусь фантастичну систему, що могла існувати до того часу, коли Всесвітній Потоп змінив порядок Природи»²²⁵.

Саме так; і Таємна Доктрина учить, що «цей порядок Природи» був так змінений, так само як і чергові земні людства. Бо, як говорить янгол Уріель Еноху:

«Дивись. Я показав тобі всі речі, о Еноху; і всі речі Я відкрив тобі. Ти бачиш Сонце, Місяць і тих, хто керують зірками неба, які викликають усі дії, зміну пір року і їхні повернення. У дні грішників роки будуть зменшені... Місяць змінить свої закони...»²²⁶.

У ті дні також, за роки до Великого Потопу, який змив атлантів і змінив поверхню всієї землі (внаслідок того, що «*Земля*» [або її вісь] *нахилилася*), Природа, геологічно, астрономічно і космічно взагалі, не могла бути тією ж самою саме тому, що Земля *нахилилася*. Наводимо слова із книги Еноха:

«І Ной вигукнув прикро: Почуй мене, почуй мене, почуй мене – тричі. І сказав він ... земля трудиться й потрясається могутньо. Безсумнівно я загину разом із нею»²²⁷.

Між іншим, це схоже на одну з багатьох «непослідовностей», що зустрічаються в *Біблії*, якщо її читати дослівно. Бо найменше, що можна сказати, це, що страх цей досить дивний в тому, хто «знайшов милість в очах Господа», і кому було зазначено побудувати ковчег! Але тут ми бачимо поважного Патріарха, котрий висловлює такий же страх, як наче замість «Друга» Бога, він був одним із Велетнів засуджених розгніваним Божеством. Земля вже *нахилилася* і затоплення водами стало питанням часу й, проте, Ной, очевидно, нічого не знає про свій призначений порятунок.

Дійсно, указ був виявлений; указ Природи і Закону Еволюції, щоб Земля змінила свою Расу, і щоб Четверта Раса була знищена й поступилася місцем для кращої. Манвантара досягла своєї поворотної точки *трьох з половиною Кіл*, і гігантське, фізичне Людство досягло межі грубої матеріальності. Тому, апокаліпсичний вірш загадує про Веління, що наказує знищити їх, «*щоб кінець їх відбувся*» – кінець Раси!

«Бо вони *знали* [воістину] всі таємниці янголів, кожну гнітючу й таємну міць *сатанистів* і кожну силу тих, котрі винні в чаклунстві, так само, як і тих, котрі роблять литі зображення по всій Землі»²²⁸.

Тепер виникає природне запитання. Хто міг послати апокрифічному авторові це потужне видіння, – до якого би часу до днів Галілея воно не стосувалося, – що Земля могла часом нахилити свою вісь? Звідки міг він почерпнути таке астрономічне й геологічне знання, якщо Таємна Мудрість, із джерела якої пили древні Ріши й Піфагор, є лише фантазією, вигадкою пізніших століть? Чи не прочитав випадково Енох, пророчо, у працях Фрідріха Кле про Потоп, наступні рядки:

«У примітивні часи, положення земної кулі стосовно сонця, очевидно, відрізнялося від сьогодення, і ця різниця повинна була відбуватися внаслідок переміщення земної осі обертання».

Це нагадує про те *ненаукове* твердження, зроблене єгипетськими жерцями Геродоту, а саме, що Сонце не завжди вставало там, де воно встає *зараз* і, що в минулі століття екліптика перетинала екватор під прямими кутами²²⁹.

Існує багато подібних «затемнених виречень», розкиданих у *Пуранах*, *Біблії* та інших міфологіях, і окультисту вони розкривають два факти; (а) що Древні знали астрономію, геодезію та космографію взагалі, так само добре, як і краще наших сучасників; і (б), що положення планети змінилося не раз, від часу споконвічного положення речей. Таким чином, Ксенофант – внаслідок *сліпої* віри у свою «неосвічену» релігію, яка вчила, що Фаєтон, у своєму бажанні пізнати *приховану* істину змусив Сонце ухилитися від свого звичайного ходу, – десь стверджує, що «Сонце повернулося до іншої країни», що є паралеллю – втім, дещо

²²⁴ Див. критику Данієло на праці де Сасі в «*Анналах Філософії*», стор. 393, друга стаття.

²²⁵ Де Мирвілль, Там само, стор. 77, 78.

²²⁶ Гл. LX V.

²²⁷ Розд. LXXIX, переклад єп. Лоуренса.

²²⁸ *Ibid.*, *loc. cit.*, V, 6.

²²⁹ Байї, «*Древня Астрономія*», I, 203 та II, 216; де Мирвілль, Там само, стор. 79.

лише більш науковою, хоча й не такою сміливою – розповіді про Ісуса Навина, який взагалі зупинив хід Сонця. Однак, це може пояснити вчення північної міфології, за яким Сонце до *нинішнього порядку* речей вставало на Півдні, а Льодовикова Зона (*Jeruskoven*) розташовувалася на Сході, тоді як тепер вона перебуває на Півночі²³⁰.

Коротше кажучи, *Книга Еноха* є звід головних рис історії Третьої, Четвертої та П'ятої Раси; і досить нечисленних пророцтв, які стосуються теперішньої епохи світу; довгий перелік ретроспективних і інтроспективних пророцтв про всесвітні й цілком *історичні* події – геологічні, етнологічні, астрономічні та психічні, – з деяким натяком на теогонію з допотопних записів. Книга цієї таємничої особистості, з рясними витягами з неї, згадана в *Pistis Sophia*, а також у *Zohari* й у його найбільш древньому Мідрашим. Оріген і Климент Олександрійський ставилися до неї з досить великою повагою. Тому, говорити, що вона є після-християнською підробкою, значить вирікати нісенітницю й стати винним в анахронізмі, бо Оріген, котрий жив у другому столітті християнської Ери, серед інших згадує про неї, як про древню й поважну працю. Таємне і священне Ім'я та його міць, прекрасно і ясно, хоча й алегорично, описані в древньому томі. Від вісімнадцятого до п'ятдесятого розділу, всі Видіння Еноха описують Містерії Присвяти, одна з яких називається Полум'яна Долина «Занепалих Янголів».

Можливо, що Св. Августин був цілком правий, говорячи, що Церква відкинула *Книгу Еноха* зі свого Канону за її велику древність (*ob nimiam antiquitatem*)²³¹. Події, відзначені у ній, не могли вміститися в межі 4004 років до Р. Хр., приділені світу від його «створення»!!!

ВІДДІЛ VIII

СИМВОЛІЗМ ТАЄМНИХ ІМЕН ІАО ТА ІЄГОВА І ВІДНОШЕННЯ ЇХ ДО ХРЕСТА Й КОЛА

Коли абат Луї Констан, більше відомий як Еліфас Леві, заявив у своїй *«Історії Магії»*, що *Сефер Ієцира*, *Зохар* і *Апокаліпсис* Св. Іоанна є шедеврами Окультних Наук, він повинен був би додати, якщо хотів бути точним і зрозумілим — у Європі. Цілком правильно, що ці праці містять «більше значення, чим слів»; і, що «виражені вони поетичною мовою», тоді як «у числах» вони «точні». На жаль, однак, перш ніж хто-небудь зможе оцінити *поезію* висловів або *точність* чисел, він повинен буде довідатися істинне значення й сенс ужитих термінів і символів. Але людина ніколи не вивчить їх, поки вона залишається в невіданні щодо основного принципу Таємної Доктрини, чи то у Східному Езотеризмі, чи в Кабалістичному символізмі, – поки вона не осягне *ключа або точного сенсу, в усіх їхніх аспектах*, Імен Бога, імен Янголів та імен Патріархів у *Біблії*, їх математичних і геометричних величин і відносин їх до виявленої Природи.

Тому, якщо, з одного боку, *Зохар* «вражає [містика] глибиною своїх поглядів і великою простотою уявлень», то з іншого, праця ця вводить вивчаючого в оману такими висловами, як ті, які вживаються стосовно Ейн-Софу та Ієгови, всупереч твердженню, що

«Книга намагається пояснити, що людська форма, в яку вона наділяє Бога, є лише зображення Слова і, що Бог не повинен бути висловлений ні думкою, ні формою».

Відомо, що Оріген, Климент і рабини визнавали, що *Кабала* та *Біблія* були *таємними і прихованими* книгами, але мало хто знає, що Езотеризм кабалістичних книг, у їхній *перевиданій* формі теперішнього часу, є ще більш хитромудрим покривом, накинутим на примітивний символізм цих таємних томів.

Подання *схованого* Божества оточеною кола і Творчої Сили – Чоловічий і Жіночий початок або Андрогінне Слово – за допомогою діаметра в ньому (у колі) є один із найбільш древніх символів. На цьому уявленні були побудовані всі великі Космогонії. У древніх аріїв, єгиптян і халдеїв, символ цей був завершеним, бо він охоплював уявлення про вічну й непорушну Божественну Думку в її абсолютності, зовсім від'єднаною від споконвічної стадії так званого «утвору» і вміщав психологічну й навіть духовну еволюцію і її механічну роботу або космогонічну побудову. Втім, серед євреїв (хоча попереднє уявлення виразно зустрічається в *Зохарі* та в *Сефер Ієцирі*, або в тому, що залишається від останньої) – те, що було згодом втілене у самому *П'ятикнижжі* й, особливо ж, у *Книзі Буття*, є просто друга стадія, тобто, механічний закон утвору або, скоріше, побудови; тоді як Теогонія ледве, якщо тільки взагалі, намічена.

І лише в перших шести розділах *Книги Буття*, у відкинутій *Книзі Еноха* та в незрозумілій і неправильно перекладеній поемі *Іова*, можуть бути знайдені зараз істинні відзвуки Найдавнішої Доктрини. Ключ до неї нині загублений навіть серед найбільш вчених рабинів, попередники яких, у ранній період середньовіччя, у своїй національній винятковості та гордості й особливо ж, унаслідок їхньої глибокої ненависті до християнства, зволіли занурити її в океан забуття скоріше, ніж поділитися своїм знанням з їх неблаганними й лютими переслідувачами. Ієгова був їх власним племінним надбанням, невід'ємним і непридатним відігравати роль у якому-небудь іншому законі, крім Закону Мойсея. Насильно викинутий зі своїх первісних рамок, до яких він підходив і, які підходили йому, «Господь Авраама та Якова» навряд чи міг бути втиснутий, без

²³⁰ Де Мирвіль, Там само, стор. 80.

²³¹ «Місто Божє», XV, XXIII.

пошкодження й перекручування, в новий християнський канон. Будучи більш слабкими, іудеї не могли перешкодити такому святотатству. Проте, вони зберегли таємницю походження їхнього Адама-Кадмона або ж чоловічо-жіночного Іегови, і нове святилище виявилось зовсім непридатним для древнього Бога. Воістину, вони були відомщені!

Твердження, що Іегова був племінним Богом євреїв і не вище, буде заперечуватися так само, як і багато чого іншого. Однак, у цьому випадку, теологи не в змозі пояснити нам значення віршів у *Второзаконні*, які ясно говорять:

«Коли Всевишній [не «Господь» або Іегова] давав наділи народам і розселяв синів Адама [людських], тоді поставив межі народів ... по числу синів Ізраїльських... Бо частина Господа (Іегови) народ його; Яків спадкоємний наділ його»²³².

Це вирішує питання. Настільки безвідповідальні були сучасні перекладачі *Біблії* та Писань, і настільки перекручені ці вірші, що кожен перекладач, дотримуючись слідів прокладених для нього гідними батьками церкви, тлумачив ці рядки по своєму. Тоді як вищенаведена виписка взята *verbatim* з Англійського встановленого перекладу, у французькій Біблії²³³ ми знаходимо, що «Всевишній» переданий у ній, як «Володар» (*Souverain!*), а «сини Адама» перекладені, як «діти людей», а «Господь» змінений на «Вічного». У безсоромній моторності рук французька протестантська церква, очевидно, перевершила навіть екклізіастичних англійців.

Проте, одне ясно: «Доля Господа [Іегови]» є його «обраний народ» і ніхто інший, бо *один «Яків спадкоємний наділ його»*. Яке ж відношення мають тоді інші народи, що називають себе аріями, до цього семітичного Божества, племінного Бога Ізраїлю? Астрономічно «Всевишній» є Сонце, а «Господь» – одна з його семи планет, чи буде це *Iao* (Яо), Геній Місяця, або Ільдабаоф-Іегова, Геній Сатурна, згідно Орігену і єгипетським гностикам²³⁴. Нехай «Янгол Гавриїл», «Господь» Ірану, зберігає свій народ, а Михайло-Іегова своїх євреїв. Ці Боги не є Боги інших народів, також ніколи не були вони богами Ісуса. Так само як кожен Дев персів прикутий до своєї планети²³⁵, кожен Дева індусів («Господь») має свій наділ, світ, планету, народ або расу. Безліч світів подає і безліч Богів. Ми віримо в перше й можемо визнавати, але ніколи не будемо божествити останніх²³⁶.

У цій праці постійно стверджувалося, що кожний релігійний і філософський символ має сім значень пов'язаних з ним, причому кожний підлягає своєму законному плану Думки, тобто, чисто метафізичному, або астрономічному, психічному або фізіологічному й т.д. Узяті самі по собі, ці сім значень і застосування їх, досить важкі для вивчення, але тлумачення і правильне розуміння їх викликають у десять разів більше здивувань, коли, замість того, щоб перебувати в співвідношенні, або ж впливати одне з іншого, або слідувати одне за іншим, кожне або будь-яке із цих значень приймається як таке, що представляє одне і єдине пояснення всієї сукупності символічного уявлення. Один приклад може бути наведений, бо він чудово підтверджує це твердження. Ось два тлумачення дані двома освіченими кабалістами та ученими з приводу того самого вірша у *Виході*. Мойсей благає «Господа» виявити йому свою «славу». Очевидно, не слід розуміти це в грубій, мертвій букві висловів, що зустрічаються в *Біблії*. Є сім значень у *Кабалі*, з яких ми можемо навести два, як вони витлумачені зазначеними вченими. Один із них перекладає і пояснює це в такий спосіб:

«Обличчя Мого не можна тобі побачити... Я поставлю тебе в розпадині скелі та покрию тебе рукою Моєю, допоки не пройду. І коли зніму руку Мою, ти побачиш Моє *a'hoor*, тобто, Мою спину»²³⁷.

Потім у примітці перекладач додає:

«Тобто, «Я покажу тобі Мою спину», тобто, Мій видимий Світ, Мої нижчі прояви, але, як людина, та ще й у плоті, ти не можеш бачити Мою невидиму Природу». Так оповідає *Кабала*»²³⁸.

Це правильно і є космо-метафізичним поясненням. Тепер говорить інший кабаліст, даючи числове значення. Позаяк воно викликає досить багато показових уявлень і дано набагато повніше, то ми можемо приділити йому більше місця. Цей синопсис узятий з неопублікованого Манускрипту і пояснює повніше те, що було дано у Відділі III-му про «Свята Святих»²³⁹.

Числа імені «Мойсей» ті ж, що й «Аз єсмь те, що Аз єсмь»²⁴⁰, тож, імена Мойсея та Іегови єдині в гармонії чисел. Слово Мойсей є (5+300+40) ൓൓, і сума числових величин його букв становить 345; Іегова – Геній, *par excellence*, Місячного Року, – приймає значення 543 або, навпаки, 345.

²³² *Op. cit.*, XXXII, 8, 9.

²³³ Виданий Протестантським Біблейським Тов. в Парижі, за викладом, проглянутим у 1824 році Дж.Є. Остервальдом.

²³⁴ У єгипетських гностиків, саме Тот (Гермес) був головою Семи. (Див. *Книгу Мертвих*). Імена їхні дані Орігеном, як Адонай (Сонце), Іао (Місяць), Елой (Юпітер), Сабао (Марс), Орей (Венера), Астафей (Меркурій) і, врешті, Ільдабаоф (Сатурн): Див. «*Gnostics and their Remains*», стор. 344, Книга.

²³⁵ Див. Копію Мапи або Діаграми офітів, наведену Оригеном у його «*Contra Celsum*».

²³⁶ Див. Частина III цього тому, Відділ IV, В, «Про Планетні Ланцюги і Безлічі їх».

²³⁷ *Supra*, стор. 481.

²³⁸ *Vuxid*, XXXIII, 18, 19; див. *Кабала* Іс. Мейєра, стор. 226.

²³⁹ *Ibid.*, *loc. cit.*

²⁴⁰ Прим. перекл.: в російському перекладі Біблії слова «*I am that I am*» передані, як – «*Я єсмь Сущий*».

«У третьому розділі *Виходу*, в 13 і 14 вірші сказано: І Мойсей сказав ... ось я прийду до синів Ізраїлевих і скажу їм... «Бог батьків ваших послав мене до вас». А вони скажуть мені: «Як його ім'я? Що сказати мені їм?» і Бог сказав Мойсею:

Аз есмь те, що Аз есмь (Я есмь Суцый).

Єврейські слова для цього вислову суть *âhiyê, asher âhiyê*, і значення в сумах їхніх букв представлено так:

היה	רשא	היה
21	501	21

... це, будучи його [Господа] іменем, сума величин його складових – 21, 501, 21, є 543 або просто вживання одиничних чисел в імені Мойсея, ... але тепер так розміщених, що ім'я 345 переставлене у зворотному порядку і читається, як 543».

Тож, коли Мойсей просить: «Виявити йому своє Обличчя або Славу», інший правильно й точно відповідає, «Обличчя Мого тобі не можна побачити ... але *ти побачиши мене ззаду*» – сенс правильний, хоча слова й не точні: бо кут і *задня сторона 543 є лик 345*. Це зроблено

«для перевірки й щоб дотриматися *точного користування* однією групою чисел для розвитку деяких великих результатів, і з цією метою вони навмисно вжиті».

Як додає вчений кабаліст:

«При інших постановках чисел, вони бачили один одного обличчям. Цікаво, що, якщо ми додамо 345 до 543, ми одержимо 888, що було гностичною, кабалістичною величиною імені Христа, котрий був *Jehoshua* або *Joshua*. Також і розподіл 24 годин доби дає три вісімки, як частка... Головна мета всієї цієї системи Числового Контролю полягала в тому, щоб зберегти на вічні часи точну величину Місячного Року у встановленому Природою вимірі Днів».

Такі астрономічні й числові значення в таємній Теогонії зірково-космічних Богів, винайдених халдейськими євреями, – два значення із семи. Інші п'ять здивують християн ще більше.

Перелік Едипів, які намагалися розгадати загадку Сфінкса, дійсно довгий. Протягом багатьох століть загадка ця пожирала найбільш блискучі й шляхетні розуми християнського світу; але нині Сфінкс переможений. Однак, у великій інтелектуальній боротьбі, що закінчилася повною перемогою Едипів Символізму, не Сфінкс, який спалюється ганьбою поразки, повинен був би поховати себе в море, але, воістину, багатобічний символ, іменованний Іеговою, якого християни – *цивілізованих* націй – прийняли, як свого Бога. Символ Іегови руйнувався при занадто близькому точному аналізі й – потонув. Символісти з жахом виявили, що прийняте ними Божество було лише маскою для багатьох інших Богів, *євхемеризована* погасла планета, у найкращому разі – Геній Місяця й Сатурна у євреїв, і Геній Сонця та Юпітера у раних християн; і, що Трійця, – якщо тільки вони не приймуть більш відстороненого і метафізичного значення, даного їй язичниками – була насправді лише астрономічною Тріадою, що складається із Сонця (Батька) і двох планет: Меркурій (Син) і Венера (Святий Дух), Софія, Дух Мудрості, Любові та Істини, й Люцифер, як Христос, блискуча зірка ранку²⁴¹. Бо, якщо Батько є Сонце («Старший Брат» у східній Таємній Філософії), то найближча до нього планета – Меркурій (Гермес, Будха, Тот), ім'я Матері якого на Землі було Майя. Бо планета ця отримує у сім разів більше світла, ніж усі інші, факт, що повів до того, що гностики назвали свого Христа, а кабалісти свого Гермеса (в астрономічному значенні) «Семериковим Світлом». Нарешті, *цей* Бог був Бел, – адже Сонце у галлів називалося Бел, у греків Геліос і у фінікійян – Баал; Ел халдейською, звідси Елохім, Еману-ель і Ел, «Бог» у євреїв. Але навіть Бог кабалістів зник при майстерності рабинів і тепер потрібно звернутися до найбільш схованого метафізичного сенсу Зохара, щоб знайти в ньому щось подібне Ейн-Софу, Безіменному Божеству й Абсолюту, настільки авторитетно й гучно стверджуваному християнами. Але, звичайно, його не знайти в книгах Мойсея, в усякому разі тим, хто намагаються читати їх не маючи ключа до них. Відтоді, як ключ цей був загублений, євреї та християни щосили намагалися злити ці два поняття, але марно. Їм лише вдалося остаточно пограбувати навіть Всесвітнє Божество й позбавити Його Величного образу і споконвічного значення. Як було сказано у «*Викрпунії Ісіді*»:

«Тому, здавалося б лише природним встановити розходження між таємничим богом, Iaw, прийнятим від найвіддаленішої давнини усіма, хто розділяли Езотеричне знання жерців, і його фонетичними двійниками, яким офіти й інші гностики, як ми бачимо, чинили настільки мале шанування»²⁴².

У науковій праці Ч.В. Кінга²⁴³ ми зустрічаємо на гемах офітів ім'я *Iao*, повторене й часто змішане або замінене ім'ям *Ievo*, тоді як останнє просто позначає одного з Геніїв, ворожого Абракасу... Але ім'я *Iao* не тільки не виникло серед євреїв, але воно й не було надбанням одних лише євреїв. Навіть якщо Мойсей зволив нагородити цим ім'ям «Духа», можливого заступника і національного божества «обраного народу ізраїльського», все-таки немає розумної причини, чому інші народи повинні приймати Його, як Вищого і Єдиносущого Бога. Але ми цілком заперечуємо це домагання. Крім того, факт у наявності, що *Iaho* або *Iao* було «таємним ім'ям» із самого початку, бо, היה та יה не вживалося до днів царя Давида. До його часу мало особистих імен, якщо тільки взагалі, з'єднувалися з *Iah* або *Jah*. Скоріше схоже на те, що Давид запозичив ім'я *Jehovah* від жителів Тиру і філістимлян²⁴⁴, серед яких він проживав. Він поставив Садока Первосвященником, від якого

²⁴¹ Див. *Одкровення*, XXII, 16.

²⁴² *Op. cit.*, II, 301.

²⁴³ «*Gnostics and their Remains*».

²⁴⁴ II *Самуїл*.

відбулися Садокіти або Садукеї. Він жив і царював спочатку в Хевроні, (חברון) Хабір-оні або Кабеїр-місті, де святкувалися ритуали чотирьох (таємних богів). Ні Давид, ні Соломон не визнавали ні Мойсея, ні законів Мойсея. Вони прагнули побудувати храм יְהוָה подібно будовам, спорудженим Хірамом Геркулесові, Венері, Адону і Астарті.

Фюрст говорить: – «Найдавніше ім'я Бога *Yaho*, котре пишеться грецькою 'Ιαω, не беручи до уваги його *похідних* імен, очевидно, було древнім містичним ім'ям Превиснього Божества семітів. Отже, воно було повідомлено Мойсею, коли він був присвячений у Хор-еб – Печері – під керівництвом Іофора, кеніта (або кайніта), мідиамського Священнослужителя. У древній релігії халдеїв, залишки якої зустрічаються серед неоплатоніків. Найвище Божество, котре сидить вище семи Небес, що представляється, як Духовний Принцип Світла ... і також, як Деміург²⁴⁵, називалося 'Ιαω (יְהוָה), котре подібно єврейському *Yaho*, було таємне і неказане, та ім'я Його повідомлялося Присвяченому. Фінікійці мали Превиснього Бога, ім'я якого позначалося трьома буквами і було *таємне*, і воно було 'Ιαω»²⁴⁶.

Хрест, говорять кабалісти, повторюючи урок окультистів, є один із найбільш древніх – ні, можливо, *найдревніший* із символів. Це було доведено на самому початку Прологу (*Proem*) до першого тому цієї праці. Східні Присвячені стверджують його одночасність із колом Божественної Безмежності та з першою диференціацією Сутності, сполучення Духа і Матерії. Це тлумачення було відкинута й лише астрономічна алегорія була сприйнята та пристосована до мистецьки вигаданих земних подій.

Візьмемося до доказу цього твердження. В астрономії, як сказано, Меркурій є сином *Coelus* і *Lux* – Неба та Світла або Сонця; у міфології він нащадок Юпітера та Майї. Він є «Посланець» свого Батька Юпітера, Месія Сонця; грецькою ім'я його – Гермес означає, серед іншого, «Тлумач» – Слово, Логос або Глагол. Так Меркурій породжений на горі Кіллене, серед пастухів, і тому є заступником їх. Як Геній, викликач душ, він проводжав душі померлих у Гадес і знову виводив їх звідти, місія; приписана Ісусу після його Смерті та Воскресіння. Символи Гермеса-Меркурія (*Dii Termini*) містилися на перехрестях або при великих дорогах, так само як нині в Італії споруджують хрести, й символи ці були теж *хрестоподібні*²⁴⁷. Кожний сьомий день жерці робили помазання цих терміні й раз на рік обвішували їх гірляндами, отже, вони були *помазаниками*. Меркурій говорить через своїх оракулів:

«Я єсь той, кого ви називаєте Сином Батька [Юпітера] і Майї. Залишаючи Царя Небесного [Сонце], Я приходжу на допомогу вам, смертні».

Меркурій зціляє сліпих і відновлює зір, розумовий і фізичний²⁴⁸. Він часто зображувався триголовим і називався Трицефалус, Троїстий, у своїй єдності із Сонцем і Венерою. Нарешті, Меркурій, як показує це *Cornutus*²⁴⁹, зображувався іноді у вигляді форми куба без рук, бо «міць мови та красномовство можуть очолювати без допомоги рук і ніг». Саме ця кубічна форма з'єднує терміні безпосередньо із хрестом, і саме красномовство або ж міць мови Меркурія змусила виверткого Євсевія сказати – «Гермес є емблема Слова, що створює і пояснює все», бо це Творче Слово; і він показує Порфирія, який учить, що Промова Гермеса – нині перекладена у *Пемандрі* як «Слово Бога»(!) – Творча Мова (Глагол), є Принцип Насіння, розсіяний у всьому Всесвіті²⁵⁰. В алхімії Меркурій є радикальний «Вологий» Принцип, Примітивна або Елементарна Вода, що містить Насіння Світу, запліднене Сонячними Вогнями. Щоб виразити цей запліднюючий принцип, єгиптяни часто приєднували фалос до хреста (чоловічий і жіночий початок, або сполучення вертикальної і горизонтальної лінії), хрестоподібна форма Терміні також зображувала цю двояку думку, що зустрічалася в Єгипті в кубічному Гермесі. Автор «*The Source of Measures*» пояснює нам, чому²⁵¹:

Розгорнутий куб, як це показано ним, стає Тау, хрестом єгипетської форми; або ж «коло, приєднане до Тау, дає єгипетський хрест» древніх фараонів. Вони знали це від своїх жерців і «Присвячених Царів» впродовж століть, а також, що як раз означало «прив'язування людини до хреста», ідея ця «повинна була відповідати уявленню про походження людського життя, отже, *фалічній формі*». Тільки остання ввійшла в життя лише століття й еони пізніше, уявлення про Вішвакармана, Теслю і Ремісника Богів, котрий розпинає «сонячного Присвяченого» на хрестоподібному верстаті.

Як пише той же автор:

«Прив'язування людини до хреста ... використовувалося в цій формі у індусів²⁵², як символ».

Але це повинне було «поєднуватися» з уявленням про нове народження людини через *духовне*, не фізичне, відродження. Кандидат на Присвяту прив'язувався до Тау або астрономічного хреста з набагато більш величною і шляхетною думкою, ніж уявлення про початок просто *земного* життя.

²⁴⁵ Хоча й вельми не багатьма, бо творці Всесвіту завжди розглядалися як підлегли Боги, підвладні Всевишньому Божеству.

²⁴⁶ *Op. cit.*, II, 296, 297. На підтримку свого твердження, Фюрст наводить виписки з Лідія та Цедрена.

²⁴⁷ Див. таблицю 77, в томі I-му. «*Древности*» Монфокон'а. Учні Гермеса після смерті йдуть на його планету Меркурій – їхнє Царство Небесне.

²⁴⁸ *Cornutus*.

²⁴⁹ *Lydus*, «*De Mensibus*», IV.

²⁵⁰ «*Praeparat. Evang.*», I, III, 2.

²⁵¹ Але див. стор. 575, *supra*, що стосується гностичних Принципів.

²⁵² *Op. cit.*, стор. 52.

З іншого боку, семіти, очевидно, не мали іншої і вищої мети в житті, ніж розмноження свого роду. Таким чином, з погляду геометрії та при читанні *Біблії* за допомогою числового методу, автор «*The Source of Measures*» цілком правий, говорячи:

«Вся [єврейська] система, очевидно, розглядалася, як система пов'язана у давнину із природою і, яка була прийнята природою або Богом за *основу* або *закон* практичного прояву творчої Сили – тобто, це був *творчий план*, і утвір був його практичним застосуванням. Це ніби встановлюється тим фактом, що вимір *планетарних часів* у викладеній системі, служать однаковою мірою і як вимір *розмірів* планет, і особливостей їхніх форм – тобто, у перебігу їх екваторіальних і полярних діаметрів... Ця система [система творчого плану], очевидно, лежить в основі всієї біблійної *побудови* і послужила початком для *ритуалізму* та для виявлення праць Божества в області *зодчества*, через вживання священної одиниці виміру в Саду Едему, Ковчегу Ноя, Скинії і у Храмі Соломона»²⁵³.

Таким чином, на підставі свідчень захисників цієї системи, доведено, що єврейське Божество, у найкращому разі, є лише виявленою Двоїстістю (Діада), але ніколи не Єдиносущим Абсолютом. Пояснене геометрично, воно – *число*; символічно, воно лише *обоженний* Пріап; і це навряд чи може задовольнити людство, що жадає прояву реальних духовних Істин і володіння Богом, природи божественної, але не антропоморфічної. Дивно, що найбільш освічені серед сучасних кабалістів не бачать у хресті й колі нічого, крім творчого символу і *андрогінного* Божества у його відношенні та зв'язку із цим виявленим Світом²⁵⁴.

Один автор думає, що:

«Проте, людина [читайте, єврей і рабин] отримала знання практичного виміру ... за допомогою якого передбачалося, що природа пристосовує розміри планет для приведення їх у гармонію з їхніми виявленими рухами; очевидно, вона досягла цього і вважала це володіння засобом до осягнення нею Божества – тобто, вона *настільки близько підійшла до уявлення Істоти, котра має Розум, подібний її власному*, тільки нескінченно могутніший, що могла осягнути закон утвору, встановлений цією Істотою, котра повинна була існувати раніше всякого утвору (кабалістично названого Словом)»²⁵⁵.

Це могло задовольнити практичний *семітичний* розум, але східний окультист не може прийняти пропозицію такого Бога; дійсно, Божество, як Істота, «яка володіє розумом, подібним до розуму людини, лише нескінченно могутнішим», що має якесь місце *за межами* циклу утвору, *не є* Бог. Він не має нічого спільного з *ідеальним* уявленням про Вічний Всесвіт. У найкращому разі, він є одна з *підлеглих* творчих Сил, Сукупність яких називається – Сефіроти, Небесна Людина і Адам Кадмон, Другий Логос платоніків.

Ця думка ясно зустрічається в основі найбільш талановитих визначень *Кабали* та її містерій, наприклад, Джона А. Паркера, виписки з творів якого наведені в тій же праці:

«Ключ до Кабали, як думають, полягає в *геометричному відношенні площі кола*, вписаного у квадрат, або ж куба до окружності, даючи початок відношенню діаметра до окружності кола із числовою величиною цього відношення, вираженого в інтегралах. Відношення діаметра до окружності, будучи вищим відношенням, пов'язаним з божественними іменами Елохім та Іегова (терміни, що є відповідно числовими вираженнями цих відносин – перший виражає окружність, другий, діаметр), уміщає всі інші підпорядкування. Два вираження відносини окружності до діаметра в інтегралах використовуються в Біблії: 1) досконале і 2) недосконале. Одне з відносин між цими таке, що (2), будучи відняте від (1), залишить лише *одиницю* величини діаметра в термінах або ж у позначенні величини окружності досконалого кола, або ж одиницю – пряму лінію, що має досконалу величину окружності, або фактор величини окружності»²⁵⁶.

Подібні обчислення не можуть повести далі, ніж до розгадування таємниць *третьої* стадії Еволюції або до «Третього Утвору Брахми». Присвячений індуїзм знає, набагато краще будь-якого європейця, як досягти «квадратури кола». Але про це надалі: факт той, що містики Заходу починають свої спекуляції лише в тій фазі, коли Всесвіт «падає в матерію», як висловлюються окультисти. У цілому ряді кабалістичних праць ми не знайшли жодної фрази, що давала б натяк, хоча б найвіддаленішим чином, на психологічні та духовні, так само як і на механічні та *фізіологічні*, таємниці «утвору». Чи мусимо ми тоді розглядати еволюцію Всесвіту просто як прообраз акту розмноження у гігантських розмірах, як «божественний» *фалізм* і оспівувати його, як робить це облудно-натхненний автор пізнішої праці цього ж найменування? Авторка цих рядків не згодна із цим і гадає, що вона має право говорити це, бо найретельніше вивчення *Старого Завіту* – езотерично, так само як і екзотерично – очевидно, не привело найбільш захоплених дослідників далі деякого переконання на математичній підставі, що від першого до останнього розділу *П'ятикнижжя*, кожна сцена, кожна особистість або подія, виявлені в безпосередньому або непрямому зв'язку з *початком народження* у його найбільш грубій і тваринній формі. Таким чином, якими б не були цікавими й винахідливими методи рабинів, авторка цієї праці, разом з іншими східними окультистами, повинна віддати перевагу методам язичників.

Отже, не в *Біблії* повинні ми шукати початок походження хреста й кола, але за межами Потопу. Тому, вертаючись до Еліфаса Леві та *Зохара*, ми відповідаємо від імені Східних Окультистів і стверджуємо, що, додаючи практику до принципу, вони цілком згодні з Паскалем, який говорить, що;

²⁵³ Там само, стор. 3, 4.

²⁵⁴ Хай читач, якщо він хоче переконатися в цьому, звернеться до *Зохара* та двох *Кабал*, Ісака Мейера і С.Л. Мак-Грегора Меферса з тлумаченнями.

²⁵⁵ Там само, стор. 5.

²⁵⁶ Там само, стор. 12.

«Бог є Коло, центр якого скрізь, а окружність ніде».

Тоді як кабалісти стверджують зворотне і підтримують це лише з бажання сховати свою доктрину. Між іншим, визначення Божества, як кола, зовсім не належить Паскалю, як думав це Еліфас Леві. Воно було запозичено французьким філософом або з Меркурія Трисмегіста, або ж з латинської праці «*De Docta Ignorantia*», кардинала Куза, в якому він користується ним. Крім того, воно перевернуто Паскалем, котрий замінив слова «Космічне Коло», що стоять символічно в оригінальному накресленні під словом *Theos*. У древніх обидва ці слова були синонімами.

А

ХРЕСТ І КОЛО

У розумах древніх філософів щось божественне і таємниче завжди було пов'язане з формою кола. Древній світ, послідовний у своєму символізмі та своїх пантеїстичних інтуїціях, поєднуючи видиме й невидиме, Нескінченність у єдине, зображував Божество, так само як і його зовнішній Покрив – за допомогою кола. Злиття двох у єдність, та ім'я *Theos* без різниці давалося обом, тим самим пояснено і стає, таким чином, ще більш науковим і філософським. Етимологічне визначення Платоном слова *Theos* (θεός) було вже дане в іншому місці. У його «*Cratylus*» він творить його від дієслова *the-ein* (θεειν), «рухатися», як це підказано рухом небесних тіл, що він пов'язує з Божеством. Згідно Езотеричної філософії, це Божество, під час своїх «Ночей» і своїх «Днів», або ж Циклів Спокою та Діяльності, є «Вічний Безперестанний Рух», «Який Вічно-Стає», так само як і «вічне Світове Сьогодні й Вічно-Суще». Останнє є основна абстракція; перше є єдино можливе уявлення в людському розумі, якщо він не зв'язує це Божество з яким-небудь образом або формою. Це є вічна, ніколи не спинна Еволюція, яка вертається спіралями у своєму безперервному процесі просування впродовж еонів часів, до свого споконвічного стану – Абсолютної Єдності.

Лише менших Богів наділяли символічними атрибутами Вищих. Таким чином, Бог Шу, уособлення Бога Ра, котрий з'являється, як «Велика Кішка з Басейну Персея в Ан»²⁵⁷, часто зображувався на єгипетських пам'ятниках, сидячим тримаючи хрест, символ чотирьох частин Світу або Стихій, приєднаний до кола.

У вельми науковій праці «*The Natural Genesis*», Джеральда Мессі, під заголовком «*Typology of the Cross*», можна знайти більше відомостей про хрест і коло, ніж у якій-небудь іншій з відомих нам праць. Тому хто побажав би мати доказ про давність хреста, ми вказуємо на ці два томи. Автор говорить:

«Коло і хрест неподільні ... *Cruz Ansata* з'єднує коло і хрест з чотирма кутами. Внаслідок цього походження, коло і хрест часом заміняли один одного. Наприклад, Чакра або Диск Вішну є коло. Найменування це вказує на обертання, колоподібний рух, періодичність, колесо часу. Бог користується ним, як зброєю, що спрямовується на ворога. Так і Тор кидає свою зброю Філфот, у формі чотирибічного хреста [Свастика] і символу чотирьох сторін Світу. Таким чином, хрест є еквівалент кола року. Емблема колеса з'єднує хрест і коло в єдине, як це показує ієрогліфічний знак і вузол Анх ²⁵⁸.

Також двоякий гліф був священним лише для Присвяченого, але не в очах профана. Бо Рауль Рошетт доводить, що²⁵⁹:

«Знак ♀ з'являється на зворотному боці фінікійської монети із зображенням Овна на лицьовій стороні... Той же знак, іноді названий Дзеркалом Венери, бо він був символом розмноження, використовувався для позначення задніх приміщень для цінних жеребних кобил, корінфської та інших прекрасних кінських порід».

Це доводить, що вже в ту віддалену епоху хрест став символом людського зародження, і божественне походження хреста й кола почав поринати у забуття.

Інша форма хреста дана із «*Journal of the Royal Asiatic Society*»²⁶⁰:

«На кожному із чотирьох кутів міститься чверть дуги овального вигину й коли ці чотири з'єднані, вони утворюють овал: таким чином, фігура з'єднує хрест з колом довкола нього в чотирьох частинах, які відповідають чотирьом кутам хреста. Чотири сегменти відповідають чотирьом ніжкам хреста Свастики й Філфота Тора. Чотирилиста квітка Лотосу Будди також фігурує в центрі цього хреста, лотос, будучи єгипетським та індуським символом чотирьох частин Світу. Чотири чверті дуг,

з'єднані разом, утворюють еліпс, і еліпс також зображений на кожному кінці хреста. Таким чином, еліпс означає шлях землі... Сер Д. Сімпсон замалював наступне зображення, відтворене тут, як хрест двох рівнодень і двох сонцестоянь, поміщений у фігурі, яка зображує шлях Землі. Та ж овальна або човноподібна фігура з'являється іноді в індуських малюнках із сімома щаблями на кожному кінці, як форма або вигляд Меру».

²⁵⁷ Див. *Книгу Мертвих*, XVII, 45, 47.

²⁵⁸ *Op. Cit.*, 421, 422.

²⁵⁹ «*De la Croix Ansee, Memoires de l'Academie des Sciences*», таблиця 2, Nr 8, 9, також 16, 2, стор. 320; наведено в «*Natural Genesis*», стор. 423.

²⁶⁰ Том XVIII, стор. 393, табл. 4; Інман, мал. 38; Джеральд Мессі, *op. cit.*; Там само, стор. 422.

Такий астрономічний аспект цього подвійного гліфу. Втім, є ще шість аспектів, і можна спробувати пояснити декілька з них. Тема ця така велика, що вона одна зажадала би численних томів.

Але найбільш цікавим із цих єгипетських символів хреста й кола, про які говорилося у вищенаведеній праці, є той, котрий отримує своє повне пояснення й остаточне забарвлення завдяки арійським символам того ж порядку. Автор говорить:

«Чотириконечний Хрест є ніщо інше, як хрест чотирьох частин світу, але знак хреста не завжди простий²⁶¹. Цей символ одержав розвиток від певного початку і, згодом, був прийнятий для вираження різних уявлень. Найбільш священний хрест єгиптян той, котрий тримали в руках їхні Боги, Фараони та мумії померлих, є Анкх , знак життя, живого, присяги, завіту... Верхівка його є ієрогліф *Ru* , поставлений вертикально над хрестом Тау. *Ru* означає двері, ворота, рот, місце виходу. Воно позначає місце народження у північній частині небес, звідки Сонце знову народжується. Отже, *Ru* знака Анкх є жіночий символ місця народження і представляє собою Північ. Саме в північній частині Богиня Семи Зірок, названа «Матір'ю Кругообертань», дала народження часу в ранній цикл року. Перший знак цього споконвічного кола й циклу, чиненого в небі, є найраніша форма Хреста-Анкх , проста петля, що сполучає в одному зображенні хрест і коло. Цю петлю або вузол носили попереду найдревнішої матері, *Тифона Великої Ведмедиці*, бо її *Ark* (Ковчег), ідеограф одного періоду, закінчення і певного часу, повинен був позначати одне кругообертання. Отже, це зображувало коло, описуване у північному небі Великою Ведмедицею і, який позначав найраніший рік часу; із цього факту ми робимо висновок, що петля або *Ru* Півночі представляє цю частину світу, як місце народження часу, коли вона зображується, як *Ru* символу Анкх. Дійсно, це може бути доведено. Вузол є *Ark* або *Rek*, символ вираховання. *Ru* хреста-Анкх продовжився в критському *R* Ω і в *Ro*, P^{262} коптів. *Ro* було перенесено в грецький хрест який складений з *Chi* або *R-k* ... *Rek* або *Ark* (ковчег) був з цієї причини знаком всепочатку (*Arche*), і *Ark-tie* (вузол ковчега) є хрест Півночі, задня сторона неба»²⁶³.

Але це, знов-таки, цілком астрономічно і фалічно. В Індії Пуранічні оповідання надають усьому питанню зовсім інше забарвлення. Не знищуючи вищесказаного пояснення, вони розкривають частину таємниць за допомогою астрономічного ключа і дають, таким чином, більш метафізичне уявлення. Вузол Анкх не належить винятково Єгиптові. Він існує за назвою Паша, мотузки, яку чотирирукий Шива тримає у своїй правій задній руці²⁶⁴. Магадева зображений у положенні аскета, як Магайогин, з його третім оком ,

яке і є «*Ru* , поміщене вертикально на хресті Тау» в іншій формі. Паша тримається в руці, і таким чином, що перший палець і рука поблизу великого пальця утворюють хрест або петлю й перехрещування. Наші сходознавці хотіли б, щоб це означало мотузку для зв'язування впертих грішників, бо Калі, дружина Шиви, має той же атрибут!

Тут Паша має двоякий сенс, так само як і Тришула Шиви й усі інші божественні атрибути. Це двояке значення, звичайно, полягає в Шиві, бо Рудра має те ж значення, що і єгипетський хрест у його космічному й містичному значенні. У руці Шиви Паша стає лінгам та йоні. Шива, як уже сказано, є ім'я невідоме у *Ведах*. Рудра з'являється вперше лише в *Білій Яджур Веді*, як Великий Бог Магадева, символ якого є Лінгам. У *Rig-Vedі* він іменується Рудра, «рикаючий», одночасно, благодійне й шкідливе Божество, Целитель і Руйнівник. У *Вішну Пурані* він Бог, котрий вийшов з голови Брахми і роз'єднався на чоловічий і жіночий початок, він же батько Рудр або Марутів, половина яких промениста й милостива, інші чорні й люті. У *Ведах* він є Божественне *Ego*, що прагне повернутися у свій чистий божественний стан і, в той же час, це Божественне *Ego* вкладено у земну форму, затяті пристрасті якого роблять із нього «рикаючого» і «грізного». Це ясно показано в *Бріхадараніяка Упанішаді*, де Рудри, нащадки Рудри, Бога Вогню, називаються «десятьма життєвими подихами (*прана*, життя) із серцем (*манас*), як одинадцятим»²⁶⁵, тоді як в образі Шиви, він є руйнівник цього життя. Брахма називає його Рудрою і дає йому ще сім інших імен, які означають сім форм прояву, і також і сім сил природи, які руйнують лише, щоб відтворити або відродити.

Отже, хрестоподібний вузол або Паша в руці Шиви, коли він зображений у вигляді аскета, Магайогина, не має фалічного значення й, дійсно, потрібно мати уяву, сильно схильну до цього напрямку, щоб знайти подібний сенс навіть в астрономічному символі. Як емблема «дверей, воріт, рота, місця виходу», вона скоріше означає «вузькі ворота», що ведуть у Царство Боже, ніж «місце народження» у розумінні фізіологічному.

Це, дійсно, хрест і коло та *Cruix Ansata*, але це хрест, на якому повинні бути розіп'яті всі пристрасті людські, перш ніж Йогин зможе переступити через поріг «Тісних Воріт», вузьке коло, що розширюється в нескінченне коло, щойно Внутрішня Людина переступить поріг.

²⁶¹ Звісно ні; бо вельми часто є символи, котрі символізують інші символи й ці, у свою чергу, використовуються в ідеографах.

²⁶² Буква *P* слов'янського алфавіту (Кирилиця) відповідає латинському *P* (*P*).

²⁶³ Там само, стор. 423;

²⁶⁴ Див. «Індуський Пантеон» Мура, таблиця XIII.

²⁶⁵ Див. «Індуський Класичний Словник» Даусона, *sub voce* Рудра.

Що ж стосується семи таємничих Ріши, сузір'я Великої Ведмедиці, то, якщо Єгипет присвятив їх «найдревнішій матері» Тифону, Індія з найдавніших часів єднала ці символи із циклами Часу і Циклами Юг, і Саптарши тісно пов'язані з нашою нинішньою епохою – темною Калі-Югою²⁶⁶. Велике Коло Часу, що фантазія індусів зображувала у вигляді дельфіна або шишумара, має хрест, поміщений на ньому природою в його підрозділі та розподілі зірок і сузір'їв. У *Бгагавата Пурані* сказано²⁶⁷:

«На кінці хвоста цієї тварини, голова якої повернута на південь, а тіло зображене у формі кільця [кола], міститься Дхрува [колишня полярна зірка]; уздовж її хвоста розташовані Праджapati, Агні, Індра, Дхарма і т.д., а поперек його стегон – сім Ріши»²⁶⁸.

Отже, це є перший і найбільш ранній хрест і коло, утворений Божеством у його символі Вішну, Вічного Кола Нескінченного Часу, Кала, на плані якого хрестоподібно лежать усі Боги, створіння та тварини, породжені в Просторі й Часі – і які, як стверджує це Філософія, усі вмирають під час Магапралайї.

Поки що, саме ці сім Ріши відзначають час і тривалість подій у нашому семеричному Життє-Циклі. Вони так само таємничі, як і їхні передбачувані дружини Плеяди, з яких тільки одна – та, котра ховається – виявилася добродесною. Плеяди або Криттіка є годувальницями Карттікеї, Бога Війни (Марса західних язичників), іменованого Вождем Небесних Армій або, вірніше, Сіддх – Сіддха-сена (у перекладі – Йогини на Небесах і святі Мудреці на Землі), – що робить Карттікею тотожним Михайлу, «Вождєві Небесних Воїнств», і подібно йому незайманим Кумаром²⁶⁹. Воістину, він є Гуха, «Таємничий», тією самою мірою як і Саптарши та Криттіка, сім Ріши та Плеяди, бо пояснення їх у всій їхній сукупності розкриває Адептові найбільш великі таємниці Окультної Природи. Один пункт заслуговує згадування в цьому питанні хреста і кола, бо він має тісний стосунок до елементів Вогню та Води, що грає настільки значну роль у символізмі хреста й кола. Подібно Марсові, якого Овідій зображує як породженого лише його матір'ю Юноною без участі батька, або ж подібно Аватарам (наприклад, Крішні) – на Заході як і на Сході – Карттікея народжується ще більш чудесним чином, не будучи зачатим ні батьком, ні матір'ю, але з сімені Рудра-Шиви, кинутого у Вогонь (Агні) й потім сприйнятого Водою (Гангом). Таким чином, він породжений від Вогню та Води – «хлопчик, блискучий мов Сонце і прекрасний наче Місяць». Тому, він іменується Агнібгу (син Агні) і Гангапутра (Син Ганги). Додайте до цього той факт, що Криттіка, його годувальниця, як це доводить *Матсья Пурана*, очолюється Агні або, відповідно до достотних слів – «Сім Ріши перебувають на тій же лінії, що й блискучий Агні», отже, «Криттіка має синонімом Агнея»²⁷⁰ – і зв'язок цей легко простежити.

Отже, саме Ріши відзначають час і періоди Калі-Юги, епохи гріха та горя. Як говорить *Бгагавата Пурана*:

«Коли пишнота Вішну, названого Крішна, відправилася на небо, тоді епоха Калі, під час якої люди тішаються гріхами, опанувала світом...

Коли сім Ріши перебували в Магха, Епоха Калі, яка містить у собі 1200 [божественних] років [432 000 звичайних років], почалася; і коли з Магха вони досягнуть Пурвашадха, тоді ця епоха Калі досягне свого розвитку під Нанда його спадкоємцями»²⁷¹.

Це є (повний) оберт Ріши –

«Коли дві перші зірки семи Ріши (Великої Ведмедиці) піднімуться на небі й деякий місячний астеризм буде видно уночі на рівній відстані між ними, тоді сім Ріши залишаться нерухомими в цьому сполученні протягом ста років»,

– як один ненависник Нанди змушує сказати Парашару. На думку Бентлея це уявлення започатковане серед астрономів для того, щоб виявити значення прецесії рівнодень.

«Воно ґрунтувалося на надані уявлюваної лінії або більшого кола, що проходить через полюси екліптики й початку встановленого Магха, коло це повинне було відрізати деякі зірки від Великої Ведмедиці... Позаяк сім зірок Великої Ведмедиці називалися Ріши, то таке припущене коло було названо лінією Ріши; і будучи незмінно пов'язаним з початком місячного астеризму Магха, можливо було обчислити прецесію, приймаючи за вказівку градус і т.д. будь-якого рухливого місячного будинку, розрізаного цією лінією або колом»²⁷².

²⁶⁶ Описана в «*Місії Євреїв*» Маркіза Сент-Ів д'Альвейдера, ієрофанта й лідера великого товариства французьких кабалістів, як Золотий Вік!

²⁶⁷ Том XXIII.

²⁶⁸ Перекладено з французького перекладу Бюрнуфа і наведено Фітцедуардом Холлом у *Вішну Пурані*, в перекладі Вільсона, II, 307.

²⁶⁹ До того ж, що йому приписується поразка Трипурасура і Титана Тараки. Михайло є Переможець дракона, а Індра і Карттікея часто ототожнюються.

²⁷⁰ Там само, IV. стор. 235.

²⁷¹ *Op. cit.*, XII, II, 26-32; наведено у *Вішну Пурані*. Перекл. Вільсона, IV, 230. Нанда був першим буддійським Правителем Чандрагупта, проти якого всі брахмани повстали, він був із Династії Морія і прадідом Ашоки. Це одне з місць, неіснуючих в ранніх Пуранічних Манускриптах. Вони були додані Вайшнавами, які, внаслідок своєї сектантської злоби, були майже такими ж великими спотворювачами, як і християнські отці.

²⁷² *Historical View of the Hindu Astronomy*. стор. 65, наведено Вільсоном, *op. cit.*, стор. 233.

Існувало й, очевидно, понині існує нескінченна суперечка щодо хронології індусів. Проте, є пункт, що міг би допомогти визначити – хоча би приблизно – епоху, коли почався символізм семи Ріши і їхній зв'язок із Плеядами. Коли Карттікея був переданий Богами на піклування Кріттिका, їх було лише шість, звідси Карттікея зображується із *шістьма* головами; але коли поетична уява ранніх арійських символістів зробила з них дружин семи Ріши, їх стало сім. Імена їх дані, вони наступні: Амба, Дула, Нітатуї, Абраянти, Магхаянти, Варшаянти та Чупуніка. Є ще групи імен, втім, всі вони відрізняються. У всякому разі, Сім Ріши показані такими, які вступили в шлюбному союзі з Крітт'ками до зникнення сьомої Плеяди. Інакше, як могли індуські астрономи говорити про зірку, котру ніхто не може бачити без допомоги найдужчого телескопа? Можливо, внаслідок цього, у кожному такому випадку більшість подій описаних в індуських алегоріях визначається, як «досить недавня вигадка і, безсумнівно, у межах християнської ери».

Найдавніші санскритські Манускрипти з астрономії починають свою серію Накшатра, двадцяти семи місячних астеризмів, знаком Крітт'ка, й тому навряд чи можна встановити їхню давність раніше, ніж 2780 років до Р. Хр. Так стверджує «Ведичний Календар», визнаний навіть сходознавцями, хоча вони виплутуються з утруднення, говорячи, що згаданий Календар *не доводить*, що індуси знали що-небудь з астрономії у ту епоху, і запевняють своїх читачів, що, незважаючи на Календар, індуські пандити могли придбати своє знання про місячні будинки, очолювані Крітт'ками, від фінікійян і т.д. Як би там не було, але Плеяди є центральною групою в системі зоряної символіки. Вони містяться в шії сузір'я Тельця, розглянутого Медлером та іншими астрономами, як *центральна група* системи Чумацького Шляху, а в *Кабалі* та Східному Езотеризмі, як *зоряна семериковість*, породжена від першої, виявленої сторони верхнього Трикутника, схованого Δ . Ця виявлена сторона є Телець, символ Одного (цифра 1) або першої букви єврейського алфавіту, Алеф \aleph «Телець» або «Бик», синтез якого рівняється Десяти (10) або *Yod* (\odot), що є досконала буква і число. Плеяди (особливо Альціон) розглядаються, таким чином, навіть в астрономії, як центральна точка навколо якої обертається *наш Всесвіт нерушливих зірок*, як фокус, з якого і в якому Божественний Подих, Рух, безперестану діє протягом Манвантари. Отже, у зоряних символах Окультної Філософії, саме це коло із зоряним хрестом на його площині, грає найбільш видатну роль.

Таємна Доктрина учить, що все у Всесвіті, так само як і сам Всесвіт, утворюється («створюється»), протягом його періодичних проявів у межах феноменального Світу – прискореним Рухом приведеним у дію Подихом Вічно-Непізнаваної Сили – непізнаваної для теперішнього людства, в усякому разі. Символ Духу і Безсмертя всюди зображувався колом; звідси змії, котрий кусає свій хвіст, представляє Коло Мудрості в Безмежності; так само як і астрономічний хрест – хрест у колі – і куля з двома крильми, доданими до неї, яка стала потім священним скарабеєм єгиптян; саме найменування його підказує таємну думку, пов'язану з ним. Дійсно, у єгипетських Папірусах скарабей називається Кхопіррон і Кхопрі, від дієслова *кхопрон*, «ставати» і, таким чином, він став символом і емблемою людського життя й послідовних «становлень» людини через різні мандри та метампсихозиси або перевтілення звільненої душі. Цей містичний символ ясно показує, що єгиптяни вірили у перевтілення й послідовні життя та існування Безсмертної Сутності. Але, позаяк це було Езотеричною доктриною, що відкривалася кандидатам жерцями-Іерофантами й царями-Присвяченими лише під час Містерій, то вона зберігалася в таємниці. Безтілесні Розуми (Планетні Духи або творчі Сили) завжди зображувалися у формі кіл. У примітивній філософії Іерофантів ці *невидимі* кола були причинами, прообразами й будівельниками всіх небесних глобусів, які були їхніми *видимими* тілами або покривами, і душами яких вони були. Звичайно, у давнину це було універсальним вченням²⁷³. Як говорить Прокл:

«Раніше математичних чисел існують *само-рушійні* числа; раніше явних цифр – живі цифри й, перш ніж створити матеріальні світи, які *рухаються по колу*, Творча Міць створила *невидимі* кола»²⁷⁴.

«*Deus enim et circulus est*», говорить Фересид у своєму гімні, зверненому до Юпітера. Це було герметичною аксіомою, і Піфагор пропонував подібне колоподібне положення під час годин споглядання. «Споглядач повинен, наскільки можливо, наблизитися до форми досконалого кола», напучує Таємна Книга. Нума намагався ввести той же звичай серед свого народу, як говорить *Pterius* своїм читачам. І Пліній стверджує:

«Під час нашого преклоніння, ми звертаємо, так би мовити, наше тіло колоподібно – *totum corpus circumagimur*»²⁷⁵.

²⁷³ Див. *Єзекїл*, 1.

²⁷⁴ Евклід, «*In Quint. Lib.*»

²⁷⁵ Богиня Башт або Пашт зображувалася з головою кішки. Ця тварина вважалася священною в Єгипті з кількох причин. Вона була символом Місяця, «Оком Осіріса» або «Сонця» протягом ночі. Кішка була також присвячена Сокхіту. Одна з містичних причин була та, що вона згорталася в коло під час сну. Це положення пропонувалося для окультних і магнетичних цілей, щоб врегулювати відомим чином циркуляцію життєвого флюїду, яким кішка особливо обдарована. «Дев'ять життів кішки» є народна приказка, заснована на ґрунтовних фізіологічних і окультних причинах. Джеральд Мессі наводить цьому навіть астрономічну причину, яка може бути знайдена в Томі I, стор. 375 цієї праці. «Кішка бачила сонце, відбиваючи його вночі у своєму оці [була оком ночі], коли його не бачили люди, [бо як Місяць відбиває світло Сонця, так само передбачалося, що кішка відбивала його, через свої фосфоричні очі]. На це *ми могли б* сказати, що Місяць *відображає* сонячне світло, тому що ми маємо *дзеркала*. В них око кішки було таким дзеркалом («*Luniatry Ancient and Modern*», стор. 2).

Видіння пророка Єзекіїля яскраво нагадує нам цей містицизм кола, коли він побачив «бурхливий вітер і ось на землю по одному колесу, на огляд їх здавалося, начебто колесо перебувало в колесі» – «бо дух тварин був у колесах»²⁷⁶.

«[Дух] кружляється на ходу своєму і ... вертається вітер на кола свої», – говорить Соломон²⁷⁷, якого в англійському перекладі змушують говорити про «вітер», тоді як в оригінальному тексті це стосується, як до духу, так і до сонця. Але Зохар, єдиний правильний тлумач кабалістичного Проповідника, у поясненні цього вірша, що є, можливо, досить туманним і важким для розуміння, говорить:

«Тут, наче говориться, що сонце рухається колоподібно, тоді як це стосується Духа під сонцем, названого Святим Духом, котрий рухається колоподібно у напрямку двох сторін, щоб їм [Йому і сонцю] з'єднатися в одній і тій же Сутності»²⁷⁸.

Брахманічне «Золоте Яйце», з якого виявляється Брахма, Творче Божество, є «Коло із Центральною Цяткою» Піфагора, і його підхожий символ. У Таємній Доктрині схована Єдність – чи буде вона зображувати Парабрахмо чи «Велику Крайність» Конфуція або ж Божество, приховане Пта, «Вічне Світло», або ж, нарешті, єврейське Ейн-Соф, завжди зображується, як коло або «нуль» (абсолютне Ніщо, бо воно нескінченне й виявляє собою Все); тоді як виявлений Бог (у своїх Справах) позначається, як Діаметр цього Кола. Символізм основної ідеї стає, таким чином, очевидним; пряма лінія проходячи через центр кола, має в геометричному сенсі довжину, але не широту або товщину; це уявлюваний жіночий символ, що перетинає вічність і спочиває на плані існування феноменального світу. Він має виміри, тоді як його коло не має їх або ж, користуючись алгебраїчними вираженнями, це є величина рівняння. Інший спосіб символізування цієї ідеї ми знаходимо у священній Декаді Піфагора, котра у подвійному числі Десяти (одиниця й коло або нуль) дає синтез Всесущого, котрий проявляється у Слові або Зародженій Силі Утвору.

В

ПАДІННЯ ХРЕСТА В МАТЕРІЮ

Тих, хто мали би намір заперечувати цей символ Піфагора, заперечуючи, що поки не встановлено, у який період древніх часів уперше з'явився нуль – особливо ж в Індії – ми просимо прочитати «Викриту Ісиду»²⁷⁹.

Допускаючи, в інтересах обговорення, що древній світ не був знайомий з нашими способами обчислення або ж з арабськими цифрами – хоча, насправді, ми знаємо зворотнє – однак, ідея кола та діаметра в наявності, щоб довести, що це було першим символом у Космогонії. Ще до появи Триграмм Фу-сі, Янь – одиниці й Інь – двоїни,

досить мистецьки пояснені Еліфасом Леві²⁸⁰, Китай мав свого Конфуція й своїх таоїстів. Перший вписує «Велику Крайність» усередину кола з горизонтальною лінією поперек; останній поміщає три концентричних кола під великим колом, тоді як мудреці Сунг зображували «Велику Крайність» у верхнім колі, а Небо й Землю у двох нижніх і менших колах. Янь та Інь значно пізніше вигадництво. Платон і його школа ніколи інакше не розуміли Божество, незважаючи на багато епітетів, що даються їм «Богові Превисньому» (ὁ ἐπὶ πάντων θεός). Платон, будучи присвяченим, не міг вірити в особистого Бога – гігантську тінь людини. Його епітети «Монарха» і «Законодавця Всесвіту» носять відсторонений сенс, ясний кожному окультисту, котрий вірить не менше будь-якого християнина в Єдиний Закон керуючий Світом і, в той же час, котрий визнає його як непохитність. Як говорить Платон:

«За межами всіх кінцевих існувань і другорядних причин, всіх законів ідей і принципів, існує Глузд або Розум (νοῦς) первинний принцип усіх принципів. Найвища Ідея, на якій засновані всі інші Ідеї ... ультимативна субстанція, з якої все суще має своє буття й сутність. Первинна й діюча Причина всього порядку, гармонії, краси, досконалості і блага, які наповнюють Всесвіт».

Цей Розум, внаслідок своєї переваги і досконалості, називається «Найвище Благо»²⁸¹, «Бог» ὁ θεός і «Бог Превисній». Ці слова стосуються, як сам Платон указує, ні до «Творця», ні до «Батька» наших сучасних монотеїстів, але до Ідеальної Абстрактної Причини. Бо, як говорить він: «Цей θεός, «Бог Превисній», не є істина або розум, але Батько цього» і його Первинна Причина. Невже Платон, найбільший учень найдавніших мудреців і сам Мудрець, для якого єдиною метою в житті було досягнення Істинного Знання, не вважав, що він міг

²⁷⁶ Єзекііл, I, 4, 15, 16, 20.

²⁷⁷ Екклезіаст, I, 6.

²⁷⁸ Фол. 87, столб. 346.

²⁷⁹ Том II, стор. 299, 300.

²⁸⁰ «Догма і Ритуал Високої Магії», I, 124; Також і в «Цан-дун-чжи», творі Вей-ба-яна.

²⁸¹ «Християнство і Грецька Філософія» Коккера, XI, стор. 377.

коли-небудь вірити в Божество, яке проклинає і засуджує людей навіки за найменший виклик?²⁸² Звичайно не він, який вважав лише тих істинними філософами й шукачами істини, які мали знання *істинно-існуючого* в протилежність до лише гаданого; і *вічно-існуючого* в протилежність до *минутого*; і того, що існує *постійно* в протилежність до того, що росте, зникає, розвивається і знищується поперемінно²⁸³.

Спейсипп і Ксенократ були його послідовниками. Єдиний, споконвічний не мав *буття* в сенсі, що надається йому смертними людьми. Тіціон (шанований) перебуває в центрі, як і в окружності, але це лише *відображення* Божества – Світова Душа²⁸⁴ – план площі кола. Хрест і коло є універсальним представленням – і таким же старим, як сам людський розум. Вони стоять на чолі переліку довгих рядів, так би мовити, міжнародних символів, які досить часто виражали великі наукові істини, крім їхнього безпосереднього стосунку до психологічної і навіть фізіологічної таємниці.

Сказати, як це робить Еліфас Леві, що Бог, всесвітня Любов, змусив чоловічу Одиницю вирити безодню в Жіночній Двійці або Хаосі й, таким чином, виявив Світ, значить нічого не пояснити. Крім того, що уявлення це грубе, воно не усуває труднощі уявлення цього без втрати шанування до занадто людських способів Божества. Як раз, щоб уникнути подібних антропоморфічних уявлень, Присвячені ніколи не вживали епітет «Бог» для позначення Єдиного і Того, хто не має собі Другого Принципу у Всесвіті; і в цьому, будучи вірними найдавнішим традиціям Таємного Вчення всього Світу – вони заперечують, що подібна недосконала й часто не дуже чиста робота могла коли-небудь бути виявлена Абсолютною Досконалістю. Немає необхідності згадувати тут про ще більші метафізичні труднощі. Між спекулятивним атеїзмом та ідіотичним антропоморфізмом повинні існувати філософська середина і згода. Присутність Невидимого Принципу в усій Природі та найвищий прояв його на Землі — Людина, одна лише може допомогти вирішити це завдання, що є проблемою математика, *x* якого вічно повинен вислизати від нашої земної алгебри. Індуси намагалися вирішити її за допомогою своїх Аватарів, християни *думають*, що вони вирішили її своїм єдиним божественним Втіленням. Екзотерично – ті й інші помиляються. Езотерично – ті й інші досить близькі до істини. Серед Апостолів західної релігії, один лише Павло, очевидно, зрозумів, – якщо й не відкрив насправді, – архаїчну таємницю хреста. Що ж стосується інших, які, шляхом об'єднання та індивідуалізації Всесвітньої Присутності, синтезували його одним символом – центральною точкою в хресті, – показали цим самим, що вони ніколи не розуміли істинний дух вчення Христа, але скоріше принизили його в багатьох відносинах своїми помилковими тлумаченнями. Вони забули дух цього всесвітнього символу і егоїстично монополізували його – немов Безмежне і Нескінченне могло бути коли-небудь обмеженим і обумовленим одним проявом, індивідуалізованим в одній людині або навіть в одному народі.

Чотири кінці **X** або рівнокінцевого хреста та Герметичного хреста, які вказують на чотири частини світу, добре були зрозумілі містичними розумами індусів, брахманами й буддистами, багато сотень років до того часу, коли про нього довідалися у Європі, бо символ цей був прийнятий і зараз знаходять в усьому світі. Вони зігнули кінці хреста й зробили з нього свою Свастику **卐**, що є зараз магічним жезлом монголів-буддистів²⁸⁵. Це означає, що «центральна точка» не обмежується одним індивідом, хоча б і досконалим; що Принцип (Бог) перебуває в людстві, і людство, так само як і все інше, перебуває в Ньому подібно краплям в океані, чотири кінці, будучи спрямовані до чотирьох частин Світу, отже, губляться в Безмежності.

Сказано, що Ісарим, Присвячений, знайшов у Хеброні на мертвому тілі Гермеса добре відому смарагдову табличку, котра, як говориться, містила всю суть Герметичної Мудрості. На ній, серед інших, були написані наступні виречення:

«Відокрем Землю від Вогню, тонку форму від щільної...»
«Сходь ... від Землі до неба, і потім знову зійди на Землю.»

Загадка хреста полягає в цих словах і його двояка таємниця вирішена – для окультиста.

«Філософський хрест, дві лінії, що йдуть у протилежних напрямках, горизонтальна і перпендикулярна, висота й широта, який Божество, геометрично, розділяє в точці перетину, утворюючи, таким чином, як магічну, так і наукову четвірку, коли хрест цей вписаний у досконалий квадрат, він є основа окультиста. У його містичних межах міститься головний ключ, що

²⁸² Крик відчаю, що вирвався у графа де Монлозьє в його «*Таємницях Людського Життя*» (стор. 117), є запорука того, що Причина «Чудовості та Добра», яка згідно з припущенням Платона, наповнює Всесвіт, не є ні його Божество, ні *наш* Світ. «При вигляді такої величч, протиставленої такому стражданню, розум, який починає спостерігати це велике ціле, уявляє собі не бозна яке велике божество, *котре, ще величніше і вимогливіше* Божество ніби розтрощило на шматки і розвіяло уламки його по всьому Всесвіті». Ще «величніше і вимогливіше Божество», ніж Бог Світу цього і, який вважається таким «благим» – є Карма. І це істинне Божество ясно показує, що менший, наш *внутрішній Бог* (особистий у даному випадку) не має сили зупинити потужну руку цього ще більш величного Божества – Причину, пробуджену нашими вчинками, яка породжує менші причини, – яке називається Законом Відплати.

²⁸³ Див. «*Викриту Ісиду*», I, XII і XVIII.

²⁸⁴ Стобей, «*Еклезіаст*», I, 826.

²⁸⁵ Свастика безперечно є одним із давніших символів Древніх Рас. В наше сторіччя, говорить К.Р.Г. Маккензі («*Royal Masonic Cyclopaedia*»), Свастика «пережила у формі молоточку» в Масонському Братстві. Серед багатьох «значень», даних автором, ми не зустрічаємо найважливішого, ймовірно, масони не знають його.

відкриває двері кожної науки, як фізичної, так і духовної. Він символізує наше людське існування, бо коло життя оточує чотири точки хреста, що зображують у порядку послідовності – народження, життя, смерть і безсмертя²⁸⁶.

«Прив'яжи себе», говорить алхімік, «до чотирьох букв чотирикутника, розташованого в такий спосіб. Букви Невиреченого Імені перебувають там, хоча, можливо, спочатку ти й не розробиши їх. Непередавана аксіома кабалістично укладена в ньому й це є те, що називається вчителями магічним арканом»²⁸⁷.

Ще:

«Тау Т і астрономічний хрест Єгипту ⊕ впадають в око в декількох галереях, які вцілилися серед руїн у Паленці. На одному *барельєфі* в палаці в Паленці, на західній стороні, можна бачити Тау висічене, як ієрогліф, прямо під сидячою фігурою. Стояча фігура, яка нахилиється над першою, зображена як така, що накриває її голову лівою рукою покривалом присвяти, тоді як права рука фігури піднята, а вказівний і середній палець указують на небо. Положення це є, як раз, точне положення християнського єпископа, що дає своє благословення, або те, у якому часто зображується Ісус під час Таємної Вечері»²⁸⁸.

Єгипетський Ієрофант мав квадратний головний убір, який він повинен був завжди носити під час виконання своїх обов'язків. Вірменські священики й по теперішній час носять квадратні шапки. Досконалий Тау – утворений із перпендикуляра (спадний чоловічий промінь) і горизонтальної лінії (Матерія, жіночий початок) – і світове коло, були атрибутами Ісиди, і лише після смерті єгипетський хрест покладался на груди мумії. Твердження, що хрест є чисто християнський символ, введений після нашої ери, дійсно дивне, коли ми бачимо Єзекіля, який таврує чоло людей Іудеї, котрі страшилися Господа²⁸⁹ *signum Thau*, як це зазначено в перекладі Вульгати. У древні часи в євреїв цей знак позначався так ✕, але на справжніх єгипетських ієрогліфах, як точний християнський хрест † (Тат – емблема стійкості). В *Одкровенні* «Альфа і Омега» – Дух і Матерія – перший і останній, накладає печатку імені свого Батька на чоло *обраних*. Мойсей²⁹⁰ велить своєму народу позначати свої *одвірки* та *надвірки* кров'ю, щоб «Господь Бог» не помилився і не вразив когось із обраного ним народу, замість засуджених єгиптян. І цей знак є Тау! – тотожний єгипетський хрест із руків'ям, талісман, половиною якого Гор воскрешав мертвих, як це показано на розбитій скульптурі у Філах.

Достатньо було сказано про Свастику й Тау. Воістину, хрест може бути віднесений у саму глиб незлічимої архайчних часів. Його таємниця скоріше збільшується, ніж прояснюється, бо ми знаходимо його всюди, на статуях Острова Пасхи, у древньому Єгипті, у Центральній Азії, висіченим на скелях, і, як Тау й Свастику в дохристиянській Скандинавії! Автор *«The Source of Measures»* зупиняється здивований перед нескінченною тінню, що він відкидає назад, у древні часи, і не в змозі простежити його та віднести до якого-небудь певного народу або людини. Він указує, що Таргуми, передані євреями, затемнені перекладом. У *Книзі Ісуса Навина*²⁹¹, якщо прочитати її арабською мовою, і в *Таргумі Іонафана* сказано: «А Царя Гайського він *розіпнув* на Дереві».

«Переклад сімдесяти тлумачників зупиняється перед *подвійним словом* або *хрестом*. (Wordsworth про Ісуса Навина) ... найдивніше вираження цього порядку міститься у *Книзі Чисел* (XXV, 4), де воно читається по Onkelos [?], як: «*Розіпни їх перед Господом (Іеговою) проти сонця*». Тут слово קָצַז означає *прицвяхувати*, правильно передане (Фюрст) Вульгатою, як *розпінати*. Сама побудова цієї фрази містична»²⁹².

Так воно і є, але дух цієї фрази завжди був погано зрозумілий. «Розіпнути перед (не проти) Сонцем» є фраза, що вживалася при Присвяті. Вона прийшла з Єгипту, але її початок в Індії. Таємниця може бути розгадана лише через пошуки її ключа в Містеріях Присвяти. У Єгипті Присвячений Адепт, що успішно пройшов через усі випробування, не *прицвяховувався*, але просто *прив'язувався* на ложі, у формі Тау Т, а в Індії у формі Свастики, без чотирьох додаткових продовжень, (+ не ☩), потім його занурювали в глибокий сон – «Сон Силоама», як і зараз називається цей сон серед Присвячених у Малій Азії, у Сирії та навіть у верхньому Єгипті. Його залишали в цьому стані три дні й три ночі, і протягом цього часу його Духовне *Ego*, як стверджувалося, «розмовляло» з «Богамі», сходило в Гадес, Аменті або Паталу – дивлячись по країні – роблячи справи милосердя серед невидимих Істот, байдуже, чи то душі людей або стихійних Духів; причому тіло його увесь час залишалося в храмовому святилищі або підземній печері. У Єгипті тіло розташовувалося у Саркофазі, у Покої Царя, у Піраміді Хеопса і переносилося під час ночі наближення третього дня, до входу галереї, де у відомий час промені висхідного сонця падали прямо на обличчя зануреного в транс кандидата, який просинався, щоб бути присвяченим Осірісом і Тотом, Богом Мудрості.

Нехай читач, котрий сумнівається в цьому твердженні, вивчить єврейські оригінали, перш ніж заперечувати. Нехай він зверне увагу на найбільш показові єгипетські *барельєфи*. Особливо на один, що

²⁸⁶ «Викрита Ісіда», I, 506.

²⁸⁷ Там само, стор. 506.

²⁸⁸ Там само, стор. 572.

²⁸⁹ Єзекіль, IX, 4.

²⁹⁰ Вихід, XII, 22.

²⁹¹ VIII, 2.

²⁹² *Op. cit.*, стор. 204.

знаходиться в храмі у Філах, котрий зображує сцену *Присвяти*. Два Бога-Іерофанта, один з головою яструба (Сонце), інший з головою Ібіса (Меркурій, Тот, Бог Мудрості й Окултного Знання, сподвижник Осіріса-Сонця), стоять над тілом щойно присвяченого кандидата. Вони ллють на його голову подвійний струмінь «води» (Води Життя і Нового народження), причому струмені перетинаються у формі хреста й повні малих хрестів – Тау. Це алегорія пробудження кандидата, котрий відтепер стає Присвяченим, коли промені ранкового Сонця, Осіріса, вдаряють йому в тім'я; його тіло, що перебуває у трансі, поміщене на дерев'яному Тау так, щоб прийняти ці промені. Потім з'являлися Присвятники-Іерофанти і вимовлялися священні слова, очевидно звернені до Сонця-Осіріса, насправді ж, до внутрішнього Духа-Сонця, котре опромінює знову породжену людину.

Нехай читач поміркує над зв'язком Сонця із хрестом від найдавніших часів у його двоякому значенні, силі зародження і духовного відродження. Нехай він досліджує гробницю Бет-Окслі в царюванні Рамзеса II, де він знайде хрести в усіх видах і положеннях, також на троні цього володаря й, нарешті, на фрагменті, що зображує поклоніння Бакхан-Алеарі та, який розміщений у залі предків Тутмеса III, що зберігається тепер у Національній Бібліотеці Парижа. У цій чудовій скульптурі та розписі видно диск Сонця, що випромінює свої промені на хрест з колом, у вигляді руків'я, поміщений над хрестом, точними копіями якого є хрести Голгофи. Древні Манускрипти згадують їх, як «жорстокі ложа тих, хто перебували в [духовних] працях, у дії, котра давала їм народження». Безліч подібних хрестоподібних «лож», на яких розташовувався і ховався кандидат, занурений у смертоподібний транс, при закінченні своєї найвищої Присвяти, були знайдені в підземних приміщеннях єгипетських храмів після їхнього руйнування. Гідні та святі Батьки, на кшталт Кирила і Феофіла, вживали їх широко, припускаючи, що вони були принесені й сховані тут ким-небудь із нових навернених. Один лише Оріген і після нього Климент Олександрійський та інші колишні Присвячені знали краще. Але вони воліли зберігати мовчання.

Так само нехай читач прочитає індуські «байки», як називають їх сходознавці, і запам'ятає алегорію про Вішвакарма, Творчу Силу, Великого Зодчого Світу, названого в *Pis-Vedi* «Всевидючим Богом», котрий «приносить себе в жертву самому собі». Духовні *Ego* смертних однієї з ним сутності, відтак *єдині з ним*. Запам'ятаємо, що він іменується Дева-вардхіка, «Будівельник-Богів», саме він прив'язує Сонце, Сурья, свого зятя на його верстаті – в екзотеричній алегорії, але за езотеричним переказом – на свастиці, бо на Землі він є Присвятником-Іерофантом – і відрізає частину його яскравості. Запам'ятайте також, що Вішвакарма є сином Йога-Сіддха, тобто священної сили Йоги, і майстер «вогняної зброї», магічної Агністра²⁹³. Розповідь ця дана повністю в іншому місці.

Автор кабалістичної праці, так часто наведеної, запитує:

«Теоретичне вживання розп'яття повинне було тоді мати деякий стосунок з уособленням цього символу [побудови Саду Раю, символізованого розп'яттю людиною]. Але яке? І, що саме зображує? Символ цей був символом початку вимірів, що зображують *творчий закон або план*. Що насправді могло практично означати справжнє розп'яття, що стосується людства? Тим часом, той факт, що він розглядався, як образ якоїсь таємничої дії тої ж самої системи, ясно із самого факту користування ним. Таємниче дійство цих числових величин здається усе більш і більш глибоким – [символ відносин, що існують між 113:355 з 20 612:6561 представлений *розп'яттю* людиною]. Вони виявлені діючими не лише в Космосі, але ... за симпатією, вони очевидно створюють умови, які стосуються невидимого і духовного світу, і пророки, очевидно, знали про ці сполучні ланки. Міркування має ще поглибитися, якщо прийняти до міркування, що міць *точного* вираження закону за допомогою чисел, які ясно визначають систему, не була *випадковістю* мови, але була *самою сутністю* його і його *первинної органічної побудови*; тому, ні мова, ні математична система пов'язані з ним, не могли бути винаходом людини, якщо тільки й те й інше не було *засновано колишньою мовою, яка вийшла згодом із вжитку*²⁹⁴».

Автор доводить ці пункти в подальших роз'ясненнях і відкриває таємний сенс декількох оповідань, узятих у їхній мертвій букві, доводячи, що ймовірно *ק"ש*, *людина*, було *початковим* словом:

«Найпершим словом у володінні євреїв, хто б вони не були, щоб передати за допомогою звуку уявлення про *людину*. *Основою* цього слова від початку було 113 [числове значення цього слова] і носило в собі елементи космічної виявленої системи»²⁹⁵.

Це доводиться індуським Віттоба, аспектом Вішну, як уже було зазначено. Образ Віттоби, навіть до знаків цвяхів на ногах²⁹⁶, є образ *розп'ятого Ісуса* в усіх деталях, крім хреста. Що цим передбачалася *людина*, доводиться ще тим фактом, що Присвячений *відроджувався* після свого *розп'яття* на *Дереві Життя*. Це «Дерево» тепер стало екзотеричним – внаслідок використання його римлянами, як знаряддя катування й неучтва раннях християнських винахідників – *деревом смерті!*

Отже, одне із семи езотеричних значень, що малося на увазі під таємницею розп'яття містиками, винахідниками цієї системи – розробка і прийняття якого мало бути віднесене до самого початку встановлення Містерій – розкривається в геометричних символах, що містять історію еволюції людини. Євреї, – чий пророк, Мойсей, був таким обізнаним на езотеричній Мудрості Єгипту і, який сприйняв їхню систему чисел,

²⁹³ Див. «Класичний Індуський Словник» Доусона.

²⁹⁴ *The Source of Measures*, стор. 204.

²⁹⁵ Там само, стор. 205.

²⁹⁶ Див. «Індуський Пантеон» Мура, де ліва нога Віттоби носить на його зображенні знак від цвяхів.

запозичену ними від фінікійян і пізніше від інших язичників, яким вони тепер зобов'язані великою частиною свого кабалістичного містицизму, – досить мистецьки застосували космічні й антропологічні символи «поганських» народів до своїх особливих *таємних*-записів. Якщо християнське священство загубило в цей час ключ до цього, то ранні укладачі християнських Містерій були добре ознайомлені з Езотеричною філософією і з єврейською окультною метрологією та майстерно користувалися нею. Таким чином, вони взяли слово Ейш, одне з єврейських позначень для поняття *людина*, і використали його у сполученні зі словом Шана або *місячним роком*, так містично пов'язаним з ім'ям Іегова, передбачуваним «Батьком» Ісуса, і втілили містичне уявлення в астрономічну величину та формулу.

Первісна ідея «розп'ятої людини» у просторі, звичайно, належить індусам. Мур доводить це у своєму «*Індуському Пантеоні*», у гравюрі, що зображує Віттобу. Платон прийняв її у своєму рівнокінцевому хресті в просторі X, «другий Бог, який закарбував себе у Всесвіті у формі хреста»; також і Крішна представлений «розп'ятим»²⁹⁷. Також це повторено в *Старому Завіті* в цікавому приписі розпинати людей перед Господом, Сонцем, – що є зовсім не пророцтво, але має пряме фалічне значення. У цій самій праці, повній натяків на кабалістичні значення, ми читаємо наступне:

«У символі, голівки цвяхів хреста мають форму міцної піраміди, а самий стрижень цвяхів форму квадрата, що звужується, який закінчується у вигляді обеліску або ж фалічної емблеми. Беручи до уваги положення *трьох* цвяхів, що прикріплюють кінцівки людини до хреста, ми бачимо, що вони утворюють фігуру *трикутника* по одному цвяху на кожному куті трикутника. Рани або *стигмати* на кінцівках, звичайно, числом чотири й позначають *квадрат*... Три цвяхи, із трьома ранами, становлять число шість, що означає шість площин *розгорнутого куба* [який утворює хрест або форму людини, або сім, рахуючи три горизонтальних і чотири вертикальних квадрати] на якому розташована людина; і це, у свою чергу, вказує на вимір окружності, перенесений на краї куба. *Одна рана ніг розділяється на дві*, коли ноги роз'єднані, разом становлячи в *загальному три*, і *чотири при роз'єднанні* або ж сім у сукупності – ще одне й *досить священне [у євреїв] жіноче основне число*»²⁹⁸.

Таким чином, тоді як фалічне або статеве значення «цвяхів розп'яття» доведено шляхом геометричного і числового тлумачення, містичне значення розп'яття наведено вище в коротких зауваженнях на це у зв'язку з його відношенням до Прометея. Прометей ще інша жертва, бо він розп'ятий на Хресті Любові, на скелі людських пристрастей, він жертва внаслідок своєї відданості ідеї розвитку духовного елемента в Людстві.

Отже, споконвічна система, подвійний гліф, що полягає в ідеї хреста, не є «людський винахід», бо Космічна Мислеоснова і духовне уявлення Божественного *Ego* – людини, лежать в основі його. Пізніше це розширилося в прекрасну ідею, прийняту та відтворену в Містеріях, ідею відродженої людини, смертної, котра, шляхом розп'яття плотської людини і її пристрастей на Прокрустовому ложі катувань, відроджувалася і ставала безсмертною. Залишивши позаду тіло тваринної людини, прив'язаної до хреста Присвяти, як порожню лялечку, *Ego-Душа* ставала вільною, мов метелик. Але пізніше, внаслідок поступової втрати духовності, хрест у космогонії та антропології став лише *фалічним символом*.

Серед езотериків найвіддаленіших часів, Всесвітня Душа або *Anima Mundi*, матеріальне відображення Нематеріального Ідеалу, була Джерелом Життя всього суцього і Життєвого Принципу трьох царств. Принцип цей був *семеричковим* у філософів герметистів, так само як і в усьому древньому світі. Бо він зображується у вигляді семеричного хреста, гілки якого, відповідно, відповідають *світлу, теплу, електриці, земному магнетизму, астральному випромінюванню, руху й розуму* або, як деякі називають це, самосвідомості.

Як ми вже сказали в іншому місці, задовго до того, коли хрест або його знак були прийняті, як символи християнства, знак хреста використовувався, як знак, за яким Адепти і неофіти впізнавали один одного, причому останні називалися *Chrests* – від *Chrestos*, людина жалоби та горя. Еліфас Леві говорить:

«Знак хреста, прийнятий християнами, не належить винятково їм. Він так само кабалістичний і представляє собою протидію і четверикове врівноваження елементів. Ми бачимо з окультної версії *Paternostei*, ... що спочатку було два способи виконання його або, принаймні дві, дуже різні формули для вираження його змісту: одна для священнослужителів і присвячених, інша, що давалася неофітам і профанам. Так, наприклад, присвячений, підносячи руку до свого чола, говорить: *Тобі*; потім він додає – *належить*; і, несучи руку до своїх грудей, додавав – *царство*; потім до лівого плеча – *справедливість*; і до правого плеча – і *милосердя*. Після чого він з'єднував обидві руки, додаючи – у всіх *циклах зародження*, – *Tibi sunt Malchut et Geburah et Chesed per Aeonas* – це є абсолютно й високо-кабалістичний знак хреста, сенс якого, внаслідок профанації гностицизму, був цілком *втрачений* войовничою і офіційною церквою»²⁹⁹.

«Войовнича і офіційна церква» зробила більше: оволодівши тим, що ніколи не належало їй, вона взяла лише те, що мав «профан» – кабалістичний сенс *чоловічого* і *жіночого* Сефірота. Вона не загубила *внутрішнього* або вищого сенсу, бо вона ніколи не мала його – незважаючи на все прислугування Еліфаса Леві перед Римом. Знак хреста, прийнятий латинською церквою, був від початку *фалічним*, тоді як грецький хрест був хрестом неофітів, *Chrestoi*.

²⁹⁷ Див. Dr. Lundy, «*Monumental Christianity*», малюнок 72.

²⁹⁸ «*Source of Measures*», стор. 52.

²⁹⁹ «*Догми та Ритуали Високої Магії*», II, 88.

ВІДДІЛ ІХ

УПАНІШАДИ В ГНОСТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У своїй праці «*Gnostics and their Remains*» Ч.В. Кінг нагадує нам, що грецька мова мала те саме слово для позначення *голосної* і *голосу*. Це привело до багатьох помилкових тлумачень із боку необізнаних. Проте, при простому знанні цього добре відомого факту, можна спробувати зробити порівняння, і потік світла може бути пролитий на кілька містичних значень. Так слова, часто вживані в *Упанішадах* і *Пуранах*, «Звук» і «Мова» можуть бути зіставлені із гностичними «Голосними» і «Голосами» Громів і Янголів в *Одкровенні*. Те ж саме знаходимо ми і в *Pistis Sophia*, та в інших древніх Фрагментах і Манускриптах. Це було відзначено навіть такою людиною, яка дотримується тільки фактів, автором вищезгаданої праці.

Іполит, один із ранніх батьків церкви, передає нам те, що Марко – скоріше послідовник Піфагора, ніж християнський гностик і, безсумнівно, кабаліст – отримав через містичне одкровення. Сказано, що Марку було одкровення в тім, що:

«Сім небес³⁰⁰ ... звучали, кожне особливою голосною, які в сукупності своїй становили єдине славослів'я, звучання якого, будучи донесеним [із семи цих небес] до землі, стає творцем і батьком усього суцього на Землі»³⁰¹.

Якщо перекласти цю окультну термінологію на ще більш Просту мову, це буде означати: Семериковий Логос диференціювався на сім Логосів або Творчих сил (Голосних), і ці (Другий Логос або «Звук») створили все суще на Землі.

Безсумнівно, що той, хто знайомий із гностичною літературою, не пропустить побачити в *Апокаліпсисі* Св. Іоанна працю тієї ж самої школи думки. Бо ми бачимо, що Іоанн говорить:

«І коли сім громів проговорили голосами своїми ... [і] я хотів був писати, ... [але] почув голос із неба, що говорить мені, сховай, що говорили сім громів і не пиши цього»³⁰².

Той же наказ даний Марку, той же й усім іншим *напів*-присвяченим і *цілком* Присвяченим. Сама тотожність вжитих висловів, так само як і основних ідей, завжди видає деяку частину Містерій. У кожній містерії, алегорично розкритій, ми завжди повинні шукати не лише одне значення, особливо ж у тих, де з'являється число сім, і воно ж, помножене на сім або сорок дев'ять. Отже, коли в *Pistis Sophia*, учні просять Учителя Ісуса відкрити їм «Таємниці Світу Батька Його» – тобто, таємницю Вищого Я, осяяного через Присвяту і Божественне Знання, – Ісус відповідає:

«Ви шукаєте проникнути в таємниці ці? Але немає вищої таємниці, ніж ці, які приведуть душі ваші у Світ Світів, в область Істини і Добра, в область, де немає ні чоловіків, ні жінок, ні форми, але лише Світ вічний, невиречений. Тому, немає нічого чудовіше, ніж таємниці, в які ви шукаєте проникнути, за винятком лише таємниці про сім Голосних і їхні сорок дев'ять Сил, а також і чисел їх. І немає імені чудовіше, ніж усі ці (Голосні)»³⁰³.

Як говорять Коментарі про ці «Вогні»:

«Сім Батьків і Сорок-дев'ять Синів полум'яють у Питьмі, але вони є Життя й Світло, і продовження їх протягом Великої Доби».

Отже, стає очевидним, що в кожному Езотеричному тлумаченні езотеричних вірувань, виражених в алегоричних формах, перебуває та ж сама основна ідея – основне число сім, складене із *три* і *чотири*, якому передує божественне три (Δ), утворюючи, таким чином, досконале число *десять*.

Також ці числа однаково застосовні до поділу часу, до космографії, метафізичної і фізичної, так само як і до людини та до всього іншого у видимій Природі. Таким чином, ці сім Голосних з їх сорока-дев'ятьма Силами тотожні із трьома й сімома Вогнями індусів і їх сорока-дев'ятьма Вогнями; тотожні і з містеріями чисел перської Сімургх; тотожні і з числами єврейських кабалістів. Останні, зменшивши ці числа (за своїм методом «приховування»), встановили тривалість кожного послідовного Поновлення або того, що ми на Езотеричній мові називаємо Колом, лише у 1000 років, або ж приділили 7000 років на всі сім Відновлень Планети, замість 7 000 000 000 років, що є більш правдоподібним, і, таким чином, вони визначили всю тривалість Світу лише у 49 000 років!³⁰⁴. Отже, Таємна Доктрина надає нам ключ, що відкриває нам на незаперечних підставах порівняльну аналогію, що Гаруда, алегоричне чудовисько, напівлюдина і напівптаха – Вахана або Носій, на якому Вішну їде у вигляді Кала або «Часу», – є першоджерело всіх подібних алегорій. Він є індуський Фенікс, емблема циклів і періодичного часу, «Людина-Лев» (Сінха), зображення якого так часто зустрічається на так званих гемах гностиків³⁰⁵.

³⁰⁰ «Небеса» тотожні з «Янголами», як уже було сказано.

³⁰¹ «*Philosophumena*», VI, 48; наведені виписки з Ч.В. Кінга, *op. cit.*, 200.

³⁰² *Op. cit.*, X, 4.

³⁰³ *Pistis Sophia*, стор. 378; Кінг, *ibid.*, *loc. cit.*

³⁰⁴ Див. Відділ «Хронологія Брахманів», стор. 69, *supra*.

³⁰⁵ За визнанням Ч.В. Кінга, великого авторитету з гностичних древностей, ці «гностичні» коштовності не є працею гностиків, але належать до виробів «магів» дохристиянської епохи. (*Op. cit.*, стор. 241).

«Над сімома променями корони лева й, відповідаючи їхнім кінцям, часто стоять сім голосних грецького алфавіту ΑΕΝΙΟΥΩ, свідчачи про Сім Небес»³⁰⁶.

Це є Сонячний Лев і емблема Сонячного Циклу, так само як Гаруда³⁰⁷ є емблемою Великого Циклу, Мага Кальпи, співвічного з Вішну, звичайно, також і емблемою Сонця та Сонячного Циклу. Це очевидно з деталей алегорії. При своєму народженні, Гаруда, внаслідок своєї «сліпучої пишноти», був прийнятий за Агні, Бога Вогню, і тому, був названий Гаганішвара, «Володар Неба». Його зображення у вигляді Осіріса на (гностичних) гемах Абракасас, а також у вигляді численних голів алегоричних чудовиськ, з головою і дзьобом орла або яструба – сонячних птахів – відзначає сонячне й циклове значення Гаруди. Син його Джатаю є цикл у 60 000 років. Як прекрасно відзначає Ч.В. Кінг:

«Яким би не було її первісне значення [геми із сонячним левом і голосними] але, ймовірно, вона була завезена у своєму теперішньому вигляді з Індії (цього істинного джерела гностичної іконографії)³⁰⁸.

Таємниці семи гностичних Голосних, сповіщених Громами Св. Іоанна, можуть бути розшифровані лише за допомогою початкового та істинного Окультизму Аріяврти, принесеного в Індію першими брахманами, які одержали присвяту в Центральній Азії. Це і є той Окультизм, який ми вивчаємо і намагаємося пояснити, наскільки це можливо, на цих сторінках. Наша Доктрина Семи Рас і Семи Кіл життя та еволюції навколо нашого Земного Ланцюга Сфер, може бути знайдена навіть в *Одкровенні*³⁰⁹. Коли сім «Громів» або «Звуків» або «Голосних» – одне із семи значень кожної такої голосної стосується безпосередньо нашої Землі і її семи Корінних Рас у кожному Колі – «виголосили свої голоси», але заборонили ясновидцеві записати їх і змусили його «накласти печатку на ці речі», як вчинив Янгол, «який стоїть на морі і на суші»?

«Він підняв руку свою до неба і клявся Живим на віки вічні,.... що часу вже не буде; але в ті дні, коли виголосить сьомий Янгол, коли він засурмить, сподіється таємниця Божа [Циклу]»³¹⁰.

У теософічній термінології це означає, що, коли Сьоме Коло завершиться, то Час припиниться. «Часу вже не буде» – цілком природно, бо Пралайя почнеться і на Землі нікого не залишиться, щоб відзначити поділ часу, протягом цього періодичного розкладання і зупинки свідомого життя.

Д-р Кінілі та інші думали, що обчислення семи циклів, так само як сорока-дев'яти, були принесені рабинами з Халдеї. Це більш, ніж правдоподібно. Але вавилоняни, які мали всі ці цикли й учили їм лише у своїх великих містеріях присвяти в астрологічну магію, одержали свою мудрість і знання з Індії. Не важко відтак визнати в них нашу Езотеричну Доктрину. У своїх таємних обчисленнях японці мають ті ж цифри у своїх циклах. Що ж стосується брахманів, то їх *Пурани* і *Упанішади* є прекрасним доказом цього. Останні ввійшли цілком у гностичну літературу; і брахманові достатньо лише прочитати *Pistis Sophia*³¹¹, щоб визнати надбання своїх предків, навіть аж до вживання тих же висловів та уподібнень. Наведемо порівняння. В *Pistis Sophia* учні говорять Ісусу:

«Учителю, відкрий нам таємниці Світла [тобто, «Вогонь Знання або Освянення»] ... бо ми чули тебе, як ти казав, що існує одне хрещення від *диму* й інше від Духа Священного Світла [тобто Духа Вогню]³¹².

Як говорить Іоанн Хреститель про Ісуса:

«Воістину, я хрещу вас водою, ... але він буде хрестити вас Святим Духом і Вогнем».

Істинне значення цього твердження досить глибоке. Воно означає, що Іоанн, непосвячений аскет, не може передати своїм учням більшої мудрості, ніж Таємниці Містерій пов'язані із планом Матерії, символом якого є

³⁰⁶ «Кінг», Там само, стор. 218.

³⁰⁷ Відсутність інтуїції серед сходовознавців і антикварів минулого і сьогодення, чудова. Таким чином, Вільсон, перекладач *Вішну Пурани*, заявляє у своїй Передмові, що в *Гаруда Пурани* він не знайшов «оповідання про народження Гаруди». Беручи до уваги, що там наведено розповідь про «Творіння» взагалі і, що Гаруда співвічний із Вішну і, що Мага Кальпа або Великий Цикл починається і закінчується з *проявлення* Вішну, то, яке інше оповідання про народження Гаруди можна було очікувати!

³⁰⁸ *Ibid.*, *loc. cit.*

³⁰⁹ Див. *Одкровення*, XVII, 2 і 10; і *Левіта*, XXIII, 15 до 18; перший вірш говорить про «сім царів», з яких *п'ять* впали; а другий – про «сім тижнів» (Саббат) і т.д.

³¹⁰ *Op. cit.*, X, 5-7.

³¹¹ *Pistis Sophia* являє з себе надзвичайно важливий документ, справжнє Євангеліє гностиків, приписуване випадково Валентину, але набагато правдоподібноше, що первопис або оригінал його є працею дохристиянської доби. Один коптський Манускрипт цієї праці був привезений Брюсом з Абисинії і абсолютно випадково відкритий Шварцом в Британському Музеї та перекладений ним на латину. Текст і тлумачення Шварца були опубліковані Петерманном у 1853 році. В самому тексті авторство цієї книги приписано Апостолу Пилипові, якому Ісус наказав сісти і писати *Одкровення*. Воно справжнє і має вважатися таким же канонічним, як і всі інші Євангелія. На лихо, до цього дня воно залишається неперекладеним на англійську мову. (З часу опублікування Таємної Доктрини, англійський переклад був зроблений і опублікований Дж.С. Мідом з французького перекладу д'Амеліно, Париж 1895 р.).

³¹² Кінг, *op. cit.*, стор. 200.

Вода. Його гнозис був гнозисом езотеричної і ритуальної догми, мертвої букви ортодоксальності³¹³; тоді як мудрість, яку Ісус, Присвячений у вищі Містерії, відкрив їм, була вищого порядку, бо це була «Вогняна» Мудрість *істинного* Гнозису або істинного Духовного Освячення. Одне було Вогнем, інше Димом. Для Мойсея – Вогонь на Вершині Синаю і Духовна Мудрість; для мас, «народу» біля підніжжя, для профанів, Гора Синай у диму, тобто, екзотеричне лушпиння ортодоксального або сектантського ритуалізму.

Отже, маючи на увазі вищесказане, прочитайте діалог між мудрецами Нарадою і Деваматой в *Анугіті*³¹⁴. Епізод з *Магабгарати*, стародавність і значення якої можна дізнатися в «Священних Книгах Сходу», виданих проф. Максом Мюллером³¹⁵. Нарада міркує про «Подихи» або «житте-вітри», як вони названі в незграбному перекладі таких слів, як Прана, Апана і так далі, повне Езотеричне значення яких і застосування їх до індивідуальних функцій навряд чи може бути передане за допомогою англійської мови. Про цю науку він говорить наступне:

«Веда учить нас, що *вогонь*, воістину, є всіма божествами, і знання (його) виникає серед брахманів і супроводжується розумінням»³¹⁶.

Під «вогнем», говорить коментатор, він має на увазі Вище Я. Під «Розумінням», говорить окультист, Нарада мав на увазі ні «дебати», ні «обговорення», як думає Арджуна Мішра, але, воістину, «розуміння» або ж застосування *Вогню Мудрості до екзотеричного ритуалізму* для непосвяченого. У цьому полягає головна турбота брахманів, котрі вперше подали приклад іншим народностям, котрі, таким чином, антропоморфували і зробили плотськими найбільші метафізичні істини. Нарада ясно доводить це, і йому приписуються наступні слова:

«Дим від цього [вогню], котрий такий прекрасний у славі своїй, (з'являється) у вигляді ... п'ятьми [істинно так!]; (його) попіл ... [є] пристрасть; і ..., доброта стосовно нього є те, у що кинуте приношення»³¹⁷.

Тобто, та здатність в учневі, що схоплює тонку істину (полум'я), яке спрямовується в небо, тоді як об'єктивне жертвопринесення залишається, як доказ і *очевидність благочестя*, лише для профана. Бо, що інше міг припускати Нарада в наступному?

«Ті, хто розуміють жертву, розуміють Самана і Вьяна, як *головне* (приношення). Прана і Апана є частини приношення ... і між ними перебуває *вогонь*. Це є чудове місцезнаходження Удана, як це розуміється брахманами. Що ж стосується до того, що відрізняється від цих пар (протилежностей), то почуйте мої слова про них. День і Ніч суть одна пара, між ними перебуває вогонь... *Те, що існує, і те, що не існує*, є пари, між ними вогонь...»³¹⁸.

І після кожної такої протилежності Нарада додає:

«Це є чудове місцезнаходження Удани, як це розуміється брахманами».

Багато хто не знає повного значення твердження, що Самана і Вьяна, Прана і Апана, – які пояснені, як «житте-вітри», але які ми називаємо принципами і їхніми відповідними здібностями та почуттями, – приносяться в жертву Удані, *так званому* головному «житте-вітру», що, як сказано, діє при всіх спайках. І таким чином, читач, який не знає, що слово «Вогонь» у цих алегоріях означає, як «Вище Я», так і вище Божественне Знання, нічого в цьому не зрозуміє і цілком випустить з уваги головний пункт нашого заперечення, так само як перекладач і навіть видавець, відомий санскритолог з Оксфорда, проф. Макс Мюллер, не зрозумів істинного сенсу слів Наради. Екзотерично це перерахування «житте-вітрів», звичайно, має *приблизно* те значення, що наведено коротенько у примітках, а саме:

«Сенс цього, *далебі* такий: плин земного життя зобов'язаний впливам цих житте-вітрів, які прив'язані до самості та приводять до її проявів у вигляді індивідуальних душ [?]. З них Самана і Вьяна контролюються та приборкуються за допомогою Прани і Апани... Останні обидва стримуються і контролюються за допомогою Удани, що, таким чином, керує ними всіма. І керування це, будучи керуванням всіма п'ятьма ... приводить до Вищого Я»³¹⁹.

Вищенаведене дається, як пояснення тексту у якому записані слова брахмана, котрий розповідає, як він досяг кінцевої Мудрості Йогі і, таким чином, досяг Всевідання. Так він говорить, що він «пізнав через своє Я центр, що перебуває у вищому Я»³²⁰, де перебуває Брахма, вільний від усього; і пояснює, що незнищений принцип лежить цілком *поза пізнанням почуттями* – тобто, п'ятьма «житте-вітрами», – при цьому додає, що:

³¹³ В Циклі Посвячення, котрий був дуже довгим, Вода представляла першу і нижчу ступінь очищення, тоді як випробування Вогнем були останніми. Вода могла відродити Тіло Матерії, але лише Вогонь міг очистити Внутрішню Духовну Людину.

³¹⁴ Розділ IX.

³¹⁵ Див. Введення, написане Кашинатх Тримбак Теланг'ом.

³¹⁶ «Священні Книги Сходу», том VIII, стор. 276.

³¹⁷ Там само.

³¹⁸ Там само.

³¹⁹ Стор. 258, 259.

³²⁰ Там само, стор. 257.

«Посеред усіх цих (життє-вітрів), які рухаються в тілі і поглинають один одного, полум'яніє семериковий вогонь Вайшванара»³²¹.

Цей вогонь, відповідно до коментарів Нілакантхи, тотожний із «Я», Вищою Самістю, що є метою аскета; Вайшванара, слово, що часто вживається для позначення вищої Самості. Коли брахман починає перераховувати те, що мається на увазі під словом «семериковий», і говорить:

«Ніс [або нюх] і язик [смак], і око, і шкіра, і вухо, як п'яте, розум і розуміння, це і є сім язиків полум'я Вайшванари³²² ... Вони є сімома (видами) палива для мене³²³ ... Вони і є сім великих священнослужителів»³²⁴.

Ці сім жерців прийняті Арджуною Мішра як ті, котрі означають, що «душа визначена, як таке ж число [душ або принципів] у зв'язку із цими декількома силами»; і нарешті, перекладач, очевидно, приймає пояснення і ледве допускає, що «вони можуть означати» це; хоча сам він тлумачить це, як:

«Здатності слуху й т.д. [коротше кажучи, фізичні почуття], які очолюються декількома божествами».

Але, що б це не означало, чи то в науковому, чи ортодоксальному тлумаченні, це місце на сторінці 259-ій пояснює твердження Народи на сторінці 276-ій і показує, що вони стосуються екзотеричного і езотеричного методів, і протиставляє їх один одному. Таким чином, Самана і Вьяна, хоча й підлеглі Прани та Апани, й усі чотири, у свою чергу, Удані, при опануванні Пранаямою (головним чином у Хатха-Йозі або в нижчому виді Йоги), проте, згадуються, як головне приношення, бо, як правильно міркує К. Тримбак Теланг, їхні «функції практично більш важливі для життєздатності»; тобто, вони – найгрубіші й приносяться в жертву, щоб вони могли зникнути, так би мовити, як п'ятьма цього вогню або його *диму* – чисто екзотеричній формі ритуалу. Але Прана й Апана, хоча й виявлені, як підлеглі (бо вони менш грубі або більш очищені), мають між собою Вогонь; Вище Я і Таємне Знання у володінні цього вищого Я. Також і для добра та зла, й для «того, що існує, і для того, що не існує», всі ці «пари»³²⁵ мають між собою Вогонь, тобто, Езотеричне Знання, Мудрість Божественного Я. Нехай ті, хто задовольняються димом Вогню, залишаються там, де вони перебувають, тобто, у єгипетській п'ятмі теологічних вигадниць і тлумачень мертвої букви.

Вищесказане написано лише для західних учнів Окультизму і Теософії. Письменниця не припускає пояснювати ці речі ні індусам, котрі мають своїх власних Гуру, ні сходознавцям, які думають, що вони знають більше, ніж усі Гуру та Ріши минулого й сьогодення разом узяті. Ці досить довгі виписки й приклади потрібні, щоб хоча б вказати вивчаючому ті праці, які йому варто вивчити, щоб шляхом порівняння витягти користь і знання. Нехай він прочитає *Pistis Sophia* при світлі *Бгагават Гіти*, *Анугіти* та ін.; і тоді твердження, зроблене Ісусом у гностичному Євангелії, стане ясним і «приховання» мертвої букви негайно ж зникнуть. Прочитайте наступне й порівняйте це з поясненням зі щойно наведених індуських Писань.

«І немає Імені, яке перевершує всі ці. Імені, в якому вміщаються всі Імена й усі Світочі, та всі [сорок дев'ять] Сил. Знаючи це Ім'я, якщо людина покине це матеріальне³²⁶ тіло, то ніякий *дим*, [тобто, ніяка теологічна зваба]³²⁷, ніяка п'ятьма, ніяка Міць, ніякий Правитель Сфери [ніякий *Особистий* Геній або Планетний Дух], [названий Богом] Долі [Карми] ... не зможе втримати Душу, яка знає це Ім'я... Якщо вона вимовить це Ім'я перед Вогнем ... п'ятьма зникне ... і, якщо вона вимовить це ім'я перед ... усіма Силами, навіть перед Барбело³²⁸ і перед Невидимим Богом, і трьома Богами троїстої-сили, то, як тільки-но вона вимовить це Ім'я в цих місцях, всі вони будуть кинуті один на одного так, що вони будуть готові розчинитися і загинути, й вигукнути голосно: «О Світло всякого Світла, що перебуває в безмежному Світлі, пам'ятай про нас і очисти нас!»³²⁹.

³²¹ Там само, стор. 259.

³²² За астрономічним і космічним ключем Вайшванара є Агні, Син Сонця або Вішванара, але в психо-метафізичному символізмі це є вище Я, в сенсі неподільності, тобто, як божественного, так і людського.

³²³ Тут мовець уособлює згадане божественне Я.

³²⁴ Там само.

³²⁵ Порівняйте з цими «парами протиставлень» в *Анугіти* «пари» Еонів у розробленій системі Валентина, найбільш глибокого і освіченого Вчителя Гнозису. Позаяк ці «пари протиставлень» чоловічого і жіночого початку, всі походять від Акаші (нерозвинені і розвинені, диференційовані і недиференційовані, або Вище Я, або Праджapati), то так само точно «Пари» Валентина, чоловічих і жіночих Еонів, явлені, як такі, які виходять від Бітос, попередній вічної Безодні, а у своїй вторинній еманції від Ампусью-Ураана або від віковичної Безодні і Мовчання, другого Логосу. В Езотеричній еманції є сім головних «пар протиставлень»; також у системі Валентина зустрічаються чотирнадцять або двічі сім. Ч.В. Кінг вважає, що Еліфаній «списав одну пару двічі» і, таким чином, додав одну пару до основних п'ятнадцяти». («*Gnostics and their Remains*», стор. 263, 264.) Тут Ч.В. Кінг впадає у протилежну оману: число пар Еонів не 15 («приховування»), але 14, бо *перший* Еон є ТЕ, від якого виходять інші. Безодня і Мовчання є одна і єдина еманція від Бітос. Як це доводить Полит: «Еони Валентина визнаються, як *шість* Коренів Симона (Мага)» з *сьомим* Вогнем на чолі їх. І вони є: Ум, Розум, Голос, Ім'я, Глузд і Думка, підлеглі Вогню, Вищому Я, або, саме «Сім Вітрів» або «Сім Священнослужителів» в *Анугіти*.

³²⁶ Для цього смерть не є потребою, але це досягається так само під час Самадхі або містичного трансу.

³²⁷ Всі слова й фрази між дужками належать автору. Це перекладено безпосередньо з латинського перекладу. Переклад Кінга занадто відповідає Гностицизму, як його пояснюють батьки церкви.

³²⁸ Барбело є одним із трьох «невидимих Богів» і, як гадає Кінг, включає «Божественну Матір Спасителя», або, точніше, Софію Ахамот (*Pistis Sophia*, стор. 359).

³²⁹ Стор. 378, 379.

Легко зрозуміти, що є це Світло та Ім'я; Світло Присвяти й ім'я «Вогняного Я», що не є ні ім'я, ні дія, але Духовна Вічно-Жива Міць, вище навіть істинного «Невидимого Бога», бо ця Міць є Він Сам.

Але, якщо талановитий і вчений автор «*The Gnostics and their Remains*» недостатньо був свідомий про дух алегорії і містицизму у перекладених і наведених ним фрагментах з вищезгаданої праці, з *Pistis Sophia*, – то інші схождознавці вчинили набагато гірше. Не маючи його інтуїтивного проникнення в індуське походження гностичної Мудрості, але ще менше розуміючи сенс їхніх «гем», більшість із них, починаючи з Вільсона і закінчуючи догматичним Вебером, допустили найдивніші помилки відносно майже кожного символу. Сер Мосьєр Вільям та інші, виявляють вельми певне презирство до «езотеричних буддистів», як нині називають теософів; проте, жоден студент Окулярної Філософії ніколи не приймав цикл за живу особистість і *vice versa*, як це часто трапляється з нашими вченими схождознавцями. Кілька прикладів можуть ілюструвати цю заяву більш графічно. Оберемо найбільш широко відомі.

В *Рамаяні* Гаруда називається «дядьком по материнській лінії 60 000 синів Сагари», і Амшумат, онук Сагари, «племінником 60 000 дядьків», які були спопелілі поглядом Капіли – Пурушоттама або Безмежним Духом, який змусив зникнути коня, котрого Сагара зберігав для жертвопринесення Ашвамедха. Також син Гаруди³³⁰ – сам Гаруда представляє Мага Кальпу або Великий Цикл – Джатаю, цар пернатого племені (перед тим, як його вбиває Равана, котрий викрав Сіту), вимовляє, говорячи про себе: «О царю, уже 60 000 років, як я породжений»: після чого, *повернувши спину Сонцю* – він умирає.

Звичайно, Джатаю є цикл у 60 000 років, що входить до Великого Циклу Гаруди; отже, він представлений, як його син або племінник *ad libitum*, бо весь сенс заснований на тому факті, що він поміщений у ряди нащадків Гаруди. Потім іде ще Діті, мати Марут'ів, спадкоємці й потомство яких належало до потомства Хіраньякша, число яких, згідно *Падма Пурані*, рівнялося 77 крор'ам (770 мільйонам) людей. Всі подібні оповідання оголошені, як «безглузді вигадки» і дурниці. Але – істина, воістину, є дочка часу; і час *покаже*.

Тим часом, нічого не могло би бути легше, ніж спробувати перевірити хоча б хронологію *Пуран*. Існує багато Капіл; але Капіла, котрий винищив потомство Царя Сагари – 60 000 сильних людей, – безсумнівно, був Капіла, засновник Філософії Санкхья, бо так сказано в *Пуранах*; хоча одна з них виразно заперечує цей факт, без пояснення його Езотеричного сенсу. Саме *Бгагавата Пурана*³³¹ говорить, що:

«Неправильне повідомлення, що сини царя були обпалені гнівом мудреця. Бо, як може якість п'їми, продукт гніву, існувати в Мудреці, тілом якого було добро і, який очистив світ – однаково, що приписати небу порох землі! Як могли розумові пертурбації відволікти цього мудреця, ототожненого із Всевишнім Духом, котрий тут (на землі) був керманічем потужного корабля Санкхья (філософії), за допомогою якого той, хто бажає досягти звільнення, перепливає океан існування, цей шлях до смерті?»³³².

На обов'язку *Пурані* лежить говорити так, як вона робить це. Вона повинна оприлюднити догму і дотримуватися певного образу дії – дотримуватися великої прихованості стосовно містичних *божественних* істин, що розкриваються впродовж незліченних століть лише при Присвяті. Тому, не в *Пуранах* повинні ми шукати пояснення таємниці пов'язаної з різними трансцендентальними станами буття. Що історія ця алегорична, це видно при першому погляді: 60 000 «синів», грубих, порочних і нечестивих, є уособленням *людських пристрастей*, які один лише погляд Мудреця – Вищого Я, котре представляє найвищий стан чистоти, що лише доступний на Землі – спопеляє. Але історія ця має й інші значення, циклові й хронологічні, метод визначення періодів, коли процвітали деякі Мудреці, які зустрічаються також в інших *Пуранах*.

Нині засвідчено, наскільки це можливо за переказом, що Капіла провів тривалий час у спогляданні, саме, у Гардварі або Гангадварі, «біля дверей або воріт Ганги», біля підніжжя Гімалаїв. Недалеко від гряди Севалік, гірський перевал Гардвара донині називається «Перевалом Капіли», і саме місце також зветься пустельниками «Капіластен». Саме тут Ганг або Ганга, виходячи зі своєї гірської ущелини, починає свій плін палючими долинами Індії. І ясно підтверджується геологічними дослідженнями, що переказ, за яким океан омивав підніжжя Гімалаїв тисячоріччя тому, не зовсім позбавлений підстав, адже для того залишилися ще певні сліди.

Філософія Санкхья могла бути *принесена вниз* і викладена першим Капілою, та записана *останнім* Капілою.

Донині в Індії³³³ Сагара є назва океану і, насамперед, Бенгальської Затоки біля гирла Гангу. Чи обчислили коли-небудь геологи число тисячоріч, які потрібні були на те, щоб море відступило на ту відстань, на яку воно зараз відстоїть від Гардвара, що перебуває в цей час на 1024 футів вище його рівня? Якщо вони це зробили, то ті схождознавці, які поміщають Капілу від першого до дев'ятого сторіччя нашої ери, можуть змінити свою думку, хоча б навіть унаслідок однієї або двох ґрунтовних причин. Перша, що істинне число років, які минули від дня народження Капіли, безсумнівно, може бути знайдено у *Пуранах*, незважаючи на те, що перекладач міг і не побачити їх; і друга, що Капіла Сатья-Юги і Капіла Калі-Юги може бути однією і тією ж *індивідуальністю*, і не бути тією ж самою *особистістю*.

³³⁰ В інших *Пуранах* Джатаю є Син Аруни, брата Гаруди, причому обидва вони сини Кашьяпи. Але все це лише зовнішня алегорія.

³³¹ IX, VIII, 12, 13.

³³² З перекладу Бюрнуфа; див. *Вішну Пурана*, пер. Вільсона, III, 300.

³³³ Вільсон, там само, стор. 302, примітка.

Ім'я Капіли, крім того, що воно є ім'ям особистості, Мудреця, котрий колись жив, і автора Санкхья Філософії, є також ім'ям збірним для Кумар, небесних Аскетів і Дівичів; тому, той самий факт, що *Бгагавата Пурана називає* цього Капілу – кого вона щойно показала, як частину Вішну – автором Філософії Санкхья, повинен постати попередженням читачеві про «приховання», що містить Езотеричне значення. Чи був він сином Вітатха, як показує це *Харівамша*, або ж кого-небудь іншого, але автор Санкхья не може бути Мудрецем Сатья-Юги – при самому початку Манвантари, коли Вішну є в образі *Капіли*, «викладачем всім істотам істинної Мудрості»; бо це стосується того початкового періоду, коли «Сини Бога» навчали недавно створених людей тим мистецтвам і наукам, які відтоді розвивалися і зберігалися Присвяченими у Святилищах. У *Пуранах* є декілька добре відомих Капіл. По-перше, первісний Мудрець, потім Капіла, один із трьох «таємних» Кумар, і Капіла, син Кашьяпи й Кадру – «багатоголовий змія»³³⁴ – не рахуючи Капіли, великого Мудреця й Філософа Калі-Юги. Останній, будучи Присвяченим, «Змієм Мудрості», Нагом, був навмисно злитий з Капілами минулих століть.

ВІДДІЛ X

ХРЕСТ І ДЕКАДА ПІФАГОРА

Ранні гностики стверджували, що їхня наука, Гнозис, заснована на квадраті кути якого представляли відповідно – *Sigé* (Мовчання), *Bythos* (Бездня), *Nous* (Духовна душа або Розум) і *Aletheia* (Істина).

Вони були першими, хто відкрили світу те, що залишалося прихованим протягом століть; як раз Тау у формі Прокрустова ложа і *Christos*, як втіленого в *Chrestos*, в того, хто ставав для певних цілей добровільним кандидатом і піддавався ряду болісних випробувань, ментальних і фізичних.

Для них уся Світобудова, метафізична і матеріальна, містилася усередині й могла бути виражена та описана одиницями, вкладеними в числі 10, Декаді Піфагора.

Ця Декада, що зображує Всесвіт і його еволюцію з Мовчання й Невідомих Глибин Духовної Душі або *Anima Mundi*, представляла вивчаючому дві сторони або аспекти. Можливо, що на початку вона застосовувалася до Макрокосму, після чого вона була зведена до Мікрокосму або людини. Отже, існувала чисто інтелектуальна й метафізична або «Внутрішня Наука» і така ж чисто матеріалістична або «поверхнева наука», і обидві вони могли бути пояснені Декадою, що містила їх обох. Коротше кажучи, вони могли бути досліджувані, як за допомогою дедуктивного методу Платона, так і індуктивного методу Арістотеля. Перший виходив із божественного розуміння, за яким безліч відбулася від єдності. або ж, що одиниці Декади з'явилися лише, щоб, зрештою, бути знову поглиненими і зникнути в Нескінченному Колі. Останній ґрунтувався лише на почуттєвому сприйнятті, при якому Декада могла розглядатися або як розмножена єдність, або як диференційована матерія; і вивчення її обмежувалося лише зовнішнім планом, хрестом або числом *сім*, *котре* виходить від *десяти* або досконалого числа, як на Землі, так і на Небі.

Ця подвійна система, разом з Декадою, була принесена Піфагором з Індії. Що система ця була системою брахманів та іранців, як називали їх древні грецькі філософи, доводиться нам усією санскритською літературою, як наприклад, *Пуранами й Законами Ману*. В цих Законах або Наставленнях Ману сказано, що Брахма спочатку створює «десять Владик Буття», десять Праджапаті або Творчих Сил; причому ці *десять* породжують сім інших Ману або, вірніше, як це значиться в деяких Манускриптах, Мунін (замість Манун) «шанувальників» або святих істот, які є сім Янголів Присутності Західної Релігії. Це таємниче число сім, породжене від верхнього Трикутника Δ , причому останній сам породжений зі своєї вершини або ж із Глибин Мовчання Невідомої, Світової Душі (*Sigé* і *Byihos*), і є семерикова рослина Саптапарна, породжена й виявлена на поверхні ґрунту таємниці від троїстого кореня, глибоко похованого під цим непроникним ґрунтом. Ця думка повністю розроблена в одному з Відділів першого тому, у другій частині, у Відділі III, «Передвічна Субстанція й Божественна Думка», який читач повинен ретельно вивчити, якщо він бажає засвоїти метафізичну ідею вкладену у вищевказаному символі. В людині, так само як і в природі, згідно Перед-Гімалайській Езотеричній Філософії, що є філософією Космогонії *первісного* Ману, саме семериковий розподіл мається на увазі самою Природою. Точно кажучи, лише Сьомий принцип (Пуруша) є божественне Я, бо, як сказано в Ману, «він (Брахма), наповнивши найтонші частини цих шести невимірною променистістю»³³⁵, створив або ж викликав їх до «Само»-свідомості або ж до усвідомлення цього Єдиного Я. Із цих шести, п'ять елементів (або принципів, або Таттва, як думає коментатор Медхатітхі) «називаються атомічними, саморуйнівними елементами»³³⁶; вони описані у вищевказаному Відділі³³⁷.

Тепер, ми повинні сказати про таємну мову, мову доісторичних рас. Ця мова не є мова фонетична, але чисто образотворча та символічна. Зараз вона відома у своїй повноті лише небагатьом, бо, протягом більш, ніж 5000 років, вона стала цілком мертвою мовою для широких мас. Тим часом, більшість учених гностиків, греків і євреїв знали її і користувалися нею, хоча й дуже по-різному. Кілька прикладів можуть бути наведені:

³³⁴ Див. *Вайю Пурана*, котра ставить його в число сорока відомих синів Кашьяпи.

³³⁵ *Закопи Ману*, I, 16; переклад Бурнелля, стор. 3, примітка.

³³⁶ Там само, 27; стор. 5.

³³⁷ Том I, стор. 355 *et seq.*

На вищому плані число не є число, але *Нуль – Коло*. На плані внизу воно стає *одиницею*, – яка є число непарне. Кожна буква древніх алфавітів мала свій філософський сенс і *raison d'être*. Число *один* (1) серед *Присвячених* Олександрії означало *пряме тіло*, живу людину в стоячому положенні, бо вона єдина тварина, яка має цей привілей. І шляхом додавання до «1» голови, воно було перетворено на «P» (латинське П), символ *батьківства*, творчої Сили: тоді як «R» означало «людину в русі», що йде своїм шляхом. Тому *Pater Zeus* не мав у собі нічого сексуального або фалічного, ні у своєму звуці, ні у формі своїх букв; так само як і Патір Δευς (на думку Рагона)³³⁸. Якщо ми звернемося тепер до єврейського алфавіту, ми побачимо, що в той час, як *одиниця* або Алеф (א) має своїм символом бика або тельця, *десять*, досконале число, або *одиниця Кабали*, є *Yod* (י, у, і, або j) і означає, як перша буква імені *Jehovah*, орган зародження й усе інше.

Непарні числа божественні, *парні* числа є земними, диявольськими і нещасливими. Піфагорійці ненавиділи Двійку. У них вона була початком диференціації, отже протилежностей, дисгармонії або матерії, початком зла. У Теогонії Валентина *Bythos* і *Sigê* (Глибина, Хаос, Матерія, породжена в Мовчанні) означали передвічну Двоїстість. Однак, у ранніх піфагорійців Діада була тим недосконалим станом, у який впала перша виявлена істота, коли вона відділилася від Монади. Це було тією точкою, з якої роздвоїлися два шляхи – добра і зла. Усе, що було двоєдушно або облудно, називалося ними «Двоїстістю». Лише Одне було гарне і виявляло гармонію, бо ніяка дисгармонія не може відбутися від Одного, єдиного. Звідси латинське слово *Solus*, у зв'язку з Одним і Єдиним Богом, або Невідоме Ап. Павла. *Solus*, однак, вельми невдовзі стало *Sol* – Сонце.

Число Три є перше з непарних чисел, так само як трикутник є перша з геометричних фігур³³⁹. Це число дійсно є числом *таємниці par excellence*. Для вивчення його, з погляду екзотеризму, варто прочитати «*Cours Philosophique et Interprétatif des Initiations*» Рагона; і з погляду Езотеризму – Символізм Чисел в Індії; бо комбінації, прикладені до нього, незліченні. Саме на окультних властивостях трьох рівних сторін трикутника засновував Рагон свої вивчення, він поклав початок знаменитому Масонському Товариству Тринософістів – тих, хто вивчають *три* науки; це стало вдосконаленням, у порівнянні зі звичайними трьома масонськими ступенями, що даються тим, котрі нічого не вивчають, крім банкетів на мітингах своїх лож. Як пише сам засновник:

«Перша лінія трикутника, пропонується учневі для вивчення, є *царство мінеральне*, символізоване за допомогою *Tubalc . . .* [Тубал-Кайн].

Друга сторона, над якою співтовариш повинен міркувати, є *царство рослинне*, символ його *Schibb . . .* [*Schibboleth*]. У цьому царстві починається *зародження тіл*. Ось чому буква G представляється блискучою перед очима Адепта [?!].

Третя сторона залишена для майстра-масона, котрий повинен завершити свою освіту вивченням *тваринного світу*. Символ його *Maoben . . .* (син гниття)³⁴⁰.

Перша щільна фігура є Чотирикутник, символ безсмертя. Це є Піраміда, бо Піраміда стоїть на чотирикутній основі і закінчується точкою на вершині, представляючи, таким чином, тріаду й чотирикутник або 3 й 4.

Піфагорійці вчили зв'язку і відношенню між Богами та числами за допомогою науки названої *Arithmomantia*. Душа є число, говорили вони, що рухається саме по собі й містить число 4; духовна й фізична людина є число 3, бо Троїстість представляла для них не тільки поверхню, але також принцип утворення фізичного тіла. Таким чином, тварини виявляють лише Троїстість, і лише людина представляє собою семериковість, коли вона *добродесна*, та п'ятириковість у зворотному випадку, бо:

Число П'ять було складено із Двоїстості та Троїстості, і з них, саме Двоїстість внесла безладдя та сум'яття в усе, що мало досконалу форму. *Досконала* людина, говорили вони, була Четвериковістю та Троїстістю, або ж складалася із *чотирьох* матеріальних і трьох нематеріальних елементів; і ці три Духи або Елементи ми також знаходимо в П'яти, коли воно вжито в значенні мікрокосму. Останній є сукупність Двоїстості, що безпосередньо стосується щільної Матерії, і трьох Духів. Тому, як говорить Рагон:

«Ця дотепна цифра є злиттям двох грецьких придихів (') поміщених над голосними, які повинні або не повинні бути вимовлені із придихом. Перший знак (') називається «сильний» або вищий «*spiritus*», Дух Божий, вдихуваний (*spiratus*) і видихуваний людиною. Другий знак ('), нижчий, є слабкий «*spiritus*», що зображує другорядного духа ... сукупність цього містить у собі всю людину. Це є *всесвітня квінтесенція*, життєвий флюїд або життя³⁴¹.

Більш містичне значення числа П'ять дано в чудовій статті Т. Субба Роу в «*П'ять Років Теософії*», у статті, озаглавленої «Дванадцять Знаків Зодіаку», де він наводить кілька правил, які можуть допомогти дослідникові знайти «глибоке значення древньої санскритської номенклатури в старих арійських міфах і алегоріях». Тим часом, розглянемо, що було вже сказано про сузір'я Козерога в теософічній літературі і, що взагалі відомо про нього. Кожний знає, що ♄ є десятий знак Зодіаку, в який Сонце вступає під час зимового сонцестояння, близько 21-го Грудня. Але далеко не всі знають, – навіть в Індії, якщо тільки вони не присвячені, – істинний

³³⁸ «*Orthodoxie Maconnique suivie de la Maconnerie Occulte et de l'Initiation Hermétique*» Рагона, стор. 430; для наступного див. також весь розділ XXVII «*Puissance des Nombres d'après Pythagore*».

³³⁹ Причина цього проста і була пояснена у «*Vikramiti Icidi*». В геометрії одна пряма лінія не може представити завершену фігуру, точно так само, як дві прямі лінії не можуть скласти завершену фігуру. Трикутник є перша завершена фігура.

³⁴⁰ Рагон, Там само, стор. 428, – примітка.

³⁴¹ Там само, стор. 431.

містичний зв'язок, що, очевидно, існує між іменами Макара й Кумара. Перше означає щось на взірєць амфібійної тварини, безпідставно названої «крокодилом», як думають деякі сходознавці, а друге є титул великих заступників Йогинів і згідно Шайва *Пуранам*, синів і навіть єдиних із Рудрою (Шива), котрий сам є Кумар. Саме внаслідок їхнього зв'язку з Людиною, Кумари також пов'язані із Зодіаком. Подивимося, що означає слово Макара.

Автор статті «*Дванадцять Знаків Зодіаку*» говорить:

«Макара ... містить у самому собі ключ до його правильного тлумачення. Буква *ма* – рівнозначна з числом 5, а *кара* означає – рука. Тепер у санскриті Трибгуджам означає трикутник, тоді як *бгуджам* або *карам* (обоє синоніми) вживаються у значенні однієї сторони. Таким чином, Макарам або Панчакарам означає Пентагон або П'ятикутник»³⁴².

П'ятикутна зірка або Пентагон зображують п'ять членів людини³⁴³.

У древній системі сказано, що сузір'я Макара було *восьмим* замість десятого знака³⁴⁴.

«Розглянутий знак призначений зображувати грані Всесвіту і указує, що фігура Всесвіту обмежена Пентагонами»³⁴⁵.

Санскритські письменники «також говорять про Аштадіша або про вісім граней, що обмежують Простір», натякаючи, таким чином, на Лока-Пала, на вісім точок компасу, чотири головні й чотири проміжні точки.

«З об'єктивної точки зору, «мікрокосм» представлений людським тілом. Макарам може розглядатися таким, що представляє одночасно мікрокосм і макрокосм, як зовнішні об'єкти для пізнання»³⁴⁶.

Але істинне Езотеричне значення слова Макара, насправді, зовсім не «крокодил», навіть коли він порівнюється із твариною зображеною на індуському Зодіаку. Бо він має голову й передні лапи антилопи, а тіло й хвіст риби. Тому, десятий Знак Зодіаку був прийнятий, як той, що означає, то акулу, то дельфіна і т.д.; бо він є Носій Варуни, Бога Океану і з цієї причини він часто іменувався Джала-Рупа або «водна форма». У греків дельфін був носієм Посейдона-Нептуна і Езотерично був тотожний йому; і цей «дельфін» є «Морським Драконом», так само як і крокодил Священного Нілу є носій Гора або сам Гор. Говорить Бог у формі мумії, з головою крокодила:

«Я есмь риба [і місцеперебування] великого Гора з Кем-ура»³⁴⁷.

У гностиків *Peratae*, саме *Chozzar* (Нептун) перетворює дванадцятигранну піраміду на сферу і «розписує її ворота багатьма барвами»³⁴⁸. Він має *п'ять андрогінних* міністрів (священнослужителів) – він є Макара, Левіафан.

Позаяк висхідне Сонце розглядалося, як Душа Богів послана людям для щоденного її прояву їм і, позаяк крокодил піднімався з вод при першому сонячному промені, то тварина ця, зрештою, в Індії почала уособлювати шанувальника сонячного вогню, так само як вона уособлювала цей Вогонь або ж Вищу Душу в Єгипті.

У *Пуранах* число Кумар змінюється відповідно до вимог алегорії. Для окультних цілей, в одному місці число їх дане як сім, потім чотири й, нарешті, п'ять. У *Курма Пурані* про них сказано:

«Ці *п'ять* [Кумари], о брахмане, були Йогинами, котрі досягли повного звільнення від пристрастей».

Саме ім'я їх указує на їхній зв'язок із сузір'ям Макара і з деякими іншими особистостями, котрі зустрічаються в *Пуранах* та пов'язані зі знаками Зодіаку. Це було зроблено, щоб сховати те, що було одним із найбільш показових гліфів у примітивних храмах. Кумари взагалі змішані астрономічно, фізіологічно й містично з багатьма особистостями та подіями в *Пуранах*. Будучи ледве згадані у *Вишну Пурані*, вони фігурують у різних драмах і подіях у всіх інших *Пуранах* і священній літературі; тож, сходознавці змушені підбирати нитки зв'язку там і сям, скінчили тим, що проголосили Кумар, як «зобов'язаних своїм існуванням, головним чином, фантазії письменників *Пуран*.» Але –

Ма – як говорить нам автор статті «*Дванадцять Знаків Зодіаку*», – є «п'ять»; *кара* – «рука» з її п'ятьма пальцями, а також п'ятисторонній знак або Пентагон. В Езотеризмі Кумар (у цьому випадку анаграма для окультних цілей), у їхній якості Йогинів, *П'ять*, бо два останніх імені завжди зберігалися потай; вони становлять п'яту групу Брахма-девів, вони ж п'ятирикові Когани, які володіють Душею з п'яти Елементів, причому Вода та Ефір є переважними, і тому, символи їх були одночасно *водні й вогняні*.

«Мудрість схована під ложем того, хто спочиває на Золотому Лотосі (Падма), що носить на Воді».

³⁴² *Op. cit.*, стор. 113.

³⁴³ Який же сенс і значення цієї фігури? Сенс той, що Манас є п'ятий принцип, а П'ятикутник є символом людини – не лише п'ятичленною людиною, але, вірніше, *мислячою, свідомою* Людиною.

³⁴⁴ При вивченні єгипетського символізму причина цьому стає очевидною. Див. далі.

³⁴⁵ Там само, стор. 114.

³⁴⁶ Там само, стор. 114, 115.

³⁴⁷ *Книга Мертвих*, XXXVIII, 2.

³⁴⁸ «*Philosophumena*», т. 14.

В Індії це Вішну, одним із Аватарів якого був Будда, як це стверджувалося в древні часи. Прачетаса, шанувальники Нараяни – який, подібно Посейдону, носився або перебував не під Водами, але *над* ними – поринули в глибини Океану для благочестивого зусилля і залишалися там 10 000 років; екзотерично Прачетаса були числом 10, але Езотерично їх *п'ять*. Прачетас, на санскриті, є найменування Варуни, Бога Вод, і відповідає Нерею, аспекту Нептуна, таким чином, Прачетаса тотожні з «п'ятьма священнослужителями чоловічо-жіночого Chozzar (Χοζζάρ або Χορζάρ), або з Посейдоном гностиків *Peratae*. Вони відповідно іменуються *Ou, Aoi, Oud, Oudab* і (Oü, Aoi, Oúw, Oúwáß...)»³⁴⁹ *п'ять* ім'я, будучи ім'ям *троїстим* (у сукупності даючи сім), загублене³⁵⁰ – тобто, зберігається в таємниці. Досить про «водний» символ; «вогняний» пов'язує їх із вогняним символом – духовно. Для цілей ототожнення згадаємо, що матір'ю Прачетасів була Саварна, дочка Океану, точно так само й Амфітрита була матір'ю містичних «священнослужителів» Нептуна.

Так читачеві нагадується, що ці «п'ять священнослужителів» представлені, як у символі Дельфіна, що переборює небажання цнотливої Амфітрити побратися з Посейдоном, так і в символі сина їх, Тритона. Останній, маючи торс людський, нижню ж частину тіла від дельфіна, риб'ячу, знову доволі таємниче пов'язаний з Оанн'ом, вавилонським Дагон'ом, а також з Матсья (Рибою), Аватаром Вішну, причому обоє наставляють смертних у Мудрості. Дельфін, як це знає кожний міфолог, за свої заслуги був поміщений Посейдоном серед сузір'їв, і зробився у греків Козорогом, Козлом, нижня частина тулуба якого належить дельфінові й, у такий спосіб він тотожний з Макара, що також має голову антилопи, а тулуб і хвіст риби. Ось чому знак Макара був відтворений на прапорі Камадева, індуського Бога Любові, ототожненого в *Атхарва Веді* з Агні, Богом Вогню, сином Лакшмі, як це правильно зазначено в *Харіваміні*. Бо Лакшмі й Венера єдині, й Амфітрита є ранній аспект Венери. Тепер Кама, Макара-кету є Аджа «непороджений» і Атма-бгу «самосуший», у *Pig-Vedí*, Аджа – Логос, бо він представлений у ній, як перший прояв Єдиного; бо «Бажання спочатку піднялося в Тому, що було первинним зародком розуму», і, «що зв'язує сутність із не-сутністю» – або, Езотерично, Манас, *П'ятий*, з Атмою, *сьомим*, – говорять Мудрі. Це є *перша* стадія. Друга, на наступному плані маніфестації, зображує Брахму, – вибраного нами представником всіх інших Первинних Богів народів, – який являє зі свого Тіла своїх «Розумом-породжених Синів», «Санандана й інших», які в *п'ятому* «утворі», і знову в дев'ятому (з метою «приховання») стають Кумарами. Закінчимо, нагадавши читачеві, що козли приносилися в жертву Амфітриті й Нереїдам на морському березі – так само як і зараз козли приносяться в жертву Дурзі-Калі, що є лише *чорна* сторона Лакшмі (Венери), *білої* сторони Шакті, – *також* звернемо увагу на той стосунок, який ці тварини можуть мати до Козорога, у якому з'являються двадцять вісім зірок, утворюючи накреслення у вигляді кози, перетвореної греками в Амалтею, годувальницю Юпітера. Пан, Бог Природи, мав цапині ноги і перетворювався на козла при наближенні Тифона. Але це таємниця про яку авторка не наважується говорити, не будучи переконаною, що вона буде зрозуміла. Так містична сторона цього тлумачення повинна бути надана інтуїції вивчаючого. Відзначимо ще одну річ у зв'язку з таємничим числом П'ять. Воно символізує одночасно Дух Вічного Життя й дух життя та земної любові – у людському комплексі; і воно включає божественну й пекельну магію, і загальносвітову та індивідуальну квінтесенцію буття. Таким чином, п'ять містичних слів або голосних вимовлених Брахмою при «утворі», які надалі стали Панчадаша (деякі Ведичні гімни, приписані цьому Богові), є у своїй творчій і магічній потенційності *білою* стороною *п'яти чорних*, Тантричних Ма-кара, або ж п'яти *М. Макара*, сузір'я, є ніби безглуздим і недотепним словом, проте, навіть крім його анаграматичного значення в сполученні з терміном Кумара, числове значення його першого складу і його Езотеричного вирішення в число *п'ять* має досить велике й окультне значення в таємницях Природи.

Достатньо сказати, що, позаяк знак Макара пов'язаний з народженням духовного Мікрокосму й зі смертю або розкладанням фізичного Всесвіту – його переходом в область Духовного³⁵¹, то точно так само Дхіані-Когани, названі в Індії Кумарами, мають відношення як до того, так і до іншого. Більше того, в екзотеричних релігіях вони стали синонімами Янголів Питьми. Мара є Бог Питьми, Занепалий, і Смерть³⁵²; та проте, це є одне з імен Кама, Першого Бога у *Vedax*, Логосу від якого відбулися Кумара; і це ще більше зв'язує їх з нашим «надзвичайним» індуським Макара і з єгипетським Богом з головою крокодила³⁵³. У Небесному Нілі є *п'ять* Крокодилів, і Бог Тум, Передвічне Божество, створюючи небесні тіла й живих тварин, виявляє цих Крокодилів у своєму *п'ятому* «утворі». Коли Осіріс, «Покійне Сонце», похований і входить в Аменті, то священні Крокодили поринають у безодні передвічних Вод – у «Велике Зелене». Коли Сонце Життя сходить, вони випливають зі священної ріки. Все це найвищою мірою символічно і показує, як первинні Езотеричні Істини знаходили своє вираження в тотожних символах. Але, як правильно заявляє Т. Субба Роу:

³⁴⁹ Див. «*Philosophumena*», т. 14.

³⁵⁰ Також сказано, що *п'ять* голова Брахми зникла, спопеліла «центральною очком» Шиви. Шива іменується також Панчанана – «п'ятиликий». Таким чином, число зберігається і таємниця затверджується на істинному езотеричному значенні.

³⁵¹ «Коли Сонце піде за 30° Макара (Козорога) і не буде вже сягати знаку Мінам (Риб), тоді настане Ніч Брахми».

³⁵² Істинно смерть усього фізичного; але Мара є також несвідомий прискорений початок духовного народження.

³⁵³ В *Книзі Мертвих* (СХLII, В. 17) Осіріс названий: «Осіріс, двоякий крокодил». Він є одночасно Принципом Добра і Зла; Сонцем Дня й Ночі, Богом і смертною людиною». Таким чином – Макрокосм і Мікрокосм.

«Покрив, що був мистецьки накинутий древніми філософами на деякі частини таємниць, пов'язані з цими [Зодіакальними] знаками, ніколи не буде піднятий для забави або наставляння непосвячених широких мас»³⁵⁴.

Число п'ять було не менш священне і у греків. «П'ять Слів» Брахми перетворилися у гностиків на «П'ять Слів», написаних на Акашному (Блискучому) Вбранні Ісуса при його Перетворенні – слова «*Zama Zama Ózza Rachama Ózai*» (ZAMA ZAMA ÓZZA PAXAMA ÓZAI), перекладені сходознавцями, як «вбрання, прекрасне вбрання моєї сили». Ці слова, у свою чергу, були анаграматичним «прихованням» п'яти містичних Сил, зображених на вбранні «воскреслого» Присвяченого, після його останнього триденного трансу: п'ять ставало сімома лише після його «смерті», коли Адепт ставав повним *Christos*, повним Крішна-Вішну, тобто, після занурення у Нірвану. Також Буква Є, священний Дельфійський символ, означало, знов-таки, число *п'ять*; і наскільки воно було священне, ясно з того факту, що коринфяни, згідно Плутарха, замінили дерев'яну цифру в Дельфійському Храмі бронзовою, а потім вона була замінена Лівієм Августом точною копією із золота³⁵⁵.

Легко визнати у двох «*Spiritus*» – грецькі знаки (,'), про які говорив Рагон – Аتما й Буддхі, або Божественний Дух і його Носія, Духовну Душу.

Шість або група Шести буде розглянута пізніше в цьому Відділі, тоді як Семериківість буде повністю досліджена в цьому томі у Відділі «Таємниці Семериківості».

Огдоад або Вісім символізує вічний і спіральний рух циклів 8, ∞ і, у свою чергу, воно символізовано Кадуцеєм. Воно показує правильний подих Космосу, очолюваного Вісьмома Великими Богами – Сім від Споконвічної Матері, від Єдиного і Тріади.

Потім іде число 9 або ж потрійна Троїстість. Це є число, що безперестану відтворюється в усіх видах і аспектах при кожному помноженні. Це є знак кожної окружності, бо величина його в градусах дорівнює 9, тобто, $3+6+0$. При деяких умовах, це *поганій* знак і дуже нещасливий. Якщо число *шість* було символом нашої планети, готової для оживлення *божественним* Духом, то 9 було символом нашої Землі, оживленої *поганим* або Духом Зла.

Десять або Декада приводить усі ці одиниці назад до єдності й закінчує таблицю Піфагора. Тому, ця фігура – одиниця в нулі – була символом Божества Всесвіту й Людини. Такий таємний сенс «потужного захоплення левиною лапою племені Іуди» («потиск майстра-масона») між двома руками, з'єднані пальці дають число *десять*.

Якщо тепер ми звернемо увагу на єгипетський хрест або Тау, ми побачимо, що ця буква, яка була так звеличена єгиптянами, греками і євреями, таємниче пов'язана з Декадою. Тау є Альфа та Омега Таємної Божественної Мудрості, що символізована початковою і останньою буквою Тот'а (Гермеса). Тот був винахідником єгипетського алфавіту й буква Тау замикала алфавіти євреїв і самаритян, котрі називали цю букву «кінцем» або «досконалістю», «кульмінацією» і «безпекою». Звідси Рагон стверджує, що слова Термінус, «кінець» і Тектум, «дах», є символами притулку і безпеки, – що є досить прозаїчним визначенням. Але така звичайна доля ідей і речей у цьому світі духовного падіння, хоча, у той же час, і фізичного прогресу. Пан деякий час був Абсолютною Природою, Єдиним і Великим Усім; але, коли історія вловила перший пробіск про нього, Пан уже був скинутий до *нижчого бога* полів, до місцевого Бога; історія не бажає визнавати його, тоді як теологія робить із нього Диявола! Проте, його семиголоса сопілка, емблема семи сил Природи, семи планет, семи музичних нот, коротше кажучи, всіх семериківих гармоній, ясно встановлює його первісний характер. Те ж саме і з хрестом. Задовго до того часу, коли євреї розділили свій золотий храмовий свічник на *три* відгалуження з однієї сторони й на *чотири* з іншої, і зробили із *семи* жіноче число, число зародження³⁵⁶ – внісши в такий спосіб фалічний елемент у релігію – народи більш духовного уможляду, зробили із хреста (як $3+4=7$) свій найбільш священний, божественний символ. У дійсності, коло, хрест і сім, причому останнє число було прийнято за основу виміру окружності – є першими споконвічними символами. Піфагор, який приніс свою мудрість із Індії, передав потомству пробіск цієї істини. Школа його розглядала число 7, як сукупність чисел 3 і 4, які вони пояснювали двояким способом. На плані нумерального світу Трикутник, як перше поняття виявленого Божества, був його зображенням – «Батько-Мати-Син»; і Четвериковість, досконале число, було нумеральним ідеальним Коренем усіх чисел і речей на фізичному плані. Деякі учні, у вигляді святенності Тетрактису і Тетраграматону, помиляються в містичному значенні Четвериковості. Остання у древніх була лише *другорядною* «досконалістю», так би мовити, бо вона стосувалася лише виявлених планів. Тоді як, саме Трикутник, грецька Дельта (Δ), був «провідником

³⁵⁴ *Op. cit.*, стор. 117.

³⁵⁵ Кінг, «*Gnostics and their Remains*», стор. 297.

³⁵⁶ Розмірковуючи про хрест, автор «*The Source of Measures*» доводить, що цей свічник у Храмі «був так складений, що по обидва боки в ньому було *чотири* гілки для свічок; тоді як нагорі перебувала *одна загальна* для обох сторін, таким чином, насправді, потрібно рахувати з одного боку 3 гілки, а з іншого 4, що в загальному становить число 7, згідно з тією ж ідеєю єдності, виявленої і в хресті. Візьміть лінію шириною в одну одиницю (величини) і три в довжину й помістіть її похило; візьміть іншу в 4 одиниці довжини і притуліть її на цю ж з протилежним нахилом, таким чином, щоб верхня величина, що має 4 л. довжини, утворила кут або вершину трикутника. Це і буде формою свічника. Тепер приберіть лінію в три лінії довжини і *перетніть* нею лінію з 4 одиниць у довжину, і ви отримаєте форму *хреста*. Та ж думка передана і в шести днях тижня в Книзі *Буття*, завершених Сьомим, який сам по собі вживається, як основа вимірювання кола» (стор. 51).

невідомого Божества». Істотний доказ цьому полягає в імені Божества, що починається з Дельти. Жителі Беотії писали Зевс Δεῦς (*Deus*), звідси й *Deus* латинян. Це стосується метафізичного уявлення і, що стосується значення семериковості у феноменальному світі; але для цілей екзотеричного тлумачення, символізм цей мінявся. Три стало ідеографом трьох матеріальних Елементів – Повітря, Води та Землі; і чотири стало принципом усього того, що є ні тілесним, ні зримим. Але це ніколи не розумілося так істинними послідовниками Піфагора. Розгляньте, як сукупність, що складається з 6 і 1, або Шестериковості та Єдності, число 7 було невидимим центром, Духом усього, бо не існує шестикутного тіла без сьомої властивості, що становить його центральну точку, як наприклад, кристали та сніжинки, в так званій, «неживій» природі. Крім того, число сім, говорять вони, має всі досконалості одиниці – числа чисел. Бо, як абсолютна єдність не створена і неподільна, отже, не має і числа, і жодне число не може відтворити його, так само точно й число сім; жодна одиниця, розташована усередині Декади, не може породити або відтворити його. І саме чотири дає арифметичний розподіл між одиницею і сімома, бо воно перевершує першу тим же числом [три], так само як воно саме перевищується сімома, бо чотири настільки ж чисел перевищує одиницю, наскільки сім перевищує чотири³⁵⁷.

«У єгиптян число 7 було символом вічного життя», говорить Рагон, і додає, що тому й грецька буква Ζ, що представляє лише подвійну сімку, є першою буквою в Ζαῶ, «Я живу» і в Ζεῦсі – «батькові всього сущого».

Крім того, цифра 6 була символом Землі під час осінніх і зимових місяців «сну», цифра ж 7 символізувала Землю в період весни й літа, бо в цей час Дух Життя оживляв її – сьома або центральна живильна Сила. Те ж саме зустрічаємо ми в єгипетському Міфі та символі Осіріса й Ісіди, котрі метафізично уособлюють Вогонь і Воду, а фізично – Сонце та Ніл. Число сонячного року в 365 днів є числова величина слова Нейлос (Нілу). Це число й Бик із серпом Місяця та хрестом Тау між його рогами, і Земля під її астрономічним Символом (5) є найбільш фалічними символами пізнішої давнини.

«Ніл був рікою часу із числом одного року або року й одного дня (364+1=365). Він представляв плодоносну воду Ісіди або Матері Землі, місяць, жінку і корову, також і майстерню Осіріса, представляючи Т'зод Олаум євреїв. Древнє ім'я цієї ріки було Ердан або ж єврейський Йордан з коптським або старогрецьким суфіксом. Це було ключем до єврейського слова Іаред або джерело, або зішестя ... ріки Йордан, що мало те саме містичне значення серед євреїв, як і Ніл у єгиптян³⁵⁸, вона була джерелом зішестя й сховищем життя»³⁵⁹.

Ясніше говорячи, це було символом уособленої Землі або Ісіди, розглянутої як утроба цієї Землі. Це показано досить ясно; і Йордан – ріка настільки священна нині для християн – містила в собі значення, не більш високе або поетичне, ніж плодоносні води Місяця – Ісіди або Іегови в його жіночному аспекті. Тепер, як це показано тим же вченим, Осіріс був Сонцем і рікою Нілом і роком у 365 днів; тоді як Ісіда була Місяцем, протокою цієї ріки або Матір'ю Землею, «для плодоносних енергій якої вода була необхідністю», так само й Місячним роком у 354 дні, «регулятором періодів наростання». Отже, все це є сексуальним і фалічним, наші сучасні вчені, очевидно, не можуть знайти в цих символах нічого, крім фізіологічного та фалічного значення. Проте, три цифри 365 або ж число днів у сонячному році повинні бути лише розшифровані ключем Піфагора, щоб знайти в них високий філософський і моральний сенс. Одного прикладу буде досить. Вони можуть бути прочитані в такий спосіб:

Земля (3) – оживлена (6) – Духом Життя (5).

Просто тому, що 3 є еквівалент грецької Гами (Γ), що є символом Геї-Землі, тоді як число 6 є символ животворного або принципу, що одушевляє, а 5 є загальна квінтесенція, що поширюється в усіх напрямках і утворює всю³⁶⁰ матерію.

Наведені нами кілька доказів і прикладів розкривають лише малу частку методів, що використовувалися при читанні символічних ідеографів і чисел стародавності. І, позаяк система ця була надзвичайно складна й важка, то лише деякі, навіть серед Присвячених, могли опанувати всіма сімома ключами. І, чи варто тоді дивуватися, що все метафізичне поступово спустилося до рівня фізичної Природи; що Сонце, колись символ Божества, у міру проходження еонів, перетворилося на символ лише його творчого запалу; і, що потім воно було зведено до гліфу фалічного значення? Але, безсумнівно, не ті, хто додержувалися методу Платона від загального до окремого, могли колись почати символізувати свої релігії сексуальними емблемами! Цілком справедливо, хоча це й було вимовлено Еліфасом Леві, цим втіленим парадоксом, що «людина Бог на Землі й Бог є людина на Небі». Але це не могло стосуватися й ніколи не стосувалося Єдиного Божества, а лише до Безлічі Його втілених променів, названих нами Дхіані-Коганами, а древніми – Богами, нині ж перетвореними церквою на Дияволів по ліву сторону і в Спасителя по праву!

Але всі подібні коріння вирости з одного кореня, кореня Мудрості, що росте й розвивається на ґрунті Індії. Немає жодного Архангела, прообразу якого не можна було би знайти у священній країні Аріаварта... Всі ці прототипи пов'язані з Кумарами, які з'являються на полі дії, «відмовляючись», – як це зробили Санаткумара і Сананда – «створити потомство». Проте, їх називають «творцями» (мислячої) людини. Не раз їх пов'язували з

³⁵⁷ Взято з Манускрипту, приписаного Сен-Жермену, записаного Рагоном, *op. cit.*, стор. 434.

³⁵⁸ На початку це не мало такого значення, так само як і в часи ранніх Династій.

³⁵⁹ З неопублікованого Манускрипта.

³⁶⁰ З Манускрипта, приписаного Сен-Жермену.

Нарадою – ще одним накопиченням *очевидних* неадаптивностей, але в якому полягає багатство філософських положень. Нарада є вождь Гандхарвів, небесних співаків і музикантів. Езотерично причина ця пояснюється тим фактом, що Гандхарви є «наставниками людей у Таємних науках». Це саме вони, хто, «полюбивши жінок Землі», відкрили їм таємниці створення; або, як сказано у *Веді*, «небесний» Гандхарва є Божество, котре знало і розкрило таємниці неба та взагалі божественні істини. Якщо ми пригадаємо, що сказано про цю групу Янголів у *Книзі Еноха* і в *Біблії*, то алегорія стане зрозумілою; вождь їх, Нарада, хоча й відмовляється розмножуватися, проте, спрямовує людей стати Богами. Крім того, всі вони, як сказано у *Ведах*, є Чхандаджа, «волею-породжені», або втілені в різних Манвантарах за *своєю власною волею*. В екзотеричній літературі вони виявлені існуючими в усіх століттях; причому деякі «прокляті на нове народження», інші втілюються внаслідок обов'язку. Нарешті, у якості Санакадіка, сім Кумар, котрі відправилися відвідати Вішну на «Білому Острові» (Швета-Двіпа), Острові, населеному Мага-Йогинами – пов'язані із Шака-Двіпа і з лемурійцями та атлантами Третьої і Четвертої Раси.

В Езотеричній Філософії всі ці Рудри (Кумари, Адітья, Гандхарви і Асури тощо), є найвищими Дхіані-Коганами або Девами, що стосується розуму. Вони ті, хто, опанувавши Шляхом саморозвитку *п'ятериковою* природою – звідси й потаємність числа *п'ять*, – зробилися незалежними від чистих Арупа Девів. Це є таємниця, яку дуже важко засвоїти і зрозуміти правильно. Бо ми бачимо, що ті, хто були «слухняні закону», нарівні з «повсталими» *засуджені до втілення в кожному столітті*. Ріши Нарада проклятий Брахмою на постійні мандри Землею, тобто, на постійні перевтілення. Він повстав проти Брахми й, проте, доля його не гірше долі Джая – Дванадцяти великих Богів творців, створених Брахмою, як помічників йому у функціях утвору. Бо останні, будучи занурені в споглядання, лише *забули творити*; і за це вони також прокляті Брахмою народжуватися в кожній Манвантарі. І, однак, їх називають – разом з повсталими – Чхандаджа або ті, хто породжені за своєю волею у людській формі.

Все це викликає велике здивування у тих, хто може читати й розуміти *Пурани* лише в їхній мертвій букві³⁶¹. Тому, ми зустрічаємо сходовознавців, які, не бажаючи залишатися здивованими, розрубують Гордіїв вузол загадок, повідомляючи всю схему «вигадками ... породженнями уяви брахманів і їхньої любові до перебільшень». Але для вивчаючого Окультизм усе це сповнено глибокого філософського сенсу. Ми охоче віддаємо лущиння західним санскритологам, але заявляємо свої права на самий плід. Ми робимо більше; ми погоджуємося, що в одному сенсі багато чого в цих, так званих, «байках», стосується астрономічних алегорій про сузір'я, астеризми, зірки та планети. Проте, якщо Гандхарви в *Rig-Vedі* можуть уособлювати вогонь Сонця, бо Гандхарви-Деви є сутностями, як фізичного, так і психічного характеру, тоді як Апсараса (з іншими Рудрами) суть *якості й кількості*. Одним словом, якщо Теогонія Ведичних Богів буде коли-небудь розгадана, вона відкриє невимірні таємниці Утвору та Буття. Правильно говорить Парашара:

«Ці групи тридцяти трьох божеств ... існують від століття до століття, і поява їх, та зникнення, аналогічні сходу й заходу Сонця»³⁶².

Були часи, коли східний символ хреста й кола, Свастика, був універсально прийнятий. Для буддистів, китайців і монголів езотерично і екзотерично Свастика означає «десять тисяч істин». Ці істини, говорять вони, належать до таємниць Невидимого Всесвіту і первозданної Космогонії і Теогонії.

Відтоді, як *Фохат перетнув Коло подібно двом лініям полум'я [горизонтально і вертикально]*, *Воїнства Благословенних ніколи не припиняли посилати своїх представників на Планети, які від початку вони повинні охороняти*.

Ось чому Свастика завжди кладеться – так само як і Тау клався у Єгипті – на груди померлих містиків. Свастика зустрічається на місці серця в зображеннях і статуях Будди в Тибеті та Монголії. Свастика є *печатка*, що накладається також на серця живих Присвячених, причому в деяких вона була назавжди відбита на тілі вогнем. Саме тому що вони повинні зберігати ці істини непорушними і недоторканими у вічному мовчанні та таємниці «до дня, коли вони будуть пізнані й прочитані їхніми обраними спадкоємцями» – новими Присвяченими, «гідними довіри й вручення їм десяти тисяч досконалостей». Однак, символ цей настільки принижений зараз, що він часто прикрашає головні убори «Богів», огидних ідолів святотатських послідовників Бонпо – дугпа або чаклунів у Тибетських прикордонних землях – доти, доки він не відкритий яким-небудь Гелугпа і не зірваний разом з головою «Бога», хоча було би краще якби саме голова подібного шанувальника була відділена від його гріховного тіла. Проте, свастика ніколи не може втратити своїх таємних властивостей. Оглянемося назад і ми побачимо, що вона використовувалася, як Присвяченими і Ясновидцями, так і жерцями Трої, бо багато зображень її знайдені були Шліманном на місці цього древнього міста. Вона зустрічається у древніх перуанців, асирійців, халдеїв, так само як і на стінах циклопічних будівель, старих як світ; у катакомбах *Нового Світу* і в катакомбах *старого Світу* (?), у Римі, де – внаслідок того, що християни приховували себе і свою релігію – вона називається *Cruх Dissimulata*.

³⁶¹ Проте, якщо цей сенс буде цілком зрозумілий, він стане надійною скринєю, що зберігає ключі до Таємної Мудрості. Правда, скриня настільки щедро прикрашена, що її візерунок цілковито приховує всяку пружину, що дозволяє відкрити її, і, таким чином, змушуючи того хто не має інтуїції, думати, що скриня не має її, і взагалі не може мати ніякого отвору. Проте, ключі існують, глибоко поховані, але вони не завжди будуть знайдені тим, хто шукає їх.

³⁶² *Вішну Пурана*, I, XV; переклад Вільсона, II, 29.

«На думку де Россі, Свастика від найранішого періоду була улюбленою формою хреста, що використовувався з окультним значенням, доводячи, що таємниця ця не належала християнському хресту. Один хрест у вигляді Свастики у катакомбах, стоїть, як знак на одному написі, що читається: «ΖΩΤΙΚΩ ΖΟΤΙΚΗ [? ΖΩΤΙΚΗ] *Vitalis Vitalia*», або житіє життя»³⁶³.

Але кращим свідченням стародавності хреста є те, що наводиться самим автором «*The Natural Genesis*»:

«Передбачається, що значення хреста, як християнського символу, стосується епохи, коли Ісус Христос був розп'ятий. І, проте, в «християнській» іконографії катакомб, протягом перших шести або семи сторіч, ніде не зустрічається фігури людини на хресті. Є всілякі форми хреста, за винятком цієї – яку вважають вихідною точкою нової релігії. Це не було початковою формою, але закінченою формою Хреста Розп'яття³⁶⁴. Протягом приблизно шести сторіч після християнської ери, основа християнської релігії на розп'ятому Спасителі цілковито відсутня у християнському мистецтві! Найраніша форма людської фігури на хресті є розп'яття піднесене Папою Григорієм Великим Королеві Теодолінді Ломбардській, що нині перебуває у Церкві Св. Іоанна в Монза, тоді як у катакомбах Риму не було знайдено жодного Розп'яття, яке стосується більш раннього періоду, ніж зображення, що перебуває в Сан-Джуліо і належить до сьомого або восьмого сторіччя...

Немає ні Христа і немає Розп'ятого; Хрест є Христос, так само як *Stauros* (Хрест) був образом та ім'ям Гора, Христа гностиків. Хрест, не сам Розп'ятий, є первісним символом християнської церкви. Хрест, не сам Розп'ятий, є основний предмет зображення в її мистецтві та шанування в її релігії. Зародок усього зростання розвитку можна простежити до хреста. І цей хрест є дохристиянським, він язичницький і хрест невірних, та має з півдня різних форм. Культ почався з хреста, і Юліан був правий, говорячи, що він підтримував «війну проти Х», якого він очевидно вважав, як прийнятого агностиками і міфологами, щоб додати йому неприпустиме значення³⁶⁵. Протягом сторіч хрест був символом Христа й до нього зверталися, як ніби він був живою істотою. «Він був обожнений спочатку і опліднений наприкінці»³⁶⁶.

Мало світових символів, які були б так насичені істинним Окультним значенням, як Свастика. Вона символізується цифрою 6. Подібно цій цифрі, у своєму конкретному поданні вона вказує, так само як і ідеограф числа, на Зеніт і на Надир, на Північ, Південь, Захід і Схід; усюди зустрічається одиниця й одиниця ця відбивається в усіх і в кожній одиниці. Це є емблема діяльності Фохата, постійного обертання «Коліс» і чотирьох Стихій, «Священних Чотирьох» у їх містичному, а не тільки в одному їхньому космічному значенні; далі її чотири руки, зігнуті під прямим кутом, тісно пов'язані, як це показано в іншому місці, з терезами Піфагора і Гермеса. Посвячений у таємниці значення Свастики, говорять Коментарі, «може накреслити на ній, з математичною точністю, еволюцію Космосу і весь період Сандхья». Також «відношення Видимого до Невидимого» і «перше зародження людини та видів».

Для східного окультиста дерево Знання у Раю серця самої людини стає Деревом Життя Вічного і не має нічого спільного з людськими тваринними почуттями. Це є цілковита таємниця, що відкривається лише через зусилля вкладеного Манаса, *Ego*, спрямовані до звільнення з рабства почуттєвих сприйнятів і до прозріння у світло єдиної, вічно сущої Реальності. Для західного кабаліста, але ще більше для поверхневого символіста, вихованого в згубній атмосфері матеріалістичної науки, головним поясненням таємниць хреста є – його сексуальний елемент. Навіть сучасний коментатор зі спиритуалістів, мислення якого в іншому відношенні не позбавлено духовності, вбачає саме цю рису в хресті та Свастиці попереду всіх інших.

«Хрест використовувався в Єгипті, як охоронний талісман і символ рятівної сили. Тифон або Сатана, дійсно зустрічається прикутим і прив'язаним до хреста. В «*Ритуалі*» Осіріс вигукує: «*Апопіс скинутий, мотузки їх зв'язують Південь, Північ, Схід і Захід, мотузки їх на ньому. Нар-и-вах зв'язав його*»³⁶⁷. Це були мотузки чотирьох частин світу або хрест. Сказано, що Тор розбиває голову змія своїм молотом ... у формі свастики або ж чотирибічного хреста... У первісних гробницях Єгипту план Покою мав форму хреста³⁶⁸. Пагода в Матурі ... місце народження Крішні, була побудована у формі хреста»³⁶⁹.

Це цілком точно і ніхто не може роздивитися в цьому «сексуальний культ», яким сходознавці люблять розбивати голову язичництва. Але, що ж сказати про євреїв і екзотеричні релігії деяких індуських сект, особливо ж про ритуали Валлабачаріїв? Бо, як сказано, культ Шиви, з його Лінгам і Йони, стоїть занадто

³⁶³ Наведено у «*The Natural Genesis*», I, 427, Джеральда Мессі.

³⁶⁴ Безсумнівно так для християн. Але для дохристиянських символістів це було, як сказано, ложе тортур під час Містерії Посвяти; причому «Хрест Розп'яття» клався горизонтально на землю, а не стояв, як за часів Риму, коли він став шибеницею.

³⁶⁵ Так воно було і не могло бути інакше. Імператор Юліан був Присвяченим і тому, добре знав «таємне значення», як метафізичне, так і фізичне.

³⁶⁶ *Op. cit.*, Там само, стор. 433.

³⁶⁷ *Книга Мертвих*, XXXIX. Апопіс або Апап є Змій Зла, символ людських пристрастей. Сонце (Осіріс-Гор) знищує його і Апап скинутий, зв'язаний і прикутий. Бог Акер, «Голова Воріт Безодні» Акера, Облесті Сонця (X, 39), зв'язує його. Апопіс є ворогом Ра (Світла), але «великий Апап упав!» – вигукує покійний. «Скорпіон вжалив твої уста», говорить він переможеному ворогові (XXXIX, 7). Скорпіон є «хробак, який ніколи не вмирає». У християн Апопіс прив'язаний до Тау або Тат, «емблеми врівноваження». (Див. споруду Тат в Тату XVIII).

³⁶⁸ Також і у святилищах Перед-Гімалайських областей, де живуть Присвячені і де попіл їх зберігається протягом семи місячних років.

³⁶⁹ «*The Natural Genesis*», I, 432.

високо у філософському сенсі, незважаючи на його сучасне падіння, щоб його можна було назвати просто фалічним культом. Але культ Дерева або Хреста³⁷⁰ у євреїв, засуджений їх же власними Пророками, навряд чи може уникнути цього обвинувачення. «Сини чаклунів, насіння перелюбства»³⁷¹, як називає їх Ісая, ніколи не пропускали нагоди, щоб «запалити себе ідолами під кожним зеленим деревом»³⁷², – що не свідчить про метафізичні розваги. Саме від цих *монотеїстичних* євреїв, християнські народи запозичили свою релігію, свого «Бога Богів, Єдиного Живого Бога», і в той же час, нехтуючи та висміюючи культ Божества древніх філософів. Надамо їм вірити і поклонятися фізичній формі хреста всіма способами.

Але для послідовника істинної, східної, архаїчної Мудрості, для того, хто поклоняється у душі лише Абсолютній Єдності, цьому вічно-пульсуючому великому Серцю, що б'ється всюди, як у кожному атомі Природи; кожний такий атом містить зародок з якого він може зростити Дерево Знання, плоди якого дають Життя Вічне, а не лише фізичне. Для нього хрест і коло, Дерево або Тау – навіть після того, як кожний символ, що стосується цього, був розглянутий і розібраний один за одним, – залишаються, однак, глибокою таємницею в їхньому минулому, і лише в це минуле направляє він свій спрямований погляд. Його мало турбує – чи буде це Насінням, з якого росте генеалогічне Дерево Буття, назване Всесвіт. Також не Троє в Одному, троїстий аспект Насіння – його форма, колір і речовина – цікавлять його, але, вірніше, та Сила, що направляє його зростання, силу, вічно таємничу й вічно непізнану. Бо ця життєва сила, що змушує насіння проростати, розкриватися й випускати паростки, потім утворювати стовбур та гілля, які, у свою чергу, згинаючись подібно гілкам Ашваттха, священного Дерева Бодхі, викидають своє насіння, яке вкорінюється і розмножує інші дерева – ця сила є єдина Сила, що має реальність для нього, бо це є ніколи не вмираючий Подих Життя. Язичницький філософ шукав причину, сучасний задовольняється лише наслідками і шукає першу в останніх. Що лежить за межами їх, він не знає, також і сучасний а-гностик не піклується про це; відкидаючи, таким чином, єдине знання на якому він може з повною безпекою засновувати свою науку. Проте, ця виявлена Сила має відповідь для того, хто шукає пізнати її. Той, хто бачить у хресті хресто-усічене коло Платона, язичника, а не прообраз обрізання, як це думав (Св.) Августин-Християнин³⁷³, розглядається церквою, як язичник, наукою ж, як божевільний. І це тому, що відмовляючись поклонятися Богові фізичного зародження, він визнає, що він нічого не може знати про Причину, яка лежить в основі так званої *Первинної* Причини, про Безпричинну Причину цієї Життє-Причини. Мовчазно приймаючи Всюдисущність Безмежного Кола і роблячи з нього універсальний постулат на якому заснований весь виявлений Всесвіт, мудрець, у глибокому шануванні, зберігає мовчання про те, про що жодна смертна людина не повинна б насмілюватись лаштувати здогадів. «Логос Бога є Давець Одкровення людині, і Логос (Слово) людини є Те, що Розкриває Бога», говорить Еліфас Леві в одному зі своїх парадоксів. На це східний окультист відповів би: з тією умовою, однак, щоб людина залишалася німою про ту Причину, котра породила, як Бога, так і її Логос. Інакше вона незмінно стає *осквернителем*, а не *відкривачем* Непізнаного Божества.

Тепер ми повинні підійти до таємниці – Семериковості в Природі. Може бути, що все, що б ми не сказали, буде приписано збігу. Нам можуть сказати, що це число в Природі цілком *природне* – що, насправді, ми й стверджуємо – і не має більшого значення, ніж ілюзія руху, яка утворює так звані – «веретеноподібні кола». Цим *«дивним ілюзіям»* не було надано великого значення, коли Проф. Сильванус Томсон представив їх на зборах Британської Асоціації у 1877 р. Проте, ми хотіли би дізнатися наукове пояснення, чому сім завжди є переважним числом – шість концентричних кіл навколо сьомого, і сім Кіл, одне усередині іншого, навколо центральної точки, і так далі – у цій *ілюзії*, виробленій, як рухомим блюдцем, так і будь-якою посудиною. Ми даємо рішення, відкинута наукою, у наступному Відділі.

ВІДДІЛ ХІ

ТАЄМНИЦІ ГЕБДОМАДИ

Ми не можемо закінчити цю частину про Символізм Архаїчної Історії, не зробивши спроби пояснити постійне повторення у всіх писаннях, відомих сходознавцям, цього, воістину, містичного числа, Гебдомлади. Позаяк кожна релігія, від найдревнішої до найостаннішої, виявляє присутність його і пояснює його по своєму й відповідно до своїх власних особливих догм, то завдання це нелегке. Тому, кращим рішенням буде зробити огляд усього, ніби з пташиного польоту. Числа 3, 4, 7 є священні числа Світла, Життя і Єднання – особливо в цю нинішню Манвантару, наш Цикл Життя, особливим представником або числом-фактором якого є число сім. Це має бути тепер доведено.

Якщо запитати брахмана, котрий вивчив *Упанішади*, які так сповнені древньої таємної Мудрості, чому він, «чий сім предків пили сік Місячної рослини», іменується Трисупарна, за твердженням приписуваним Бопаведу³⁷⁴; і чому брахман Трисупарна повинен шанувати Сомапа Пітрі, – то вельми не багато хто зможе

³⁷⁰ Хрест і Дерево тотожні і є синонімами в символізмі.

³⁷¹ LVII, 3.

³⁷² Там само, 5.

³⁷³ Проповідь CLX.

³⁷⁴ *Вішну Пурана*, переклад Вільсона, III, 174, примітка Фітцедурда Холла.

відповісти на це питання; або, якби вони й знали, то виявили б ще менше бажання задовольнити цікавого. Тому, будемо дотримуватися того, чому вчить нас древня Езотерична Доктрина. Як говорять Коментарі:

«Коли перші Сім з'явилися на Землі, вони кинули в ґрунт насіння всього, що росте на Землі. Спочатку з'явилися Три, і Четверо були додані до них, щойно камінь перетворився на рослину. Потім прийшли другі Сім, які, керуючи Дживами рослин, створили середні [проміжні] природи між рослинами і живою рухомою твариною. Треті Сім виявили свої Чхая ... П'яті Сім вклали свою Сутність... У такий спосіб людина стала Саптапарна».

А

САПТАПАРНА

Таке ім'я дається людині за Окультною термінологією. Воно означає, як це пояснено в іншому місці, рослина з сімома листками, і це найменування має велике значення в буддійських легендах. Той же сенс мало воно, але під маскою, і в грецьких міфах. Т або Т (Тау), форма якого взята із числа 7 і грецької букви Г (Гама), було, як сказано в останньому Відділі, символом життя й Життя Вічного; земного життя, бо Г (Гама) є символ Землі (Гея)³⁷⁵, і Життя Вічного, бо цифра 7 є символ того ж життя, пов'язаного з Божественним Життям, цей подвійний гліф виражений у геометричних фігурах у такий спосіб:

– Трикутник і Квадрат, символ Семеричної Людини.

Отже, число шість розглядалося в древніх містеріях, як емблема фізичної Природи. Бо шість є зображення шести вимірів усіх тіл – шести напрямків, які становлять їхню форму, а саме, чотири напрямки, що поширюються на чотири частини світу – Північ, Південь, Схід і Захід, і на два напрямки у височину та товщину, що відповідають Зеніту й Надиру. Тому, тоді як Шестериковість додавалася Мудрецькими до фізичної людини, Семериковість була для них символом цієї людини плюс її безсмертна Душа³⁷⁶.

Ж.М. Рагон дає дуже гарну ілюстрацію цієї «ієрогліфічної шестериковості», як називає він наш подвійний рівнобедрений трикутник.

«Ієрогліфічна шестериковість є символ сполучення філософських трьох вогнів і трьох вод, звідки відбувається народження елементів усього суцього»³⁷⁷.

Та ж думка міститься в індуському подвійному рівнобедреному трикутнику. Хоча в цій країні він називається знаком Вішну, але, насправді, він є символ Троїстості або Тримурті. Бо навіть в екзотеричній передачі, нижній трикутник, ▽ вершиною униз, є символом Вішну, Бога Вологого Принципу і Води, бо Нараяна є рушійним Принципом у Нара або Водах³⁷⁸, тоді як трикутник вершиною вгору, ▲ є Шива, Принцип Вогню, символізований потрійним полум'ям у його руці³⁷⁹. Саме ці два переплетені трикутники, помилково названі «Соломоною печаткою», – що є також емблемою нашого Товариства, – утворюють, одночасно Семериковість і Троїстість, та становлять, таким чином, Декаду. З якої би сторони не розглядався цей знак ✠, усі десять чисел містяться в ньому. Бо з точкою усередині або в центрі ✠, він є семериковий знак або Семериковість; його трикутники вказують на число три або Троїстість; два трикутники вказують на присутність Двоїстості; трикутники із центральною цяткою, спільною їм обом, дають Четвериковість; шість кінців є Шестериковість; центральна ж цятка є Одиницею; П'ятириковість виходить із комбінації, що складається із двох трикутників, парного числа і трьох сторін у кожному трикутнику першого непарного числа. Ось чому Піфагор і древні присвятили число шість Венері, бо:

«Поєднання двох статей і поділ матерії за троїстостями необхідні для розвитку сили зародження, цієї родючої властивості й прагнення до розмноження, вродженого в усіх тілах»³⁸⁰.

Віра у «Творців» або ж в уособлені Сили Природи, насправді, не є політеїзм, але філософська необхідність. Земля, подібно всім іншим планетам нашої системи, має Сім Логосів – Променів, що виходять із Єдиного «Променя-Батька» – Протогоноса або ж Виявленого Логосу, котрий жертвує своєю Сутністю (або «Плоть», Всесвіт), щоб Світ міг жити й кожна тварина мала би в ньому своє свідоме буття.

³⁷⁵ Звідси Присвячені в Греції називали Тау – Γαίτιος, «син Геї, який виник із Землі», подібно Тітію в *Odisei*. (VII, 324).

³⁷⁶ Рагон, «*Orthodoxie Macconnique*» і т.д., стор. 432, 433.

³⁷⁷ Там само, стор. 433, примітка.

³⁷⁸ Див. «*Магабгарата*, III, 189, 3, де Вішну говорить: «Я дав ім'я Нара воді у древні часи й тому мене іменують Нараяна, бо вода завжди була оселею, в якій Я рухався (Аяна)». Саме, в лоно Вод або Хаосу, «Вологого Початку» греків і Гермеса, кидається перше насіння Всесвіту. «Дух Божий» ширяє над темними водами Простору»; тому Фалес робить його початковим елементом і попереднім Вогню, котрий був ще прихованим у цьому Дусі.

³⁷⁹ Див. Бронзову статую Трипурантака Шиви – «Магадева, який руйнує Трипурасура» в Музеї, розташованому в *India House* у Лондоні;

³⁸⁰ Рагон, Там само, стор. 433; примітка.

Число 3 і 4 відповідають, відповідно, чоловічому й жіночому початку, Духу й Матерії, і сполучення їх є емблема Життя Вічного в Дусі на її висхідній дузі й у Матерії, як Елемент, що вічно воскрешає – через породження й розмноження. Духовна чоловіча лінія вертикальна |; диференційована лінія матерії — горизонтальна; разом вони становлять хрест \perp . 3 невидиме; 4 перебуває на плані об'єктивного пізнання. Ось чому вся Матерія Всесвіту, будучи аналізована наукою до її ультиматів, може бути зведена лише до чотирьох Елементів – Вуглецю, Кисню, Азоту й Водню; також, чому три першооснови, нумени чотирьох, або градації Духа або Сили, залишилися для точної науки *terra incognita*, і лише теоріями та простими найменуваннями. Служителі її спочатку повинні вірувати у первинні причини й вивчити їх, перш ніж вони зможуть сподіватися виміряти глибину Природи та ознайомитися з потенційностями наслідків. Таким чином, у той час, як учені Заходу користувалися і користуються ще у своїх заняттях лише четвериковістю або матерією, Східні Окультисти та учні їх, великі алхіміки всього світу, мають всю Семериковість, як об'єкт вивчення³⁸¹. Як говорять алхіміки:

«Коли Три й Чотири цілують один одного, Квадрат приєднує свою середину природу до природи Трикутника [або Троїстості, тобто, грань однієї з його площин стає середньою гранню іншої] і утворить Куб; тоді тільки він [розгорнутий Куб] стає вмістищем і числом Життя, Батьком-Матір'ю, Сімома».

Наступна діаграма, можливо, допоможе вивчаючому зрозуміти ці паралелізми.

ЛЮДСЬКІ ПРИНЦИПИ		ПРИНЦИПИ ФІЗИЧНОЇ ПРИРОДИ	
7. Атма.			
6. Буддхі.			
5. Манас.			
4. Кама Рупа; принцип тваринного бажання, що впродовж життя яро горить у Матерії і закінчується пересиченням; він невіддільний від тваринного існування.		ВОДЕНЬ	Найлегший з усіх газів; він горить у Кисні, виділяючи найсильніший жар з будь-якої речовини в стані горіння, і утворює воду, найбільш стійкий зі складів; Водень широко входить у всі органічні склади.
3. Лінга Шаріра; інертний носій або форма, за якою будується тіло; носій Життя. Він розсіюється вельми швидко після розкладання тіла.		АЗОТ	Інертний газ; носій, з яким змішується Кисень для застосування останнього до тваринного подиху. Він також широко входить у всі органічні речовини.
2. Прана; Життя, активна сила, що виробляє всі життєві феномени,		КИСЕНЬ	Газ, що підтримує горіння; газ, що дає життя, діяльний хімічний посередник у всьому органічному житті.
1. Груба матерія тіла; субстанція, утворена й виліплена поверх Лінга Шаріра (Чхая) впливом Прани.		ВУГЛЕЦЬ	Матеріал для горіння, <i>par excellence</i> , основа всіх органічних речовин, (хімічний) елемент, що утворює найбільшу розмаїтість складів.

Нас учать, що всі примітивні форми органічного життя виявляються також у семерикових групах чисел. Від мінералів або «м'яких каменів, які затверділи», користуючись мовою Станц, за якими пішли «тверді рослини, що стали м'якими», що є продуктами мінералів, бо «з надр каменю народжується рослинність»³⁸², і так до людини – всі первісні зразки всіх царств Природи, починають своє існування, як ефіроподібні, прозорі оболонки. Це, звичайно, має місце лише при самому зачатті життя. З наступним періодом вони вже ущільнюються й у *сьомому* вже починають розділятися на види, *всі, за винятком людини*, першої із тварин-савців³⁸³ у Четвертому Колі.

Вергілій, присвячений, більш-менш, в Езотеричну Філософію, як кожний поет давнини, оспівував еволюцію в наступних словах:

³⁸¹ Деякі вчені брахмани протестують проти нашого семеричного ділення. Вони так само мають рацію зі своєї точки зору, як і ми з нашої. Залишаючи осторонь три *аспекти* або *додаткові принципи*, вони приймають лише чотири Упадхі або Основи, включаючи *Ego* – відображення Логосу в Карана Шарірі – й навіть «точно кажучи – ... лише три Упадхі». Для чисто теоретичної і метафізичної філософії або для цілей споглядання ці три Упадхі можуть бути достатніми, як вони явлені в системі Тарака Йоги; але для *практичного окультичного вчення* наша семерична система є найкращою і найбільш легкою. Втім, це справа школи і вибору.

³⁸² *Коментарі*, Книга IX, 19.

³⁸³ *Protista* – не тварини. Просимо читача мати на увазі, що, коли ми говоримо про «тварин», то маємо на увазі лише савців. *Crustacea* або ракоподібні, риби і плазуни сучасні людині й багато хто з них навіть передували *фізичній* людині в цьому Колі. Всі вони були двостатеві до епохи савців у заключній частині Вторинного або Мезозойського Періоду, *але, проте, ближче до Палеозойського, ніж до періоду Кенозойського*. Малі сумчасті тварини сучасні величезним чудовиськам плазунам Вторинної Епохи.

Principio coelum ac terras camposque liquentes
Lucentemque globum Lunae, Titaniaque astra
Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
Mens agitat molem et magno se corpore miscet.
Inde hominum pecudumque genus vitaeque volantun
Et quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus³⁸⁴.

«Спочатку виникло Три або Трикутник». Цей вислів має глибоке значення в Окультизмі й факт цей підтверджується в мінералогії, ботаніці й навіть у геології, – як це було доведено у Відділі «Хронологія Брахманів» – складеним числом сім, бо три й чотири містяться в ньому. Сіль, будучи розчиною, доводить це. Бо, коли її молекули, групуючись разом, починають відкладатися у формі кристалів, то перша форма, яку вони приймають, є форма трикутників, маленьких пірамід і конусів. Це є форма Вогню, звідки й слово «Піраміс»; тоді як друга геометрична форма у виявленій Природі є квадрат або Куб, 4 і 6; бо, як говорить Енфілд, «частки землі мають форму кубів, частки ж вогню пірамідальні» – істинно так. Пірамідальну форму мають сосни – найбільш примітивне дерево після папоротевого періоду. Таким чином, дві протилежності в космічній Природі – вогонь і вода, жар і холод – починають свій метрографічний прояв, одне через тримірну систему, інше через шестимірну систему. Бо зіркоподібні кристали снігу, якщо розглянути їх під мікроскопом, всі, без винятку, виявляють форму подвійної або потрійної шестикінечної зірочки із центральним нуклеєм, подібно малюсінській зірочці усередині більшої. Дарвін, доводячи, що жителі морського берега перебувають під сильним впливом припливів, говорить:

«Найбільш древні прабатьки в царстві хребетних ... очевидно, були групою морських тварин... Тварини, які живуть приблизно у середньому рівні припливу або в середньому рівні низької води, проходять через повний цикл змін припливів протягом двох тижнів... Встановлений таємничий факт, що серед вищих і тепер земних хребетних ... багато нормальних і ненормальних процесів протікають протягом однієї або декількох тижнів [семериковостей] ... такі, як процес вагітності у ссавців, тривалість лихоманок»³⁸⁵.

«Голубині яйця висиджуються за два тижні [або 14 днів]; курячі за три тижні, качині за чотири, гусячі за п'ять, а яйця страуса за сім»³⁸⁶.

Це число тісно пов'язане з Місяцем, Окультний вплив якого постійно проявляється в семерикових періодах. Саме Місяць є керівником Окультної сторони земної Природи, тоді як Сонце є регулятор і фактор виявленого життя. Ця істина завжди була самоочевидна для Ясновидців і Адептів. Яків Беме, наполягаючи на основній доктрині семи властивостей вічної Матері Природи, довів цим, що сам він був великим Окультистом.

Але повернемося до обговорення семериковості в древньому релігійному символізмі. До метрологічного ключа єврейського символізму, що шляхом чисел відкриває геометричні відносини Кола (Єдиного-Божества) до Квадрата, Куба, Трикутника, так само як і всі інтегральні еманції божественного плану, до цього ключа може бути доданий і теогонічний ключ. Цей ключ пояснює, що Ной, Патріарх Потопу, в одному аспекті є заступником Божества (Всесвітнього Творчого Закону) з метою утворення нашої Землі, її населення і взагалі поширення на ній життя.

Отже, маючи на увазі семериковість підрозділу в божественних Ієрархіях, як у космічній побудові, так і в людській, вивчаючи легко зрозуміє, що *Jah-Noah* стоїть на чолі і є синтезом нижчої Космічної Четвериковості. Верхня Сефіротна Троїстість \triangle – лівим жіночним кутом якого є Ієгова-Біна (Розум) – виявляє Четвериковість \square . Остання символізує собою Небесну Людину, безстатевго Адама Кадмона, розглянутого, як Природа в її абстрактності, і стає знову семериковістю, виявляючи із себе додаткові три принципи, нижчу земну або виявлену фізичну Природу, Матерію та нашу Землю – сьомий принцип, будучи Малкут, «Нареченою Небесної Людини», – утворюючи, таким чином, разом із вищою Тріадою або Кетер, Вінцем, повне число Сефіротного Древа – 10, Сукупність у Єдності або Всесвіт. Відділені від вищої Троїстості, нижчі творчі Сефіроти становлять число сім.

Вищесказане не має прямого стосунку до нашої теми, хоча воно є необхідним нагадуванням для полегшення засвоєння того, що йде за цим. Розглянуте питання має на увазі довести, що *Jah-Noah* або Ієгова єврейської *Біблії*, передбачуваний Творець нашої Землі, людини й усього, що на ній, є:

a) Нижча Семериковість, Творчий Елохім – у його космічному аспекті.

b) Тетраграматон або Адам Кадмон, «Небесна Людина» з чотирьох букв – у його теогонічному і кабалістичному аспекті.

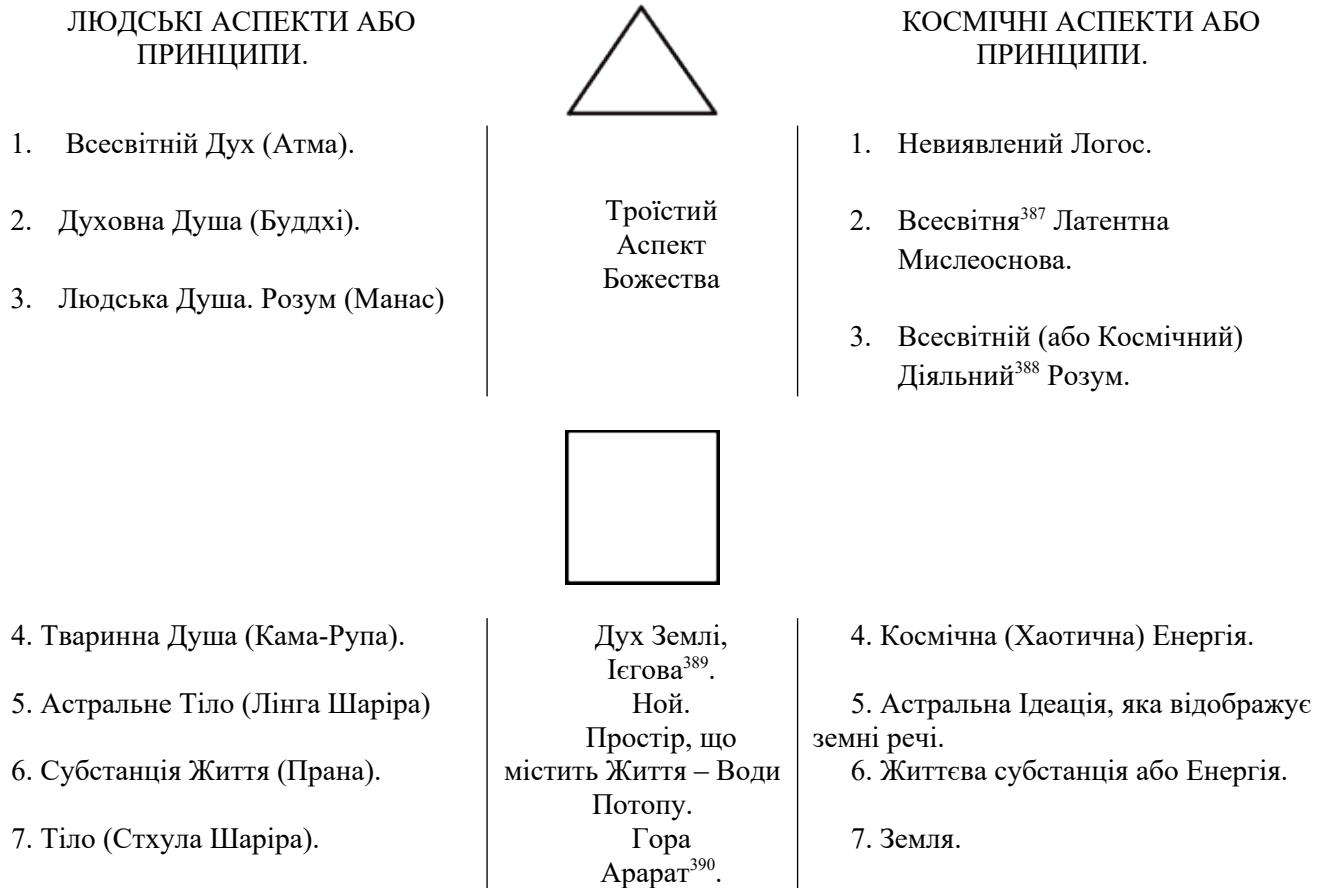
³⁸⁴ *Енеїди* VI, 725-729. «Спочатку [Божественний] Дух всередині підтримує небеса, землю і водні рівнини, орбіту місяця та блискучі зірки й [Вічний] Розум, розсіяний у всіх частинах [Природи], направляє всю неосяжну будову і змішується з широким тілом [Всесвіту]. Потім відбувається раса людей і звірів, життєвий початок летючих порід і чудовиська, яких Океан вирощує під своєю гладкою кришталевою поверхнею». «Все відбувається з Ефіру і з його семи природ» – кажуть алхіміки. Наука знає їх лише у їх поверхневих наслідках.

³⁸⁵ Порівняй «*Descent of Man*», стор. 164.

³⁸⁶ *Bartlett*, «*Land and Water*».

с) Ной – у його космічному характері тотожний індуському Шишта, людському Насінню, залишеному для населення Землі від попереднього утвору або Манвантари, як це виражено у *Пуранах*, або ж від допотопного періоду, як це алегорично викладено в *Біблії*.

Але, чи буде біблійний Бог-Творець Четвериковістю (Тетраграматон) або Троїстістю, він не є Всесвітнє 10, якщо тільки він не злитий з Ейн-Соф'ом (як Брахма з Парабрахмо), але семериковість, одна з багатьох семериковостей Всесвітньої Семериковості. Для пояснення питання, розглянутого нами зараз, його положення й статус, як Ноя, можуть бути найкраще виявлені, якщо ми помістимо 3, \triangle і 4 \square на паралельних лініях з космічними та людськими принципами. Для чого ми користуємося старою, знайомою класифікацією. У такий спосіб:

Як до додаткового доказу цього твердження, нехай читач звернеться до кабалістичних праць.

«*Арарат – гора зішестя* = *הר-י-רר*, *Хор-Іаред*. *Hatho* виводить це зі слова *Arath* = *אר*. Видавець Мойсея *Cherenensis* говорить: «Цим, говорять вони, позначається *перше місце зішестя* [ковчега] («*Anal.*» Бріана, том. IV, стор. 5,6,15). Під словом «*Berge*» *гора*, Норк має на увазі *Арарат*: *אררר*», бо *אר* (тобто, *Арарат* замість *Arath* – *земля*, що є *арамейське подвоєння*). Тут ясно, що Норк і *Hatho* користуються тим самим еквівалентом в *Arath*, *ארר*, у сенсі Землі»³⁹¹.

³⁸⁷ Філософія Адвайти розглядає це, як вищу Трійцю, або, вірніше, як Троїстий аспект Чинматра (Парабрахмо); яку вони пояснюють, як «Просту Потенційність Праджни», міць або здатність, яка породжує осягнення; Чидакашам, безмежне поле або план Космічної Свідомості: та Асат (Мулапракріті) або Недиференційована Матерія, (Див. «Особистий і Безособовий Бог» у «*П'яти Роках Теософії*», стор. 203).

³⁸⁸ Позаяк Диференційована Матерія існує в Сонячній Системі – утримаємося торкнутися всього Космосу – в семи різних станах, і Праджна або здатність до розуміння, теж існує в семи різних аспектах, відповідних сімом станам Матерії, то внаслідок необхідності повинні існувати сім станів свідомості в людині; й відповідно до більшого або меншого розвитку цих станів, створювалися релігійні та філософські системи.

³⁸⁹ Представлений, як ревнивий, гнівний, затятий і вічно діяльний Бог, мстивий, і доброзичливий лише до свого «обраного-народу», коли він уласкавлений ними.

³⁹⁰ Ной і його три Сини є колективним символом цієї Четвірки у багатьох і різноманітних застосуваннях, бо Хам є Хаотичний Початок.

³⁹¹ «*Source of Measures*», стор. 65. Автор пояснює: «Зауважте, що єврейською мовою *Iared*, батько Еноха, явлений, як «гора зішестя», й сказано, що вона та сама, що й вершина *Арарат*, на котрій міститься кубічна будівля *Ноя* або основа виміру. *Iared* єврейською є *י-רר*. Похідні слова від цього кореня тотожні з похідними від *Арарат*, від *acre*, від *землі*. Єврейське *י-רר* *англійською буквально є YRD*; відповідно, в *Iaredi* (*Yared*) можна знайти *буквально англійське слово yard* [ярд], (а також *י-רר*, бо *Jah* або *Jehovah* є *жезл*). Гідне зауваження, що син *Iareda*, тобто, *Енох*, жив 365 років; і про нього сказано коментаторами рабинами, що ним був відкритий річний період у 365 днів, таким чином, знову поєднуючи величини *часу* та *відстані*; тобто, *час року* спустився відповідно через *yard* або *Iareda*, котрий, *таким чином, постав його*

У такий спосіб, Ной є символом, як корінного Ману, так і Сім'яного-Ману, або ж Потуги, що дала розвиток Планетного Ланцюга та нашій Землі, й Корінній П'ятій Расі, яка була врятована, тоді як останні під-раси Четвертої, Раси Вайвасвата Ману, загинули, до того ж число *сім*, як буде видно, з'являється на кожному кроці. Саме Ной, як заступник Іегови, представляє семеричне Воїнство Елохіма й, таким чином, є Батьком або Творцем (Зберігачем) усього тваринного життя. Звідси наступні вірші із *Книги Буття*: «І всякої худоби чистої візьми по сім чоловічої [3] та жіночої [4] статі, також і з птахів небесних по сім»³⁹² й так далі, за якими йдуть усі періоди по сім днів та інше.

В

ЧЕТВЕРИКОВІСТЬ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ СЕМЕРИКОВІСТЮ

Таким чином, число *сім*, як складність, складена із 3 та 4, є переважний фактор у кожній древній релігії, бо він є *переважним чинником у Природі*. Прийняття його повинне бути виправдане й воно повинне бути виявлене, як *число par excellence*, бо, із часу появи «*Езотеричного Буддизму*», здійнялися часті заперечення й висловлені сумніви щодо правильності цих тверджень.

Вивчаючий повинен бути, насамперед, попереджений, що в усіх подібних числових підрозділах, Єдиний Всесвітній Принцип, – хоча він і згадується як (єдиний), бо він є Єдиний, – ніколи не приймається до розрахунку. Він стоїть у своїй якості Абсолютної, безмежної та Всесвітньої Абстрактності, цілком самостійно, сам по собі, поза залежністю від усякої іншої Сили, будь вона нуменальна або феноменальна. Автор статті «*Особистий і Безособовий Бог*» говорить:

«Сутність ця не є ні матерія, ні дух; вона ні *Ego* і ні *не-Ego* і вона ні об'єкт і ні суб'єкт.

Мовою індуських філософів це є первісна й вічна комбінація Пуруші [Духа] та Пракриті [Матерії]. Позаяк адвайтисти дотримуються думки, що зовнішній предмет є просто продукт наших ментальних станів, то Пракриті є ніщо інше, як ілюзія, а Пуруша – єдина реальність; це є *єдине* буття, що залишається у світі Ідей. Це ... і є Парабрахмо адвайтистів. Навіть, якби існував особистий Бог у якому-небудь матеріальному Упадхі (фізична основа якої-небудь форми), то з погляду адвайтиста було би стільки ж причин сумніватися в його нуменальному існуванні, як і у випадку всякого іншого предмета. На їхню думку, свідомий Бог не може бути першоосновою, Всесвітом, бо його *Ego* було би наслідком попередньої причини, якщо слово свідомий передає лише звичайний сенс його. Вони не можуть допустити, що *велика сукупність усіх станів свідомості у Всесвіті* є їхнє Божество, бо ці стани постійно змінюються й космічна Ідея припиняється під час Пралайї. Насправді, існує лише один постійний стан у Всесвіті, що є стан досконалої несвідомості, фактично чисте Чідакашам (поле свідомості).

Коли мої читачі засвоять той факт, що цей величний Всесвіт, насправді, є лише величезна агрегація різних станів свідомості, то вони не будуть здивовані, знайшовши, що ультимативний стан несвідомості розглядається адвайтистами, як *Парабрахмо*»³⁹³.

Хоча й будучи, сам по собі, цілком поза межею людського розуміння або обчислення, цей «величезний агрегат різних станів свідомості» є семериковим, і у своїй сукупності складається із семерикових груп – просто тому, що здатність пізнання існує в *семи різних аспектах, відповідних семи умовам матерії*»³⁹⁴, або семи властивостям або станам матерії. І тому, серія від одного до семи в езотеричних обчисленнях, починається з першого виявленого принципу, що є число один, якщо ми почнемо зверху, і число сім, рахуючи знизу або від нижчого принципу.

Четвериковість так само шанується в *Кабалі*, як у свій час вона шанувалася Піфагором, саме найбільш досконалим або, вірніше, *священним* числом, бо воно виходить від Єдиного, першої виявленої Одиниці або, вірніше, Трьох в Одному. І останнє завжди вважалося безособовим, безстатевим, незбагненим, хоча й у межах можливості для вищих розумових сприйнятів.

Ніколи не передбачалося, щоб перший прояв вічної Монади став символом іншого символу, щоб Непороджене замінило би Стихіями породжене, або ж щоб Єдиний Логос став символом Небесної Людини. Тетраграматон або Тетрактис греків є Другий Логос, Деміург.

«Тетрада, як думає Томас Тейлор, є, однак, *сама тварина*, згідно Платона, котрий, як справедливо зауважує Сиріянин, був найбільш видатним серед піфагорійців; вона існує на межі збагненої Троїстості, як це цілком задовільно доведено Проклом у третій книзі його трактату на Теологію Платона. І між цими двома Троїстостями [подвійними трикутниками], одною збагненою та іншою ментальною, існує інший ступінь богів, залучений до властивостей обох крайностей...»³⁹⁵.

батьком через *Еноха*; дійсно, $1296 = \text{yard (або Jared)} \times 4 = 5184$, це є характерна величина сонячного дня у *третинах*. Котрий, як сказано, може бути названий *чисельно батьком* сонячного року (Там само). Втім, це лише за астрономічними і числовими кабалістичними методами. Езотерично, Іаред є Третя Раса, а Енох Четверта – але, позаяк він узятий живим, то він особує також Обраних, врятованих у Четвертій Расі, тоді як Ной від початку належав до П'ятої – *сім'я*, врятована з Вод, вічно і *фізично*.

³⁹² VII, 2, 3.

³⁹³ «*П'ять Років Теософії*», стор. 202, 203.

³⁹⁴ Там само, стор. 200.

³⁹⁵ Олівер, «*Трикутник Піфагора*», стор. 10.

Світ Піфагора, за Плутархом³⁹⁶, складається з подвійної Четвериковості.

Це твердження підтверджує те, що сказано про вибір нижчого Тетрактису екзотеричними теологіями, бо:

«Четвериковість розумового світу [світу Магат'а] є *T'Agathon, Nous, Psyche, Hyle*; тоді як четвериковість світу почуттів [Матерії], котрий, точно висловлюючись, і був саме тим, що Піфагор припускав під словом Космос, складається з Вогню, Повітря, Води та Землі. Чотири Елементи називаються *rhizōmata*, або корені, або принципи всіх змішаних тіл»³⁹⁷.

Це означає, що нижча Четвериковість є корінь ілюзії Світу Матерії; і це і є Тетраграматон євреїв і «таємниче божество», з яким сучасні кабалісти так носяться!

«Це число [чотири] становить арифметичну середину між монадою і гептадою, і це вміщає всі сили, як похідних, так і досконалих чисел; бо це число, з усіх чисел до десяти, складається з відомого числа; подвоєна діада утворить тетраду, а подвоєна тетрада [або розгорнута] дає гептомаду [семериковість]. Два, помножене на себе, дає чотири й ще раз звернуте на себе, стає першим кубом. Цей перший куб є *плодоносне число*, основа безлічі й розмаїтості, що складається з двох і чотирьох, [залежачи від Монади сьомої]. Таким чином, два принципи тимчасових речей, піраміс і куб, форма та матерія виходять від єдиного джерела, тетрагона [на землі, монади на небі]»³⁹⁸.

Тут Рейхлін, видатний авторитет з *Кабали*, доводить, що куб є «матерія», тоді як піраміда або тріада є «форма». Для герметистів число чотири стає символом істини, лише коли воно *перетворюється на куб*, що, будучи розгорнутий, стає сімома, символізуючи ніби чоловічий і жіночий елементи, також елемент Життя³⁹⁹.

Деякі учні були здивовані, як зрозуміти, що вертикальна лінія⁴⁰⁰, котра символізує чоловічий початок, стає в хресті лінією розділеною на чотири частини (*чотири*, будучи жіночим числом), тоді як горизонтальна лінія (лінія матерії) стає лінією розділеною на три. Але це легко пояснити. Позаяк середня площина «розгорнутого» куба є *спільною*, як для вертикальної, так і для горизонтальної лінії або двоякої лінії, то вона стає, так би мовити, *нейтральною* основою і не належить жодній з них. Лінія духу залишається троїстою, а лінія матерії двоїстою, бо число два є число парне й тому також жіноче число. Крім того, згідно Феона, у його праці «Математика», піфагорійці, які дали Тетрактису назву Гармонія, «бо він є, *diatessaron in sesquitertia*», дотримувалися думки, що:

«Поділ канону однострунного інструмента було зроблено на основі тетрактиса в діаду, тріаду та тетраду; бо він уміщав *Sesquitertia, a sesquialtera*, подвійну, потрійну й четвертну пропорцію, сума яких є 27. У древніх музичних позначеннях чотириструнний інструмент мав *три* ступені або інтервали й *чотири* терміни звуку, названі греками діатессарон, нами ж *червту*»⁴⁰¹.

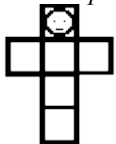
Крім того, четвірка, хоча парне, тому жіноче («пекельне») число, змінювалося відповідно до його форми. Це показано Станлеєм⁴⁰². Четвірка називалася у піфагорійців «Власником Ключа Природи»; але в поєднанні з трійкою, що становило Сім, вона ставала найбільш досконалим і гармонійним числом, – числом *самої Природи*. Чотири було «мужнім у жіночній формі», коли воно утворило хрест, а сім є «Володар Місяця», бо планета ця змушена змінювати свою видимість кожні сім днів. Саме на числі сім Піфагор заснував свою доктрину Гармонії та Музики Сфер, назвавши «тоном» відстань Місяця від Землі; від Місяця до Меркурія півтора тону, так само як і від Меркурія до Венери; від Венери до Сонця півтора тону; від Сонця до Марса тон; від Марса до Юпітера – напівтон; від Юпітера до Сатурна – напівтон; і від Сатурна до Зодіаку один тон; що становить сім тонів – діапазон гармонії⁴⁰³. Вся мелодія Природи полягає в цих семи тонах і тому називається «Голосом Природи».

³⁹⁶ «De Anim. Procr», 1027.

³⁹⁷ Олівер, там само, стор. 112.

³⁹⁸ «Reuchlin e Cabala», I, II; Олівер, там само, стор. 104.

³⁹⁹ Автор «The Source of Measures» доводить (стор. 50, 51), що фігура розвернутого кубу, зв'язку з колом, «стає ... справжнім хрестом або формою *Tau*, а приєднання до нього кола дає *єгипетський хрест*...

Тоді як у кубі є лише шість поверхонь, то зображення хреста, у вигляді розвернутого кубу, що торкається до перекладин хреста, являє одну поверхню куба, як *спільну для двох поперечин*, вважаючи, що вона належить обом [тобто, один раз вважаючи її розвернутою горизонтально, другий раз, вертикально]; ... чотири для

вертикальної перекладини і три для горизонтальної, що становить в загальному сім. Тут ми маємо знамениті 4, 3 й 7»; Езотерична Філософія пояснює, що *чотири* є символ Всесвіту в його потенційному стані або стані Хаотичної Матерії і, що вона потребує Духу, щоб наповнити її діяльністю; тобто, початковий *абстрактний* Трикутник повинен покинути свою односторонню властивість і поширитися в Матерії, утворюючи таким чином *виявлену* основу в тривимірному просторі, щоб Всесвіт міг проявитися збагненним способом. Це досягається за допомогою розгорнутого куба. Звідси походить

Хрест Єгипетський, ansated cross як символ людини, зародження й життя. У Єгипті Анк означало: «душа», «життя» і «кров». Це є *одушевлена, жива* людина, семериковість.

⁴⁰⁰ *Supra*, стор., 626.

⁴⁰¹ Олівер, там само, стор. 114.

⁴⁰² Піфагор, стор. 61.

⁴⁰³ Олівер, там само, стор. 172.

Плутарх пояснює⁴⁰⁴, що найдавніші греки розглядали Тетраду, як корінь і принцип усіх речей, бо це було число елементів, які породили всі створені речі, видимі й невидимі⁴⁰⁵.

Серед Братів Розенкрейцерів фігура хреста або *розгорнутого* куба складала тему дисертації для отримання одного з теософічних ступенів *Peuvret*, і трактувалася на підставі принципів світла й тьми або *добра і зла*⁴⁰⁶.

«Світ збагнений походить від божественного розуму [або одиниці], у такий спосіб, – Тетрактис, відбиваючи на своїй власній сутності *першу одиницю, яка творить усе суще* і за своїм бажанням, говорить: один раз один, двічі два, й негайно виникла тетрада, маючи на вершині своїй найвищу одиницю, і *стає Пірамісом*, основа якого є проста тетрада, що відповідає поверхні на якій променисте світло божественної одиниці відтворило форму безтілесного вогню, внаслідок зішестя Юнони (матерії) у нижчі речі. Звідси виник насущний вогонь, що не обпалює, але освітлює. Це є *утвір середнього світу*, котрий євреї називають *Вищим*, світом [іхнього] божества. Він називається Олімпом, світлоносним і наповненим окремими формами, де є місцеперебування безсмертних богів, *deum domus alta*, вершина якого є *одиниця*, стіна *троїстість* і його площа *четвериковість*»⁴⁰⁷.

«Площина», таким чином, залишиться поверхнею, що *не має значення*, якщо вона буде надана самій собі. Лише *одиниця* висвітлює *четвериковість*, відома нижня четвірка теж повинна вибудувати собі стіну, витягнуту із *троїстості*, якщо вона хоче виявитися. Крім того, Тетраграматон або Мікропросопус є «Іегова», який привласнив собі вельми помилково «Був, Є і Буде», нині перекладені, як «Аз єсмь те, що Аз єсмь» і пояснене, як те, що стосується вищого абстрактного Божества, тоді як Езотерично й, насправді, вони означають вічну Матерію, лише періодично хаотичну, бентежну з усіма її потенційностями. Бо Тетраграматон єдиний із Природою або Ісідією і виявляє собою екзотеричний ряд андрогінних Богів, таких як Осіріс-Ісіда, Юпітер-Юнона, Брахма-Вакх або ж кабалістичний *Jah-Hovah*; всі вони чоловічо-жіночні. Кожний антропоморфічний Бог древніх народів, як це прекрасно помітив Марцелл Фіцин, має своє ім'я написане чотирма буквами. Так у єгиптян він був Теут; в арабів Алла; у персів Сірр; у магів Орсі; у магометан Абді; у греків Теос; у древніх турків Езар; у латинян Деус; до яких Джон Лоренцо Ананія додає німецького *Gott*, і сарматського *Vouh*; і так далі⁴⁰⁸.

Позаяк Монада виявляє одне й *непарне* число, то древні говорили, що непарні числа є єдиними досконалими числами; і – самолюбно, можливо, але, проте, фактично – вважали їх усіх чоловічими й досконалими, бо вони додавалися до *небесних* Богів, тоді як парні числа, такі, як два, чотири, шість і, особливо, вісім, будучи жіночими, вважалися недосконалими й давалися лише *земним і пекельним Божествам*. Вергілій відзначає цей факт, говорячи: «*Numero deus impari gaudet*», «Непарне число приємне Богам»⁴⁰⁹.

Піфагорійці вважали число *сім*, або ж Гептагон, *релігійним і досконалим* числом. Воно називалося *Telesphoros*, бо за його посередництва все у Всесвіті та в людстві приводиться до свого кінця, тобто, до свого *завершення*⁴¹⁰. Починаючи від часів Лемурії і до Піфагора, Вчення про Сфери, керовані сімома Священими Планетами⁴¹¹, стверджує сім Сил земної та підмісячної Природи, так само як і сім великих Сил Всесвіту, як вихідних і виявлених у семи тонах, котрі і є, сім нот музичної гами.

Гептада [наша Семериковість] вважалася *числом незайманої*. Бо воно було *непородженим* [подібно Логосу або Аджа ведантистів]:

«Без батька ... або матері ... *але виходячи безпосередньо від Монади*, котра є початок і вінець усього сущого»⁴¹².

І, якщо Гептада виходить безпосередньо від Монади, то, як це викладається в Таємному Вченні найдавніших шкіл, число це є досконале і священне число для цієї нашої Мага Манвантари.

Сімка або Гептада була дійсно присвячена декільком Богам і Богиням: Марсові з його сімома прийдешніми; Осірісу, тіло якого було розділено на сім і на двічі сім частин; Аполлонові, Сонцю, серед його семи планет і, який грав гімн носію семи променів на своїй семиструнній лірі; Мінерві, що не має ні батька, ні матері, й іншим⁴¹³.

Перед-гімалайський Окультизм з його семериковим поділом, саме внаслідок цієї семериковості, повинен розглядатися, як найбільш древній, як першоджерело всіх інших. Йому протиставляються *деякі* фрагменти, залишені нео-платоніками; й прихильники останніх, ледве розуміючи, що захищають вони, говорять нам: дивіться, ваші попередники вірили лише в *троїсту* людину, складену з Духа, Душі й Тіла. Також і Тарака,

⁴⁰⁴ «*De Plac. Phil.*», стор. 878.

⁴⁰⁵ Див. Олівер, там само, стор. 106.

⁴⁰⁶ Там само, стор. 108.

⁴⁰⁷ *Reuchlin, ut supra*, стор. 689; Олівер, там само, стор. 112, 113.

⁴⁰⁸ Олівер, там само, стор. 118.

⁴⁰⁹ «*Bucolica*» *Ecl.*, VIII, 75.

⁴¹⁰ *Philo*, «*De Mund. Opif.*» Олівер, там само, стор. 172.

⁴¹¹ Сім Планет обмежені цим числом не тому, що древні не знали інших, але просто тому, що вони були початковими та первинними «Домами» семи Логосів. Можуть бути відкриті дев'ять і дев'яносто дев'ять інших планет, – але це не змінить того факту, що лише ці сім вважалися священними.

⁴¹² Олівер, там само, стор. 173, 174.

⁴¹³ *Ibid.*, *loc. cit.*

Раджа Йога Індії, обмежує цей поділ трьома, ми ж чотирма, а ведантисти П'ятьма (Коша). На що ми, котрі належать до Архаїчної Школи, запитуємо:

Чому тоді грецький поет говорить, що не чотири, але сім співають славослів'я Духовному Сонцю?

Ἑπτὰ με χ. τ. λ.

Сім звучних букв славословляють мене,
Бога Безсмертного, Божество Всемогутнє.

Чому, знов-таки, *троїстий Іао*, Таємничий Бог, називається «четвериковим», а, тим часом, серед християн триадичні та тетрадичні символи покриваються одним загальним ім'ям *Jehovah* з сімома буквами? Чому ж у єврейському Шеба, присяга [Тетрактис Піфагора] тотожна числу 7? Або, як говорить Джеральд Мессі:

«Проголошення присяги дорівнювало [твердженню ділення] «на сім», і 10, виражене буквою *Jod*, було повним числом *Iao-Sabaoth* (Бог в десяти буквах)»⁴¹⁴.

У праці Лукіана «*Auctio*»:

«Піфагор запитує: «Який рахунок ваш?». Відповідь наступна: «Один, Два, Три, Чотири». Тоді Піфагор говорить: «Бачте? В *тім*, що ви уявляєте собі, як Чотири, міститься 10, *досконалий Трикутник і наша Присяга* [Тетрактис, Чотири! – або в сукупності Сім]»⁴¹⁵.

Також, чому Прокл говорить:

«Батько золотого вірша оспівує Тетрактис, як Джерело вічної Природи?»⁴¹⁶.

Просто тому, що ті західні кабалісти, які наводять проти нас *екзотеричні* докази, не мають уявлення про істинний *Езотеричний* сенс. Всі древні космології – найдавніші космографії двох найдревніших народів П'ятої Корінної Раси, індусів-аріїв і єгиптян, разом із ранніми китайськими расами, залишками Четвертої або раси Атлантів – засновували всі свої Містерії на числі 10; вищий Трикутник зображував невидимий і метафізичний Світ, тоді як нижні три й чотири або Семериковість – фізичні царства. Але не єврейська *Біблія* висунула значення числа сім. Гесіод вживав вислів «сьомий є священним днем», коли ніхто ще не чув про Саббат «Мойсея». Вживання числа сім ніколи не було обмежено однією народністю. Цьому достатньо свідчать сім ваз у Храмі Сонця біля руїн Бабіана у Верхньому Єгипті; сім вогнів, які протягом століть постійно горять перед вівтарем Митри; сім священних храмів арабів; сім півостровів, сім островів; сім морів; сім гір і рік Індії та *Зохара*; єврейські Сефіроты або сім пишнот; сім Божеств готів; сім світів халдеїв і їхні сім Духів; сім сузір'їв, згаданих Гесіодом і Гомером; і всі нескінченні семериковості, які зустрічаються сходознавцями в кожному відкритому ними манускрипті⁴¹⁷.

Отже, на закінчення нам залишається сказати наступне: достатньо було виявлено, щоб довести, чому людські принципи були й до сьогодні ще розділяються в Езотеричних Школах на сім. Зробіть із них чотири і ви або залиште людину *без її* нижчих, земних елементів, або ж, якщо вони будуть розглядатися з фізичної точки зору – ви зробите з неї бездушну тварину. Четвірка повинна бути вищою або нижчою – небесним або земним Тетрактисом; щоб це стало зрозумілим, людина, за вченнями *древньої* Езотеричної Школи, повинна розглядатися, як семериковість. Це настільки добре розумілося, що навіть, так звані, християнські гностики прийняли цю, освячену століттями⁴¹⁸, систему. Довгий час це залишалося таємницею, хоча й підозрювалося, але жоден Манускрипт того часу не говорив про це досить ясно, щоб задовольнити скептика. Але на допомогу нам приходять цікава літературна праця нашої епохи – найдавніше й найкраще збережене Євангеліє гностиків, *Pistis Sophia*. Для можливо повного доказу, ми наведемо слова одного авторитета, Ч.В. Кінга, єдиного археолога, котрий отримав слабкий проблиск на цю складну Доктрину, і кращого письменника наших днів про гностиків і їхні геми.

За цим, вельми чудовим зразком релігійної літератури, – справжньої гностичної скам'янілості – людська Істота є Семериковий Промінь, що виходить від Єдиного⁴¹⁹, саме, як учить це наша школа. Вона складена із семи елементів, чотири з яких запозичені із чотирьох кабалістичних світів. У такий спосіб:

«Від Азіа воно отримує Нефеш або ж осередок фізичних бажань [також життєвий подих]; від Ієцира – Руах або осередок пристрастей [?!]; від Бріа – Нешама або розум; і від Азілут воно одержує Чхая, або принцип духовного життя. Це схоже на прийняття теорії Платона, за якою Душа отримує свої відповідні здібності від

⁴¹⁴ «*The Natural Genesis*», I, 545.

⁴¹⁵ Там само.

⁴¹⁶ В «Тимей», III.

⁴¹⁷ Олівер, там само, стор. 175.

⁴¹⁸ Див. Відділ F., нижче, «Сім Душ Єгиптологів».

⁴¹⁹ Сім Центрів Енергії, проявлені або, які стали об'єктивними під впливом Фохата на Єдиний Елемент; або, насправді, «Сьомий Принцип» Семи Елементів, що існують у всьому виявленому Космосі. Ми можемо вказати тут, що, насправді, вони є Сефіротами кабалістів; «Сімома дарами Святого Духу» в християнській релігії і, в містичному сенсі, сімома дітьми або синами Девакі, убитими Кансою до народження Крішни. Наші сім принципів символізують усіх їх. Ми повинні розлучитися з ними, перш ніж ми досягнемо стану Крішни або Христа, тобто, стану Дживамукта, і зосередимося абсолютно в вищому Сьомому або Єдиному.

Планет у спадному просуванні через їхні сфери. Але *Pistis Sophia*, з її звичною сміливістю, надає цій теорії набагато більш поетичної форми (§ 282). *Внутрішня Людина* також створена із чотирьох частин, але вони дані повсталими Зонами Сфер, які є Міццю – часткою Божественного Світла («*Divinae particula aurae*»), але, які залишилися в них самих; Душа [п'ятий принцип], «створена зі сліз їхніх очей і поту їхніх мук»; *Αυτιψύχοι Πνεύματος*, *Наслідування Духа* (очевидно, яке відповідає нашій *Совісті*) [шостий принцип]; і, нарешті, *Μοῖρα-Δοля*⁴²⁰ [Кармічне *Ego*], призначення якої – вести людину до завершення, призначеного їй; якщо вона мусить померти від вогню, то вести її в цей вогонь; якщо вона повинна померти від дикого звіра, то привести її до дикого звіра – [сьомий]⁴²¹.

С

СЕМЕРИКОВИЙ ЕЛЕМЕНТ У ВЕДАХ.

ВІН ПІДТВЕРДЖУЄ ОКУЛЬТНЕ ВЧЕННЯ, ЯКЕ СТОСУЄТЬСЯ

СЕМИ ПЛАНЕТ І СЕМИ РАС

Якщо ми хочемо навести кращі докази для засвідчення сповіщених фактів, ми повинні піти до самого джерела історичних відомостей. Бо гімни *Ріг-Веди*, хоча й будучи цілком алегоричні, проте, досить показові. Сім променів Сур'ї, Сонця, дорівнюють в них Сімим Світам кожного Планетарного Ланцюга, із сімома Ріками Неба та Землі, до того ж перші зображують сім творчих Воїнств, а останні сім Людей або сім первинних людських груп. Сім древніх Ріши – прабатьки всього, що живе й дихає на Землі – суть сім друзів Агні, його сім «Коней», або сім «Голів». Людська Раса виникла від Вогню та Води, так стверджує алегорія, оформлена з Агні Батьками або Предками – жертводавцями; бо Агні, Ашвіни, Адітья⁴²², всі вони є синонімами цих «Жертводавців» або Батьків, по-різному названих Пітара (або Пітрі), Ангїраса⁴²³ й Садх'я, «Божественними жертводавцями», найбільш окультними з усіх. Всі вони йменуються Дева-Путра Ріш'я або «Синами Бога»⁴²⁴. «Жертводавці», крім того, колективно представляють Єдиного Жертводавця Батька Богів – Вішвакарман'а, котрий, вчинивши великий ритуал Сарва-Медха, скінчив тим, що приніс у жертву самого себе.

У цих гімнах «Небесна Людина» називається Пуруша, «Людина»⁴²⁵ від якої був породжений Вірадж⁴²⁶; і від Вірадж (смертна) людина. Саме Варуна – скинутий з його найвищого положення, щоб стати головою Владик-Дх'яні або Девів, – керує всіма феноменами Природи і «прокладає стежку Сонцю, по якій воно має слідувати». Сім Небесних Рік (Творчі-Боги, які сходять) і сім Рік Землі (сім первісних Людств) перебувають, як це буде видно, під його керуванням. Бо тих, хто порушує закони Варуни (Вратани або ж «плину природного дійства» чинні закони), карає Індра⁴²⁷, потужний Ведичний Бог, Врата або закон, або міць якого сильніше, ніж Вратани будь-якого іншого Бога.

Таким чином, *Ріг-Веда*, найстарша серед усіх відомих древніх записів, може бути виявлена, як підтвердження Окультних Вчень майже в усіх відносинах. Гімни її, що є записами написаними найпершими Присвяченими П'ятої (нашої) Раси про Первісні Вчення, говорять про Сім Рас (дві ще повинні прийти), уособлюючи їх сімома «Ріками»⁴²⁸, і про П'ять Рас (Панчакрішта), які вже населяли цей світ⁴²⁹ у п'яти Областях (Панчапрадішах)⁴³⁰, так само як і про три Материкі⁴³¹, що існували раніше.

⁴²⁰ В цьому випадку *Μοῖρα* означає «долю», не «Рок», бо це є найменування, але не іменник. (Див. *Одіссею*, XXII, 413, переклад Вольфа). Але *Μοῖρα*, Богиня Долі, є божество, яке подібно *Αἴσα*, *приділяє всім їхню частку добра і зла* (Лексикон Лідделл і Скотта), і тому вона є Карма. Втім, під цим скороченням мається на увазі суб'єкт, що підлягає Долі або Кармі, Самість або *Ego* й те, що перевтілюється. Також *Αυτιψύχοι Πνεύματος* не є наша совість, але наше Буддхі; також і не «підробка» Духу, але є «оформлення за ним» або його «двійник» (Аристофан, «*Thesmophor*», 27) Духу – Буддхі якого є носієм Атми.

⁴²¹ «*The Gnostics and their Remains*», стор. 37, 38.

⁴²² *Ріг-Веда*, III, 54, 16; II, 29, 3, 4.

⁴²³ Професор Рот (в Лексиконі Пітера) визначає Ангїраса, як проміжну расу вищих істот між Богами та Людьми; тоді як проф. Вебер, за своєю незмінною звичкою модернізувати і антропоморфувати божественне, бачить в них первинних жерців релігії, яка була спільною у аріїв і персів. Рот правий. «Ангїраса» було одним із імен Дх'яні або «Девів-Наставників» (Гуру-Дева), Присвячених пізнішої Третьої, Четвертої і навіть П'ятої Раси.

⁴²⁴ Там само, X, 62, 1, 4.

⁴²⁵ Там само, X, 90, 1.

⁴²⁶ Там само, X, 90, 5.

⁴²⁷ *Ріг-Веда*, X, 113, 5.

⁴²⁸ Там само, I, 35, 8.

⁴²⁹ *Ibid.*, *loc. cit.*

⁴³⁰ Там само, IX, 86, 29.

⁴³¹ Тільки три потоплених або знищених Континенти – бо перший материк Першої Раси існує по теперішній час і перебуватиме до кінця – описані в Окультній Доктрині, як Гіперборейський, Лемурійський (застосовуючи найменування, відоме тепер науці) і Атлантичний. Велика частина Азії піднялася з вод після загибелі Атлантиди. Африка піднялася ще пізніше, тоді як Європа є п'ятий і останній Материк – частини обох Америк значно древніші. Але про це згодом. Присвячені, які записали *Веди* – або ж Ріши нашої П'ятої Раси – писали в той час, коли Атлантида була вже потоплена.

Лише ті вчені, котрі засвоять таємний сенс Пуруша Сукта – у якому інтуїція сучасних сходознавців побачила лише «один із найбільш пізніх гімнів *Rig-Vedi*», – можуть сподіватися зрозуміти, наскільки гармонічні її вчення і, як підтверджують вони Езотеричні Доктрини. Вони повинні будуть вивчити, у всій абстрагованості їхнього метафізичного значення, відносини, описані там між (Божественною) Людиною (Пуруша), *принесеною в жертву* для створення Всесвіту й усього в ньому сушого⁴³², і земною людиною⁴³³, перш ніж вони зможуть зрозуміти сховану філософію вірша:

«15. Вона [«Людина», Пуруша або Вішвакарман] мала сім полін палива, що оточували її, і *тричі сім* шарів палива; коли Боги чинили жертвопринесення, вони зв'язали людину, як жертву».

Це стосується трьох семерикових, первинних Рас і доводить стародавність *Ved*, які, ймовірно, не знали ніякої іншої жертви в цих найраніших, *усних* вченнях; також і семи первинних груп Людства, бо Вішвакарман уособлює божественне Людство в його сукупності⁴³⁴.

Ту ж саму доктрину знаходимо ми відбитою в інших старих релігіях. Можливо, що вона дійшла, вірніше, вона повинна була дійти до нас перекрученою і облудно витлумаченою, як це ми бачимо у випадку деяких парсіїв, котрі читають її у своєму *Вендідаді* та в інших писаннях, і розуміючі натяки, які в них містяться, не краще сходознавців; проте, доктрина чітко згадана в їхніх древніх книгах⁴³⁵.

Порівнюючи Езотеричне Вчення з тлумаченнями проф. Джемса Дармштетера, можна бачити, при першому ж погляді, у чому зроблена помилка та причину, що породила її. Ось це місце:

«Індоіранський Асура [Ахура] часто розумівся, як *семериковий*; за допомогою гри слів у деяких міфічних (?) формулах і значення деяких міфічних (?) чисел, предки індо-іранців прийшли до твердження семи світів⁴³⁶, причому найвищий бог часто зображувався семериковим, так само як і світи, якими він правив. У Персії сім світів стали сімома Каршвар землі; земля розділена на сім Каршвар, з яких *лише одна відома і доступна людині*, та на якій ми живемо, саме Хваніратха: що рівнозначно твердженню існування семи Земель⁴³⁷. Парсійська міфологія також стверджує сім небес. Хваніратха сама розділяється на сім осонь (*Orm. Ahr.*) § 72)»⁴³⁸.

Той же підрозділ і та ж доктрина міститься в найдавнішому та найбільш шанованому з індуських Писань – у *Rig-Vedi*. В ній, *крім* нашої Землі, згадуються Шість Світів; Шість Раджамсі, що перебувають над Прітхиві, Землею, або над «цим» (Ідам) ніби на противагу «тому, що перебуває *за межами*» (тобто, шість Глобусів або Світів на трьох інших планах)⁴³⁹.

Курсив наш, щоб показати тотожність цих догм із догмами Езотеричної Доктрини й підкреслити допущену помилку. Маги або маздеї вірили лише в те, у що вірили й інші народи: як раз у сім «Світів» або Глобусів нашого Планетного Ланцюга, з яких *лише один* доступний людині в цей час, наша Земля; і в послідовну появу й знищення семи Материків або Земель на цьому нашому земному Глобусі, причому кожний Материк, будучи розділений для увічнення пам'яті про сім Глобусів (одного видимого й шести невидимих) на сім островів або материків, на сім «осонь» і т.д. Таке було загальне вірування в ті дні, коли, нині таємне Вчення, було доступно всім. Саме ця численність місцевостей і семериковий поділ їх здивували сходознавців, – введених, крім того, у ще більшу оману внаслідок забуття своїх первісних доктрин присвяченими індусами та парсіями – саме у здивування щодо цього постійно повторюваного числа сім, котре стало розглядатися ними, як «міфічне». Це забуття перших принципів збило сходознавців із правильного шляху й змусило їх зробити найбільші помилки. Ту ж помилку, ту ж оману знаходимо ми й у визначенні ними Богів. Ті, хто не знайомі з таємним Вченням ранніх аріїв, ніколи не зможуть засвоїти або навіть правильно зрозуміти метафізичне значення, що міститься в

Атлантида була *Четвертим* Материком із тих, що *з'явилися*, але лише *третім* серед зниклих.

⁴³² Порівняй Вішвакарман.

⁴³³ Там само, X, 20, 1, 16.

⁴³⁴ Також це архаїчне Вчення не таке вже й *ненаукове*, бо один з найбільших натуралістів нашого часу – покійний проф. Агассіз – припускав безліч географічних походжень людини і дотримувався цієї думки до кінця свого життя. Єдність людського роду визнавалася знаменитим проф. Кембриджу (у Спол. Шт.) в тому ж сенсі, як і окультистами – саме в сенсі їх основної і початкової однорідності та їх походження від одного і того ж джерела, тобто, негри, арії, монголи і так далі, всі вони відбулися тим же способом і від тих же предків. Останні були однієї сутності, хоча й були диференційовані, бо вони належали до семи планів, що вирізнялися один від одного за ступенем, але не по суті. Ця початкова фізична відмінність була лише трохи більш підкреслена пізніше, внаслідок географічних та кліматичних умов. Це не є теорія Агассіза, звичайно, але Езотеричне пояснення, і воно повністю обговорено в Додатку до Частини Третьої цієї праці.

⁴³⁵ Див. перерахування семи Сфер – не «Каршвар Землі», як це прийнято думати – у Фааргард'і XIX, 30, *et seq.*

⁴³⁶ Сім Світів, як було зазначено, суть сім сфер Ланцюга, до того ж кожна очолюється одним із семи «Великих Богів» у кожній релігії. Коли релігії були принижені і антропоморфовані, й метафізичні уявлення майже забуті, то синтез, або вищий сьомий, був відділений від інших, і це уособлення стало *восьмим* Богом, якого Монотеїзм намагався зробити єдиним, але безуспішно. Якщо проаналізувати з точки зору метафізичної, то в жодній екзотеричній релігії Бог не є насправді Єдиним.

⁴³⁷ Шість невидимих Глобусів нашого Ланцюга представляють із себе «Світи» й «Землі», як і наша Земля, хоча вони й невидимі. Але де ж могли знаходитися *шість* невидимих Земель на *цьому* Глобусі?

⁴³⁸ *Vendidad*, S.B.E. том IV, стор. LIX, LX та примітка.

⁴³⁹ Див. *Rig-Veda*, I, 34; III, 56; VII, 10, 411 і V, 60, 6.

цих Істотах. Ахура Мазда (Ормазд) був очільником і синтезом семи Амеша Спента або Аменшаспентів, тому й сам він був одним із Амеша Спента. Так само як Іегова-Біна-Елохім був очільником і синтезом Елохімів і не більше, так само й Агні-Вішну-Сурья був очільником і синтезом або ж фокусом, звідки відбулися, як у фізичному, так і в метафізичному сенсі, як від духовного, так і від фізичного Сонця, Сім Променів, Сім Вогняних Язиків, сім Планет або Богів. Всі вони стали найвищими Богами і Єдиним Богом лише після втрати первинних таємниць; тобто, після занурення Атлантиди або «Потопу», і заняття Індії брахманами, які шукали порятунку на вершинах Гімалаїв, бо навіть високі плоскогір'я того, що становить у цей час Тибет, були на якийсь час затоплені. У *Вендідаді* звертаються до Ахура Мазди лише як до «Благодатнішого Духа, Творця Речовинного Світу». Ахура Мазда в буквальному перекладі означає «Мудрий Володар» (Ахура – «Володар» і Мазда – «мудрий»). Крім того, це ім'я Ахура, на санскриті Асура, зв'язує його з Манасапутра, Синами Мудрості, які одушевили розуму-позбавленої людини й одарували її розумом (Манас). Слово Ахура (Асура) може бути виведено від кореня ах «бути», але у своєму первинному значенні воно означає саме те, що стверджує про нього Таємне Вчення.

Коли геологи вирахують, скільки тисячоріч минуло з часів епохи, коли здійснені води Індійського Океану досягли найвищих плоскогір'їв Середньої Азії, коли Каспійське море й Перська Затока становили з океаном одне ціле, тільки тоді довідаються вони істинну древність нині існуючої, арійської, брахманської нації, а також час їхнього спуску в долини Індустану, що відбулося кілька тисячоріч потому.

Іма, так звана «перша людина» у *Вендідаді*, так само як і її брат-близнюк Яма, син Вайвасвата Ману, належить до двох епох Спільної Історії. Він є Прабатьком Другої Людської Раси, отже, уособленням тіней Пітрі й Батьком Післяпотопного Людства. Маги вживають слово «Іма», як ми вживаємо «людина», говорячи про людей. «Прекрасний Іма», перший смертний, який розмовляє з Ахура Маздою, є *перша «людина», котра вмирає* або зникає, але не перша, котра породжена. «Син Вівангхат'а»⁴⁴⁰ був, подібно синові Вайвасвати, символічною людиною, і в Езотеризмі був представником *перших трьох* Рас та їхнім колективним Прабатьком. Із цих Рас дві перші ніколи не вмирали⁴⁴¹, але лише зникали поглинені у своєму потомстві, Третя ж пізнала смерть лише перед своїм завершенням, після поділу статей і свого «Падіння» у зародження. На це ясно натякається у Фаргард'і II у *Вендідаді*. Іма відмовляється стати носієм закону Ахура Мазди, говорячи:

«Я не був породжений, Я не був наставлений, щоб стати провісником і носієм твого закону»⁴⁴².

І тоді Ахура Мазда просить його розмножити його людей і «оберігати» його світ.

Він відмовляється стати священнослужителем Ахура Мазди, бо сам він є свій власний *священнослужитель і жертводавець*, але він приймає другу пропозицію. Йому приписують наступні слова:

«Так! ... Так, я буду жити і правити, й оберігати твій світ. Доки я буду царем, не буде ні холодного вітру, ні спекотного вітру, ні хвороби, ні смерті».

Тоді Ахура Мазда приносить йому золоте кільце й кинджал, емблеми володарювання.

«Отже, під правлінням Іми, триста зим минуло і Земля стала знову *буяти* чередами, людьми й собаками, птахами і червоними палаючими вогнями».

Триста зим означають триста періодів або циклів.

Зверніть увагу на слова «знову буяти», тобто, все це вже було на ній раніше й, таким чином, ясно доведено знання вчення про послідовні Руйнування Світу і його Цикли Життя. Коли «триста зим» минули, Ахура Мазда попереджає Іму, що Земля стає занадто наповненою, і люди не мають місця, де жити. Тоді Іма виступає і, за допомогою Спента Армаїта, жіночного Генія або Духа Землі, змушує Землю витягнутися й збільшитися на одну третину, після чого «нові зграї; череди й люди» з'являються на ній. Знову попереджає його Ахура Мазда, й Іма, через ту ж магічну міць, робить Землю на дві третини більше. «Дев'ятсот Зим» *минають*, й Іма мусить виконати це дійство втретє. Все це, звичайно, алегорично. Три процеси розширення Землі стосуються трьох послідовних Материків і Рас, що походять один від одного й після іншого, як це цілком пояснено в іншому місці. Після третього разу Ахура Мазда застерігає Іму на одних зборах «небесних богів» і «чудових смертних», що фатальні зими наближаються й, що все життя на матеріальному світі загине. Такий древній символ «Потопу» у маздейців і наближення катаклізму Атлантиди, – катаклізм, що уносить кожен расу в її черзі. Подібно Вайвасвата Ману і Ною, Іма споруджує Вара, – Вмістище, Ковчег – дотримуючись вказівок Бога, і приносить туди насіння кожної живої істоти, тварин і «Вогнів».

Саме на цій «Землі», або новому Континенті, став Заратустра законодавцем і правителем. Це була Четверта Раса в її зародженні, після того, як люди Третьої почали вимирати. Доти, як сказано вище, звичайна смерть не існувала, але лише перетворення, бо *люди не мали ще особистості*. Вони мали Монади – «Подихи» від Єдиного Подиху, такі ж безособові, як і Джерело, від якого вони спливли. Вони мали тіла або, верхнє, тіні тіл, які були безгрішні, отже, не мали Карми. Тому, позаяк не було Кама-Локи – і тим більше Нірвани або навіть Девачана – для «Душ» людей, котрі не мали особистих *Ego*, то не могли існувати проміжні періоди між

⁴⁴⁰ *Вендідад, op. cit.*, стор. 13.

⁴⁴¹ Смерть з'явилася лише після того, як людина стала *фізичною* твариною. Люди Першої Раси, й також Другої, розчинялися і зникали у своєму потомстві.

⁴⁴² *Op. cit.*, стор. 12.

втіленнями. Подібно Феніксові, первинна людина воскресала зі свого старого тіла в новому тілі. Щораз і з кожним новим поколінням, вона ставала більш щільною, фізично більш досконалою, відповідно до еволюційного закону, що є закон Природи. Смерть прийшла із завершенням фізичного організму і разом із ним – моральне розкладання.

Це пояснення показує нам ще одну древню релігію, узгоджену у своїй символіці з Універсальним Вченням.

В іншому місці, ми наводимо найдавніші перські традиції, залишки маздеїзму ще більш древніх магів, причому деякі з них пояснені. Людство не походить від однієї єдиної пари. Також ніколи не було першої людини – чи то Адам, чи Ііма – але, як раз перше людство.

Це може бути або не бути «пом'якшеним полігенізмом». Як тільки утвір *ex nihilo* (нісенітниця), так само як і надлюдський Творець або Творці (факт) будуть відкинуті наукою, то полігенізм не представить більше труднощів або незручностей – і, з наукового погляду, навіть набагато менше – ніж моногенізм.

Насправді, це так само науково, як і всяке інше твердження. Бо у своєму Введенні до праці Нотта й Гліддона «*Типи Людства*», Агассіз заявляє про свою віру в невизначене число «первісних рас людей, створених окремо»; і зауважує, що «тоді як у кожному зоологічному розподілі тварини виявляють різні види, людина, незважаючи на різновиди її рас, завжди виявляє ту саму людську істоту».

Окультизм визначає і обмежує число первинних рас сімома расами, внаслідок семи «Прабатьків» або Праджапаті, які породили людей. Вони не є ні Богами, ні надприродними Істотами, але Духами, що просунулися з іншої і більш низької планети, породжені знову на цій планеті й, у свою чергу, що дали життя в нинішнім Колі теперішньому Людству. Ця Доктрина знову підтверджується одним зі своїх відгомонів – серед гностиків. У своїй антропології і генезі людини вони вчили, що «якась група із семи Янголів» створила перших людей, які були не краще, ніж безглузді, гігантські маревні форми – «просто звивистим хробаком» (!), пише Іринеї⁴⁴³, котрий, як завжди, приймає метафору за дійсність.

D

СЕМЕРИКОВІСТЬ В ЕКЗОТЕРИЧНИХ ПРАЦЯХ

Тепер ми можемо розглянути інші древні писання. Подивимося, чи не містять вони семерикову класифікацію, і якщо так, то в якому ступені?

Розкидані у тисячах інших санскритських текстів, з яких деякі й досі ще не відкриті, а інші ще невідомі, так само як і у всіх *Пуранах*, і в такій же кількості, якщо не більше, ніж навіть у єврейській *Біблії*, числа сім і сорок дев'ять (7x7) грають доволі видатну роль. Вони зустрічаються в *Пуранах* починаючи від семи Створінь у перших розділах, аж до семи променів Сонця, які, при кінцевій Пралаїї, розширюються в Сім Сонць і поглинають матеріал усієї Світобудови. Так *Матсья Пурана* говорить:

«З метою поширення Вед, Вішну, при початку Кальпи, повідав Ману історію про Нарасімху і про події семи Кальп»⁴⁴⁴.

Далі та ж *Пурана* говорить, що:

«В усіх Манвантарах групи Ріши⁴⁴⁵ з'являються в числі семи і по сім, й після встановлення збірки закону й моральності, йдуть у блаженство»⁴⁴⁶.

Однак Ріши ці не представляють лише живих мудреців, але багато інших речей. У перекладі *Атхарва Веди* доктором Муїр'ом, ми читаємо:

«1. Час несе (нас) уперед, він є кінць з сімома променями, з тисячею очей, який не відає знищення і сповнений плононосності. Освічені Мудреці Просуваються на ньому; колеса його – усі світи.

2. Так Час рухається на семи колесах: він має сім спиць; безсмертя його вісь. Нині він є всі ці світи. Час спрямовує вперед першого Бога.

3. Повна посудина укладена в Часі. Ми бачимо її існуючою у багатьох формах. Вона є всі ці світи у майбутньому. Вони називають її «Час у Найвищому Небі»⁴⁴⁷.

Тепер додайте до цього наступний вірш із Езотеричних томів:

«Простір і Час єдині. Простір і Час безіменні, бо вони є Непізнаване ТЕ, що може бути відчутно лише через його сім Променів, – які є сім Утворів, сім Світів, сім Законів», і так далі.

⁴⁴³ I, XXIV, I.

⁴⁴⁴ *Вішну Пурана*, переклад Вільсона, I, LXXX.

⁴⁴⁵ Як говорить Парашара: «Це є ті сім осіб, завдяки яким створені істоти охоронялися протягом декількох Манвантар. Позаяк весь Світ був насичений енергією божества, воно іменується Вішну від кореня Віш, «входити» або «проникати»; бо всі боги, всі Ману, сім Ріши, сини Ману, Індри, владки богів, всі вони є лише уособленням Потуги (Вібгутаєх, потенцій) Вішну». (Там само, III, 18, 19). Вішну є Всесвіт; і сам Всесвіт розділений у *Pig-Vedi* на сім областей, – що має розглядатися, як достатній авторитет, у всякому разі, для брахманів.

⁴⁴⁶ Там само, III, 15.

⁴⁴⁷ Гімн XIX, 53.

Пам'ятаючи, що *Пурани* наполягають на тотожності Вішну із Часом та Простором⁴⁴⁸ і, що навіть у рабинів символ для Бога є *Maqot*, «Простір», стає зрозумілим, чому для цілей Божества, котре проявляється, – Простір, Матерія і Дух – єдина центральна Точка стала Трикутником і Чотирикутником – досконалим кубом – отже *сімома*. Навіть Праваха-Вітер – містична й окультна сила, що дає імпульс і є напрямна плину зірок та планет – семериковий. *Курма* й *Лінга Пурана* перераховують сім головних вітрів цього імені, що є початками Космічного Простору⁴⁴⁹. Вони тісно пов'язані із Дхрува⁴⁵⁰ (тепер Альфа), Полярною Зіркою, що, у свою чергу, пов'язується із проявом різних феноменів за допомогою космічних сил.

Таким чином, від семи Утворів, семи Ріши, Зон, Материків, Принципів і так далі, в арійських писаннях, число сім пройшло через індуську, єгипетську, халдейську, грецьку, єврейську, римську й, нарешті, християнську містичну думку, поки воно не затвердилося й не запам'яталося незгладно в кожній екзотеричній теології. Сім древніх книг викрадених Хамом з Ковчегу Ноя і переданих ним своєму синові Кушу, і сім Мідних Колон Хама та Хейрона, є відображенням і спогадом семи первісних Містерій, встановлених відповідно до «семи таємних Еманцій», із сімома Звуками та сімома Променями – духовними й зоряними прообразами сім по сім тисяч, відтворених копій їх у пізніші еони.

Таємниче число ще раз виявляється в не менш таємничих Марут'ах. *Ваю Пурана* вказує, *Харівамши* підтверджує відносно Марут – найдревніших, так само як і найбільш незбагнених, серед усіх другорядних або нижчих Богів у *Rig-Vedi*, що

«Вони народжуються в кожній Манвантарі [Колі] сім по сім (або сорок дев'ять); у кожній Манвантарі чотири по сім разів (або двадцять вісім) вони досягають звільнення, але їхні місця заповнюються особами, породженими в цій же ролі»⁴⁵¹.

Ким же є Марути у їх Езотеричному сенсі і хто ці особистості «породжені в цій же ролі»? У *Rig-Vedi* та інших *Ведах*, Марути представлені, як Боги Бурі та, як друзі й союзники Індри. Вони є «Сини Неба і Землі». Це привело до алегорії, що робить їх дітьми Шиви, великого патрона Йогинів.

«Мага Йогин, великий аскет, у якому зосереджена найвища досконалість суворої самовідданості й відверненого споглядання, завдяки чому досягаються найнеобмеженіші сили і творяться дива, здобувається найвище духовне знання і, нарешті, здійснюється злиття з великим духом Всесвіту»⁴⁵².

У *Rig-Vedi* ім'я Шиви невідомо, але відповідний йому Бог іменується Рудра, ім'я, вживане для Агні, Бога Вогню, там же Марути називаються його синами. У *Рамаяні* та в *Пуранах* Матір їх Діті, сестра або доповнення та аспект Адіті – бажаючи мати сина, котрий знищив би Індру, отримує пораду від Кашьяпи Мудреця, що, якщо «вона буде носити в утробі дитину сто років»⁴⁵³, «з думками цілком благочестивими і зберігаючи себе у повній чистоті», то вона буде мати такого сина. Але Індра руйнує її намір. За допомогою своєї блискавки, він розділяє ембріон в її утробі на сім частин і потім подрібноє кожну таку частину ще на сім часток, які й стають стрімко рухомими божествами, Марут⁴⁵⁴. Ці Божества представляють собою лише інший аспект або розвиток ідеї Кумар, які за батьком є Рудрами, подібно багатьом іншим⁴⁵⁵.

Діті, будучи Адіті, – якщо тільки зворотне не буде доведене нам – отже, Адіті, говоримо ми, або Акаша, у її вищому Аспекти, є семеричні Небеса Єгипту. Кожний істинний окультист зрозуміє, що це означає. Діті, повторюємо ми, є шостий принцип *метафізичної* Природи, Буддхі Акаші. Діті – Матір Марут'ів є одна з її земних форм, що повинні зображувати одночасно Божественну Душу в пустельникові й божественні прагнення містичного людства до звільнення від тенет Майї та досягнення, нарешті, кінцевого блаженства. Індра зараз принижений через Калі-Югу, коли подібні прагнення не є вже загальними, але зробилися ненормальними внаслідок загального поширення Ахамкара, почуття Егоїзму або «Самості» й неуттва; але спочатку Індра був одним із найбільших Богів індуського Пантеону, як це свідчить *Rig-Veda*. Сурадхіпа, «очільник богів», впав зі ступеня Джишну, «Вождя Небесного Воїнства» (індуський Св. Михайло) до ступеня

⁴⁴⁸ Вішну є все – світи, зірки, моря і т.д. Вішну «є все, що існує і все, що не існує»... [Але] він не є субстанція (Вастубгута)». (Вішну Пурана, Книга II, розд. XII; переклад Вільсона, II, 309). – Те, що люди називають Превиснім Богом, не є субстанція, але причина її; не те, що знаходиться тут, там або в іншому місці, не те, що ми бачимо, але те, що вміщує в собі все – Простір.

⁴⁴⁹ Вішну Пурана, переклад Вільсона, II, 306.

⁴⁵⁰ Тому, в *Пуранах* сказано, що споглядання вночі Дхруви, полярної зірки, і небесного дельфіна (Шішумара, сузір'я) «спокутує будь-який гріх скоєний протягом дня». (Там само, стор. 306). Факт полягає в тому, що промені чотирьох зірок «в колі постійної появи» – Агні, Махендра, Кашьяпа і Дхрува, поміщені в хвості Малої Ведмедиці (Шішумара) – будучи сконцентровані відомим способом і на відомому предметі, створюють надзвичайні результати. Астро-маги Індії розуміють, що під цим мається на увазі.

⁴⁵¹ Там само, III, 15.

⁴⁵² Даусон, «Індуський Класичний Словник», *sub voce* «Шива», стор. 298.

⁴⁵³ Вішну Пурана, *op. cit.*, II, 78.

⁴⁵⁴ В *Рамаяні* саме Бала-Рама, старший брат Крішні, вчиняє це.

⁴⁵⁵ Що стосується походження Рудри, то в декількох *Пуранах* стверджується, що його (духовне) потомство, *створене в ньому Брахмою*, не обмежене сімома Кумарами або ж одинадцятьма Рудрами тощо, але «вміщує нескінченне число істот за образом і властивостями подібних їхньому (цнотливому) батькові. Стурбований їх лютістю, чисельністю і безсмертям, Брахма побажав, щоб його син Рудра створив тварин іншої і смертної природи». Рудра відмовляється створити і тим самим відрікається, й так далі, отже, Рудра є перший повсталий. (*Лінга, Вайю, Матсья* та інші *Пурани*).

супротивника аскетизму і ворога всякого святого прагнення. Він виявлений у шлюбі з Ендрі (Індрани), уособленням Ендріяки, еволюції елемента почуттів, з якою він пошлюбився «внаслідок її *сласних зачарувань*»; після чого він почав посилати небесних жіночих демонів збуджувати пристрасті святих людей, Йогинів, щоб відволікти їх від потужних прагнень, якими він лякався». Тому, Индра, нині зображуваний як «бог твердині небесної і уособлення атмосфери» – насправді, є космічний принцип Магт і п'ятий людський принцип Манас у його двоякому аспекті, – як пов'язаний з Буддхі та, як той, хто дозволяє собі бути захопленим принципом Кама, тілом пристрастей і бажань. Це ясно зі слів Брахми, котрий говорить переможеному Богові, що його часті поразки були наслідком Карми й були покаранням за його розбещеність і приваблювання різних німф. Як раз у цьому останньому аспекті, він намагається врятувати себе від загибелі й знищити «дитину», яка народжується, якій призначено перемогти його, – дитина, звичайно, є уособленням божественної і неухильної волі Йогина, що вирішує повстати проти всіх подібних спокус і, таким чином, знищити пристрасті в його земній особистості. Индра знову був успішний, бо плоть перемагає дух⁴⁵⁶. Він розділяє «ембріон» (нового божественного Адептства, ще раз породженого Подвижниками арійської П'ятої Раси) на сім часток (натяк не лише на сім під-рас нової Корінної Раси, у кожній з яких з'явиться Ману⁴⁵⁷, але також і на сім ступенів Адептства) і потім, кожну частку на сім шматків – натякаючи на Ману-Ріш кожної Корінної Раси й навіть під-раси.

Здавалося б не важко зрозуміти, що мається на увазі під Марутами, котрі досягають «чотири по сім» звільнень у кожній Манвантарі, і під тими особистостями, які знову *народжуються* в цій ролі, тобто, у ролі Марутів у їх Езотеричному значенні, і, які «заповнюють їх місця». Марути представляють: (а) пристрасті, що бушують і лютують у грудях кожного кандидата, коли він готується до подвижницького життя; – з погляду містики; (б) окултні сили, сховані в різноманітних аспектах нижчих Принципів Акаші – її тіла або Стхула Шаріра, представляючи земну нижчу атмосферу кожної населеної планети – з погляду містичного і сидерального; (с) діючі свідомі існування, істоти космічної і психічної природи.

У той же час, Марут, окултною мовою, є одне з імен, що даються тим *Ego* великих Адептів, які перейшли за межі земні й відомі так само, як Нірманакая; тим *Ego*, для яких, – *позаяк вони перебувають поза ілюзією*, – немає Девачана, хто, або добровільно відмовився від Нірвани заради блага людства, або, як ще ті, які не досягли її, залишаються невидимими на Землі. Тому Марутів⁴⁵⁸ виявлені спочатку, як сини Шиви-Рудри, Йогина Заступника, Трете Око якого (містично) повинне бути придбане Подвижником, перш ніж він стане Адептом; а потім, у своєму космічному аспекті, як підлеглі Индри і його супротивники в різних ролях. «Чотири по сім» звільнень стосуються чотирьох Кіл і чотирьох Рас, що передували нашій, у кожній з яких Марути-Дживи (Монади) не раз народжувалися і досягли би остаточного звільнення, якби тільки вони побажали скористатися ним. Але, замість цього, з любові до блага людства, що ще безнадійніше билось б у тенетах нещастя і нещастя, *якби не ця допомога ззовні*, вони постійно знову народжуються «у цій ролі» і, таким чином, «заповнюють свої власні місця». *Хто вони* «на цій Землі» – кожний учень Окултної Науки знає. І він також знає, що Марути є Рудри, котрі включають у собі також сімейство Тваштри, синонім Вішвакармана, Великого Заступника Присвячених. Це дає нам досить сповіщення про їхню істинну природу.

Те ж саме стосується і до семеричного розподілу Космосу й людських принципів. *Пурани*, поряд з іншими священними писаннями, бувають натяками на це. Насамперед, Світове Яйце, що містило в собі Брахму або Всесвіт, зовні було обкутано сімома стихіями, які спочатку перераховувалися досить вільно, як Вода, Повітря, Вогонь, Ефір і *три таємних* елементи; потім сказано, що «Світ оточений з кожної сторони» сімома елементами, також і *усередині* Яйця – як це пояснено:

«Світ оточений з усіх боків, і вгорі й унизу, шкаралупою яйця (Брахми) [Андакатаха]⁴⁵⁹».

Навколо шкарлупи тече Вода, що оточена Вогнем; Вогонь – повітрям; Повітря – Ефіром; Ефір – Початком Елементів (Ахамкара); останній – Всесвітнім Розумом або «Інтелектом», як перекладає це Вільсон. Це стосується стільки ж до Сфер Буття, скільки й до Принципів. Прітхві не є наша Земля, але Світ, Сонячна Система, і означає «широка», «велика». У *Ведах* – у цьому найбільшому авторитеті, хоча, який і потребує

⁴⁵⁶ Діті, таким чином, показана, як та, що зазнала невдачі у Двапара-Юзі, під час розквіту Четвертої Раси.

⁴⁵⁷ Незважаючи на жахливе і мабуть *навмисне* змішання Ману, Ріши та потомства їхнього у *Пуранах*, одне ясно, що були й будуть сім Ріши в кожній Корінній Расі, названі також Манвантарами у Священних Книгах, точно так само як є чотирнадцять Ману в кожному Колі, причому боги-вожді, Ріши й сини Ману, тотожні. (Див. *Вішну Пурана*, III, I; переклад Вільсона, III, 19). У *Вішну-Пурана* дані шість Манвантар; сьома, будучи нашою власною. *Вайю Пурана* дає номенклатуру синів чотирнадцяти Ману в кожній Манвантарі й синів семи Мудреців або Ріши. Останні є потомством Прабатьків людства. Всі *Пурани* говорять про сім Праджapati цього періоду або Кола.

⁴⁵⁸ «Чакшуша був Ману шостою періоду [Трете Коло і Третья Раса], в якому Индра був Маноджава» – Мантрадрума в *Бгагавата Пурани*. (*Вішну Пурана*, переклад Вільсона, III, 12). Позаяк існує досконала аналогія між Великим Колом (Магакальпа) і кожним із семи Кіл та кожною з семи великих Рас у кожному з Кіл, – то Индра шостою періоду або Третього Кола відповідає кінцю Третьої Раси, під час Падіння або роз'єднання статей. Рудра, як батько Марутів, має багато точок дотику з Индрою, Марутван'ом або «Владикою Марутів». Рудра, як сказано, отримав своє ім'я через проліті ним сльози. Тому Брахма назвав його Рудра; але він *ридав ще сім разів і, таким чином, отримав ще сім інших імен* – з яких він користується одним впродовж *кожного* «періоду».

⁴⁵⁹ Там само, II, 231.

ключа, для правильного тлумачення – згадані три земні й три небесні Землі, як викликані до життя одночасно з Бгумі, нашою Землею. Нам часто говорили, що шість, не *сім*, є числом сфер, принципів і так далі. Ми відповідаємо, що, дійсно, в людині є лише шість принципів; бо її тіло не є принцип, але лише покриття, оболонка принципу. Те ж саме стосується і Планетного Ланцюга; у ньому, говорячи Езотерично, Земля, – так само як і сьомий або, вірніше, четвертий план, що представляє сьомий, якщо рахувати від першого потрібного царства Елементів, котрий починає її оформлення, – може бути залишена поза міркуваннями, будучи (для нас) єдиним певним тілом із семи. Мова Окультизму різноманітна. Але припустимо, що лише *три* Землі замість семи маються на увазі у *Ведах*, то – які ці три, якщо ми все-таки знаємо лише одну? Очевидно, *повинне існувати* окультне значення в цьому, розглянутому нами, твердженні. Подивимося. «Земля, що носить» Всесвітнім Океаном Простору, який розділяється Брахмою в *Пуранах* на сім Зон, є Прітхіві, Світ розділений на сім принципів, – космічний поділ на вигляд достатньо *метафізичний*, але насправді *фізичний* у його окультних наслідках. Після багатьох Кальп згадується наша Земля й вона, у свою чергу, знову ділиться на сім Зон, за законом аналогії, що керував древніми філософами. Після чого ми знаходимо на ній сім Материків, сім Островів, сім Морів і Рік, сім Гір, сім Осонь і так далі⁴⁶⁰.

Крім того, не тільки в індуських писаннях і філософіях знаходимо ми згадування про сім Земель, але й у перських, фінікійських, халдейських і єгипетських космогоніях, і навіть у літературі рабинів. Фенікс⁴⁶¹ названий євреями Онех זנך, від *Фенос*, Енох, символу таємного циклу і присвяти, а турками Керкес – живе тисячу років, після чого він, запаливши полум'я, сам себе спалює, а потім знову народжується із самого себе й живе ще тисячу років, *до сім по сім*⁴⁶², коли настає День Суду, «Сім по сім» або сорок дев'ять, дуже прозора алегорія й натяк на сорок дев'ять Ману, сім Кіл і сім по сім людських Циклів у кожному Колі, у кожній Сфері, або Глобусі. Керкес і Онех представляють собою Цикл Раси, а Містичне Дерево Абабель, «Батько-Древо» у *Корані*, пускає нові гілки й листя при кожному воскресінні Керкеса або Фенікса; «День Суду» означає малу Праलाईю. Автор *«Книга про Бога»* і *«Апокаліпсиса»* думає, що:

«Цілком ясно, що Фенікс є ... те ж, що й Симург у перських сказаннях; і опис, даний нам про цього останнього птаха, досить виразно встановлює думку, що смерть і відродження Фенікса означають послідовні руйнування й відновлення світу, які, як багато хто це думали, відбувалися за допомогою вогняного потопу (і також водяного, по черзі). Коли запитали Симург про її вік, вона повідомила Кахерману, що цей світ дуже древній, бо він уже *сім разів був населений заново* істотами, відмінними від людей, і *сім разів був уже спустошений*⁴⁶³; і, що вік людської раси, у якій зараз перебуваємо ми, повинен тривати *сім тисяч років*, і що сама вона бачила вже *дванадцять* таких переворотів, і не знає, скільки ще повинна побачити»⁴⁶⁴.

Вищесказане, однак, не є новим твердженням. Починаючи з Байї в минулому сторіччі й до д-ра Кінілі у сьогоденні, факти ці були відзначені багатьма письменниками, але тепер можна встановити зв'язок між перським оракулом і пророком з Назарету. Говорить автор *«Книги про Бога»*:

«Насправді Симург тотожна крилатому Сингх індусів і Сфінксові єгиптян. Сказано, що перший з'явиться наприкінці світу ... [як] дивовижна птаха-лев... Звідси рабини запозичили свій міф про величезного Птаха, який іноді стоїть на Землі, а іноді ходить океаном ... тоді як голова його підтримувала небо; і з цим же символом вони прийняли також і доктрину, якої він стосується. Вони учать, що будуть *сім послідовних відновлень земної кулі*; що кожна знову відтворена система буде тривати сім тисяч років [?]; і що *сукупність всієї тривалості Всесвіту* рівняється 49 000 років. Цю думку, що подає доктрину передіснування кожної оновленої тварини, вони могли отримати під час свого вавилонського полону або ж *вона могла бути частиною первісної релігії*, що їхні священнослужителі зберегли з найдавніших часів»⁴⁶⁵.

Це доводить, скоріше, що присвячені євреї *запозичили*, а їхні непосвячені послідовники, талмудисти, втратили сенс і застосували сім Кіл і сорок дев'ять Рас і так далі – неправильно.

Не тільки *їхні* священники, але також і *священники* всіх інших країн. Гностики, різноманітні вчення яких є численними відзвуками єдиної, первісної і загальної доктрини, вкладають ті ж числа, в іншій формі, у уста Ісуса в їх досить Окультній *Pistis Sophia*. Ми скажемо більше: навіть видавець або автор *Одкровення*, будучи

⁴⁶⁰ У *Вішну-Пурані*, Книга II, розд. IV (перекл. Вільсона, II, 205) сказано, що «Земля» з її материками, горами, океанами і зовнішньою оболонкою простягається на *п'ятдесят крор* [п'ятсот мільйонів] Йоджан; на що перекладач зауважує: «Це вміщує *планетні сфери*»; бо діаметр семи зон і океанів – причому кожен океан має однаковий діаметр з материком, який він оточує, і кожний наступний материк, будучи в діаметрі вдвічі більше попереднього йому – дорівнює лише двом крорам або п'ятдесяти чотирьом лакам... «Коли зауважуються які-небудь протиріччя в різних *Пуранах*, вони повинні бути приписані ... до відмінностей в Кальпах і *тому подібному*...» «Подібне» слід було би читати, як «окультне значення», пояснення, яке було приховано тлумачем, який писав для езотеричних *сектантських* цілей, і не було зрозуміло перекладачем з багатьох інших причин, з яких менша є – незнання Езотеричної Філософії.

⁴⁶¹ Хоча Фенікс зазвичай пов'язаний із Сонячним Циклом у 600 років – західний цикл греків та інших народів – він є символом збірним для декількох видів циклів, до того ж нулі можуть бути вилучені або додані, дивлячись по циклу, який мається на увазі.

⁴⁶² Див. *«Книгу Алі»*, російський переклад.

⁴⁶³ Говориться в минулому, бо книга алегорична й мусить втаємничувати істини, які містяться в ній.

⁴⁶⁴ *«Східні Зібрання»*, (*«Oriental Collections»*), II, 119; посилання з неї зроблені Кінілі, *op. cit.*, стор. 175, 176.

⁴⁶⁵ *Ibid.*, *loc. cit.*

християнином, зберіг цю традицію й говорить про *сім* Рас, чотири з яких із частиною П'ятої вже зникли, а дві ще повинні прийти. Це сказано із найбільшою ясністю. Так сказав Янгол:

«Ось розум, що має мудрість. Сім голів, суть сім гір, на яких сидить жінка. І ось *сім* царів; *п'ять* із них упали й один *існує*, а інший ще не прийшов»⁴⁶⁶.

Хто ж, якщо тільки він хоч трохи знайомий із символічною мовою давнини, не упізнає в *п'яти* скинутих Царях колишні чотири Корінні Раси й частину П'ятої, тої, котра *існує*; а в *інших*, які «ще не прийшли», Шосту й Сьому, прийдешні Корінні Раси, так само як суб-раси цієї нашої теперішньої Раси? Ще більш ясний натяк на сім Кіл і на сорок-дев'ять Корінних рас, згаданих у *Книзі Левіта*, буде знайдено в іншому місці, у частині III-ій⁴⁶⁷ цієї праці.

Е

ЧИСЛО СІМ В АСТРОНОМІЇ, НАУЦІ ТА МАГІЇ

Число *сім* тісно пов'язано також з окультним значенням Плеяд, цих семи дочок Атласу, з яких «шість у наявності, сьома *схована*». В Індії вони пов'язані з їхнім вихованцем, Богом Війни, Карттікея. Саме Плеяди (Криттіка на санскриті) дали це ім'я Богіві, бо Карттікея *астрономічно* є планета Марс. Як Бог він син Рудри, породжений без посередництва жінки. Він є Кумара, «юнак-дівич», зароджений у вогні від Сімені Шиви – Святого Духа – звідси його найменування Агні-Бгу. Покійний д-р Кінілі думав, що в Індії Карттікея є таємний символ Циклу Нароса, що складається з 600 666 і 777 років, відповідно до того, чи обчислюються сонячні або місячні, божественні або ж смертні роки; і, що видимі шість або, за сьогоднішнім, сім сестер, Плеяди, потрібні для завершення цього найбільш таємничого і заповітного з усіх астрономічних і релігійних символів. Тому, коли потрібно було увічнити яку-небудь певну подію, Карттікея був виявлений у давнину, як Кумара, Аскет із *шістьма* головами – по одній на кожне сторіччя Нароса. Коли символ був потрібний для іншої події, тоді в сполученні із сімома зоряними сестрами, Карттікея виявлений у супроводі Каумари або Зена, його жіночного аспекту. Тоді він з'являється сидячим на павичі, птахові Мудрості й Окультного Знання, та індуському Феніксі, зв'язок якого з 600 роками Нароса добре відомий грекам. Зірка з шістьма променями (подвійний трикутник), Свастика й шестикінцевий, а іноді семикінцевий вінець видний на його чолі; хвіст павича зображує зоряні небеса; а дванадцять знаків Зодіаку *сховані на його тілі*; з цієї причини він називається також Двадаша-Кара, «дванадцятирукий» і Двадашакша, «дванадцятиокий». Однак, він особливо прославлений як Шакті-Дхара, «списоносець», і Тарака-Джит, переможець Тарака.

Бо роки Нароса в Індії обчислюються двома способами: або сотнею «років богів» (божественними роками), або ж сотнею «смертних років», ми бачимо які величезні труднощі повинні перебороти непосвячені, щоб прийти до правильного розуміння цього циклу, що грає таку важливу роль в *Одкровенні* Св. Іоанна. Це, істинно Апокаліпсичний цикл, бо він має різну тривалість і стосується різних доісторичних подій; серед численних теорій із цього приводу, ми не знайшли в жодній нічого, крім декількох *приблизних* істин.

Проти тривалості, встановленої вавилонянами для їхніх божественних століть, було висунуте твердження Свіда, яке доводило, що древні, у своїх хронологічних обчисленнях, приймали дні за роки. Д-р Сепп спирається саме на авторитет Свіда у своєму винахідливому плагіаризмі – уже виявленому нами – індуських чисел 432. Ці числа вони дають у тисячах і мільйонах років, у тривалості їхніх Юг, але Сепп зменшив їх до 4320 *місячних* років⁴⁶⁸, «до народження Христа», як було «провіщено» у зоряних, на додачу до невидимих, небесах, і доведено «появою Зірки Віфлеєма». Але Свід не мав іншого доказу для цієї заяви, крім своїх власних теорій, притому він не був присвяченим. Він наводить, як доказ, Вулкана і представляє його царюючим 4477 років або 4477 *дні*, як думає він, або, перевіривши це на роки – 12 років, 13 місяців і 7 днів; проте, у його оригіналі стоять п'ять днів – таким чином, він робить помилку навіть у такому легкому обчисленні⁴⁶⁹. Правда, є інші древні письменники, винні в таких же помилкових обчисленнях. Наприклад, Калісфен, котрий приділяє астрономічним спостереженням халдеїв лише 1903 роки, тоді як Епіген визнає за ними 720 000 років⁴⁷⁰! Всі ці гіпотези, подані непосвяченими письменниками, походять від нерозуміння. Хронологія західних народів, стародавніх греків і римлян, була запозичена з Індії. Так у тамільському виданні *Багавадам* сказано, що 15 сонячних днів становлять Паччам: два Паччам або 30 днів становить один місяць смертних, що є лише один *день* Пітара Девати або Пітрі. Потім два таких місяці становлять Руду, три Руду становлять Аянам і два Аянам – рік смертних, що є лише один *день* для Богів. Саме з таких незрозумілих вчень деякі греки уявили, що всі присвячені священнослужителі перетворили дні на роки!

Ця помилка древніх грецьких і латинських письменників була обтяжена багатьма наслідками в Європі. Наприкінці минулого і на початку нинішнього сторіччя, Байї, Дюпї та інші, ґрунтуючись на навмисно перекручених обчисленнях індуської хронології, принесеної з Індії декількома несумлінними й занадто

⁴⁶⁶ *Op. cit.*, XVII, 9, 10.

⁴⁶⁷ Відділ VI, *Кн. Левіта*, XXIII, 15 *et seq.*

⁴⁶⁸ «*Життя Нашого Господа Ісуса-Христа*», введення; наведена де Мирвіллем у його «*Пневматології*», IV, 50.

⁴⁶⁹ Див. *Suidas, sub voce* Нліос.

⁴⁷⁰ Пліній, «*Природн. Іст.*», VII, 56.

фанатичними місіонерами, побудували з цього питання зовсім фантастичну теорію. Тільки тому що індуси зробили з півоберту Місяця міру часу; і тому що місяць, який складається з п'ятнадцяти днів, про які говорить Квінт Куртій⁴⁷¹, згаданий в індуській літературі, вважається засвідченим фактом, що рік їхній був лише півроком, у тому випадку, якщо він не називався *днем!* Китайці також ділили свій Зодіак на двадцять чотири частини й, отже, і свій рік на двадцять чотири тижні, але подібне вирахування не перешкоджало і не перешкоджає їм мати астрономічний рік, тотожний нашому. Донині у деяких провінціях вони мають також період у 60 днів – Південно-Індуський Руду.

Крім того, Діодор Сікул⁴⁷² називає *«тридцять днів єгипетським роком»* або той період, протягом якого Місяць робить повний оберт. Пліній і Плутарх⁴⁷³, обоє говорять про нього; але чи розумно припустити, що єгиптяни, які знали астрономію так само добре, як будь-яка інша народність, могли обчислити свій *Місячний* місяць у тридцять днів, коли в ньому лише двадцять вісім днів із дробом? Цей Місячний місяць, звичайно, мав Окультне значення, так само як і Аяна та Руду індусів. Рік тривалістю у два місяці, так само як період у 60 днів, був загальною мірою часу в давнину, як це показує сам Байї у своїй праці *«Traité de l'Astronomie Indienne et Orientale»*. Китайці, на підставі їхніх власних книг, розділяли свій рік на дві частини, від одного рівнодення до іншого⁴⁷⁴, араби в давнину ділили свій рік на шість пір року, причому кожне складалося із двох місяців; у китайській астрономічній праці, названій *«Kioo-tche»*, сказано, що два місяці становлять міру часу, а шість пір – один рік; і досі аборигени Камчатки мають рік у шість місяців, як і в епоху, коли їх відвідав абат Чаппе⁴⁷⁵. Але хіба все це є підставою для твердження, що, коли індуські *Пурани говорять про сонячний рік*, то вони припускають під цим один сонячний *день!*

Як раз знання законів природи робить із числа сім основне число в Природі, у виявленому світі або, в усякому разі, у нашому теперішньому земному циклі життя, і чудесне розуміння його дії відкрили Древнім стільки таємниць Природи. Знов-таки, ці ж закони та процеси їх на сидеральному, земному і моральному плані – дали можливість древнім астрономам обчислити точно тривалість циклів і їхніх відповідних наслідків на хід подій; заздалегідь відзначати – так би мовити, пророкувати – вплив, який вони будуть мати на хід і розвиток людських рас. Сонце, Місяць і Планети, будучи ніколи не помилковими мірилами часу, сила і періодичність яких була добре відома, зробилися, таким чином, відповідно, великим правителем і правителями нашої маленької системи у всіх її семи областях або «сферах дії»⁴⁷⁶.

Це було настільки очевидно й чудово, що увага навіть багатьох сучасних учених, матеріалістів, так само як і містиків, була притягнута до цього закону. Фізики й Богослови, математики та психологи повторно звертали увагу світу на цей факт періодичності в поведженні «Природи». Ці числа пояснені в Коментарях у наступних словах:

«Коло є не «Один», але «Все».

У вищому [Небі], непроникний Раджа⁴⁷⁷, він [Коло] стає Єдиним, бо [він] неподільний, і Тау не може бути в ньому.

У другому [із трьох Раджамсі або трьох «Світів»] Єдиний стає Двома [Чоловічо-жіночним] і Трьома [із Сином або Логосом] і Священними Чотирма [Тетрактис або Тетраграматон].

У третьому [нижчий Світ або наша Земля] число стає – Чотири і Три, і Два. Візьми перші два й ти отримаєш Сім, священне число життя; з'єднай [останнє] із середнім Раджа й ти будеш мати Дев'ять, священне число Буття і Становлення»⁴⁷⁸.

Коли західні сходознавці зрозуміють істинний сенс поділів Світу в *Rig-Vedі* – поділ подвійний, потрійний, шестериковий, семериковий і, особливо ж, дев'ятериковий, – тоді таємниця циклічних поділів, застосовуваних до Неба і Землі, Богів та Людей, стане набагато зрозумілішою їм, ніж зараз. Бо:

«В усій Природі існує гармонія чисел; у силі тяжіння, у планетних рухах, у законах тепла, світла, електрики та хімічної спорідненості, у формах тварин і рослин, у сприйняттях розуму. Дійсно, сучасна природна та фізична наука спрямовані зараз до узагальнення, що виражало би їхні основні закони одним простим числовим відношенням. Ми радимо звернутися до праці проф. Whewell – «Philosophy of the Inductive Sciences», і до досліджень пана Хей законів, що керують гармонійним забарвленням та формою. З цих праць ясно, що число сім чітко виражено у законах, що керують

⁴⁷¹ *«Mensus in quinos dies descripserunt dies»* (LVIII, 9).

⁴⁷² *Lib. I, c. 26.*

⁴⁷³ *«Природ. Іст.»*, VII, 48 і *«Життя Нуми»*, § 16.

⁴⁷⁴ *«Mém. Acad. des Inscr.»* XVI, c. 48; III, 183.

⁴⁷⁵ *«Voyage en Sibérie»*; III, 19.

⁴⁷⁶ Сфери дії поєднаних Сил Еволюції та Карми суть: 1) Наддуховні або Нуменальні; 2) Духовні; 3) Психічні; 4) Астро-ефірні; 5) Суб-астральні; 6) Життєві; та 7) чисто Фізичні Сфери.

⁴⁷⁷ Адбгугам, див. *Атхарва Веда*, X, 105.

⁴⁷⁸ В Індуїзмі, так як він зрозумілий сходознавцям за *Атхарва Ведою*, три Раджамсі стосуються трьох «кроків» (просування) Вішну; до того ж, його висхідний, вищий крок виконується у найвищому світі (*A. V.*, VII 99, 1; Порівн. I, 155, 5). Це є Диво Раджа або «небо», як вони припускають це. Але в Окультизмі воно означає ще дещо інше. Фраза *pāreshu gūhyeshu vrateshu* (Порівн. I, 155, 3 і IX, 75, 2 або ще X, 114) в *Атхарва Веде*, мусить бути ще пояснена.

гармонійним сприйняттям форм, барв і звуків, імовірно також і смаку, якби ми могли проаналізувати наші відчуття цього порядку з математичною точністю»⁴⁷⁹.

Тим більше, що багато лікарів були вражені періодичним *семериковим* поверненням циклів у підйомі та спаді різних хвороб, і, що самі натуралісти були цілком не в змозі пояснити цей закон.

«Народження, зростання, змужнілість, життєві функції, здорові обороти змін, хвороби, старість і смерть комах, плазунів, риб, птахів, ссавців та навіть людей, всі вони, більш-менш, контролюються законом завершення в *тижневій строці* [або сім днів]»⁴⁸⁰.

Д-р Лекок у своїй статті «Періодичність Життєвих Феноменів»⁴⁸¹ відзначає «доволі чудовий приклад і підтвердження цього закону серед комах»⁴⁸².

На все це *Grattan Guinness*, захищаючи біблійну хронологію, доволі доречно зауважує:

«І життя людини ... є тиждень, *тиждень десятиліть*. «Дні наших років рівняються шістдесятьом рокам і десятьом». Поєднавши свідчення всіх цих фактів, ми змушені допустити, що в органічній природі панує закон семерикової періодичності, закон завершення в *тижневій строці*»⁴⁸³.

Не приймаючи висновків і, особливо ж, передумови вченого засновника «*The East London Institute for Home and Foreign Missions*,» автор приймає та вітає його дослідження Окультної хронології *Біблії*; точно так само, як відкидаючи теорії, гіпотези та узагальнення сучасної науки, ми, у той же час, схилиємося перед її великими досягненнями в області фізики або в усіх менших подробицях матеріальної Природи.

Безсумнівно існує Окультна «хронологічна система в єврейських Писаннях» і *Кабала* є свідченням цьому; крім того, вона містить «систему тижнів», засновану на архаїчній індуській системі, що ще й зараз може бути знайдена в древній Джйотіша⁴⁸⁴. І в ній є цикли «*тижня днів*», «*тижня місяців*», років, сторіч і навіть

⁴⁷⁹ «*Medical Review*», Липень, 1884.

⁴⁸⁰ *H. Grattan Guinness, F. R. G. S.*, в його «*Прийдешній Кінець Сторіччя*», стор. 250.

⁴⁸¹ «*Lancet*», 1842, 1843.

⁴⁸² Навіши кілька прикладів з природної історії, доктор додає: «факти, коротко обстежені мною, є загальними фактами, які не можуть відбуватися в певні періоди день за днем серед стількох мільйонів тварин різних видів, починаючи від ларви або овума, найменшої комахи, до людини, внаслідок простого випадку або збігу... Зрештою, я вважаю, що неможливо прийти до менш узагальненого висновку, ніж наступний, а саме, що серед тварин зміни відбуваються кожні три з половиною дні, кожні сім, чотирнадцять, двадцять один або двадцять вісім днів або ж у певне число тижнів», – або в семерикові цикли. Потім, той же д-р Лекок стверджує, що: «яким би не був характер лихоманки, пароксизм відбудеться на сьомий день ... чотирнадцятий буде відзначений, як день вирішальний ... [або зіцлення або смерть]. Якщо четвертий [пароксизм] буде сильний, а п'ятий менший, то хвороба скінчиться при сьомому пароксизмі і ... зміна на краще ... проявиться на чотирнадцятий день ... а саме, близько трьох або чотирьох годин ранку, коли організм найбільш слабкий». («*Прийдешній Кінець Сторіччя*» – *Grattan Guinness*, стор. 258, 269, де це наведено).

Це є чистим «ворожінням» на підставі циклових обчислень і пов'язане з халдейською астрологією і астрологією. Таким чином, матеріалістична наука – в своїй медицині, найбільш матеріалістичній науці з усіх – застосовує наші Окультні закони до хвороб, і при їхній допомозі вивчає природну історію, визнає присутність їх, як факт у Природі і, тим не менше, вважає своїм обов'язком висміювати це ж архаїчне знання, коли воно стверджується окультистами. Бо, якщо таємничий семериковий Цикл є законом Природи, що й доведено; якщо знайдено, що він контролює, як еволюцію, так і інволюцію (або смерть) в області ентомології, іхтіології та орнітології, так само як і в царстві ссавців та людини, – то чому цей закон не може існувати й діяти в Космосі взагалі, в його природних (хоча й окультних) розподілах часу, рас і розумового розвитку? Далі, чому найдавніші Адепти не могли вивчити і цілком засвоїти ці циклічні закони у всіх їхніх аспектах? Дійсно, д-р Страттон стверджує, як фізіологічний і патологічний факт, що «при здоровому стані, людський пульс більш частий вранці, ніж ввечері, протягом шести днів з семи, і, що на сьомий день він повільніше». («*Единбурзький Медичний та Хірургічний Журнал*», Січ., 1843; *ibid, loc. cit.*). Чому ж тоді окультист не може стверджувати, що те ж саме відбувається в космічному і земному житті, в пульсі Планети і Рас? Д-р Лекок ділить життя на три великі семерикові періоди; причому перший і останній простягаються на 21 рік з лишком, а центральний період або весна життя, триває 28 років або ж чотири по сім. Він поділив перший період на сім певних стадій і два інших на три менших періоди й каже, що: «Основна одиниця великих періодів складається з *тижня у сім днів*, причому кожен день має дванадцять годин, і, що прості й складні *кратні* цієї одиниці визначають довжину цих періодів в тій же пропорції, як і кратні одиниці дванадцяти годин визначають менші періоди. Цей закон об'єднує всі періодичні життєві феномени і пов'язує періоди, спостережені серед нижчих *annulose* тварин, з періодами самої людини, вищої серед хребетних». – (Там само, стор. 267). Якщо наука робить це, то чому повинна вона насміятися над окультними повідомленнями, що, – користуючись виразом д-ра Лекока, – один Тиждень з Манвантарних (Місячних) двотижнів, з чотирнадцяти Днів (або семи Ману), цих Чотирнадцяти Днів з Дванадцятьма годинами в одному дні, що представляють сім періодів або сім Рас, – в даний час минув? Ці слова науки прекрасно узгоджуються з нашою доктриною. Людство прожило «*тиждень у сім днів*, причому кожен день складався з *дванадцяти годин*», бо три з половиною Раси зникли назавжди, Четверта була затоплена, і ми знаходимося зараз у П'ятій.

⁴⁸³ *Op. cit.*, стор. 269.

⁴⁸⁴ Шукайте тривалість часу подібних циклів або Юг у *Вріддха Гарга* та в інших стародавніх астрономічних відділах (Джйотіша). Вони різняться від циклу в п'ять років – названого Кольбуком «циклом Вед», позначеного докладно в статутах Парашари, і також служачи «підставою для обчислень великих циклів». («*Miscell. Essays*», I, 106 і 108) – аж до Мага-Юги або ж відомого циклу у 4 320 000 років.

тисячоріч і більше – «тижня років у роках»⁴⁸⁵. Але все це може бути знайдено в Архаїчній Доктрині. Але, якщо загальне джерело хронологій у всіх писаннях, яким би не було воно *затемненим*, відкидається відносно *Біблії*, то варто довести, яким чином, при наявності шести днів і сьомого (Саббата), можемо ми не побачити зв'язку між космогонією Книги *Буття* та космогонією *Пуран*? Бо «перший тиждень утвору» виявляє семериковість її хронології і, таким чином, зв'язує її з «сімома утворами» Брахми. Талановитий том з під пера *Grattan Cuinness*, у якому він зібрав, приблизно на 760 сторінках, усі докази цього семерикового вирахування, є гарним доказом. Бо, якщо біблійна хронологія, як говорить він, «керується законом тижнів» і, якщо вона семерикова, то якими б не були міри тижня утвору і довжина його днів, і, якщо, нарешті, «біблійна система включає тижні доволі різної тривалості», з цього виходить, що ця система тотожна з усіма язичницькими системами. Більше того, спроба довести, що 4320 років у Місячних місяцях проминули між «Утвором» і «Народженням», є яким і безпомилковим зв'язком з 4 320 000 роками індуських Юг. Інакше, навіщо витрачати стільки зусиль, щоб довести, що ці числа, які є переважно халдейськими та індо-арійськими, грають таку роль у Новому Завіті? Тепер ми доведемо це ще яскравіше.

Нехай безсторонній критик порівняє два виклади – *Вішну Пурану* й *Біблію* – і він побачить, що «Сім створінь» Брахми лежать у основі «тижня утвору» у Книзі *Буття*. Обидві алегорії різні, але системи обох побудовані на тій же камені основи. *Біблія* може бути зрозуміла *лише при світлі Кабали*. Візьміть *Зохар*, «Книгу Прихованої Таємниці», якою б не була вона зараз перевернутою, і порівняйте їх. Сім Ріши й чотирнадцять Ману семи Манвантар виходять із голови Брахми; вони є його «Розумом-Породженими Синами», саме від них починається поділ людства на Раси від Небесної Людини, виявленого Логосу, що є Брахма Праджapati. Говорячи про «череп», (Голову) Макропросопуса, «Старого Деньмі»⁴⁸⁶ (на санскриті Санат є найменування Брахми), *Ха Юра Рабба Кадіша* або «Великі Святі Збори» говорять, що в кожному волоссі його міститься сховане джерело, що виходить із прихованого мозку,

«І він блищить і проходить через це волосся у волосся Мікропросопуса, і з нього [який є виявлена Четвериковість, Тетраграматон] утвориться його мозок; і звідси цей мозок поширюється на *тридцять дві* стежки [або Тріада та Діада або ж знову 432]».

Й потім:

«Тринадцять локонів волосся існують на одній і на іншій стороні черепа [тобто, шість на одній і шість на іншій, тринадцятий є також і чотирнадцятим, бо він чоловічо-жіночий] ... і через них почався поділ волосся [поділ речей, людства й рас]»⁴⁸⁷.

«Ми *шість* є світочі, які світять із сьомого (світоча)», говорить рабин Абба; «*ти еси сьоме світло*» – синтез усіх нас – додає він, говорячи про Тетраграматон і його сімох «супутників», яких він називає «очима Тетраграматона»⁴⁸⁸.

Тетраграматон є Брахма Праджapati, котрий прийняв *чотири* форми, щоб створити чотири види *вищих* тварин, тобто, зробив себе *четвериковим* або виявленою Четвіркою⁴⁸⁹; після чого він відроджується в *семи* Ріши, його Манасапутра, «Розумом-породжених Синах», які пізніше стали 9, 21, і так далі, і котрі, як сказано, народилися з різних частин Брахми⁴⁹⁰.

⁴⁸⁵ Єврейське слово, що позначає «тиждень» є «*сім*»; і для них кожен період часу, розділений на *сім*, буде «тижнем» – навіть 49 000 000, бо він складається з семи по сім мільйонів. Їх обчислення семерикові в усьому.

⁴⁸⁶ Брахма створює в першій Кальпі або в першій День різних «жертвоних тварин» (Пашавая) або ж небесні тіла і Знаки Зодіаку, та «рослини», які він використовує у *жертвоприношеннях* на початку Трета-Юги. Езотеричний сенс являє нам його послідовними циклами і створює астральні Прототипи по *спадній*, духовній дузі, а потім по *висхідній*, фізичній дузі. Остання є підрозділ *двоякого* утвору, знову підрозділеного на сім спадних і на сім висхідних ступенів падаючого Духа і висхідної Матерії; протилежне тому, що відбувається, – як у дзеркалі, відбиває праву сторону на лівій – в цій, нашій Манвантарі. Те ж саме відбувається Езотерично, як у Елохістичній Генезі (розд. I) і в Іеговістичній копії, так і в індуській Космогонії.

⁴⁸⁷ *Op. cit.* vv. 70, 71, 80; «*The Kabbalah Unveiled*,» S. L. MacGregor Mathers, стор. 120, 121.

⁴⁸⁸ «*Великі Святі Збори*», I, 1, 160.

⁴⁸⁹ Див. *Вішну Пурана*, I, V.

⁴⁹⁰ Дивовижно бачити, як богослови і вчені сходознавці висловлюють обурення проти «розбещеного смаку» індуських містиків, які, не задовольняючись «винаходом Розумом-породжених синів Брахми, створюють Ріши, Ману і Праджapati всіх видів з *різних частин тіла* їх початкового Прабатька Брахми». (Див. примітку Вільсона в його *Вішну-Пурана*, I, 102). І тільки тому, що більшість не знайома з *Кабалою*, ключем і тлумаченням вельми затемнених Мойсеевих Книг, священство уявляє, що істина ніколи не буде явлена. Нехай звернуться до англійського, єврейського чи латинського тексту *Кабали*, яка в даний час так талановито перекладена кількома вченими, і вони знайдуть, що Тетраграматон, який є єврейське *IHVH*, є також «Деревом Сефіротів» – тобто, воно містить усі Сефіроти, виключаючи Кетер – вінець – і об'єднане Тіло Небесної Людини (Адама Кадмона), з Кінцівок якого виник Всесвіт і все в ньому суще. Крім того, вони знайдуть, що ідея, яка міститься в кабалістичних книгах, головними з яких у *Зохарі* є «Книга Прихованої Таємниці» і про «Великі та Малі Святі Збори», є цілком фалічна і вона набагато більш відкрито виражена в них, ніж четвериковий Брахма в будь-якій із *Пуран*. (Див. «*Кабала Вукрута*» – S. L. MacGregor Mathers, розд. XXII, про «Менші Святі Збори», що відноситься до решти членів Мікропросопуса). Адже, це «Дерево Життя» є також «Дерево Знання Добра і Зла», головна таємниця якого є таємниця людського розмноження. Помилково розглядати *Кабалу*, як *таку*, що пояснює таємницю

Існують два Тетраграматона: Макропросопус і Мікропросопус; перший є абсолютно досконалий Квадрат або ж Тетрактис усередині Кола, причому, як той, так і інший, є відстороненими уявленнями, тому він називається Ейн – Небуття, тобто, необмежене або абсолютне «Буття». Але, коли він розглядається, як Мікропросопус або Небесна Людина, Виявлений Логос, він є Трикутник у Квадраті – семериковий Куб, не четвериковий або ж простий Квадрат. Бо в «Великих Священних Зборах» написано:

«І з цього приводу діти Ізраїлю хотіли запросити свої серця [довідатися подумки], як це написано в Книзі Вихід, XVII, 7: «Чи перебуває Тетраграматон серед нас або ж Негативно Суцний?»⁴⁹¹.

– так вони робили розходження між Мікропросопусом, якого називають Тетраграматон і між Макропросопусом, іменованим Ейн, Негативно Існуючим⁴⁹².

Тому Тетраграматон є Три, що стали Чотирма, і Чотири, що стали Трьома, і він представлений на цій Землі своїми «сімома Супутниками» або «Очима» – «сімома очима Господа». Мікропросопус, у найкращому разі, є лише *другорядне*, виявлене Божество. Бо «Великі Священні Збори», в іншому місці, говорять:

«Ми дізналися, що було *десять* (рабинів) [Супутників], які ввійшли у (Збори) [Сод – таємні збори або Містерія], і, що *сім* вийшли з нього⁴⁹³ (тобто, *десять* для невиявленого і *сім* для виявленого Всесвіту).

1158. І коли рабин Симеон відкрив Таємницю, то в наявності не виявилось нікого, крім цих [семи] (супутників). І рабин Симеон назвав їх сімома очима Тетраграматона, подібно тому, як написано в Зах., III, 9: «Ось ці семеро очей [або принципів] Тетраграматона», [тобто, четверикова Небесна Людина або Чистий Дух розчиняється в семериковій людині, в чисту Матерію та Дух]»⁴⁹⁴.

Таким чином, Тетрада є Мікропросопус, а останній є двостатевий Хокма-Біна, другий і третій Сефірот. Тетраграматон є сама сутність числа *сім* у своєму земному значенні. Сім стоїть між чотирма й дев'ятьма – астрально, як база та основа нашого фізичного світу і людини у царстві Малкут.

Для християн і віруючих це посилення на *Zechariah* і, особливо ж, на *Послання Петра*⁴⁹⁵ – мусить бути переконливим. У древньому символізмі «людина», головним чином Внутрішня, Духовна Людина, називається «каменем». Христос є наріжний камінь, і Петро говорить про всіх людей, як про «живі» камені. Тому «камінь з сімома очима» може означати лише людину, будова якої (тобто, її «принципи») семерикова.

Щоб ще ясніше встановити в Природі число сім, варто додати, що не тільки це число сім керує періодичністю явищ життя, але, що воно теж очолює серії хімічних елементів і також головує у світі звуку й кольору, як це виявляє спектроскоп. Це число є фактор *sine qua non*, у виробленні окультних астральних феноменів.

Таким чином, якщо хімічні елементи розподілені по групах відповідно до їх атомічної ваги, то буде знайдено, що вони становлять серію рядів по сім; причому перший, другий та інші члени кожного ряду виявляють тісну аналогію в усіх своїх властивостях, з відповідними членами наступного ряду. Наведена таблиця взята з «*Магії Чисел*» Гелленбаха й, будучи виправлена, виявляє цей закон і цілком доводить висновок, зроблений ним у наступних словах:

«Таким чином, ми бачимо, що хімічна розмаїтість, наскільки ми можемо вловити її внутрішню природу, залежить від чисельних співвідношень і, крім того, ми знайшли в цій розмаїтості керівний закон, причину якого ми не можемо знайти; ми знаходимо існування закону періодичності, керованої числом сім».

Ряд	Група I	Група II	Група III	Група IV	Група V	Група VI	Група VII	
	H ₁							
1	L 7	Be 9-3	B 11	C 12	N 14	O 16	F 19	–
2	Na 23	Mg 24	Al 27-3	Si 28	P 31	S 32	Cl 35-4	–
3	K 39	Ca 40	Sc 44	Ti 48	V 5	Cr 52-4	Mn 54-8	Fe 56 Co 58-6 Ni 58 (Cu 63-3)
4	Cu 63-3	Zn 65	Ga 68-2	Ge 72	As 75	Se 78	Br 79-5	
5	Rb 85-2	Sr 87-2	Y 89-5	Zr 90	Nb 94	Mo 96	Tc 100	Ru 103 Rh 104 Pd 106 (Ag 107-6)
6	Ag 107-6	Cd 111-6	In 113-4	Sn 118	Sb 122	Te 25	I 126-5	–
7	Cs 132-5	Ba 136-8	La 139	Ce 140	Di 44	–	–	–
8	–	–	–	–	–	–	–	–

Космосу або Природі, вона пояснює і розкриває лише кілька алегорій в *Біблії* і ще більш *езотерична*, ніж остання.

⁴⁹¹ В Англійській *Біблії* це спрощено. «Чи перебуває Господь [!] серед нас чи ні?»

⁴⁹² Вірш 83; *op. cit.*, стор. 121.

⁴⁹³ Перекладачі часто передають слово «Супутник» (Янгол, також Адепт) словом «Равві», так само як Ріши називаються Гуру. Можливо, що Зохар більш окультна праця, ніж *Книга Мойсея*; щоб читати «Книгу Прихованої Таємниці» потрібні ключі, які були в основній *Книзі Чисел* халдеїв, котра більше не існує.

⁴⁹⁴ Вірші 1152, 1158, 1159; *op. cit.*, стор. 254.

⁴⁹⁵ *Перше Послання Петра*. II, 2-5.

9	–	–	Er 170	–	Ta 182	W 184	–	Os 196 Ir 196-7 Pt 196-7 (Au 197)
10	Au 197	Hg 200	Ti 204	Pb 206	Bi 210	–	–	–

Восьмий елемент у цьому переліку є, так би мовити, *октава* першого, а дев'ятий – другого й так далі; кожний елемент майже тотожний у своїх властивостях з відповідним елементом у кожному із семерикових рядів; феномен, що підкреслює семериковий закон періодичності. Для подальших подробиць читач повинен звернутися до праці Гелленбаха, де також показано, що ця класифікація підтверджується спектроскопічними особливостями елементів.

Даремно посилатися докладно на число вібрацій, що становлять ноти музичної гами; вони чітко аналогічні шкалі хімічних елементів, і також гамі кольорів, як вона розкривається спектроскопом, хоча в останньому випадку ми маємо справу лише з *однією* октавою, тоді як у музиці й хімії ми знаходимо серію *семи* октав, представлених теоретично, з яких *шість* майже повні й входять у звичайне використання в обох науках. Отже, наводимо слова Гелленбаха:

«Встановлено, що з погляду закону проявів, на якому засноване все наше знання, вібрації звуку й світла регулярно підсилюються, і що вони діляться на *сім граф*, і, що послідовні числа в кожній графі тісно пов'язані між собою, тобто, вони виявляють тісну спорідненість, що виражено не тільки в самих цифрах, але також практично підтверджується як у хімії, так і в музиці, причому в останньої вуха підтверджує вказівку цифри... Той факт, що ця періодичність і розмаїтість управляються числом *сім* – безсумнівний, і це переходить далеко за межі простої випадковості, тому, варто допустити, що факт цей має відповідну причину й причина ця повинна бути відкрита».

Отже, воістину, як рабин Абба сказав:

«Ми є шість світочів, які світять із сьомого (*світла*); ти [Тетраграматон] еси світло сьомої (*початок*) усіх нас.

Бо, безсумнівно, немає сталості в цих шести, крім (*того, що вони витягають*) із сьомого. Бо всі речі залежать від сьомого»⁴⁹⁶.

Древні й сучасні західноамериканські індіанці Зуни, очевидно, мали подібні ж погляди. Їхні звичаї теперішнього часу, їхні традиції та записи, усі вказують на той факт, що з давніх давен їх політичні, суспільні й релігійні традиції були засновані і все ще встановлюються на принципі семериковості. Таким чином, їхні древні міста й селища були побудовані групами по шість навколо сьомого. Вони утворюють завжди групу із семи або із тринадцяти й завжди шість оточують сьоме. Також їхня священна Ієрархія складається із шести «Жерців Дому», ніби синтезована Сьомим, котра є жінка – «Матір-Жриця». Порівняйте це з «сімома великими священнослужителями», про яких говориться в *Анугіті*, з ім'ям, даним «сімом почуттям» екзотерично, і з сімома людськими принципами езотерично. Звідки ця тотожність символізму? Чи будемо ми усе ще сумніватися в тому факті, що Арджуна відправився в Паталу, до Антиподів в Америку, і оженився там на Улупі, дочці Нага, або ж, вірніше, Царя Наргал? Але повернемося до жерців Зуни.

Вони й зараз ще одержують щорічну данину із зерен семи квітів. Вони нічим не відрізняються від інших індіанців в іншу пору року, але в певний день вони виходять – шість жерців і одна жриця – одягнені у свої жрецькі вбрання, до того ж кожне відповідає кольору, присвяченому певному Богові, якому служить жрець і якого він уособлює; кожен із них представляє одну із семи областей і кожний одержує зерна кольору, що відповідає цій області. Таким чином, біле зерно представляє Схід, бо від Сходу приходить перше сонячне Світло; жовте відповідає Півночі, від кольору полум'я створеного Полярним Сяйвом; червоне – Півдню, бо звідти приходить спека; синє – Заходу, кольору Тихого Океану, що лежить на захід; чорне є колір підземної області – п'тьми; колосся із зернами всіх квітів на ньому, представляє кольори верхньої області – небесного склепіння з його рожевими та жовтими хмарами, що блищать зірками, і так далі. Таке «плямисте» колосся, кожне зерно якого містить усі кольори, належить «Матері-Жриці» – жінці, що вміщує в собі сім'я усіх рас, минулих, теперішніх і майбутніх; Єва – Матір усього сущого.

Крім того, було ще Сонце – Велике Божество, – жрець якого був духовним головою народу. Ці факти були підтвержені Гамільтоном Кушинг, котрий, як це відомо багатьом, став одним із Зуни й жив із ними, був присвячений у їхні релігійні містериї та дізнався про них більше, ніж хто-небудь інший з нині живих європейців.

Сім є також велике магічне число. В Окультних записах зброя, згадана у *Пуранах* і в *Магабгараті* – Агніястра або «вогняна зброя», дарована Аурвою своєму учневі Сагарі, як сказано, була зроблена із семи елементів. Ця зброя, що, за припущенням деяких винахідливих сходознавців, представляла собою «ракету» (!), є однією з багатьох тернин у боці наших сучасних санскритологів. Вільсон вправляє з цього приводу свою проникливість на багатьох сторінках своєї праці «*Specimens of the Hindu Theatre*» і, зрештою, йому не вдається пояснити її. Він не може скласти собі ніякого уявлення про Агніястра, бо він міркує:

«Ця зброя вельми непоясненої властивості. Деяка використовується іноді, як металеві знаряддя; але зазвичай вони зображують, очевидно, містичні сили, які виявляються особистістю, такі, наприклад, як паралізація ворога або ж

⁴⁹⁶ «Великі Святі Збори», V. V. 1160, 1161; *Op. cit.*; стор. 255.

занурення його почуттів у глибокий сон або ж викликання буревію, дощу й скидання вогню з неба⁴⁹⁷ ... Передбачається, що вона приймає небесні обриси, обдаровані людськими здібностями ... *Рамаяна* називає її синами Крішашви»⁴⁹⁸.

Шастра-девата, «Боги про божественну зброю», є такими Агніястра, зброями, не більше, ніж гармаші сучасної артилерії самими гарматами, якими вони керують. Але це просте рішення, очевидно, не прийшло на розум відомому санскритологові. Втім, як і сам він говорить про зброєподібне потомство Крішашви – алегоричне походження [Агніястра] зброї, безсумнівно, є найдревнішим⁴⁹⁹. Це є вогняний дротик Брахми.

Семерикова Агніястра, подібно семи почуттям і семи принципам, уособленим сімома жерцями, стосується невимовної давнини. Наскільки ця доктрина, у яку вірять теософи, є древньою, ми побачимо з наступного Відділу.

ґ

СІМ ДУШ ЄГИПТОЛОГІВ

Якщо ми звернемося до таких криниць відомостей, як «*The Natural Genesis*» і Лекцій Джеральда Мессі, то докази давності розглянутої нами зараз доктрини, стають позитивно приголомшливими. Факти не можуть бути зменшені через те, що думка автора розходиться з нашою. Він розбирає символ із чисто природної точки зору, можливо, трохи занадто матеріалістичної, бо вона є точкою зору надто затятого еволюціоніста й послідовника сучасних дарвінівських догм. Так він доводить, що:

«Хто вивчає книги Бьоме, знаходять в них багато того, що стосується цих Семи Основних Духів і первинних Сил, розглянутих, як сім властивостей Природи в алхімічній та астрологічній фазі середньовічних таємниць...

Послідовники Бьоме дивляться на це, як на божественне одкровення його натхненного ясновидіння. Вони нічого не знають про природну ґенезу, про історію та сталість «Мудрості»⁵⁰⁰ минулого (або про порушені ланки) і не в змозі визнати фізичні обриси древніх «Семи Духів» під їх сучасною, метафізичною або алхімічною маскою. Друга сполучна ланка між теософією Бьоме та фізичними початками єгипетської думки викладено у фрагментах *Гермеса Трисмегіста*⁵⁰¹. Справа не в тім, чи будуть ці вчення приписуватися ілюмінатам, буддистам, кабалістам, гностикам, масонам або християнам, основні характери можуть бути, воістину, пізнані лише в їхніх початках⁵⁰². Коли пророки або ж показні ясновидці примарного світу приходять до нас і претендують на справжнє натхнення і вимовляють щось нове, ми судимо про значення його за самим повідомленням. Але, якщо ми бачимо, що вони приносять нам древнє повідомлення, яке вони не можуть пояснити, а ми можемо, то природно, що ми повинні судити про нього скоріше за основним значенням, ніж на підставі пізніших домагань⁵⁰³. Для нас марно буде вкладати пізнішу думку в ранній характер вираження й потім стверджувати, що древні припускали це⁵⁰⁴! Витончені тлумачення, які стали доктринами й догмами в теософії, повинні бути тепер досліджені на підставі їхньої ґенези у фізичних явищах, щоб дати нам можливість підірвати їхні брехливі твердження в надприродному походженні або надприродному знанні»⁵⁰⁵.

Але талановитий автор «*The Book of the Beginnings*» і «*The Natural Genesis*» вчиняє – вельми щасливо для нас – цілком навпаки. Він доволі урочисто демонструє наші Езотеричні (буддійські) Вчення, доводячи їхню тотожність із вченнями Єгипту. Нехай читач судить сам за його талановитою лекцією про «Сім Душ Людини»⁵⁰⁶. Автор у ній говорить:

⁴⁹⁷ Див. стор. 445, 446, *supra*.

⁴⁹⁸ *Op. cit.*, I, 297, друге видання.

⁴⁹⁹ Так воно і є. Але Агніястра суть вогняна «метальна зброя», але не «двосічна» зброя, бо є деякі відмінності між Шастра й Астрада у Санскриті.

⁵⁰⁰ Тим не менш, існують люди, котрі можуть знати про це дещо, навіть окрім рядків автора, незважаючи на їх безперечну широту.

⁵⁰¹ Це сполучна ланка, так само як інші, була зазначена авторкою цієї праці вже дев'ять років тому, до появи книги з якої взято вищесказане, а саме, у «Викритій Ісіді», у праці, яка сповнена подібних вказівних ланок між давньою, середньовічною і сучасною думкою, але, на жаль, праця ця був видана занадто недбало.

⁵⁰² Так; але, як може вчений письменник довести, що ці «початки» були саме у Єгипті й більше ніде, й лише 50 000 років тому?

⁵⁰³ Саме так; і це саме те, що теософи й роблять. Вони ніколи не претендували на – «споконвічне натхнення», але завжди вказували і зараз вказують на «первинне значення» символів, які вони відносять до інших країн, більш древніх навіть, ніж Єгипет; значення, які виходять крім того від Ієрархії (або Ієрархій, якщо вважають за краще) *живих* Мудрих Людей – смертних, не дивлячись на цю Мудрість, – які відкидають будь-яке наближення до *надприродності*.

⁵⁰⁴ Але де доказ того, що древні не мали на увазі саме те, що стверджують теософи? Існують записи того, що вони говорять, точно так само, як існують записи й того, про що говорить Дж. Мессі. Його тлумачення дуже правильні, але також досить однобічні. Звичайно, Природа має більш, ніж один *фізичний аспект*, бо астрономія, астрологія та ін., всі вони перебувають на фізичному, але не духовному плані.

⁵⁰⁵ «*The Natural Genesis*», I, 318. Можна побоюватися, що пан Мессі не досяг успіху в цьому. Ми маємо наших послідовників, так само як і він має своїх, але матеріалістична наука вступає і не бере до уваги ні наших, ні його міркувань.

⁵⁰⁶ Той факт, що цей вчений єгиптолог не визнає в доктрині «Про Сім Душ», як він називає наші «принципи» або «метафізичні» *поняття*, нічого іншого, як тільки «примітивну біологію або фізіологію душі», анітрохи не применшує

«Перша форма містичного Сім була представлена в небі сімома великими зірками *Великої Ведмедиці*, сузір'я, що з'єднувалося єгиптянами з Матір'ю Часу й Сімома Стихійними Силами»⁵⁰⁷.

Цілковито точно, бо індуїсти поміщають своїх первісних Ріши у Великій Ведмедиці й називають це сузір'я оселею Саптарши, Рікша й Читра-Шикхандіна. І Адепти їх претендують на знання, чи є це лише астрономічним міфом або ж первинною таємницею, що має більш глибоке значення, ніж це передбачається. Нам також говорять, що:

«Єгиптяни розділили нічну видимість неба на сім частин. Первісне Небо було семериковим»⁵⁰⁸.

Таким же було воно і у аріїв. Лише варто прочитати *Пурани* про початок Брахми і його Яйця, щоб переконатися в цьому. Отже, невже арії запозичили це уявлення від єгиптян? Але лектор продовжує:

«Найраніші з визнаних сил у Природі були числом сім. Вони стали сімома Елементалами, дияволами [?] або пізнішими божествами. Природа була наділена сімома властивостями – як матерія, зчеплення, витікання, згортання, скупчення, статика й ділення – *людина ж сімома елементами або душами*»⁵⁰⁹.

Все це викладалося в Езотеричній Доктрині, але це пояснювалося, і таємниці її відкривалися, як уже сказано, *сімома*, а не двома, або ж, у крайньому випадку, трьома ключами; тому, причини й наслідки їх діяли в невидимій або містичній, так само як і в психічній Природі, й стосувалися настільки ж до метафізики та психології, як і до фізіології. Як говорить автор:

«Принцип *семериковості*, так би мовити, був введений, і число сім надало священний символ, що міг бути вжитий для численних цілей»⁵¹⁰.

І так воно і вживалося. Бо:

«Сім душ Фараона часто згадуються в єгипетських текстах... *Сім душ або принципів в людині були ототожнені нашими британськими Друїдами*... Рабини також обчислювали число душ до семи; так само вчиняють і Карени Індії»⁵¹⁰ 510*510*.

Потім автор з декількома невідповідностями в орфографії наводить таблиці двох вчень – Езотеричного і єгипетського – і доводить, що останнє мало ті ж серії та той же порядок.

[ЕЗОТЕРИЧНЕ] ІНДУСЬКЕ.

1. Рупа, тіло або елемент форми.
2. Прана, подих життя.
3. Астральне тіло.
4. Манас або Розум⁵¹¹.
5. Кама рупа або тваринна душа.
6. Буддхі, або духовна душа.
7. Атма, чистий дух.

ЄГИПЕТСЬКЕ.

1. Кха, тіло.
2. Ба, душа подиху.
3. Кхаба, тінь.
4. Акху, розум або сприйняття.
5. Себ, спадкоємна душа⁵¹².
6. Путах, перший розумний батько.
7. Атму, божественна або вічна душа.

Далі лектор перераховує ці сім (єгипетських) Душ, як (1) Душу Крові – *утворююча*; (2) Душа Подиху – *яка дихає*; (3) Тінь або Душа покриву – *яка огортає*; (4) Душа Сприйняття – *яка пізнає*; (5) Душа Змужності – *яка породжує*; (6) Розумна Душа – *яка відтворює розумом*; (7) Духовна Душа – *яка залишається постійною*.

З езотеричної та фізіологічної точки зору це може бути досить точно; але з езотеричної воно не зовсім так. Стверджувати це, зовсім не означає, що «Езотеричні буддисти» *розкладають людину на деяке число елементарних духів*, у чому обвинувачує їх у тій же лекції Джеральд Мессі. Жоден з «Езотеричних буддистів» не був винний у подібній нісенітниці. Так само як ніколи не передбачалося, що ці тіні «ставали духовними істотами в іншому світі» або «сімома потенційними духами чи елементаріями іншого життя». Просто стверджується, що щоразу, як безсмертне *Ego* втілюється, воно стає у своїй сукупності складовою одиницею із Матерії та Духу, які діють спільно на семи різних планах буття та свідомості. В іншому місці Джеральд Мессі додає:

наш аргумент. Лектор торкається лише двох ключів, тих, які відкривають астрономічні й фізіологічні таємниці Езотеризму, і залишає осторонь інші п'ять. Інакше він негайно ж зрозумів би, що те, що він називає фізіологічними підрозділами живої душі людини, розглядається теософами так само, як психологічні та духовні.

⁵⁰⁷ *Op. cit.*, стор. 2.

⁵⁰⁸ *Ibid.*, *loc. cit.*

⁵⁰⁹ *Ibid.*, *loc. cit.*

⁵¹⁰ *Ibid.*, *loc. cit.*

^{510*510*510*} *Ibid.*, стор. 4.

⁵¹¹ Це велика помилка, зроблена ним в Езотеричному перерахуванні. Манас є п'ятий принцип, не четвертий; і Манас відповідає саме Себ'у, єгипетському п'ятому принципу, бо та частка Манаса, яка слідує за двома вищими принципами, і є насправді спадкова душа, світла, безсмертна нитка вищого *Ego*, який збирає і просочується духовним ароматом усіх життів або народжень.

⁵¹² Там само, стор. 2.

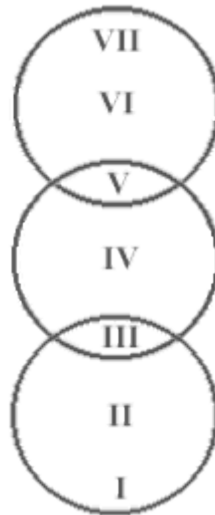
«Сім душ [наші «принципи»] ... часто згадуються в єгипетських текстах. Місячний Бог Тат-Есмун або пізніший сонячний бог виражав сім сил природи, які передували йому й були підсумовані в ньому, як його сім душ [ми говоримо «принципи»]... Сім зірок у руці Христа в Одкровенні, мають те ж значення»⁵¹³.

І ще більше значення, бо ці зірки зображують також *сім ключів* семи церков або ж, кабалістично, означають содалійські Містерії. Втім, ми не будемо затримуватися в обговоренні, але додамо, що інші єгиптологи також відкрили, що семерикова будова людини було основною доктриною серед древніх єгиптян. Франц Ламберт із Мюнхена, у ряді чудових статей у «Сфінксі», наводить незаперечні докази своїм висновкам із *Книги Мертвих* та інших єгипетських записів. Для подробиць читач повинен звернутися до самих статей, але наступна діаграма, що підсумує висновки автора, є наочним доказом тотожності єгипетської Психології із *семериковим* поділом в «Езотеричному Буддизмі».

На лівій стороні поміщені кабалістичні найменування відповідних людських принципів, а на правій – ієрогліфічні найменування з їхніми поясненнями, як і на діаграмі Франца Ламберта.

КАБАЛА.

Верхнє коло: Тзелем Нешам'и	Ієшида. Чхая. Нешама.
Середнє коло: Тзелем Руах'а	Руах ⁵¹⁴
Нижче коло: Тзелем Нефеш'а	Нефеш Кух Ха Гуф Гуф

ІЄРОГЛІФИ.

Кху – Божественний Дух Кхейбі – Духовна Душа	
Бай	Розумна Душа
Аб Хаті	Серце Почуття Тваринна Душа
Ка	Астральне Тіло Евеструм Сидерична Людина
Анкх	Життєва Сила Архей Мумія
Кхат – Елементне тіло	

Це вельми непогане зображення числа «принципів» в Окультизмі, але досить заплутане; це є те, що ми називаємо сімома «принципами» в людині й, що Дж. Мессі називає «душами», даючи *Ego* або Монаді, котре втілюється і «воскрешає», так би мовити, при кожному народженні, те ж найменування, що й єгиптяни, а саме – «Оновлене». Але, як може Руах (Дух) бути поміщений у Кама Рупі? Що ж говорить Бьоме, цей – найбільший ясновидець середніх століть?

«Ми знаходимо в Природі сім особливих властивостей, за допомогою яких ця єдина Матір створює всі речі [названі ним вогонь, світло, звук (верхні три) і бажання, гіркота, страждання та речовинність, аналізуючи, таким чином, нижчі своїм власним способом]; і все те, чим шість форм є духовно, тим сьома [тіло або речовинність] є по суті. Це і є сім форм Матері всіх Істот, з лона якої народжується все суще в цьому світі»⁵¹⁵.

Потім:

«Творець ніби породив самого себе у *формі створінь*, у тілі цього Світу, в своїх відповідних або Початкових Духах, і всі зірки суть ... сили Бога і все тіло Світу складається із семи відповідних або початкових Духів»⁵¹⁶.

Це є передача містичною мовою нашої теософічної доктрини. Але, як можемо ми погодитися із Дж. Мессі, коли він стверджує, що:

«Сім Рас людини, які були сублімовані та зроблені планетарними [?] в Езотеричному Буддизмі⁵¹⁷, можуть бути знайдені в Бундахіш, як (1) земні люди; (2) водяні люди; (3) люди з вухами на грудях; (4) люди з очима на грудях; (5) одноногі люди; (6) люди з крильми кажана; (7) люди з хвостами»⁵¹⁸.

⁵¹³ Там само, стор. 2, 3.

⁵¹⁴ Мабуть, існує плутанина в розумах західних кабалістів і триває вона багато століть. Вони називають Руах (Дух) те що ми називаємо Кама Рупа; тоді як для нас Руах означає Духовну Душу Буддхі, а Нефеш, четвертий принцип – Живу Тваринну Душу. Еліфас Леві впадає в ту ж помилку.

⁵¹⁵ «*Signatura Rerum*», XIV, парагр. 10, 14, 15; «*The Natural Genesis*», I, 317.

⁵¹⁶ «*Aurora*», XXIV, 27.

⁵¹⁷ Воістину новини! Це змушує нас побоюватися, що лектор почав критикувати «Езотеричний Буддизм» не прочитавши його, бо занадто багато облуд у його зауваженнях про цю працю.

⁵¹⁸ «Сім Душ Людини», стор. 26, 27.

Кожний такий опис, незважаючи на його алегоричність і навіть перекручування в пізнішій формі, є відзвук Таємного Вчення. Всі вони стосуються до-людської еволюції «водяних людей, страшних і злих», створених Природою, яку *позбавили допомоги*, протягом мільйонів років, як це було вже викладено. Але ми категорично спростовуємо твердження, що «ці істоти ніколи не були справжніми расами», і відповідаємо на нього посиланням або вказівкою на Архаїчні Станци. Легко припустити й сказати, що наші «наставники помилково прийняли ці тіні Минулого за людські та духовні», але набагато сутужніше довести, що «вони не існують і ніколи не існували». Твердження це повинне назавжди залишитися рівносильним заяві Дарвіна, що людина й людиноподібна мавпа мали одного спільного піфекоїдного предка. Те, що лектор розглядає в єгипетському «Ритуалі», як «спосіб вираження» і нічого більше, ми приймаємо, як щось зовсім інше і, яке має важливе значення. Ось один приклад: «Ритуал, Книга Мервх» говорить:

«Я єсмь миша». «Я єсмь яструб». «Я єсмь мавпа» ... «Я єсмь крокодил, душа якого походить від ЛЮДЕЙ» ... «Я єсмь душа богів»⁵¹⁹.

Лише дві останні фрази пояснені лектором, котрий говорить, мимохідь, «тобто, як вид розуму», а остання означає – «Гор або Христос, як результат усього».

Окультна Доктрина відповідає: це означає щось набагато більше.

Насамперед, воно дає підтвердження Вчення, що, у той час, як людська Монада у Першому Колі пройшла на Глобусі А та на інших, через усі три Царства – мінеральне, рослинне і тваринне – у цьому нашому Четвертому Колі всі ссавці походять від Людини, якщо тільки напів-ефірна, різноманітна твар перших двох Рас, з *людською* Монадою в ній, може бути розглянута, як Людина. Але вона повинна бути названа так, бо на Езотеричній мові, як раз не форма із плоті, крові та кісток, нині названа людиною, є Людиною, але внутрішня божественна Монада з її різноманітними принципами або аспектами.

Втім, згадана нами лекція, незважаючи на її розбіжність з «Езотеричним Буддизмом» і з його вченням, є красномовною відповіддю для тих, хто намагалися представити все це, як знову винайдену доктрину. А таких багато в Європі, Америці та навіть в Індії. Однак, між Езотеризмом древніх Архатів і тим, що нині пережило в Індії серед деяких брахманів, котрі серйозно вивчали свою Таємну Філософію, різниця не така вже й велика. Вона, очевидно, зосереджена і обмежена питанням порядку та еволюції космічних й інших принципів більше, ніж чим-небудь іншим. У всякому разі, розбіжність не більше, ніж створена вічним питанням догми *filioque*, що уже з восьмого сторіччя відокремила римо-католицьку церкву від більш древньої грецької, східної. Проте, незважаючи на різницю у формах, у яких семерикова догма представлена, сутність її в наявності й про присутність її та значення в брахманській системі можна судити на підставі того, що говорить про це один із індуських метафізиків і вчених Веданти:

«Істинна Езотерична, семерикова класифікація є однією з досить важливих, якщо й не найважливішою, класифікацією, що одержала свій розподіл від таємничої будови цього вічного прообразу. У зв'язку із цим я також хочу згадати, що четверикова класифікація претендує на однакове походження. Світло життя, очевидно, ніби переломлюється в тригранній призмі Пракриті, що має три Гуни, у вигляді її трьох граней, і розділяється на сім променів, які розвивають, із часом, сім принципів цієї класифікації. Прогрес розвитку виявляє деякі точки тотожності з поступовим розвитком променів спектру. І тоді як четверикова класифікація цілком достатня для всіх практичних цілей, ця істинна, семерикова класифікація має велике теоретичне й наукове значення. Необхідно прийняти її, щоб пояснити деякі види феноменів відзначених окултистами; і, можливо, вона більш придатна служити підставою для досконалої системи психології. Вона не є особливе надбання «Транс-Гімалайської Езотеричної Доктрини». Насправді, вона має більш тісний зв'язок із брахманським Логосом, ніж із Логосом буддистів. Щоб краще пояснити те, що я припускаю, я можу вказати тут, що Логос має сім форм. Інакше кажучи, існують сім видів Логосу в Космосі. Кожний з них став центральною фігурою однієї з головних гілок древньої Релігії Мудрості. Ця класифікація не є та семерикова класифікація, яку ми прийняли. Я роблю це твердження не побоюючись протиріччя. Істинна класифікація має всі дані для наукової класифікації. Вона має сім певних принципів, які відповідають семи певним станам Праджна або свідомості. Вона перекидає міст через прірву між об'єктивним і суб'єктивним та вказує на таємничий струм кругообігу, яким проходить ідеація. Сім принципів пов'язані із сімома станами матерії та з сімома формами сили. Ці принципи гармонійно розподілені між двома полюсами, що визначають межі людської свідомості»⁵²⁰.

Вищенаведене цілком точне, крім, можливо, одного пункту. «Семерикова класифікація в Езотеричній Системі ніколи не була представлена ким-небудь із прихильників останньої (наскільки це відомо авторці цієї праці), як особливе, виняткове надбання «Транс-Гімалайської Езотеричної Доктрини», але лише як збережена тільки в цій древній Школі. Вона є надбанням Транс-Гімалайської Доктрини не більше, ніж Перед-Гімалайського Езотеричного Вчення, і є просто спільна спадщина всіх подібних Шкіл, заповідана Мудрецем П'ятої Корінної Раси великими Сіддхами⁵²¹ Четвертої. Згадаємо, що атланти стали страшними чаклунами,

⁵¹⁹ Там само, стор. 26.

⁵²⁰ «*The Theosophist*», 1887 (Мадрас), стор. 705, 706.

⁵²¹ У Светашватара Упанішаді (357) Сіддха називаються ті, хто від народження мають «надлюдські» сили, так само, як і «знання та байдужість до світу цього». Однак, за Окултним вченням, Сіддха суть Нірманакая або ж «Духи» – в сенсі індивідуального або *свідомого* духу – великих Мудреців зі сфер на вищому плані, ніж наш земний, які добровільно втілюються в смертні тіла, щоб допомогти людській расі в її висхідному просуванні. Звідси їх вроджене знання, мудрість і сили.

прославленими нині у стількох найдавніших Манускриптах Індії, лише до часу їх «Падіння», що викликало затоплення їхнього Материка. Стверджується лише, що Мудрість, передана «Божественними Істотами» – породженими через сили Кріяшакті Третьої Раси до її Падіння й поділу статей – Адептами ранньої Четвертої Раси, залишалася в усій її первинній чистоті в деякому відомому Братерстві. Зазначена Школа або Братерство тісно пов'язане з якимось островом внутрішнього моря, в існування його вірять як індуїсти, так і буддисти, але для географів і сходознавців він є «міфічним», – і чим менше будуть говорити про нього, тим буде мудріше. Також не можна визнати, що згадана «семерикова класифікація» має більш тісний зв'язок із брахманським Логосом, ніж із буддистським Логосом, бо як той, так і інший тотожні, чи буде один Логос називатися Ішвара, чи Авалокітешвара, Брахма або Падмапані. Втім, усе це доволі малі розбіжності, більше уявлювані, ніж реальні фактично. Брахманізм та буддизм, узяті з погляду їхніх ортодоксальних аспектів, настільки ж ворожі й непримиренні між собою, як вода й масло. Однак, кожна з цих великих організацій має уразливе місце у своїй побудові. Тоді як навіть у їх Езотеричному тлумаченні обидві вони можуть погодитися лише, щоб розійтися в думці, але щойно їх відповідні уразливі пункти будуть зіставлені, усяка розбіжність повинна буде припинитися, бо обидві організації виявляться стоячими на спільній основі. «Ахіллесова п'ята» ортодоксального брахманізму є філософія Адвайти, послідовників якої благовірно називають «переодягненими буддистами»; тоді як в ортодоксальному буддизмі цією п'ятою є північний містицизм, як він представлений учнями філософій Школи Йогачарія Аріясангі та Магаяни, які, у свою чергу, прозвані своїми спів-вірниками «переодягненими ведантістами». Езотерична Філософія обох цих релігій може виявляти лише одне ціле, якщо вони будуть ретельно аналізовані й зіставлені, бо Готама Будда і Шанкарачарья дуже тісно пов'язані між собою, якщо вірити традиціям і деяким Езотеричним Вченням. Таким чином, різниця між обома буде полягати, скоріше, у формі, ніж по суті.

Надзвичайно містичне міркування, повне семеричної символіки, може бути знайдено в *Анугіті*⁵²². В ній брахман оповідає про блаженство того, хто перейшов за межі області ілюзії:

«Де вигадки, як гедзі та москіти, де горе й радість, як холод і жар, де розчарування – сліпуча п'ятьма, де скнарість – хижі звірі й плазуни, де бажання та гнів є перешкодами».

Мудрець описує вхід і вихід з лісу – символ тривалості людського життя – а також і самий ліс⁵²³:

«У цьому лісі є сім великих дерев [включаючи почуття, розум і розуміння або Манас та Буддхі], сім плодів і сім гостей; сім притулків, сім (форм) споглядань і сім (форм) присвят. Це є опис лісу. Цей ліс повний деревами, що приносять прекрасні квіти та плоди п'яти забарвлень».

«Почуття», говорить коментатор:

«називаються деревами, як носії плодів ... радостей і прикростей ...; гості уособлюють собою силу кожного почуття – вони отримують вищеописані плоди; місця самоти є дерева ... під якими гості знаходять притулок; сім форм споглядання є виключення самоті із семи функцій, семи почуттів і т.д., уже згаданих; сім форм присвяти стосуються присвяти у вище життя через зречення від ніби вам не приналежних дій кожної кінцівки з цієї групи семи»⁵²⁴.

Це пояснення нешкідливе, хоча воно й незадовільне. Продовжуючи свій виклад, брахман говорить:

«Цей ліс сповнений дерев, що приносять квіти та плоди чотирьох забарвлень. Цей ліс сповнений дерев, що приносять квіти і плоди трьох забарвлень, а також і змішаних. Цей ліс сповнений дерев, що приносять квіти та плоди двох забарвлень і прекрасних барв. Цей ліс сповнений дерев, що приносять квіти та плоди одного кольору, і вони запашні. Цей ліс повний [замість семи] двома великими деревами, що приносять численні квіти та плоди, нез'ясованих барв [розум і розуміння – два вищих почуття або за теософією, Манас та Буддхі]. Там є вогонь [Вища Самість], пов'язаний із Брахмо⁵²⁵, і, що має добрий розум [або істинне знання, за твердженням Арджуни Мішра]. І там є паливо (як раз) п'ять почуттів [або людські пристрасті]. Сім (форм) звільнення від них є сім (форм) присвяти. Якість є плоди ... Там ... великі мудреці отримують гостинність. І після того як вони були вшановані й вони зникли, інший ліс засяв попереду, в якому розум є дерево, а звільнення – плід, і дерево це має тень (у формі) спокою, що залежить від знання, і має задоволення, котре заміняє йому воду, і Кшетраджна⁵²⁶ в собі замість Сонця».

Так усе вищесказане доволі зрозуміле, й кожний теософ, навіть найнедосвідчений, звичайно, зрозуміє цю алегорію. Але, проте, ми бачимо, як видатні сходознавці у своїх поясненнях зробили із цього цілковиту мішанину. «Великі мудреці, які отримують гостинність», пояснені, як означаючі почуття, які відробивши і *не будучи пов'язані із самістю*, нарешті поглинаються нею». Але неможливо зрозуміти, якщо почуття «не

⁵²² «Священні Книги Сходу», VIII, 284, et seq.

⁵²³ Я пропоную тут дотримуватися тексту, але не коментарів видавця, який приймає дослівно пояснення Арджуни Мішра і Нілакантхи. Нашим сходознавцям ніколи не спадає на думку, що, якщо місцевий тлумач не був присвяченим, то він і не міг пояснити правильно, якщо ж він був таким присвяченим, то він не міг видати істину.

⁵²⁴ Див. *Чхандогія*, стор. 219, та Коментарі Шанкара з цього приводу.

⁵²⁵ Тут видавець пояснює, кажучи: «Я припускаю – присвячений Брахмо». Ми ж наважуємося стверджувати, що «Вогонь» або Самість є справжня «Вища Самість», «пов'язана», тобто, «єдина з Брахмо, єдиним Божеством». «Самість» більше не відокремлює себе від Вселенського Духу.

⁵²⁶ «Вища Самість», говорить Крішна в *Бгагават Гіті*, стор. 102, et seq.

зв'язані з «Вищою Самістю», то, яким чином, можуть вони бути поглинені нею? Варто було б уявити як раз зворотне, саме тому, що *особисті* почуття тяжіють і прагнуть з'єднатися з *безособовою Самістю*, остання, котра є Вогонь, і спалює нижчі п'ять почуттів і тим самим очищає два вищі – «Розум і розуміння» або вищі аспекти Манаса⁵²⁷ та Буддхі. Це цілком очевидно з тексту. «Великі мудреці» зникають, після того, як «вони були вшановані». Хто ж шанував їх, якщо вони (передбачувані почуття) «не пов'язані з самістю»? Звичайно, Розум; Манас (у цьому випадку, занурений у *шосте почуття*), що не є і не може бути Брахмо, Вищою Самістю або Кшетраджна – Духовним Сонцем Душі. В останньому, згодом, Манас сам повинен розчинитися. Він поклонявся «великим мудрецам» і чинив гостинність *земній* мудрості; але, щойно «засяяв інший ліс» і освітив його, як раз Розум (Буддхі, сьоме почуття, але шостий принцип) перетворюється на *Дерево* – те Дерево, плід якого є звільнення – і воно, зрештою, знищує самий корінь Ашваттха дерева, символу *життя* і його оманних радостей та задоволень. І тому, ті, хто досягають цього стану звільнення, за словами цього вищенаведеного мудреця, «не мають більше страху». У цьому стані «кінець не може бути побачений, бо він простягається в усі боки».

«Там завжди перебувають сім жінок», продовжує він своє оповідання у фантастичній формі. У цих жінок – які, на думку Арджуни Мішра, зображують Магат, Ахамкара і п'ять Танматр – обличчя завжди опущені униз, бо вони є перешкодами на шляху духовного підйому.

«У цьому самому [Брахмо, Вищій Самості] сім досконалих мудреців, разом із їхніми Начальниками ... перебувають і знову виходять із того ж. Слава, блиск і велич, осяяння, перемога, досконалість і міць – ці сім променів слідує за цим самим сонцем [Кшетраджна, Вища Самість]... Ті, бажання яких приборкані [не егоїстичні] ... гріхи яких [пристрасті] спалені покаянням, занурюючи самість у Вищу Самість⁵²⁸, вони присвячують себе Брахмо. Ті люди, котрі розуміють ліс Знання [Брахмо або Вищу Самість], вихваляють спокій. І, спрямовуючись до цього лісу, вони [перевтілюються так, щоб не загубити мужності. Такий, насправді, цей священний ліс... І розуміючи це, вони [мудреці] діють (відповідно), спрямовані Кшетраджною».

Жоден перекладач, серед західних сходознавців, ще не роздивився у вищенаведеній алегорії нічого більш високого, ніж містерії пов'язані з ритуальними жертвопринесеннями, покаяннями або аскетичними церемоніями та Хатха-Йогу. Але той, хто розуміє символічні зображення й чує голос *Вищої Самості в собі*, побачить у цьому щось набагато більш високе, ніж просто ритуалізм, незважаючи на те, що він може часто помилятися в малих деталях цієї філософії.

Тут ми повинні дозволити собі останнє зауваження. Жоден істинний теософ, від найбільш неосвіченого до найосвіченішого, не повинен претендувати на непогрішність того, що він може сказати або написати про окультні питання. Головний пункт у тому, щоб визнати, що в багатьох відносинах, у класифікації космічних або людських принципів, у додаванні до помилок у порядку еволюції й, особливо, у метафізичних питаннях, ті з нас, хто претендують учити інших, більш неосвічених, ніж ми самі – усі можуть помилятися. Ці помилки були зроблені у «*Викритій Ісиді*», в «*Езотеричному Буддизмі*», в «*Людині*», в «*Магії Чорній та Білій*» і т.д., і, ймовірно, не одна помилка буде знайдена в нинішній праці. Це неминуче. Бо для того, щоб не тільки велика, але навіть мала праця на такі відсторонені теми, були позбавлені помилок та хиб, вона повинна бути написана від першої до останньої сторінки великим Адептом, якщо й не Аватаром. Тоді тільки, могли би ми сказати – «це, воістину, праця без гріха та плями на ній!» Але поки артист недосконалий, як може бути досконалою його праця? «Нескінченні пошуки Істини!». Будемо любити її та прагнути до неї заради неї самої, але не заради слави або вигоди, які найменша частка одкровення її може принести нам. Бо хто з нас може претендувати на володіння *повною* істиною навіть у малих вченнях Окультизму?

Нашою головною метою в цьому питанні було довести, що семерикова доктрина, або семериковий поділ будови людини, була досить древнім вченням і не була винайдена нами. Це було виконано успішно, бо ми підтримані в цьому, свідомо й несвідомо, великим числом древніх, середньовічних і сучасних письменників. Що сказано першими, було сказано добре; і, що повторювали останні, звичайно було перевернуто. Наприклад, прочитайте Фрагменти Піфагора та вивчіть семерикову людину, як вона представлена його преподобієм Дж. Олівером, вченим масоном у його «*Трикутнику Піфагора*», де він говорить наступне:

«Теософічна філософія ... нараховує сім властивостей [або принципів] в людині – а саме:

- (1) Божественна, золота людина.
- (2) Внутрішнє святе тіло з вогню та світла, подібне до чистого золота.
- (3) Елементарна Людина.
- (4) Меркуріальна ... райська людина.

⁵²⁷ Позаяк Магат або Всесвітній Розум народжується або виявлений першим, як Вішну, а потім, коли він падає в Матерію і розвиває самоусвідомлення, стає егоїзмом, самолюбством, так і Манас являє двояку природу. Він знаходиться відповідно під впливом Сонця й Місяця, бо, як каже Шанкарачарья: «Місяць є розум, а Сонце розуміння». Сонце й Місяць суть Божества нашого планетарного Макрокосму, і тому Шанкара додає, що «розум і розуміння суть відповідні божества [людських] органів». (Див. *Бріхадараньяка*, стор. 521 *et seq.*) Ось чому, можливо, Арджуна Мішра каже, що Місяць і Вогонь (Вища Самість, Сонце) складають Всесвіт.

⁵²⁸ «Тіло в душі», за висловом, приписаним Арджуні Мішра, або, точніше, «Душа в дусі»; а на більш високому плані розвитку – Самість або Атман у Всесвітній Самості.

- (5) Людина, душа якої має якості Марса.
(6) Людина якості Венери, яка прагне до зовнішнього бажання.
(7) Сонячна людина [свідок і] дослідник усіх Божих див [Світобудови].

«Вони також мали сім початкових духів або сил природи»⁵²⁹.

Порівняйте цей сплутаний виклад і розподіл західної теософічної філософії з пізнішими теософічними поясненнями Східної Школи Теософії і потім вирішуйте, що з них вірніше. Воістину:

«Премудрість побудувала собі будинок,
Витесала сім стовпів⁵³⁰ своїх».

Що ж стосується обвинувачення, що наша Школа не прийняла семерикову класифікацію брахманів, але заплутала її, то це цілком несправедливо. Для початку скажемо, що «Школа» є одне, а тлумачі її (для європейців) зовсім інше. Останні повинні спочатку вивчити абетку практичного Східного Окультизму, перш ніж вони зможуть правильно зрозуміти страшно складні класифікації, засновані на семи певних станах Праджна або Свідомості; а поверх усього засвоїти цілком, що є Праджна в східній Метафізиці. Дати західному учневі цю класифікацію, виходить, змусити його припустити, що він може усвідомити походження свідомості, шляхом пояснення процесу, через який він досяг відомого знання, хоча б лише одного зі станів цієї свідомості; інакше кажучи, змусити його пояснити щось, що він знає на цьому плані за допомогою того, що він абсолютно не знає на інших планах; тобто, направити його від духовного й психологічного безпосередньо до онтологічного. Ось чому первісна древня класифікація була прийнята теософами – хоча, насправді, їх існує безліч.

Після того, як така величезна кількість незалежних свідків і доказів була представлена на громадський суд, було б даремно обтяжувати себе додатковим перерахуванням їх з богословських джерел. Сім головних гріхів і сім чеснот християнської системи набагато менш філософічні, ніж навіть сім ліберальних і сім проклятих наук – або ж сім магічних мистецтв гностиків. Бо одне з останніх зараз запропоновано людям і воно буває небезпеками, як для теперішнього часу, так і для майбутнього. Сучасне найменування його є *гіпнотизм*, вживаний ученими й неосвіченими матеріалістами, при загальному невіданні семи принципів, воно швидко стане *сатанізмом* у повнім значенні цього терміну.

⁵²⁹ *Op. cit.*, стор. 179.

⁵³⁰ *Приповідки*, IX, 1.